

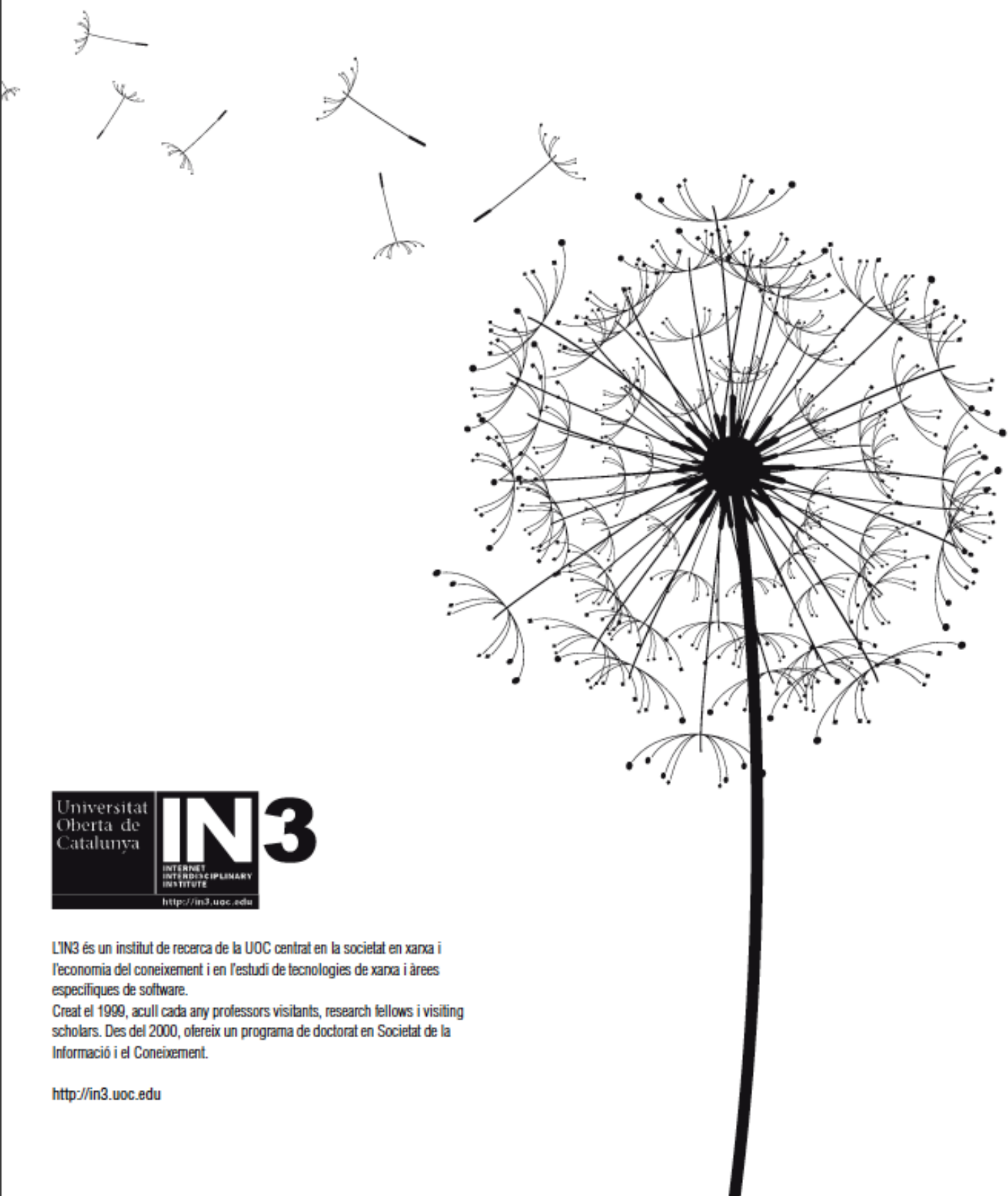
U A I L K I N

#07'2011

Jo sóc
UOC
15 anys

LA REVISTA DE LA UOC

Tomàs Delclós
Gabriel Ferraté
Begoña Gros
Francesc Pedró
Rosalind Williams
Carl Holmberg
Brenda Gourley
Eduard Punset
Josep Joan Moreso
Imma Tubella

Universitat
Oberta de
Catalunya

IN3

INTERNET
INTERDISCIPLINARY
INSTITUTE

<http://in3.uoc.edu>

L'IN3 és un institut de recerca de la UOC centrat en la societat en xarxa i l'economia del coneixement i en l'estudi de tecnologies de xarxa i àrees específiques de software.

Creat el 1999, acull cada any professors visitants, research fellows i visiting scholars. Des del 2000, ofereix un programa de doctorat en Societat de la Informació i el Coneixement.

<http://in3.uoc.edu>

#07'2010

4

EDITORIAL
Jo sóc UOC

7-65 DOSSIER

e-learning laptop **IN3** brecha digital canvi social knowledge
digital futuro enseñanza barreras **uoquis** campus virtual **OCDE**
change **servidors** tecnologies MIT **Dr. Strangelove** digitalització aula

66-73

WALK THE TALK

Carl Holmberg,
Education for all

74-79

EL PERSONATGE

Brenda Gourley,
doctora
honoris causa

80-85

ZOOM IN

Eduard Punset,
Inteligencia
social

86-97 CONVERSA

Imma Tubella-Josep Joan Moreso
Estrènyer la col·laboració

98-101

SENSE FILS

Mons duals

MÓN UOC

estudiantes família **support** consultes **e-treball**

FCB iPad Icària **Open Ed** Lletra Síndic **Web 2.0** Alumni

Jo sóc UOC / Yo soy UOC / I am UOC /

Formar part de la comunitat UOC és, només quinze anys després de l'agorosa idea de crear-la a internet, un sentiment més fort que el del simple reconeixement a un entregat grup de professionals, docents i estudiants que amb l'obertura diària de les aules virtuals han anat forjant una de les experiències més exitoses en e-learning al món. És l'assumpció d'un estil de vida, l'aprenentatge constant; d'una cultura,

Formar parte de la comunidad UOC es, solo quince años después de la audaz idea de crearla en internet, un sentimiento más fuerte que el del simple reconocimiento a un entregado grupo de profesionales, docentes y estudiantes que con la apertura diaria de las aulas virtuales han ido forjando una de las experiencias más exitosas en e-learning del mundo. Es la asunción de un

Being part of the UOC community is, fifteen years on from the first daring idea of setting it up on the Internet, a much more powerful feeling than simply acknowledging a dedicated group of professionals, teachers and students who, by opening up virtual classrooms on a daily basis, have managed to forge one of the most successful experiences in e-learning in the

la cultura wiki o la col·laboració en xarxa; d'uns valors, la disseminació lliure i oberta del coneixement; d'uns ideals, l'educació sense fronteres, al servei de la societat, sense distàncies, solidària, humana i accessible, universal, i d'una personalitat, la curiositat per unir i acostar el millor dels dos mons d'aquest inici de segle, que els immigrants digitals encara distingim com a virtual i real, però que els nadius d'internet ja no dissocien.

Doncs resulta que ja fa tres lustres que un grup d'experts, liderats per qui va ser el primer rector de la nostra universitat, Gabriel Ferraté, per mandat de l'aleshores president del govern

estilo de vida, el aprendizaje constante; de una cultura, la cultura wiki o la colaboración en red; de unos valores, la diseminación libre y abierta del conocimiento; de unos ideales, la educación sin fronteras, al servicio de la sociedad, sin distancias, solidaria, humana y accesible, universal, y de una personalidad, la curiosidad por unir y acercar lo mejor de los dos mundos de este principio de siglo, que los inmigrantes digitales aún distinguimos como virtual y real, pero que los nativos de internet ya no disocian.

Pues resulta que ya han pasado tres lustros desde que un grupo de expertos, liderados por quien fue el primer rector de nuestra universi-

world. It's about adopting a whole new life style, one of continuous learning, and a new culture, wiki-culture and collaboration on the Net; it's about adopting values and spreading knowledge freely and openly. It's about aspirations: education without borders, giving a service to society, doing away with distances, being supportive, human and accessible, being universal. And it's about taking on a new personality, a determined interest in uniting and getting closer to the best of this new century's two worlds, which we digital immigrants still distinguish as virtual and real, but which Internet natives no longer separate.

de Catalunya, Jordi Pujol, va proposar oferir ensenyament superior a través d'una xarxa virtual que tot just s'estava instal·lant a les nostres llars i que ja unia alguns dels centres de coneixement capdavanters del món. El número 61094 –amb què cada any juguem a la loteria i que correspon a la data en què es va aprovar la llei que impulsa aquesta universitat de gestió privada però de servei públic– quedarà com una fita a la història real i virtual del nostre país i adquireix any rere any més simbolisme i força. Perquè no era evident pensar que al cap de 15 anys 5.000 dels 7.200 milions d'habitants del planeta es connectarien entre ells –un terç directament mitjançant

dad, Gabriel Ferraté, por mandato del entonces presidente del gobierno de Cataluña, Jordi Pujol, propuso ofrecer enseñanza superior a través de una red virtual que apenas se estaba instalando en nuestros hogares y que ya unía algunos de los centros de conocimiento más vanguardistas del mundo. El número 61094 –con el que cada año jugamos a la lotería y que corresponde a la fecha en que se aprobó la ley que impulsa esta universidad de gestión privada pero de servicio público– quedará como un hito en la historia real y virtual de nuestro país y adquiere año tras año mayor simbolismo y fuerza. Porque no era evidente pensar que 15 años más tarde 5.000

So it was that fifteen years ago a group of experts led by Gabriel Ferraté, who became the first President of our university, followed the mandate of Jordi Pujol, then president of the government of Catalonia, and proposed providing further education through a virtual network which was only just beginning to come into the home and which was already linking up some of the leading seats of learning in the world. The number 61094 – which we choose every year on the Christmas lottery and which corresponds to the date the law was passed for setting up this privately managed university with a public mission – will remain a landmark in the history,

telèfons mòbils– i que la UOC passaria de 200 a 56.000 estudiants en línia sense que les aules virtuals tanquessin ni un sol dia.

Prop de 20 milions d'estudiants fan classes a la universitat a distància en aquest mateix instant a tot el món, perquè treballen, tenen família, pateixen problemes de mobilitat o, simplement, no volen deixar de formar-se ni un sol dia però prefereixen fer-ho al seu ritme. Moltes d'aquestes universitats van començar enviant els materials per correu, són híbrides o aprofiten els canals de ràdio i televisió o la web; tenen fins i tot centenars de milers o milions d'estudiants matriculats (com la Indira Gandhi o les universi-

de los 7.200 millones de habitantes del planeta se conectarían entre sí –un tercio directamente mediante teléfonos móviles– y que la UOC pasaría de 200 a 56.000 estudiantes en línea sin que las aulas virtuales cerrasen ni un solo día.

Cerca de 20 millones de estudiantes siguen clases en la universidad a distancia en este mismo instante en todo el mundo, porque trabajan, tienen familia, padecen problemas de movilidad o, simplemente, no quieren dejar de formarse ni un solo día pero prefieren hacerlo a su ritmo. Muchas de esas universidades empezaron enviando los materiales por correo, son híbridas o aprovechan los canales de radio y tele-

both real and virtual, of our country. Year after year it takes on a greater symbolism because it was not that obvious then that in fifteen years 5,000 of the planet's 7,200 million inhabitants would be connected with each other, a third directly through mobile phones. Nor that the UOC would grow from 200 to 56,000 students online with virtual classrooms that never ever shut, not even for a day.

Nearly 20 million students are taking lessons at distance learning universities this very moment around the world; they work, have families, suffer from mobility problems or simply do not want to miss one day of learning, but prefer to

tats obertes de Pakistan, Bangla Desh, Indonèsia o Hong Kong), però cap va néixer i créixer a la xarxa com ho va fer la UOC en els seus orígens. Més enllà de l'encertada visió sobre el potencial d'internet com l'entorn virtual que faria possible universalitzar el coneixement, la UOC també s'ha dissenyat per oferir una metodologia d'aprenentatge que s'adapta fàcilment a les necessitats de l'estudiant, del marc acadèmic local i global, del mercat i també dels nous hàbits que

visión o la web; tienen incluso cientos de miles o millones de estudiantes matriculados (como la Indira Gandhi o las universidades abiertas de Pakistán, Bangla Desh, Indonesia o Hong Kong), pero ninguna nació y creció en la red como lo hizo la UOC en sus orígenes. Más allá de la acertada visión sobre el potencial de internet como el entorno virtual que haría posible universalizar el conocimiento, la UOC también se ha diseñado para ofrecer una metodología de aprendizaje que se adapta fácilmente a las necesidades del estudiante, del marco académico local y global, del mercado y también de los nuevos hábitos que genera la rápida evo-

do it at their own pace. Many of these universities began by sending learning material by post; they are hybrid or make use of the radio and television channels or the Web; they even have hundreds of thousands or millions of students enrolled (like the Indira Gandhi Open University or the open universities of Pakistan, Bangladesh, Indonesia or Hong Kong), but not one was born and raised on the Net like the UOC was when it all began. Going beyond the perceptive vision of the Internet's potential as the virtual environment which would enable knowledge to be universal, the UOC also developed a learning methodology which easily adapts to the needs

genera la ràpida evolució de les tecnologies de la informació i la comunicació.

M'atreixo a afirmar que a hores d'ara la UOC suposa una veritable forma de vida per a les prop de 200.000 persones al món que entren al nostre Campus. És per això que la nostra obsessió és fer de l'e-learning un hàbit quotidià compatible amb l'oci, el treball i la família, en un entorn digital global, mòbil, interconnectat i multicultural, en què el més important no és el ca-

lución de las tecnologías de la información y la comunicación.

Me atrevo a afirmar que a estas horas la UOC supone una verdadera forma de vida para las cerca de 200.000 personas en el mundo que entran en nuestro Campus. Por eso nuestra obsesión es hacer del e-learning un hábito cotidiano compatible con el ocio, el trabajo y la familia, en un entorno digital global, móvil, interconectado y multicultural, en el que lo más importante no es el canal sino el servicio a la comunidad y la construcción y diseminación de un conocimiento libre y abierto, compartido a escala planetaria.

of the student, of the local and global academic framework, of the market and also of the new customs generated by the rapid evolution of information and communication technology.

I venture to say that today the UOC is actually a way of life for the nearly 200,000 people in the world who click into our Campus. That's why we are obsessed about making e-learning a daily habit that fits in with leisure activities, work and family demands in a global, mobile, interconnected and multicultural digital environment, where the most important thing is not the means but the service to the community and the accumulation and dissemination of

O. V.

>>

>>

>>

<<

nal sinó el servei a la comunitat i la construcció i disseminació d'un coneixement lliure i obert, compartit a escala planetària.

El repte ara és imaginar-nos la UOC després de la web, al servei dels nadius digitals, que veuran l'e-learning com la forma natural d'accedir al coneixement i planificar la seva formació continuada. Seran exigents i haurem de ser capaços de fer-los de far en un món sense divisòries, molt competitiu, amb menys recursos i on les universitats haurem perdut, per fi, el monopoli del saber.

La UOC està esdevenint una xarxa social del coneixement. Som la UOC 2.0. La UOC social, però ja fem tard si volem entrar en la dimen-

<<

El reto ahora es imaginarnos la UOC después de la web, al servicio de los nativos digitales, que verán el e-learning como la forma natural de acceder al conocimiento y planificar su formación continuada. Serán exigentes y deberemos ser capaces de hacerles de faro en un mundo sin divisorias, muy competitivo, con menos recursos y donde las universidades habremos perdido, por fin, el monopolio del saber.

La UOC se está convirtiendo en una red social del conocimiento. Somos la UOC 2.0. La UOC social, pero tendremos que afanarnos si queremos entrar en la dimensión 3.0, el mundo después de la web, donde el espacio de internet

<<

free, open knowledge, shared on a planetary scale.

The challenge now is to imagine the UOC post-web, at the service of the digital natives who will see e-learning as a natural way of accessing knowledge and planning their continuous education. They will be demanding and we will have to be able to act as a beacon in a division-free, extremely competitive world, where there will be less funding and where universities will, at last, no longer have the monopoly of knowledge.

The UOC is becoming a social network of knowledge. We are the UOC 2.0. The social UOC, but we are running late if we want to

sió 3.0, el món després de la web, on l'espai d'internet esdevé una xarxa de hubs interconnectats als quals accedirem directament des de les aplicacions dels nostres dispositius mòbils intel·ligents. Ara, com ens va passar fa 15 anys, imaginar una universitat en línia fora de la web sembla una utopia. Però ja tenim experiència. És per això que m'enorgulleixo de dir "Jo sóc UOC!" i vull donar les gràcies a tota la comunitat que ha fet possible el nostre èxit, que no és un altre que, curs rere curs, oferir a la societat nous graduats adaptats a un món únic, on la realitat és virtual, i la virtualitat, real. ■

Imma Tubella | Rectora de la UOC

se convierte en red de hubs interconectados a los que accederemos directamente desde las aplicaciones de nuestros dispositivos móviles inteligentes. Ahora, como nos ocurrió hace 15 años, imaginar una universidad en línea fuera de la web parece una utopía. Pero ya tenemos experiencia. Por eso me enorgullezco de decir "¡Yo soy UOC!" y quiero dar las gracias a toda la comunidad que ha hecho posible nuestro éxito, que no es otro que, curso tras curso, ofrecer a la sociedad nuevos graduados adaptados a un mundo único, donde la realidad es virtual, y la virtualidad, real. ■

Imma Tubella | Rectora de la UOC

get into the 3.0 dimension, the post-web world, where the Internet will become a network of interconnected hubs which we'll access directly from applications on our Smartphones. Now, just like fifteen years ago, to imagine an online university beyond the Web sounds like utopia. But we've got experience. And that's why I'm proud to say, "I am UOC!" and I want to thank everyone in the community who has made our success possible, which is nothing less than giving society new graduates, year in year out, ready for a unique world, where reality is virtual and virtuality is real. ■

Imma Tubella | President of the UOC

WALK IN #07'2011

La revista trimestral de la UOC

Director: Eric Hauck

Directora d'art: Tere Guix

Coordinadores editorials:

Rosa Mercader i Lali Sandiumenge

Realització editorial: Líniazero edicions

Redactora en cap: Ester Medico

Redactors: Eva Asensio, Maria Boixadera,

Àngels Doñate, Jordi Rovira, Leo Ruffini, Gabriel Pernau,

Anna Sánchez-Juárez, Lali Sandiumenge

Redacció Mòn UOC: Arnau Cillero, Teresa Ferriz,

Jose Medina, Lluís Rius, Albert Roca Enrich, Anna Torres

Col·laboradors: Tomàs Delclós, Begoña Gros,

Eduard Punset, Rosalind Williams

Documentació bibliogràfica: Gema Santos i Pep Torn

Fotografia: David Campos, Joan Roca de Viñals,

Mauricio Skrycky

Fotografia de la coberta: David Campos

Fotos a Qui és qui: Arxiu UOC, Maggie Smith (Manuel Castells); Manel Zaera (José María Mendiluce, sota llicència Reconeixement-Compartir Igual 2.0 de Creative Commons/BY-SA; font: Flickr.com)

Pictogrames: extrets de The Noun Project

Il·lustració de la portada Mòn UOC:

Manel Andreu (2005)

Disseny de la publicitat: Tercer Polo

Coordinació de la publicitat: Meritxell Santiago

Infografies: Zona Comunicació

Maquetació: Miriam Suso

Traducció: Mary Black, Ferran Esteve, Maria Faidella,

Blanca Rissech, Judy Thomson

Impressió: Syl

Una publicació de l'Àrea de Comunicació de la UOC

Av. Tibidabo, 39-43. 08035 Barcelona

Tel. 93 253 23 00

www.uoc.edu / walkin@uoc.edu

Subscripcions:

get_walkin@uoc.edu / walkin.uoc.edu

Dipòsit legal: B-54843-08

ISSN: 2013-2549

Si no s'indica el contrari, els textos, fotografies i il·lustracions de *Walk In* estan subjectes a una llicència de reconeixement no comercial i sense obres derivades (3.0 Espanya) de **Creative Commons**. Es poden copiar, distribuir i comunicar públicament sempre que se citi l'autor i el nom de la revista, i no se'n faci ni ús comercial ni d'obra derivada. Consulteu la llicència completa a creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca

Imprès en paper procedent de boscos gestionats amb criteris de sostenibilitat (FSC)

walkin.uoc.edu

La revista *Walk In* a la xarxa / La revista

***Walk In* en la red / Find *Walk In* on the net /**

www.uoc.edu

www.thenounproject.com

DOSSIER

Jo sóc UOC – 15 anys

- 8 Piano amb partitura / *Tomàs Delclós*
- 14 Uoquis / *Àngels Doñate*
- 22 **GABRIEL FERRATÉ**
A bunch of geniuses / *Gabriel Pernau*
- 40 En la sala de màquines / *Leo Ruffini*
- 46 Technology enhanced learning / *Begoña Gros*
- 52 **FRANCESC PEDRÓ**
Aules no tan digitals / *Ester Medico*
- 60 Preparation for life / *Rosalind Williams*

LA UNIVERSITAT AMB PODER TRANSFORMADOR

Tomàs Delclós

Tomàs Delclós és subdirector d'*El País*. Llicenciat en Dret i en Ciències de la Informació, es va incorporar el 1982 a la redacció del diari, del qual ha estat també subdirector d'informació a Catalunya. Va ser el responsable i l'alma mater del suplement setmanal de tecnologia *CiberP@is* des que es va crear el 1998 amb l'objectiu de difondre la cultura digital.

Tomàs Delclós es subdirector de *El País*. Licenciado en Derecho y en Ciencias de la Información, se incorporó en 1982 a la redacción del periódico, del que ha sido también subdirector de información en Cataluña. Fue el responsable y la alma máter del suplemento semanal de tecnología *CiberP@is* desde que se creó en 1998 con el objetivo de difundir la cultura digital.

Tomàs Delclós is the Deputy Editor of *El País*. With a degree in Law and Information Sciences, he joined the newspaper's editorial staff in 1982, where he has also served as the Deputy News Editor of Catalonia. He was the mastermind behind and has run the weekly technology supplement *CiberP@is*, whose goal is to spread digital culture since it was created in 1998.

Tinc una amiga de Figueres que és dissenyadora. Els nuclis universitaris li són inconvenients per distància i un horari incompatible amb la seva feina. Volia estudiar Humanitats administrant ella els temps i els progressos acadèmics. Ho fa a la UOC i n'està molt satisfeta.

Això, però, no és cap novetat. Sempre s'ha dit que la UOC era una excel·lent instància per a la formació contínua. Tot i que ara també es troba amb una matrícula jove que vol anar-hi perquè li atrau la seva oferta universitària. La meua amiga m'explica que els professors fan un bon seguiment dels estudiants i que la xarxa rutlla. I el primer pensament és que això no és notícia perquè aquests són els compromisos de la UOC i és lògic que en sigui complidora. Però lamentablement, en aquest país ho és.

Aquest any diversos instituts han introduït l'aula digital fins a tercer d'ESO. A un que conec, i no és l'únic, ja han dit als nens que

LA UNIVERSIDAD CON PODER TRANSFORMADOR

Tengo una amiga de Figueras que es diseñadora. Los núcleos universitarios le resultan inconvenientes por distancia y un horario incompatible con su trabajo. Quería estudiar Humanidades administrando ella los tiempos y los progresos académicos. Lo hace en la UOC y está muy satisfecha.

Pero eso no es ninguna novedad. Siempre se ha dicho que la UOC era una excelente instancia para la formación continua. Aunque ahora también se encuentra con una matrícula joven que se siente atraída por su oferta universitaria. Mi amiga me cuenta que los pro-

THE UNIVERSITY WITH TRANSFORMATIVE POWER

I have a friend from Figueres who is a designer. University campuses are inconvenient for her because of the distance and timetables that are incompatible with her job. She wanted to study Humanities, but she wanted be the one to determine the amount of time she spent and her academic progress. She is doing it at the UOC and is very happy with the experience.

But that is old news. It has always been said that the UOC is an excellent place for lifelong learning, even though now much of its student body is young people who want to study there because they

no portin el trastet del miniportàtil perquè la connexió no rutlla i moltes editorials ofereixen una pobra versió digital dels seus continguts, amb prou feines còpies de pdf i quatre exercicis de preguntetes. Els polítics han volgut presumir de digitals i, tanoques nouvinguts a l'evangeli de la xarxa, estan cometent errors imperdonables. No donen temps als mestres que agafin seguretat en els nous continguts i, amb les cines; fan treballar els nanos amb una pantalla i unes interfícies poc amigables, i, per arrodonir-ho, a un grapat d'escoles les connexions són insuficients. En aquest institut regnen les fotocòpies. Els alumnes van comprar-se el portàtil en lloc dels llibres, i ara no poden fer servir ni una cosa ni l'altra. Edificant.

Una exigència que ha de complir la universitat és la tasca investigadora. No es justifica solament com a transmissora de coneixement, també n'ha de ser productora, i el gran repte, a la UOC i a les altres,

és traslladar-lo a la societat que les acull. Una peça clau en aquest projecte és l'IN3, centrat en la societat de la informació i el coneixement des d'una perspectiva interdisciplinària. Ja és molt conegut. En canvi potser no ho és tant l'empenta que aquesta universitat dóna a la reflexió internacional sobre l'e-learning, via la Unesco.

La UOC, nativa digital, fa servir les plataformes tecnològiques amb normalitat, perquè, ben portades, són immensament útils. Les cines digitals, no com un mantra dels polítics modernets, sinó com a recursos d'enorme potencial transformador, són imprescindibles. Això sí, ben pensades i administrades. Creure que l'esclatxa digital se supera solament amb la distribució d'equipaments i, a sobre, mal feta és un error. S'inverteix en portàtils per a l'Àfrica, per exemple, i segurament serien de més profit els telèfons mòbils. Com es deia en un seminari d'aquesta universitat, si el projecte OLPC (One Laptop per

>>

fesores hacen un buen seguimiento de los estudiantes y que la red funciona. Y el primer pensamiento es que eso no es noticia porque estos son los compromisos de la UOC y es lógico que los cumpla. Pero lamentablemente, en este país lo es.

Este año varios institutos han introducido el aula digital hasta tercero de ESO. En uno que conozco, y no es el único, han dicho ya a los niños que no lleven el trasto del miniportátil porque la conexión no funciona y muchas editoriales ofrecen una pobre versión digital de sus contenidos, apenas unas copias de pdf y cuatro ejercicios de preguntitas. Los políticos han querido presumir de digitales y, papanatas recién llegados al evangelio de la red, están cometiendo errores imperdonables. No dan tiempo a los maestros a que adquieran seguridad en los nuevos contenidos y herramientas; hacen trabajar a los niños con una pantalla y unas interfaces poco amigables y, para com-

pletarlo, en un puñado de escuelas las conexiones son insuficientes. En este instituto reinan las fotocopias. Los alumnos se compraron el portátil en vez de los libros, y ahora no pueden utilizar ni una cosa ni la otra. Edificante.

Una exigencia que ha de cumplir la universidad es la labor investigadora. No se justifica solo como transmisora de conocimiento, sino que también debe ser productora, y el gran reto, en la UOC y las demás, es trasladarlo a la sociedad que las acoge. Una pieza clave en este proyecto es el IN3, centrado en la sociedad de la información y el conocimiento desde una perspectiva interdisciplinaria. Ya es bien conocido. En cambio quizá no lo es tanto el impulso que esta universidad da a la reflexión internacional sobre e-learning, vía la Unesco.

La UOC, nativa digital, utiliza las plataformas tecnológicas con normalidad, porque, si se manejan bien, son inmensamente útiles.

>>

are attracted by its degree programmes. My friend tells me that the professors keep a close watch over the students and that the network works. And my first thought is that this is nothing new because these are the UOC's commitments and it is logical that it follows through on them. But unfortunately, in this country, this is news.

This year, several secondary schools have introduced the digital classroom up to year ten. Yet in one school that I am aware of, and it is not the only one, the kids have already been told not to bring their mini-laptops to school because the connection does not work, and many publishers are offering a shoddy digital versions of their contents, at best pdf copies and a handful of questions. Politicians have wanted to paint themselves as digital, and as recent converts to the gospel of the web they are committing unforgiveable mistakes. They are giving the teachers no time to become comfortable with the new

content and tools, they are making children work with screens and interfaces that are not very user-friendly and to top it all off, the connections at some schools are under par. Photocopies proliferate at this school. The students bought themselves laptops instead of books, and now they are unable to use either. Very edifying.

One of universities' required missions is research. Universities are not justified solely as transmitters of knowledge; rather they must also produce it, and the major challenge facing both the UOC and other universities is transferring this knowledge to the societies around them. One key piece in this project is the IN3, which focuses on the Information and Knowledge Society from an interdisciplinary perspective. By now the IN3 is quite famous, but the UOC'S contribution to the international reflection on e-learning through Unesco is perhaps not so well known.

>>

IN3-UOC E-LEARNING

≪

The UOC, a digital native, uses technological platforms as a matter of course because they are extraordinarily useful when used properly. Digital tools are indispensable not as a mantra of politicians who fancy themselves modern but as resources with a vast transformative potential, provided that they are well designed and administered, that is. One mistake is thinking that the digital divide can only be overcome by handing out computers, and badly at that. Investments are made in laptops for Africa, for example, while mobile telephones

OLPC MOODLE

≪

Las herramientas digitales, no como un mantra de los políticos modernillos, sino como recursos de enorme potencial transformador, son imprescindibles. Eso sí, bien pensadas y administradas. Es un error creer que la superación de la brecha digital se logra solo con la distribución de equipos y, encima, mal hecha. Se invierte en portátiles para África, por ejemplo, y seguramente serían más provechosos los teléfonos móviles. Como se decía en un seminario de esta universidad, si el proyecto OLPC (One Laptop per Child) ha pinchado a la hora de ofrecer portátiles a niños de países pobres ha sido, entre otros motivos, porque nunca se ha pensado como un proyecto educativo, implicando a profesores, adaptando contenidos, etc. Por eso es clave sostener esta reflexión. Porque la UOC no debe ser, y no es, solo un servicio telemático. Está atenta a su propia práctica educativa y quiere saber, indagar, sobre los recursos disponibles para

would probably be more useful. As mentioned at a seminar at the UOC, if the OLPC (One Laptop per Child) project has failed at providing children in impoverished countries with laptops, it is for many reasons, including the fact that it was never viewed as an educational project by getting teachers involved or adapting content. That is why it is so important to engage in this reflection, because the UOC should not be, and is not, merely a remote service. It is watchful over its own educational practice and wants to know, to probe into, the learning resources available, everything from software to educational tricks. It is important to start a list of unresolved issues in this area, where we must go beyond the recipes that are routinely reported and learn lessons from trial and error.

The UOC engages in e-learning without getting mired in a pernicious generalising lyricism which is ultimately frustrating because

La millor mostra de seriositat és pensar i convocar a pensar el present i el futur de l'e-learning

La mejor muestra de seriedad es pensar y convocar a pensar el presente y el futuro del e-learning

The best sign of seriousness is thinking and calling on others to think on the present and future of e-learning

<<

Child) ha punxat a l'hora d'oferir portàtils a nens de països pobres ha estat, entre altres motius, perquè mai no s'ha pensat com un projecte educacional, implicant-hi professors, adaptant continguts, etc. Per això és clau sostenir aquesta reflexió. Perquè la UOC no ha de ser, i no és, solament un servei telemàtic. Està atenta a la seva pròpia pràctica educativa i vol saber, indagar, sobre els recursos disponibles per a l'aprenentatge, des de programaris i astúcies pedagògiques. És important obrir una agenda de temes pendents en aquesta àrea on cal anar més lluny de les receptes que es resen rutinàriament i anar treient lliçons de la prova i l'error.

La UOC s'acosta a l'e-learning sense enfangar-se en una nociva lírica generalitzadora que, al final, resulta frustrant perquè a la realitat mai no es compleixen les benaurances anunciades amb frivolitat. La Universitat s'hi acosta intentant contemplar els paràmetres que

el aprendizaje, desde software y astucias pedagógicas. Es importante abrir una agenda de temas pendientes en esta área donde hay que ir más allá de las recetas que se rezan rutinariamente e ir extrayendo lecciones de la prueba y el error.

La UOC se acerca al e-learning sin enredarse en una nociva lírica generalizadora que, al final, resulta frustrante porque en la realidad nunca se cumplen las bienaventuranzas anunciadas con frivolidad. La Universidad se acerca intentando contemplar los parámetros que integran una propuesta seria de aprendizaje a distancia. Basta con consultar el temario del doctorado sobre e-learning que pondrá en marcha en 2011: dirección y gestión; diseño de programas y materiales; procesos docentes, etc.

A veces, demasiadas veces, se cree que con el despliegue de tecnología, la institución académica ya se ha incorporado a la modernidad.

the bliss so frivolously heralded never comes true in reality. The University engages in e-learning while attempting to consider the parameters involved in a serious distance learning programme. For proof, all you have to do is look at the syllabus of the doctorate on e-learning that will be launched in 2011: direction and management, material and programme design, teaching processes, etc.

Sometimes, too often in fact, it is believed that just by deploying technology academic institutions join the modern world. But this is not true. As the poet Joan Brossa used to say, no piano has ever written a score. The first president of the UOC, Gabriel Ferraté, expressed it clearly more than once. There is a twofold obligation: to educate through the Information Society and to educate for the Information Society. The former means using computer tools with better or worse results. However, the latter is far more important.

integren una proposta seriosa d'aprenentatge a distància. Només cal consultar el temari del doctorat sobre e-learning que engegarà el 2011: direcció i gestió; disseny de programes i materials; processos docents, etc.

De vegades, massa, es pensa que amb el desplegament de tecnologia, la institució acadèmica ja s'ha incorporat a la modernitat. Però no és així. Com deia Joan Brossa, mai cap piano ha escrit una partitura. El primer rector de la UOC, Gabriel Ferraté, ho ha exposat de manera clara més d'una vegada. Hi ha una doble obligació: educar mitjançant la societat de la informació i educar per a la societat de la informació. En el primer cas estariem en l'ús d'eines informàtiques amb més o menys profit. L'important, no obstant això, és el segon. La societat canvia de pressa i la formació no es garanteix solament amb la transmissió de coneixements existents. Cal donar

>>

Pero no es así. Como decía Joan Brossa, jamás un piano ha escrito una partitura. El primer rector de la UOC, Gabriel Ferraté, lo ha expuesto claramente más de una vez. Hay una doble obligación: educar mediante la sociedad de la información y educar para la sociedad de la información. En el primer caso se trataría del uso de herramientas informáticas con más o menos provecho. Lo importante, sin embargo, es el segundo. La sociedad cambia deprisa y la formación no se garantiza solo con la transmisión de conocimientos existentes. Hay que dar a los alumnos las herramientas para poder pensar y actuar sobre problemas y situaciones ahora impensables, imprevisibles. Y, como defiende la rectora Imma Tubella, si la universidad quiere liderar un cambio social tiene que estar abierta a cambiar ella misma y esto no está garantizado, ni en las viejas instituciones ni en las nuevas, que no son inmunes a reproducir conocidos vicios esclerotizantes.

>>

Society is changing quickly, and education is not guaranteed merely through the transmission of existing knowledge. Students must also be given tools that empower to think about and act on problems and situations that are unthinkable and unpredictable today. And, as the current UOC President Imma Tubella claims, if the university wants to spearhead social change, it must be open to changing itself, and this is not guaranteed at either old or new institutions, which are hardly immune to replicating well-known entrenched bad habits.

For this reason, reflecting on educational practice itself is vital if we do not want to fall into dangerous self-complacency. What leaps out is the fact that the most critical literature often comes from e-learning professionals themselves, not to debate the model but to improve it. At a meeting at the UOC with presidents of distance universities, an Israeli representative clearly distinguished distance

>>

La UOC està atenta a la seva pròpia pràctica educativa i indaga sobre els recursos per a l'aprenentatge, des de programaris i astúcies pedagògiques

<<

als alumnes els estris per poder pensar i actuar sobre problemes i situacions ara impensables, imprevisibles. I, com defensa la rectora Imma Tubella, si la universitat vol liderar un canvi social ha d'estar oberta a canviar ella mateixa, i això no està garantit, ni a les velles institucions ni a les noves, que no són immunes a reproduir coneguts vicis esclerotitzants.

Per això, reflexionar sobre la pròpia pràctica educativa és vital, si no es vol caure en una perillosa autocomplaença. Crida l'atenció que la literatura més crítica surti moltes vegades dels mateixos professionals

<<

De ahí que reflexionar sobre la propia práctica educativa sea vital, si no se quiere caer en una peligrosa autocomplacencia. Llama la atención que la literatura más crítica provenga muchas veces de los mismos profesionales del e-learning. No para discutir el modelo, sino para mejorarlo. En una reunión celebrada en la UOC de rectores de universidades a distancia, una representante israelí distinguió claramente las universidades a distancia de las practicantes del e-learning. Que los cursos tengan web y los alumnos chateen con el profesor no significa que se aproveche de verdad el potencial de la tecnología.

De esta reflexión, además, no solo sacarán partido las universidades plenamente dedicadas al e-learning. También las que tienen más años y aplican el modelo académico convencional. Les hace falta para mejorar su oferta pedagógica. De hecho, la universidad española es la segunda comunidad más activa en el uso del Moodle (software libre

<<

universities from practitioners of e-learning. Just because the courses have a website and the students chat with the lecturers it does not mean that the technology is truly being used to its potential.

Furthermore, universities that operate wholly via e-learning are not the only ones that can benefit from this reflection. The older ones that apply the conventional academic model can, too. They need technologies to improve their educational programmes. In fact, Spanish universities are the second most active community in using Moodle (freeware for virtual campuses). Not to mention the experience of Intercampus, in which eight public universities in Catalonia take part in a programme whose goal is to exchange elective courses that are taught online. Around 7,700 students have taken these courses since Intercampus was launched in 2000. Likewise, the web can be an extremely important tool for bringing universities into alignment with

de l'e-learning. No pas per discutir el model, per millorar-lo. En una reunió feta a la UOC de rectors d'universitats a distància, una representant israeliana va distingir clarament les universitats a distància de les practicants de l'e-learning. Que els cursos tinguin web i els alumnes facin un xat amb el professor no vol dir que s'estigui aprofitant de veritat el potencial de la tecnologia.

D'aquesta reflexió, a més a més, no en trauran profit solament les universitats plenament dedicades a l'e-learning. També les que tenen més anys i apliquen el model acadèmic convencional. Els cal per millorar la seva oferta pedagògica. De fet, la universitat espanyola és la segona comunitat més activa en l'ús del Moodle (software lliure per a campus virtuals). I aquí hi ha, per exemple, l'experiència d'Intercampus, en què participen vuit universitats públiques de Catalunya, i que té l'objectiu d'intercanviar assignatures de lliure

La UOC está atenta a su propia práctica educativa e indaga sobre los recursos para el aprendizaje, desde software y astucias pedagógicas

para campus virtuales). Y aquí hay, por ejemplo, la experiencia de Intercampus, en la que participan ocho universidades públicas de Cataluña, y cuyo objetivo es intercambiar asignaturas de libre elección que se imparten a través de internet. Unos 7.700 estudiantes

the Bologna philosophy, which if done properly doesn't allow classes with 120 students, by organising and maintaining the dynamic of small working groups, even at totally classroom-based universities.

Perhaps one day my friend will become infuriated with a professor who is incompetent or lax about keeping track of his students. Perhaps the virtual campus will crash for a few hours. Technologies inevitably have accidents, and human teams are anything but homogeneous. But the best sign of seriousness is thinking and calling on others to think on the present and future of e-learning without considering the issue a done deal.

The UOC has celebrated its 15th anniversary, and it has had to be the first to offer and test many of its services. The model was founded with neither imports nor franchises, rather by thinking about it from top to bottom, trying to ensure that distant did not mean

The UOC is watchful over its own educational practice and probes into the learning resources available, everything from software to educational trick

elecció que s'imparteixen mitjançant internet. Uns 7.700 estudiants han fet aquests cursos des que va obrir el 2000. Per altra banda, per complir amb la filosofia de Bolonya, que si es vol fer ben fet no permet classes de 120 alumnes, la xarxa pot ser una eina importantíssima fins i tot en les universitats totalment presencials, per organitzar i mantenir la dinàmica de petits grups de treball.

Potser un dia la meua amiga agafarà una enrabiada per un professor incompetent o poc diligent a l'hora de seguir els seus alumnes. Potser es penjarà unes hores el campus virtual. Les tecnologies tenen, inevitablement, accidents i els equips humans no són homogenis. Però la millor mostra de seriositat és pensar i convocar a pensar, sense tancar la carpeta, el present i el futur de l'e-learning.

La UOC ha celebrat el seu quinzè aniversari i moltes coses de la seva proposta les ha hagut d'estrenar ella. Un model que neix

han seguido estos cursos desde que abrió el año 2000. Por otra parte, para cumplir con la filosofía de Bolonia, que si se quiere hacer bien no permite clases de 120 alumnos, la red puede ser una herramienta importantísima incluso en las universidades totalmente presenciales, para organizar y mantener la dinámica de pequeños grupos de trabajo.

Quizá algún día mi amiga cogerá un berrinche por un profesor incompetente o poco diligente a la hora de seguir a sus alumnos. Tal vez se colgará unas horas el campus virtual. Las tecnologías tienen, inevitablemente, accidentes y los equipos humanos no son homogéneos. Pero la mejor muestra de seriedad es pensar y convocar a pensar, sin cerrar la carpeta, el presente y el futuro del e-learning.

La UOC ha celebrado su decimoquinto aniversario y ha tenido que estrenar muchas cosas de su propuesta. Un modelo que nace sin importaciones ni franquicias. Pensándolo de arriba abajo, intentando

remote. In academic year 2006-2007, I had the honour of being the patron of the Barcelona graduating class. It was a double session in the Barcelona Auditori filled with people. As I talked with students, I realized that even though they were newly-minted university graduates, they did not think that this gave them license to stop learning. It is obviously a sign of the times, but it was also possible, and is, because this need for further knowledge has been able to be filled continuously, without solemn lectures, at a university where the first to apply the new culture were the lecturers. The importance of an institution like the UOC lies not simply in the programmes it offers, but in the fact that many of the fronts where it reflects and innovates are also useful when thinking about the university of the future.

Many happy returns. ■

sense importacions ni franquícies. Pensant-lo de dalt a baix, intentant superar que la seva condició de virtual no s'associés a llunyania. L'any 2006-2007 vaig tenir l'honor de ser el padrí de la promoció a Barcelona. Doble sessió amb l'Auditori ple. Xerrant amb els alumnes vaig adonar-me que eren universitaris amb un títol nou a la butxaca però no pensaven que aquell acte els autoritzava a deixar d'aprendre. És òbviament el signe del temps, però també hi feia, hi fa, molt que aquesta necessitat d'ampliar coneixements pugui satisfer-se contínuament, sense magisteris solemnes, a una universitat on els primers que han hagut d'aplicar la nova cultura han estat els professors. La importància d'una institució com la UOC no està simplement en la seva oferta, sinó que molts dels fronts on reflexiona i innova són de profit per pensar la universitat del futur.

Per molts anys. ■

que su condición de virtual no se asociara a lejanía. El año 2006-2007 tuve el honor de ser el padrino de la promoción en Barcelona. Doble sesión con el Auditori lleno. Charlando con los alumnos me di cuenta de que eran universitarios con un título nuevo en el bolsillo pero que no pensaban que aquel acto les autorizara a dejar de aprender. Es obviamente el signo del tiempo, pero también influía, influye, mucho que esta necesidad de ampliar conocimientos pueda satisfacerse continuamente, sin magisterios solemnes, en una universidad donde los primeros que han tenido que aplicar la nueva cultura han sido los profesores. La importancia de una institución como la UOC no radica simplemente en su oferta, sino que muchos de los frentes en los que reflexiona e innova son provechosos para pensar la universidad del futuro.

Felicidades. ■

OLPC—One Laptop per Child olpc.com

Intercampus www.catcampus.org/intercampus/index.html

IN3—UOC in3.uoc.edu/web/IN3/

Càtedra Unesco en e-Learning

www.uoc.edu/portal/catala/catedra_Unesco/index.html

Acte de graduació de la UOC 2006-2007

tinyurl.com/2uj5pq4

Delclòs: "La neutralidad de la Red se tambalea" (en CiberP@aís)

tinyurl.com/3495ghp

QUINZE PROMOCIONS D'ESTUDIANTS UOQUIS

PER ÀNGELS DOÑATE

Alexandra Catalán

David Campos

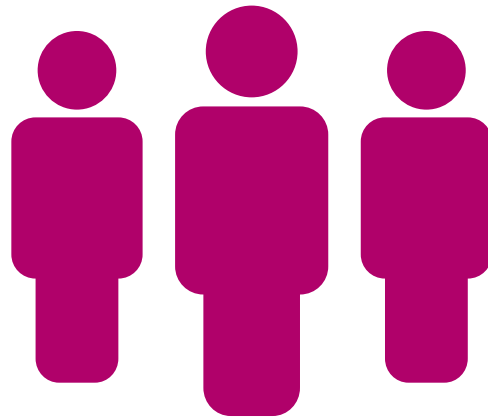
**QUINCE PROMOCIONES
DE ESTUDIANTES UOQUIS
FIFTEEN YEARS
OF UOCKIE GRADUATES**

Carles Diego

Ricard Ruiz de Querol

Quantes paraules hi caben, en un anunci de diari? Potser vint? El que no sabia Neus Heras el dia que va llegir la publicitat d'Enginyeria Tècnica en Informàtica de la feia poc inaugurada Universitat Oberta de Catalunya és que en tan poques paraules hi cabia el seu futur. L'any 1997, aquesta mestra i mare de dos fills de Girona es matriculava com a estudiant d'un grup pilot: "Quan vaig treure'm la plaça a una escola, la meva mare em va dir: 'Això és per a tota la vida!'. I jo, espantada, vaig pensar: 'Ja està?'. La UOC em va obrir una porta per continuar estudiant". Sense adonar-se'n, crèdit a crèdit es va convertir en una *uoqui* de cap a peus: el 2003 es graduava i es tornava a matricular, aquest cop d'Enginyeria Superior. Aquell mateix curs "fitxava" com a tutora d'inici i, quatre anys després, en graduar-se un altre cop (alhora que ho feia el seu fill petit), com a consultora de projecte final de carrera. Tot, sense deixar de ser professora en un institut.

¿Cuántas palabras caben en un anuncio de periódico? ¿Tal vez veinte? Lo que no sabía Neus Heras el día que leyó la publicidad de Ingeniería Técnica en Informática de la recién inaugurada Universitat Oberta de Catalunya es que en tan pocas palabras cabía su futuro. En 1997 esta maestra y madre de dos hijos de Gerona se matriculaba como estudiante de un grupo piloto: "Cuando me saqué la plaza en una escuela, mi madre me dijo: '¡Esto es para toda la vida!'. Y yo, asustada, pensé: '¿Ya está?'. La UOC me abrió una puerta para seguir estudiando". Sin darse cuenta, crédito a crédito, se convirtió en una *uoqui* hecha y derecha: en 2003 se graduaba y se volvía a matricular, esta vez de Ingeniería Superior. Aquel mismo curso "fichaba" como tutora de inicio y, cuatro años más tarde, al graduarse de nuevo (a la vez que lo hacía su hijo pequeño), como consultora de proyecto final de carrera. Todo sin dejar de ser profesora en un instituto.

How many words are there in a newspaper advertisement? Twenty maybe? What Neus Heras didn't know on the day she read the ad for the Foundation Degree in IT at the recently inaugurated Open University of Catalonia is that within those few words lay her whole future. In 1997, this teacher and mother of two from Girona enrolled as a student, part of a pilot group: "When I'd got a job in a school my mother said 'That's for life!' and I thought, horrified, 'Is that it?' The UOC opened the way for me to continue studying." Without realising it, credit by credit, she turned into a fully-fledged Uockie: she graduated in 2003 and then enrolled again, this time in a Degree in Engineering. That same year saw her signing up as an initial counsellor and four years later, after graduating once more, (at the same time as her younger son) as a final degree project tutor. And all this without ever giving up being a secondary school teacher.

Carles Diego, estudiant del màster en Anàlisi política des de febrer del 2008, no va llegir el nom de la UOC sinó que el va sentir. Pare de dues nenes i ara esperant la tercera, li va comentar a un amic que li agradava estudiar, però que no podia assistir a classe. "Ell em va explicar el mètode d'ensenyament de la UOC", recorda. "Fins aleshores no sabia que fos tan virtual i accessible." El Carles té dues carreres, Enginyeria Tècnica de Telecomunicacions i Superior Electrònica, i treballa com a responsable del desplegament de xarxes de comunicacions mòbils d'emergències en una empresa d'infraestructures de telecomunicacions. Ara estudia pel plaer d'aprendre i créixer com a persona: "Aquest cop volia fer uns estudis completament diferents, que no tinguessin res a veure amb la meua vida professional i sobre algun tema que desconegués", explica.

Com la Neus o el Carles, milers d'estudiants i graduats han trobat en el Campus Virtual l'espai on continuar el seu projecte formatiu,

Carles Diego, estudiante del máster en Análisis política desde febrero de 2008, no leyó el nombre de la UOC, sino que lo oyó. Padre de dos niñas y ahora esperando la tercera, comentó a un amigo que le gustaba estudiar, pero que no podía asistir a clase. "Él me explicó el método de enseñanza de la UOC", recuerda. "Hasta entonces no sabía que fuera tan virtual y accesible." Carles tiene dos carreras, Ingeniería Técnica de Telecomunicaciones y Superior Electrónica, y trabaja como responsable del despliegue de redes de comunicaciones móviles de emergencias en una empresa de infraestructuras de telecomunicaciones. Ahora estudia por el placer de aprender y crecer como persona: "Esa vez quería hacer unos estudios completamente diferentes, que no tuvieran nada que ver con mi vida profesional y sobre algún tema que desconociera", aclara.

Como Neus o Carles, miles de estudiantes y graduados han encontrado en el Campus Virtual el espacio donde continuar su proyecto

Carles Diego, studying a Master's in Political Analysis since February 2008, didn't read about the UOC but heard about it. Father of two daughters with a third on the way, he mentioned to a friend that he liked studying but couldn't go to classes. "He told me about the UOC teaching methods," he remembers. "I hadn't realised till then how virtual and accessible it was." Carles has two qualifications, a Foundation Degree in Telecommunications and a Degree in Electronics, and is in charge of setting up emergency mobile communications networks at a telecommunication infrastructure firm. He is now studying for the sheer pleasure of learning and for his own personal development. "This time round I wanted to study something completely different that bore no relation to my professional life and on a subject I knew nothing about."

Just like Neus and Carles, thousands of students and graduates

“Fa quinze anys, accedir al campus era com entrar a una dimensió nova i desconeguda”

adquirir coneixements per millorar en la seva professió o, simplement, gaudir aprenent. Acompanyats per un equip professional especialista i amb una metodologia en evolució constant. Avui, les seves experiències semblen d'allò més habituals, però fa quinze anys, quan s'obrien les primeres aules virtuals de la UOC, un email o un web eren gairebé ciència-ficció. Malgrat això, 206 estudiants van començar Psicopedagogia o Empresarials sense dubtar-ho. Van ser l'avantguarda d'una comunitat d'estudiants, graduats, professors i col·laboradors constituïda avui per més de 100.000 persones a 87 països.

Marga Lucanero, mestra i pedagoga terapèutica, es va sentir atreta per “aquest projecte pilot, català, innovador i únic” i forma part d'aquesta primera promoció. “Entrar al campus era com entrar a una dimensió nova i desconeguda”, recorda. Cafeteria, biblioteca, aules,

formativo, adquirir conocimientos para mejorar en su profesión o, simplemente, disfrutar aprendiendo. Acompañados por un equipo profesional especialista y con una metodología en constante evolución. Hoy día sus experiencias parecen lo más habitual, pero hace quince años, cuando se abrían las primeras aulas virtuales de la UOC, un email o una web eran casi ciencia ficción. A pesar de todo, 206 estudiantes empezaron Psicopedagogía o Empresariales sin dudarlos. Fueron la vanguardia de una comunidad de estudiantes, graduados, profesores y colaboradores constituída hoy por más de 100.000 personas en 87 países.

Marga Lucanero, maestra y pedagoga terapéutica, se sintió atraída por “este proyecto piloto, catalán, innovador y único” y forma parte de esa primera promoción. “Entrar en el campus era como entrar en una dimensión nueva y desconocida”, recuerda. Cafetería, biblioteca,

have found the Virtual Campus to be the place where they can continue studying, gaining knowledge that will help them professionally or simply for the pleasure of learning. Attending to them is a professional team of specialists and a methodology that is constantly evolving. Today their experiences seem quite normal, but fifteen years ago when the first UOC virtual classrooms opened, an e-mail or a website seemed straight out of science fiction. Nevertheless 206 students took up Educational Psychology or Business studies without hesitation. They were to be the precursors of a community of students, graduates, lecturers and associates which now consists of over 100,000 people in 87 countries.

Marga Lucanero, a teacher and special needs teacher was attracted to “this Catalan, innovative and unique pilot project” and was one of the first graduates. “Going into the Campus was like enter-

taulells d'anuncis, les converses amb els companys..., tot era virtual! Tot i que existia l'assignatura de Multimèdia i comunicació per mostrar als que arribaven com moure's en aquest entorn i treure'n profit, “va ser feixuc, perquè tot era molt nou”.

Molt diferent serà el record, quan es graduï, d'Alexandra Catalán, estudiant d'Empresarials de l'Hospitalet de Llobregat i una representant dels nous nadius digitals. Als 23 anys, ha accedit a la UOC després d'acabar un cicle formatiu. “M'agrada estudiar però, per a mi, tenir una feina és important. Treballar d'administrativa i aquesta universitat em permet compaginar les dues coses. Després, espero continuar estudiant Administració i Direcció d'Empreses”, subratlla. Per algú com ella, que viu entre xarxes socials, i compres a internet i google, “moure's pel campus virtual no suposa cap problema. És molt fàcil!”.

>>

aulas, tableros de anuncios, las charlas con los compañeros..., ¡todo era virtual! Aunque existía la asignatura de Multimedia y comunicación para mostrar a los que llegaban cómo moverse en este entorno y sacar provecho de él, “fue duro, porque todo era muy nuevo”.

Muy distinto será el recuerdo, cuando se gradúe, de Alexandra Catalán, estudiante de Empresariales de l'Hospitalet de Llobregat y una representante de los nuevos nativos digitales. A los 23 años ha accedido a la UOC una vez terminado un ciclo formativo. “Me gusta estudiar, pero para mí tener un trabajo es importante. Trabajo como administrativa y esta universidad me permite compaginar las dos cosas. Después espero seguir estudiando Administración y Dirección de Empresas”, subraya. Para alguien como ella, que vive entre redes sociales y compras en internet y google, “moverse por el campus virtual no supone ningún problema. ¡Es muy fácil!”

>>

ing a new and unknown dimension” she remembers. The canteen, library, classrooms, notice boards, conversations with colleagues... everything was virtual! Even though Multimedia and Communication existed as a subject to show newcomers how to function in those surroundings and how to get something out of them “it was hard because everything was very new”.

Alexandra Catalán, a Business Studies student from L'Hospitalet de Llobregat and a representative of the new digital generation will have a very different memory when she graduates. At 23, she has entered the UOC after finishing a vocational training “I like studying but for me it's important to have a job. I work in administration and the UOC allows me to combine both. Afterwards I'm hoping to continue studying Business Administration and Management,” she went on. For someone like her, living amid social networks, online

>>

“Quince años atrás, acceder al campus era como entrar en una dimensión nueva y desconocida”

“Fifteen years ago, going into the Campus was like entering a new and unknown dimension”

<<

El mateix opina Mathilde B., francesa de 29 anys, que està acostuada a utilitzar internet tant a la feina com als estudis. “No tan sols no ha estat un problema sinó que, sens dubte, no hauria pogut seguir aquesta formació, si no hagués estat en línia!”, exclama. Llicenciada en Ciències Polítiques i amb un màster de la London School of Economics, la Mathilde segueix el postgrau d’Estudis islàmics des de Rabat, on viu, i reconeix que la UOC li ha permès també “descobrir tradicions universitàries i plantejaments acadèmics i metodològics diferents”. Les TIC han fet que sigui possible estudiar en qualsevol moment, però també que a l’aula coincideixin persones de diferents punts del planeta, que amb la seva perspectiva i les seves aportacions enriqueixen el procés d’aprenentatge.

Malgrat el que pugui semblar, aquest intercanvi no és una possibilitat, sinó una realitat. “Els estudiants vam tenir una bona relació

i vam crear una veritable xarxa de campus que no ha d’envejar res a la d’una universitat presencial. No et senties sol”, explica la Marga. I no només entre estudiants. “Treballes a través de l’ordinador però el vincle entre estudiant i professor no és diferent del que s’estableix presencialment. Arribes a connectar amb els teus estudiants i, fins i tot, el tracte és més personalitzat”, afegeix Neus Heras. La comunicació a l’aula és constant entre els uns i els altres, i els consultors de cada matèria resolen els dubtes en 24 hores. De fet, la relació és tan especial que la Neus assegura que quan truca els estudiants per recordar-los que apuren massa els terminis de matrícula es queden parats. “La seva tutora és un ens cibernètic. Mai li han posat veu. Es fa un silenci i sé que, en aquells segons, estic passant d’èsser cibernètic a ésser humà.”

Si la tecnologia no és un obstacle per formar-se, els *uoquis*, com alguns s’anomenen a ells mateixos, ho tenen tot de cara? La Mathilde

<<

Lo mismo opina Mathilde B., francesa de 29 años, que está acostumbrada a utilizar internet tanto en el trabajo como en los estudios. “¡No solo no ha sido ningún problema sino que, sin duda, no habría podido seguir esta formación si no hubiera existido en línea!”, exclama. Licenciada en Ciencias Políticas y con un máster de la London School of Economics, Mathilde sigue el posgrado de Estudios islámicos desde Rabat, donde vive, y reconoce que la UOC le ha permitido también “descubrir tradiciones universitarias y planteamientos académicos y metodológicos distintos”. Las TIC han hecho que sea posible estudiar en cualquier momento, pero también que en el aula coincidan personas de distintos puntos del planeta, que con su perspectiva y sus aportaciones enriquecen el proceso de aprendizaje.

Pese a lo que pueda parecer, este intercambio no es una posibilidad, sino una realidad. “Los estudiantes teníamos una buena relación y crea-

mos una auténtica red de campus que no tiene nada que envidiar a la de una universidad presencial. No te sentías solo”, dice Marga. Y no solo entre estudiantes. “Trabajas a través del ordenador pero el vínculo entre estudiante y profesor no es diferente al que se establece presencialmente. Llegas a conectar con tus estudiantes y el trato es, incluso, más personalizado”, añade Neus Heras. La comunicación en el aula es constante entre unos y otros y los consultores de cada materia resuelven las dudas en 24 horas. De hecho, la relación es tan especial que Neus asegura que cuando llama a los estudiantes para recordarles que apuran demasiado los plazos de matrícula se sorprenden. “Su tutora es un ente cibernético. Nunca le han puesto voz. Se hace un silencio y sé que, en aquellos segundos, estoy pasando de ser cibernético a ser humano.”

Si la tecnología no es un obstáculo para formarse, los *uoquis*, como algunos se llaman a sí mismos, ¿lo tienen todo de cara? Mathilde con-

<<

shopping and Google, “getting around the Virtual Campus doesn’t pose a problem. It’s very easy!”

Mathilde B., a 29 year old Frenchwoman, feels the same way. She is accustomed to using the Internet both at work and for studying. “Not only has it not been a problem but undoubtedly I wouldn’t have been able to follow this course had it not been online.” With a degree in Political Science and a Master’s (MA) from the London School of Economics, Mathilde is doing a post-graduate course in Islamic Studies from Rabat where she lives and recognises the fact that the UOC has also allowed her to “discover different university traditions and alternative academic approaches and methodologies.” The ICTs have made it possible to study at any given time but also a class can involve people from different corners of the Earth thereby enriching the learning process with their perspectives and input.

Despite what it might seem, this interchange is not only a possibility but a reality. “We students had a good relationship with each other and created a real campus network which meant we had nothing to envy of an actual university. You don’t feel alone” Marga explains. This applies not only to students. “You work through the computer but the link between student and professor is no different from a conventional one. You manage to connect with your students and in fact the relationship is more personal,” states Neus Heras. The communication in the classroom is continuous and the tutors on each subject resolve queries within 24 hours. Actually the relationship is so special that Neus comments on the fact that when she calls the students to remind them to hurry when deadlines are getting close, they are dumbfounded. “Their tutor is a cybernetic being and they’ve never put a voice to it. There’s a moment’s silence

considera que les veritables dificultats són unes altres. “No em puc centrar únicament en els estudis ja que, alhora, he d’ocupar-me d’una càrrega de treball molt exigent, 60 o 70 hores setmanals.”

La Neus, que assessora i guia la feina dels estudiants, hi està d’acord: “Tenim una vida paral·lela, no som estudiants i prou. Som pares, treballadors...”. On podem trobar la clau per reeixir? Segons aquesta tutora, en dues paraules: organització i constància. “Cal anar fent i fent perquè un cop superes un determinat nombre de crèdits, mires enrere i veus tot el que has assolit... llavors és difícil que ho deixis!” El Carles hi afegeix la voluntat. “Després de sopar i posar a dormir les nenes és el meu moment. Sí, estic cansat, però es pot fer. Durant la setmana em vaig connectant, veient les explicacions i notícies dels professors i contestant els debats. No et pots despistar!” I com que viu a Sant Cugat del Vallès i treballa a Barcelona, aprofita

sidera que las verdaderas dificultades son otras. “No me puedo centrar únicamente en los estudios ya que, a la vez, tengo que ocuparme de una carga de trabajo muy exigente, 60 o 70 horas semanales.”

Neus, que asesora y guía el trabajo de los estudiantes, está de acuerdo: “Tenemos una vida paralela, no somos solo estudiantes. Somos padres, trabajadores...”. ¿Dónde podemos encontrar la clave para salir adelante? Según esta tutora, en dos palabras: organización y constancia. “Hay que ir haciendo, porque una vez superas un determinado número de créditos, miras atrás y ves todo lo que has conseguido..., ¡y entonces es difícil que lo dejes!” Carles añade la voluntad. “Después de cenar y acostar a las niñas es mi momento. Sí, estoy cansado, pero se puede hacer. Durante la semana me voy conectando, viendo las explicaciones y noticias de los profesores y contestando a los debates. ¡No te puedes despistar!” Y como vive en Sant Cugat

and I know that in those few seconds I’m changing from a cybernetic entity into a human being.”

If technology is no obstacle to their training, then do the ‘Uoc-ies’, as some of them like to call themselves, have it made? According to Mathilde the real complications are elsewhere. “I can’t focus wholly on my studies as at the same time I have an extremely demanding work-load, 60 or 70 hours a week.”

Neus, who advises and guides students through their work, agrees: “We have a parallel life, we’re not just students, we’re also parents, have jobs...” What’s the secret to success? In two words, according to this counsellor: organisation and perseverance. “You’ve just got to keep going on and on because once you’ve actually passed a certain number of exams you look back and see what you’ve achieved... and then it’s difficult to stop!” Determination also plays a large part,

els trajectes en cotxe per escoltar els àudios dels materials que s’ha descarregat. Durant el cap de setmana, fa els treballs que toquin. Cadascú té els seus trucs. La Marga recorda que la clau era organitzar bé els calendaris, complir amb les agendes de cada assignatura i lliurar els exercicis a temps.

El model educatiu és dinàmic i flexible, orientat a la participació i construcció col·lectiva del coneixement. I l’avaluació, moment clau en el procés d’aprenentatge, és contínua: l’estudiant s’avalua al mateix temps que aprèn. De fet, per a la majoria d’ells, l’èxit del model UOC és en aquest sistema. “Et porta a establir un ritme sense adonar-te’n i és molt més assequible superar l’examen final o la prova de validació si has participat als debats i has entregat els treballs setmana a setmana”, subratlla el Carles. L’Alexandra opina que, a més, “sí estudies només al final, passes l’examen i ho oblidés tot.

>>

del Vallès y trabaja en Barcelona, aprovecha los trayectos en coche para escuchar los audios de los materiales que se ha descargado. Durante el fin de semana, hace los trabajos que toquen. Cada uno tiene sus trucos. Marga recuerda que la clave era organizar bien los calendarios, cumplir con las agendas de cada asignatura y entregar los ejercicios a tiempo.

El modelo educativo es dinámico y flexible, orientado a la participación y construcción colectiva del conocimiento. Y la evaluación, momento clave en el proceso de aprendizaje, es continua: el estudiante se evalúa al mismo tiempo que aprende. De hecho, para la mayoría, el éxito del modelo UOC radica en este sistema. “Te lleva a establecer un ritmo sin darte cuenta y es mucho más asequible superar el examen final o la prueba de validación si has participado en los debates y has entregado los trabajos semana a semana”, subraya

>>

according to Carles; “My time comes after dinner, when the kids have been put to bed. Yes, of course I’m tired, but it can be done. I keep in touch during the week, seeing the explanations, the news from the teachers and joining in the debates. You can’t lose track!” And as he lives in Sant Cugat del Vallès and works in Barcelona, he makes the most of the car journey by listening to the audios of the material he’s downloaded. Over the weekend he does the relevant homework. Everybody has their own tricks. Marga remembers that the key is to get your calendar well organised, to do what is required for each subject and to hand the work in on time.

The educational model is dynamic and flexible, oriented towards participation and the collective building up of knowledge. Assessment, a key moment in the learning process is continuous: students assess themselves while they’re learning. In fact, for the

>>

“Quan a casa s’apaguen els llums i no se sent ni l’assecadora, els companys ens trobem al campus virtual”

<<

En canvi, si vas treballant, els coneixements poc a poc se’t queden més gravats”. Arribat el temut moment final, els estudiants que ho desitgen poden optar pel clàssic examen, però si han seguit aquest sistema, que exigeix entregar treballs i exercicis al llarg de tot el semestre (PAC), només cal que passin la prova de validació.

El 2000, la UOC va completar els seus itineraris formatius amb la posada en marxa del doctorat en Societat de la Informació i el Coneixement, el primer que és completament en xarxa. Ricard Ruiz de Querol, llicenciat en Física (UAB, 1976) i doctorat en el MIT (1982), va formar part de la primera promoció. Treballava a Telefònica quan, per la seva feina i el seu càrrec, va conèixer la crisi del cable de prop: “M’interessava saber per què les institucions hi havien posat tantes expectatives en aquest sistema que no estava funcionant” i el doctorat era l’espai adequat per fer-ho. Dit i fet:

<<

Carles. Alexandra opina que, además, “si solo estudias al final, pasas el examen y lo olvidas todo. En cambio, si vas trabajando, los conocimientos se te van quedando más grabados”. Llegado el temido momento final, los estudiantes que lo desean pueden optar por el clásico examen, pero si han seguido este sistema, que exige entregar trabajos y ejercicios a lo largo de todo el semestre (PAC), solo tienen que pasar la prueba de validación.

En el año 2000, la UOC completó sus itinerarios formativos con la puesta en marcha del doctorado en Sociedad de la Información y el Conocimiento, el primero en ofrecerse completamente en red. Ricard Ruiz de Querol, licenciado en Física (UAB, 1976) y doctorado en el MIT (1982), formó parte de la primera promoción. Trabajaba en Telefónica cuando, por su trabajo y su cargo, conoció de cerca la crisis del cable: “Me interesaba saber por qué las institu-

<<

majority of them the success of the UOC model is in that system. “It induces you into establishing a rhythm without realising and you’re far more likely to pass the final exams or validation test if you’ve joined in the debates and given your work in every week,” Carles points out. Furthermore Alexandra considers that “if you only study at the end you can pass the exam, but you’ll forget everything. On the other hand, if you keep up with the studying the knowledge will stay more fixed in your mind. Once the final, dreaded moment comes students who wish to can take their exams the classic way. Alternatively if they’ve followed the system, handing in their work and exercises during the semester (Continuous Assessment Process) they only have to pass the validation test.

In the year 2000 the UOC completed its educational programmes with the launch of a PhD on the Information and Knowledge So-

“Cuando en casa se apagan las luces y no se oye ni la secadora, los compañeros nos encontramos en el campus virtual”

es va matricular al nou programa i el 2006 llegia la tesi sobre la formació de les polítiques públiques en la societat de la informació a Catalunya, que li va dirigir el sociòleg Manel Castells, director d’aquest programa de doctorat.

“Per a un jove, el doctorat és un pas cap a una carrera de recerca. En el cas d’un professional amb experiència i coneixements, és una manera pràctica d’agafar una competència concreta en un moment determinat. El fet de posar-te una fita, fer una tesi que pugui ser defensable i en els terminis que toquen, t’ajuda a tenir disciplina”, opina Ruiz de Querol, que dirigeix un grup de recerca a la Fundació Barcelona Media. Avui, aquest graduat que als setanta ja feia servir eines d’internet als Estats Units, està orgullós de formar part del Comitè d’Assessorament de l’Institut Internacional de Postgrau de la UOC i juga amb la idea, per què no?, d’estudiar Ciències Exactes.

ciones habían puesto tantas expectativas en este sistema que no estaba funcionando” y el doctorado era el espacio adecuado para ello. Dicho y hecho: se matriculó en el nuevo programa y en 2006 leía la tesis sobre la formación de las políticas públicas en la sociedad de la información en Cataluña, que le dirigió el sociólogo Manel Castells, director de este programa de doctorado.

“Para un joven, el doctorado es un paso hacia una carrera de investigación. En el caso de un profesional con experiencia y conocimientos, es una manera práctica de adquirir una competencia concreta en un momento determinado. El hecho de ponerte una meta, hacer una tesis que pueda ser defendible y en los plazos que corresponden, te ayuda a tener disciplina”, opina Ruiz de Querol, que dirige un grupo de investigación en la Fundación Barcelona Media. Hoy este graduado que en los años setenta utilizaba herramientas de internet

ciety, the first to be totally on the Internet. Ricard Ruiz de Querol, a Physics graduate (UAB, 1976) and PhD from MIT (1982) was one of that first class to graduate. He was working for Telefónica and because of his job and position was able to see the ADSL crisis at first hand. “I was interested to know why all the institutions had put so much expectation into this system which was not working out.” And the PhD was the right place to do it. No sooner said than done: he enrolled in this new course and in 2006 read his thesis on forming public policy in the information society in Catalonia, led by the sociologist Manel Castells, director of this PhD programme.

“For a young person, the doctorate is a step towards a career in research. In the case of a professional with experience and knowledge, it’s a practical way of obtaining a particular ability at a given time. The very fact of giving yourself a goal, doing a thesis which could be

Què diuen estudiants i professors sobre l'experiència de formar part de la comunitat UOC

tinyurl.com/2ek3kmu (català)

tinyurl.com/2vdkwkm (español)

Testimoni d'una graduada de la UOC

tinyurl.com/38rpjzb

Testimonio de un graduado de la UOC

tinyurl.com/39ybjw4

How has the UOC changed your life?

tinyurl.com/2u6sq7c

Perquè si alguna cosa tenen en comú tots ells, és que són víctimes del síndrome de l'estudiant: són conscients de la importància de formar-se al llarg de la vida, però també gaudeixen fent-ho. Estudien a través de la xarxa sense renunciar a res: treballen, tenen família, formen part d'associacions, viatgen, etc.

De quina fusta estan fets? “Jo em definiria com a inquiet per aprendre coses noves i obert a diferents disciplines”, explica el Carles, i afegeix que l'estudiant de la UOC ha de ser autosuficient, perseverant, ha de tenir capacitat de gestionar correctament el temps i d'usar al màxim, i sobretot amb ganes, els recursos tecnològics actuals.

A l'Alexandra el que li agrada és la llibertat. “Valoro molt anar al meu aire. Organitzar-me com vull per poder fer moltes coses i no renunciar a res”, exclama. Per a la Neus, els *uoguis* són aus nocturnes o d'albada. “La nit o la matinada ens donen molt de sí. Quan a casa

“When at home the lights go out and even the clothes drier is silent, we class mates meet on the Virtual Campus”

s'apaguen els llums i no se sent ni l'assecadora, els companys ens trobem al campus virtual. Cal viure cada semestre com una petita victòria pel que s'assoleix i no de derrota pel que no. Ets un guanyador si gaudeixes dels teus estudis. Aquest és el nostre premi.” ■

en Estados Unidos, está orgulloso de formar parte del Comité de Asesoramiento del Instituto Internacional de Posgrado de la UOC y juega con la idea, ¿por qué no?, de estudiar Ciencias Exactas.

Porque si algo tienen en común todos ellos, es que son víctimas del síndrome del estudiante: son conscientes de la importancia de formarse a lo largo de la vida, pero también disfrutan haciéndolo. Estudian a través de la red sin renunciar a nada: trabajan, tienen familia, forman parte de asociaciones, viajan, etc.

¿De qué madera están hechos? “Yo me definiría como inquieto para aprender cosas nuevas y abierto a distintas disciplinas”, comenta Carles, y añade que el estudiante de la UOC debe ser autosuficiente, perseverante, ha de tener capacidad para gestionar correctamente el tiempo y para usar al máximo, y sobre todo con ganas, los recursos tecnológicos actuales.

A Alexandra lo que le gusta es la libertad. “Valoro mucho ir a mi aire. Organizarme como quiero para poder hacer muchas cosas y no renunciar a nada”, exclama. Para Neus, los *uoguis* son aves nocturnas o del alba. “La noche o la madrugada nos dan mucho de sí. Cuando en casa se apagan las luces y no se oye ni la secadora, los compañeros nos encontramos en el campus virtual. Hay que vivir cada semestre como una pequeña victoria por lo que se consigue y no como una derrota por lo que no. Eres un ganador si disfrutas con tus estudios. Este es nuestro premio.” ■

defended, and on the right terms, helps you to acquire discipline” considers Ruiz de Querol, head of a research team in the Fundació Barcelona Media. Today this graduate, who in the 70s was already using internet tools in the United States, is proud to be on the Advisory Committee of the UOC's International Graduate Institute and is toying with the idea of studying Mathematics. Why shouldn't he?

Because if there's one thing they all have in common it's suffering from student syndrome: they are conscious of the importance of lifelong learning, but they also get great enjoyment out of it. They study through the Internet but without giving anything up: they work, raise families, join clubs, travel and so on.

So what kind of people are they? “I would describe myself as avid to learn new things and being open to new disciplines” explains Carles, adding that UOC students have to be self-sufficient, per-

severing and capable of their own time management. They should also make enthusiastic use of the newest technological resources to the maximum.

What Alexandra loves most is her freedom. “I value enormously doing my own thing. Organising myself as I wish but doing as much as I can and not denying myself anything. For Neus, Uoockies are night owls or dawn birds. “Night or early morning is the best time. When all the lights have gone out in the house and even the clothes drier is silent, that's when we classmates all meet on the Virtual Campus. You have to live each semester as a small victory for what you achieve, and not as a defeat for what you don't. You're a winner if you enjoy your studies. That is our reward.” ■

GABRIEL FERRATÉ

PER GABRIEL PERNAU

Volíem trencar les barreres de l'espai i el temps”

Gabriel Ferraté arriba a l'entrevista amb el casc sota el braç. Els fills li diuen que potser ja no té edat per conduir una moto de gran cilindrada, però ell no els fa gaire cas. Dins de la cartera, hi du la seva apreciada agenda, on anota des de les cites professionals que té cada dia fins a dades personals com la cita a la perruqueria o el que pesa abans i després de les llarguíssimes dutxes que pren. Avui també hi porta la seva última adquisició tecnològica, un flamant iPad, que mostra orgullós. Als seus 78 anys, el visionari que va concebre la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) segueix sent un treballador metòdic i afable; un savi que prové del món de l'enginyeria i que col·lecciona llibres de poesia, història i cròniques de Catalunya, un bon comunicador en sintonia amb la realitat que l'envolta. Ferraté explica a *Walk In* com el 1993 li van demanar que dirigís una universitat a distància i com amb “una colla d'il·luminats” van concebre la primera universitat en línia del món.

Gabriel Ferraté llega a la entrevista con el casco bajo el brazo. Sus hijos le dicen que quizá ya no tiene edad para conducir una moto de gran cilindrada, pero él no les hace mucho caso. En la cartera lleva su apreciada agenda, donde anota desde las citas profesionales que tiene cada día hasta datos personales como la cita en la peluquería o lo que pesa antes y después de las larguíssimas duchas que toma. Hoy también lleva su última adquisición tecnológica, un flamante iPad que muestra orgulloso. A sus 78 años, el visionario que concibió la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) sigue siendo un trabajador metódico y afable; un sabio que proviene del mundo de la ingeniería y que colecciona libros de poesía, historia y crónicas de Cataluña, un buen comunicador en sintonía con la realidad que le rodea. Ferraté explica a *Walk In* cómo en 1993 le pidieron que dirigiera una universidad a distancia y cómo con “un grupo de iluminados” concibieron la primera universidad en línea del mundo.

Gabriel Ferraté arrives for the interview with his crash helmet under his arm. His children tell him that maybe he should not be driving a powerful motorbike at his age, but he takes little notice of them. In his briefcase is his beloved diary, where he jots down everything from his daily professional meetings to more personal things like a barber's appointment or his weight before and after the extremely long showers he takes. Today he also has in it his latest technological acquisition, a brand new iPad, which he proudly shows off. At 78, this visionary who dreamt up the Open University of Catalonia (UOC) continues to be a hard working, affable character; a wise person who came from the world of engineering and who collects books of poetry, history and chronicles of Catalonia, a real communicator who is in tune with the world around him. Ferraté explains to *Walk In* how in 1993 he was asked to direct a distance learning university and how with “a weird bunch of geniuses” they thought up the first online university in the world.

“Queríamos romper las barreras del espacio y del tiempo”

“We wanted to break down the limitations of space and time”

Gabriel Ferraté i Pascual (Reus, 1932) és enginyer industrial i pèrit agrícola. Des de 1968 ha estat catedràtic d'Automàtica de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, que també va dirigir entre 1969 i 1972. Va ser rector de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) en dues etapes (1972-1976 i 1978-1994), entre les quals va traslladar-se a Madrid per assumir els càrrecs de director general d'Universitats i Investigació i de director general de Política Científica. El 1994 va rebre l'encàrrec de fundar la UOC, de la qual va ser rector fins al 2005. Ferraté ha estat també vicepresident del Consell Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT) i president de Caixa Tarragona, i vicepresident de Catalunya Caixa fins a finals de novembre. Actualment és president de l'Institut Cerdà i del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, i impulsa el Projecte Sòcrates Educa. El 1996 va rebre la Creu de Sant Jordi.

Gabriel Ferraté i Pascual (Reus, 1932) es ingeniero industrial y perito agrícola. Desde 1968 ha sido catedrático de Automática de la Escuela Técnica Superior de Ingeniería Industrial de Barcelona, que también dirigió entre 1969 y 1972. Fue rector de la Universidad Politécnica de Cataluña (UPC) en dos etapas (1972-1976 y 1978-1994), entre las que se trasladó a Madrid para asumir los cargos de director general de Universidades e Investigación y de director general de Política Científica. En 1994 recibió el encargo de fundar la UOC, de la que fue rector hasta 2005. Ferraté ha sido también vicepresidente del Consejo Interdepartamental de Investigación e Innovación Tecnológica (CIRIT) y presidente de Caixa Tarragona, y vicepresidente de Catalunya Caixa hasta finales de noviembre. Actualmente es presidente del Instituto Cerdà y del Consejo Asesor para el Desarrollo Sostenible de Cataluña e impulsa el Proyecto Sócrates Educa. En 1996 recibió la Creu de Sant Jordi.

Gabriel Ferraté i Pascual (Reus, 1932) is an industrial engineer and agronomist. He has been Professor of Automation at the School of Engineering of Barcelona, where he was director between 1969 and 1972. He was President of the BarcelonaTech, (UPC) over two periods (1972-1976 and 1978-1994), in the middle of which he moved to Madrid to take on the responsibilities of Director-general of Universities and Research and Director-general of Scientific Policy. In 1994 he was given the job of setting up the Open University of Catalonia (UOC), of which he was President until 2005. Ferraté has also been Vice-President of the Interdepartmental Advisory Council for Technological Research and Innovation (CIRIT) and President of the savings bank Caixa Tarragona and Vice-president of the savings bank Catalunya Caixa until the end of November. He is currently Vice-President of the Institut Cerdà and of the Advisory Council for the Sustainable Development of Catalonia and he is the force behind the Sócrates Educa project. In 1996 he received the Creu de Sant Jordi (Saint George's Cross), a prestigious honorary award in Catalonia.

La Generalitat de Catalunya li va encarregar de posar en marxa la UOC. Recorda com va ser? El 13 de desembre del 1993 vaig tenir una reunió amb el conseller Josep Laporte [conseller d'Ensenyament fins al 1992 i després Comissionat per a Universitats i Recerca] aprofitant un acte a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, al Campus Nord de la UPC. Em va explicar que havien tingut unes converses amb la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED) perquè una part de l'ensenyament es fes en català, però que finalment el claustre general s'hi va oposar. El president Pujol va deci-

La Generalitat de Catalunya le encargó que pusiera en marcha la UOC. ¿Recuerda cómo fue? El 13 de diciembre de 1993 tuve una reunión con el consejero Josep Laporte [consejero de Enseñanza en la Generalitat de Catalunya hasta 1992 y después Comisionado para Universidades e Investigación] aprovechando un acto en la Escuela Técnica Superior de Ingenieros de Caminos, en el Campus Norte de la UPC. Me contó que habían mantenido conversaciones con la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) para que una parte de la enseñanza se hiciera en cata-

The Generalitat de Catalunya [the Catalan government] gave you the task of setting up the UOC. Do you remember how it happened? On 13th December 1993 I had a meeting with the minister Josep Laporte [Catalan minister of Education until 1992 and after Head of the Commission for Universities and Research] during an event at the School of Civil Engineering, at the Campus Nord of the UPC. He explained they had been talking to the National University for Distance Learning (UNED) about some of the teaching being done in Catalan, but that in the end the faculty of

dir crear una universitat a distància catalana pròpia i li va demanar al conseller Laporte que me'n parlés. En aquell moment, em faltaven uns mesos per deixar de ser rector de la UPC. Li vaig dir que m'ho pensaria i al cap d'uns dies vaig acceptar, però amb una petita condició: que em fessin confiança i em deixessin fer una universitat diferent de com sempre s'havien fet. És un miracle que un polític et deixi fer una cosa diferent, perquè sempre els fa por. Però em van dir que sí.

Havia de ser una universitat nova, diferent de les altres. La UOC va ser la primera universitat del món que es va inventar el con-

cepte de campus virtual. Volíem trencar les barreres de l'espai i del temps a través de les noves tecnologies. Jo havia estat rector de la UPC durant vint anys. Hi havia après moltes coses, també les que no s'havien de fer.

Quines eren? La universitat pública funciona amb diner públic, el més sagrat de tot perquè ve dels impostos dels ciutadans. A la UPC havia après que una universitat s'ha de gestionar bé. Per aquesta raó vaig proposar a Laporte que la nova universitat havia d'estar gestionada per un ens jurídicament privat.

Quins defectes volia evitar reproduir? En els països llatins molta gent pensa que les coses

lán, pero que finalmente el claustro general se opuso. El presidente Pujol decidió crear una universidad a distancia catalana propia y pidió al consejero Laporte que me hablara de ello. En aquel momento me faltaban unos meses para dejar de ser rector de la UPC. Le dije que lo pensaría y a los pocos días acepté, aunque con una pequeña condición: que confiaran en mí y me dejaran hacer una universidad distinta de lo que siempre se había hecho. Es un milagro que un político te deje hacer una cosa diferente, porque siempre les da miedo. Pero me dijeron que sí.

Tenia que ser una universidad nueva, diferente de las otras. La UOC fue la primera universidad del mundo que se inventó el concepto de campus virtual. Queríamos romper las barreras del espacio y del tiempo a través de las nuevas tecnologías. Yo había sido rector de la UPC durante veinte años. Allí había aprendido muchas cosas, también las que no había que hacer.

¿Cuáles eran? La universidad pública funciona con dinero público, lo más sagrado que hay porque viene de los impuestos de los ciudadanos. En la UPC había aprendido que una universidad debe gestionarse bien. Por

>>

It had to be a new university, different from the others. The UOC was the first university in the world to invent the idea of a virtual campus. We wanted to break down the limitations of space and time through new technology. I had been President of the UPC for twenty years. And I had learnt a lot there, including what not to do.

Like what? A public university runs on public money, of the most important kind because it comes from taxpayers' money. At the UPC I had learnt that a university has to be well managed. For that reason I proposed to Laporte that the new university had to

be managed by a privately legislated body.

What pitfalls did you want to avoid repeating? In Latin countries many people think that things have to be done strictly according to what has been set out by the law, and it's not so. I always say that it's possible to do anything which, even though it may not be set out in the law and as long as it's not explicitly prohibited, is ethical. Abiding by the letter of the law, you may do things badly and not very ethically. It belongs to a Latin culture and Roman law. Unlike Saxon culture, we tend to want to regulate everything. When you want to make everything uni-

>>

teaching staff was opposed to it. The president of the Catalan government, Pujol, decided to create Catalonia's own distance learning university and asked the minister Laporte to discuss it with me. At that time I only had a few months left as President of the UPC. I told him I'd think about it and after a few days I accepted, but with one small condition: that they would trust me and let me create a different university from those of the past. It is a miracle if a politician lets you do something different, because it always frightens them. But they said yes.

“La UOC es va inventar el concepte de campus virtual. Costa d'entendre que als EUA ningú se'ns hagués avançat”

“La UOC se inventó el concepto de campus virtual. Cuesta entender que en EEUU nadie se nos hubiera adelantado”

“The UOC invented the concept of a virtual campus. It's hard to believe no one in the US did it before us”

>>

“Les primeres reunions a principis de 1994 eren secretes, al vespre i de nit, al meu despatx i a casa”

<<

només es poden fer de la manera que la llei ha previst, i no és veritat. Sempre dic que es pot fer tot allò que, encara que no estigui previst per llei i que no estigui explícitament prohibit, sigui ètic. Complint la lletra de la llei, pots fer coses molt mal fetes i poc ètiques. És propi de la cultura llatina i del dret romà. A diferència de la cultura saxona, nosaltres tendim a voler-ho regular tot. Quan vols unificar, mates la creativitat, la iniciativa. En un debat de l'enèsima reforma de la llei universitària, li vaig sentir dir a un rector: ‘Yo quiero la uniformidad aunque ello, eventualmente, pudiera redundar en menoscabo

<<

esta razón propuse a Laporte que la nueva universidad tenía que gestionarla un ente jurídicamente privado.

¿Qué defectos quería evitar reproducir? En los países latinos mucha gente piensa que las cosas solo pueden hacerse del modo previsto por la ley, y no es verdad. Siempre digo que se puede hacer todo lo que, aunque que no esté previsto por ley y que no esté explícitamente prohibido, sea ético. Cumpliendo la letra de la ley, puedes hacer cosas muy mal hechas y poco éticas. Es propio de la cultura latina y del derecho romano. A diferencia de la cultura sajona, nosotros tendemos a querer re-

<<

form, you kill creativity and initiative. During a debate on the umpteenth reform of university law, I overheard someone say to a university president: “I want uniformity although it may eventually undermine the quality”. Word for word. I claim the right to make mistakes and if I do so I shall pay for them. Because rules and regulations are made not with the idea of opening doors, but out of fear.

What did you feel when they told you to go ahead? I had an advantage since to me everything was new. When you are an expert in something, you know what has to be done.

de la calidad. Textual. Jo reclamo el dret a equivocar-me i, si m'equivoco, que em penalitzin. Perquè les lleis i les regulacions es fan pensant no en obrir portes, sinó per por.

Què va sentir quan li van dir endavant?

Jo tenia un avantatge i és que per a mi tot allò resultava nou. Quan ets expert en una matèria, ja saps el que has de fer. Si ho has d'aprendre, comences de zero i tens l'oportunitat de crear. A mi se'm donava l'oportunitat de fer una cosa diferent, nova, basada en les noves tecnologies. Un altre avantatge és que els rectors de l'entorn no s'hi van oposar. Era un d'ells, sortia d'una

gularlo todo. Cuando quieres unificar, matas la creatividad, la iniciativa. En un debate de la enésima reforma de la ley universitaria, le oí decir a un rector: ‘Yo quiero la uniformidad aunque ello, eventualmente, pudiera redundar en menoscabo de la calidad’. Textual. Yo reclamo el derecho a equivocarme y, si me equivoco, que me penalicen. Porque las leyes y regulaciones se hacen pensando no en abrir puertas, sino por miedo.

¿Qué sintió cuando le dijeron adelante?

Yo tenía una ventaja, y es que para mí todo aquello resultaba nuevo. Cuando eres experto en una materia, ya sabes lo que debes hacer.

If you have to learn about it, you start from scratch and have the chance to create. It gave me the opportunity to do something different, something new, based on new technologies. Another advantage was that the other university presidents around did not oppose it. I was one of them, coming out of one university to go to another. What's more, that someone said they would set up a university in which all the students would have a computer through which they would connect in a virtual network was a dream at that time. People looked at me as if I were nuts. They used to say: “This lot will

universitat per anar a una altra. A més, que algú digués que faria una universitat en la qual tots els estudiants haurien de tenir un ordinador amb el qual es connectarien a una xarxa virtual era en aquell moment un somni. A mi em veien com a un tocat del bolet. Deien: “Aquests tindran doscents estudiants i prou”. S'ha de pensar que l'internet públic i popular encara no existia! La www no existia! Als ordinadors se'ls havia de posar un programa especial perquè es poguessin connectar entre ells.

Què era el primer que calia fer per posar en marxa la nova universitat? Primer, situar-te

Si tienes que aprenderlo, empiezas de cero y tienes la oportunidad de crear. A mí se me daba la oportunidad de hacer algo diferente, nuevo, basado en las nuevas tecnologías. Otra ventaja es que los rectores del entorno no se opusieron. Yo era uno de ellos, salía de una universidad para ir a otra. Además, que alguien dijera que haría una universidad en la que todos los estudiantes deberían tener un ordenador con el que se conectarían a una red virtual era en aquel momento un sueño. Creían que estaba loco de remate. Decían: “Estos no pasarán de doscientos estudiantes”. ¡Hay que pensar que el internet pú-

get two hundred students, that's all.” You have to remember that the public, popular Internet was not yet around! The www did not exist! Computers had to have a special program put into them so they could connect with each other.

What was the first thing to be done to get the new university up and running? First get your bearings on the world you're in. Secondly imagine where this world is heading. Thirdly, build a flexible structure which will be adaptable to a changing society. I always say we are in a world which is changing very quickly. And at that time society was going towards

“Las primeras reuniones, a principios de 1994, eran secretas, a última hora de la tarde o de noche, en mi despacho o en mi casa”

“The first meetings early in 1994 were secret, in the evenings and at night, in my office or at home”

en el món on estàs. Segon, imaginar cap a on va aquest món. Tercer, fer una estructura flexible que es pogués adaptar a una societat en canvi. Sempre dic que estem en un món que canvia molt ràpid. I en aquell moment la societat anava cap a les noves tecnologies, que avui ja no ho són tant! Però, encara que se sàpiga, costa bastant assumir els canvis.

Com havia de ser la universitat a distància catalana? El terme *distància* té una connotació negativa. La distància separa. Mai se'ns va ocórrer que en diríem “universitat a distància”. Vam batejar-la com “universitat oberta”. El nostre lema inicial era la universitat

sense distàncies. Amb les noves tecnologies podíem acostar el professor a l'estudiant, trencar les barreres del temps i de l'espai. De l'espai, per connectar amb un estudiant de Guatemala, i del temps perquè quan aquí és de dia, a Guatemala deu ser de nit. Havíem de trencar les barreres que separen la gent.

I el primer que necessitaven era tenir una seu, uns professors, una estructura de funcionament... El primer va ser crear el concepte de campus virtual. Això implicava pensar que tots els estudiants havien de tenir ordinador, malgrat que encara fossin cars, que n'hi hagués pocs i que s'haguessin de

connectar mitjançant una xarxa. No havíem de donar lliçons a distància per televisió, que era més del mateix. Havíem de fer sistemes per consultar i solucionar problemes de l'estudiant en qualsevol moment. S'havien de produir materials didàctics pensats per al nou sistema, interactius. La gestió també havia de ser diferent. L'estructura organitzativa havia de ser diferent. Aquí no hi ha aules, sinó una xarxa virtual. No es tractava de transformar una estructura existent.

Tinc entès que van rebre pressions perquè utilitzessin el telèfon i altres mitjans convencionals. Sí, i el televisor. M'hi vaig oposar

>>

blico y popular aún no existía! ¡La www no existía! A los ordenadores había que ponerles un programa especial para que se pudieran conectar entre sí.

¿Qué era lo primero que hacía falta para poner en marcha la nueva universidad? Primero, situarte en el mundo en el que estás. Segundo, imaginar hacia dónde va este mundo. Tercero, crear una estructura flexible que se pudiera adaptar a una sociedad cambiante. Siempre digo que estamos en un mundo que cambia muy rápido. Y en aquel momento la sociedad iba hacia las nuevas tecnologías, ¡que hoy ya no lo son tanto!

Pero aunque se sepa, cuesta bastante asumir los cambios.

¿Cómo tenía que ser la universidad a distancia catalana? El término *distancia* tiene una connotación negativa. La distancia separa. Jamás se nos ocurrió que la llamaríamos “universidad a distancia”. La bautizamos como “universidad abierta”. Nuestro lema inicial era la universidad sin distancias. Con las nuevas tecnologías podíamos acercar el profesor al estudiante, romper las barreras del tiempo y del espacio. Del espacio, para conectar con un estudiante de Guatemala, y del tiempo, porque cuando aquí es de día, en

Guatemala debe de ser de noche. Teníamos que romper las barreras que separan a la gente.

Y lo primero que necesitaban era tener una sede, unos profesores, una estructura de funcionamiento... Lo primero fue crear el concepto de campus virtual. Esto implicaba pensar que todos los estudiantes debían tener ordenador, a pesar de que aún fueran caros, que hubiera pocos y que se tuvieran que conectar mediante una red. No teníamos que dar clase a distancia por televisión, que era más de lo mismo. Teníamos que hacer sistemas para consultar y solucionar problemas

>>

new technologies, which today are not that new! But, although that is known, it's quite difficult to accept these changes.

How did the Catalan distance learning university have to be? The word ‘distance’ has a negative connotation. Distance separates. It never even occurred to us to call it a ‘distance university’. We baptized it ‘open university’. Our first motto was the university without distances. With new technology we could bring lecturers and students together, breaking down barriers of time and space. Of space, it's about connecting with a student in Guatemala, and of time, because when it's

daytime here it's still night in Guatemala. We had to break down the barriers which separate people.

And the first thing needed was a headquarters, some lecturers, a working structure... The first thing was to create the concept of a virtual campus. This meant thinking that all students had to have a computer, despite the fact they were still expensive, that there weren't many and that they had to connect through a network. It was not about distance teaching by television, which was more of the same thing. We had to find systems for consulting and solving student problems at

any time. Teaching materials thought out for the new system, interactive ones, had to be produced. Management also had to be different. The organizational structure had to be different. There are no classrooms here, but a virtual network. It was not a question of changing an existing structure.

I understand you were under pressure to use telephones and other conventional media. Yes, and television. I was dead against it. In an open university you have to break away from the concept of time, because you don't know when the student is going to study. They had to be complementary tools.

>>

<<

radicalment. En una universitat oberta has de trencar amb el concepte temps, perquè tu no saps quan l'estudiant estudia. Havien de ser eines complementàries.

El primer, doncs, era crear un sistema? Hi va haver quatre elements inicials. El campus virtual, que és l'eina de comunicació. Així es creava l'asincronia, la no coincidència al mateix lloc i al mateix moment. Això era clau. Segon: l'estudiant és el centre de la universitat, no el professor. Quin és l'objectiu, que l'estudiant aprengui o que el professor ensenyi? Alguns professors tradicionals pensen que amb el nostre sistema ells no tenen

<<

del estudiante en todo momento. Había que producir materiales didácticos pensados para el nuevo sistema, interactivos. La gestión también tenía que ser diferente. La estructura organizativa tenía que ser diferente. Aquí no hay aulas, sino una red virtual. No se trataba de transformar una estructura existente.

Tengo entendido que recibieron presiones para que utilizaran el teléfono y otros medios convencionales. Sí, y el televisor. Me opuse radicalmente. En una universidad abierta hay que romper con el concepto tiempo, porque nunca se sabe cuándo estu-

<<

So the first thing was to set up a system? There were four initial elements. The virtual campus, which is the communication tool. That made for the asynchronicity, not coinciding in the same place or at the same time. That was key. Secondly: the student is the centre of the university, not the lecturer. What is the aim, that the student learns or the lecturer teaches? Some traditional lecturers feel that with our system they have no importance. But they certainly do! It is very difficult to motivate students, get them to learn, inspire them. Thirdly: we needed high quality teaching material which could

importància. I tant que en tenen! És molt difícil motivar l'estudiant, que aprengui, il·lusionar-lo. Tercer: calia disposar d'un material didàctic de qualitat elevadíssima i que es pogués adaptar, perquè els temps canviïn, però amb la condició que aquest material fos propietat de la universitat. Es va crear una primera guia per orientar sobre com havien de ser aquests materials, ergonòmics, amb notes i exemples.

Amb quin criteri es triaven els professors? Tothom servia per fer classes a la UOC? És que a la UOC no es fan classes. Es va crear la figura de dos tipus de professors: els tu-

dia el estudiante. Tenían que ser herramientas complementarias.

Lo primero, pues, ¿era crear un sistema? Hubo cuatro elementos iniciales. El campus virtual, que es la herramienta de comunicación. Así se creaba la asincronía, la no coincidencia de tiempo y lugar. Eso era clave. Segundo: el estudiante es el centro de la universidad, no el profesor. ¿Cuál es el objetivo, que el estudiante aprenda o que el profesor enseñe? Algunos profesores tradicionales creen que con nuestro sistema ellos no tienen importancia. ¡Claro que la tienen! Es muy difícil motivar al estu-

be adapted, because times change, but under the condition that this material would be university property. A first guide was drawn up to orientate on how these ergonomic materials should be, with comments and examples.

What were the criteria for selecting the teaching staff? Could anyone hold a class at the UOC? The thing is you don't hold classes at the UOC. Two kinds of teachers were created: counsellors, who take care of students' daily needs and follow-up, and tutors who are experts in a subject. And the actual full time faculty, who are employed and have the task of coordinating, managing

tors, que es preocupen del dia a dia i del seguiment dels estudiants, i els consultors, que són experts en l'assignatura. I el professorat propi *full time*, que són contractats laborals i que tenen la missió de coordinar, gestionar el sistema pedagògic, coordinar els professors i fer recerca. Els professors no cobrarien d'una manera uniforme, perquè, si cobren igual, és desestimulant. Durant una època em van criticar perquè tractava els estudiants com a clients. I jo preguntava: "Que potser a la universitat no es pot atendre bé l'estudiant?". Al final em van donar la raó. I també ens vam inventar les trobades

te, hacer que aprenda, ilusionarlo. Tercero: había que disponer de un material didáctico de calidad elevadísima y que se pudiera adaptar, porque los tiempos cambian, pero con la condición de que este material fuera propiedad de la universidad. Se creó una primera guía para orientar sobre cómo debían ser esos materiales, ergonómicos, con notas y ejemplos.

¿Con qué criterio se elegía a los profesores? ¿Cualquier persona servía para dar clases en la UOC? Es que en la UOC no se dan clases. Se creó la figura de dos tipos de profesores: los tutores, que se preocupan del día a

the teaching system, coordinating the lecturers and doing research. Lecturers would not have a standard salary, because if they were all paid the same they wouldn't be motivated. For a while I was criticized for treating students like clients. So I asked: "Are we saying that at university students cannot be treated well?" In the end I was proved right. In addition we invented sessions in real time, twice-weekly meetings during the semester, which were voluntary. We met face to face, with tutors and advisors, there were talks... In short it was all thought out so the student should feel well treated. What was

presencials, unes reunions que es feien dos cops al semestre, voluntàries. Ens vèiem les cares, amb els tutors i consultors, hi havia conferències... Tot plegat estava pensat perquè l'estudiant se sentís ben tractat. El que era bàsic era canviar la mentalitat dels professors. Havíem de fer que l'altre aprengué, no ensenyar.

día y del seguimiento de los estudiantes, y los consultores, que son expertos en la asignatura. Y el profesorado propio *full time*, que son contratados laborales y que tienen la misión de coordinar, gestionar el sistema pedagógico, coordinar a los profesores y hacer investigación. Los profesores no cobrarían de una manera uniforme, porque, si cobran igual, es desestimulante. Durante una época me criticaron porque trataba a los estudiantes como clientes. Y yo preguntaba: “¿Acaso en la universidad no se puede atender bien al estudiante?”. Al final me dieron la razón. Y también nos inventamos los encuentros

fundamental was to change the lecturers' mentality. It was all about the other person learning, not about teaching.

And did they understand? Some of them had to change their mind-set and at times that was not easy for them. They would object they'd always done it in a certain way, and we'd say: “Here it is done differently. If it has always been done like this, in a world that's changing it has to be done in a different way unless it is proved better to continue. You can't decide it beforehand.

And these decisions were made right at the beginning, before the UOC existed? With a

I ho entenien? Alguns havien de canviar de xip i de vegades els costava. Et deien que sempre ho havien fet d'una determinada manera i nosaltres els dèiem: “Aquí es fa diferent. Si sempre s'ha fet així, en un món que canvia s'ha de fer d'una altra manera a menys que es demostrí que s'ha de continuar. Però no a priori”.

presenciales, unas reuniones que se producían dos veces por semestre, voluntarias. Nos veíamos las caras con los tutores y consultores, había conferencias... Todo estaba pensado para que el estudiante se sintiera bien tratado. Lo básico era cambiar la mentalidad de los profesores. Teníamos que hacer que el otro aprendiera, no enseñar.

¿Y lo entendían? Algunos tenían que cambiar de chip y a veces les costaba. Te decían que siempre lo habían hecho de determinada manera y nosotros les decíamos: “Aquí se hace de otra manera. Si siempre se ha hecho así, en un mundo que cambia hay que hacer-

weird bunch of geniuses we thought out how it should be. I looked for imaginative people to think up how the new university should be. The initial team [apart from Ferraté himself] was Ramon Pla, who was general manager of Universities [and later Vice-President of the UOC]; two founding Vice-Presidents of the UOC, Claudi Alsina and Francesc Pedró, and the manager, Xavier Aragay. Afterwards a computer expert joined, Francesc Noguera, who now is the assistant director at the Vice-Presidency of Technology at the UOC. The first meetings early in 1994 were secret, in the evenings and at

I totes aquestes decisions es van prendre d'entrada, abans que existís la UOC? Amb una colla d'il·luminats vam pensar com havia de ser. Vaig buscar persones imaginatives per pensar com hauria de ser la nova universitat. L'equip inicial eren [a més de Ferraté] Ramon Pla, que era director general d'Universitats [més tard seria vicerector de la UOC]; dos

lo de otra manera a no ser que se demuestre que hay que continuar. Pero no a priori”.

¿Y todas esas decisiones se tomaron de entrada, antes de que existiera la UOC? Con un grupo de iluminados pensamos cómo tenía que ser. Busqué personas imaginativas para pensar cómo debería ser la nueva universidad. El equipo inicial eran [además de Ferraté] Ramon Pla, que era director general de Universidades [más tarde sería vicerector de la UOC]; dos vicerectores fundadores de la UOC, Claudi Alsina y Francesc Pedró, y el gerente, Xavier Aragay. Después se incorporó un informático, Francesc Noguera, que

night, in my office or at home. No one in my team knew about it; they were coordinated by Josep Maria Oliveras, my right-hand man. We discussed what the new university should be like, what its academic model should be, its management...

Did you have anything to refer to? No. The UOC was the first virtual campus in the world. It's hard to believe no one in the United States did it before us, creating one with this global outlook, but that's how it was. It was over ten years since any distant learning university had been created in the world!

>>

>>

>>

Universitat Oberta
de Catalunya

**INSTITUT
INTERNACIONAL
DE POSTGRAU**

INSTITUT INTERNACIONAL DE POSTGRAU

Programes màster i diplomes de postgrau modulars i flexibles que responen a les demandes de coneixement de les noves professions emergents. Mobilitat, professionalització i transversalitat són eixos clau en aquest projecte educatiu de la UOC.

<http://ip.uoc.edu>

 **CONeixEMENT
FORMACIÓ CONTINUADA
CREIXEMENT PERSONAL**

“La UOC va ser l’etapa més creativa de la meua vida”

<<

vicerectors fundadors de la UOC, Claudi Alsinà i Francesc Pedró, i el gerent, Xavier Aragay. Després s’hi va incorporar un informàtic, Francesc Noguera, que avui és director adjunt al vicerectorat de Tecnologia de la UOC. Les primeres reunions, a principis de 1994, eren secretes, al vespre i de nit, al meu despatx o a casa meua. Ningú del meu equip ho sabia; les coordinava el meu cap de gabinet, Josep Maria Oliveras. Parlàvem de com havia de ser la nova universitat, quin havia de ser el model acadèmic, de gestió...

Tenien algun referent? No. La UOC va ser el primer campus virtual del món. Costa

<<

ahora es director adjunto al vicerrectorado de Tecnología de la UOC. Las primeras reuniones, a principios de 1994, eran secretas, a última hora de la tarde o de noche, en mi despacho o en mi casa. Nadie de mi equipo lo sabía; los coordinaba mi jefe de gabinete, Josep Maria Oliveras. Hablábamos de cómo debía ser la nueva universidad, de cuál debía ser el modelo académico, de gestión...

¿Tenían algún referente? No. La UOC fue el primer campus virtual del mundo. Cuesta entender que en Estados Unidos nadie se nos hubiera adelantado y hubiera creado uno con esta visualización global, pero fue

<<

Did you feel you had a great opportunity to do something different? Yes, we felt we were doing something which was going the same way as the changing times. One felt the world had to be interconnected, that the networks would be an important base for culture and organizations. We were aware of this. So that was why we wanted to create a virtual campus which would reproduce everything you could find in a real campus, assembly hall, classrooms, a secretary office, the canteen...

Exciting times... I should say! We had to do a computer test on a table, trying to con-

“La UOC fue la etapa más creativa de mi vida”

d’entendre que als Estats Units ningú se’ns hagués avançat i n’hagués creat un amb aquesta visualització global, però va ser així. Feia més de deu anys que no es creava cap universitat a distància al món!

Tenien la impressió que estaven davant d’una gran oportunitat de fer una cosa diferent? Sí, teníem la impressió que fèiem una cosa que anava en la direcció dels canvis dels temps. S’intuïa que el món havia d’estar interconnectat, que les xarxes serien una base important de la cultura i de les organitzacions. N’erem conscients. Per tant, volíem fer un campus virtual que reproduís tot el

así. ¡Hacia más de diez años que no se creaba una universidad a distancia en el mundo!

¿Tenían la impresión de que estaban ante una gran oportunidad de hacer una cosa diferente? Sí, teníamos la impresión de que hacíamos algo que iba en la dirección de los cambios de los tiempos. Se intuía que el mundo había de estar interconectado, que las redes serían una base importante de la cultura y de las organizaciones. Éramos conscientes de ello. Por eso queríamos hacer un campus virtual que reprodujera todo lo que encuentras en un campus real, la sala de actos, el aula, la secretaría, el bar...

nect them all up, because Internet still didn’t exist, nor XDSI. To charge the students for the telephone connection, Telefónica [the telephone company] sent them a bill at home after we had done our own interface to calculate how many minutes each of them had been connected. Telefónica was not yet ready for this, so at the UOC we were in a way the forerunners of ADSL. I told the president of Telefónica that a student in Girona should not have to pay more than one in Barcelona and that the concept of long-distance calls had to disappear. It was a tough job, but we convinced him to create a single

“The UOC has been the most creative period of my life”

que trobes en un campus real, la sala d’actes, l’aula, la secretaria, el bar...

Uns moments excitants... I tant! Vam haver de fer una prova d’ordinadors en una taula, provant de connectar-los entre ells, perquè encara no existia internet ni la XDSI. Per cobrar la connexió telefònica als estudiants, Telefónica els enviava la factura a casa després que nosaltres haguéssim fet una interfície pròpia per calcular quants minuts s’havia connectat cadascun d’ells. Telefónica encara no ho tenia previst, així que a la UOC vam ser, en certa manera, els precursors de l’ADSL. Vaig dir al president de Telefónica

>>

Unos momentos excitantes... ¡Y tanto! Tuvimos que hacer una prueba de ordenadores en una mesa, intentando conectarlos entre sí, porque aún no existía internet ni la XDSI. Para cobrar la conexión telefónica a los estudiantes, Telefónica les enviaba la factura a casa después de que nosotros hubiéramos hecho una interfaz propia para calcular cuántos minutos se había conectado cada uno de ellos. Telefónica aún no lo tenía previsto, de modo que en la UOC fuimos, en cierta manera, los precursores del ADSL. Dije al presidente de Telefónica que un estudiante de Gerona no tenía por qué pagar

>>

rate, the flat rate. All that was very creative, we had a lot of fun. We would overcome one difficulty after another. Afterwards, the following year, everything changed a great deal because by then the www had appeared. **Was it difficult to make society understand what the UOC was?** The first thing was to sell the project and the legal formula that we had agreed to all the parliamentary powers, because there had been some fears. In the end, the law to create the university was passed unanimously. The UOC started life as a private foundation. At that time the Catalan government could not found a private

>>

“Vam crear una universitat diferent, adaptada a un temps que canvia”

“Creamos una universidad distinta, adaptada a un tiempo cambiante”

<<

ca que un estudiant de Girona no tenia per què pagar més que un de Barcelona i que el concepte de conferència havia de desaparèixer. Va costar, però el vam convèncer perquè creés la tarifa única, la tarifa plana. Tot allò era molt creatiu, ens divertíem. Era anar superant una dificultat darrere l'altra. Després, l'any següent, ja va canviar molt perquè havia sorgit la www.

Va ser difícil fer entendre a la societat què

<<

más que uno de Barcelona y que el concepto de conferencia tenía que desaparecer. Costó, pero le convencimos de que crease la tarifa única, la tarifa plana. Aquello era muy creativo, nos divertíamos. Se trataba de ir superando una dificultad tras otra. Después, al año siguiente, todo cambió mucho porque había surgido la www.

¿Fue difícil hacer entender a la sociedad lo que era la Universidad? Lo primero era convencer del proyecto y la fórmula jurídica que habíamos acordado a todas las fuerzas parlamentarias, porque había ciertos temores. Al final, la ley de creación de la Universidad

<<

foundation, but could be part of one. So immediately after it was constituted the Catalan government came in and became the majority partner. Problem solved. The UOC has never been a private university. It is an initiative of the Catalan government with a legal operation based on private law and with government majority. [The Catalan government stopped having a majority share in the Board of Trustees in December 2009].

What courses did you want to do at the start? We began with Psychopedagogy and Business Studies which were much sought after. We didn't start with technological

era la Universitat? El primer era vendre el projecte i la fórmula jurídica que havíem acordat a totes les forces parlamentàries, perquè hi havia algunes pors. Al final, la llei de creació de la Universitat es va aprovar per unanimitat. La UOC va néixer com una fundació privada. En aquell moment, el govern no podia ser fundador d'una fundació privada, però sí formar-ne part. Així que immediatament després que es constituís la fundació, va entrar-hi el govern i es va convertir en soci majoritari. Problema solventat. La UOC no ha estat mai una universitat privada. És una iniciativa del govern amb un

se aprobó por unanimidad. La UOC nació como fundación privada. En aquel momento, el gobierno catalán no podía ser fundador de una fundación privada, pero sí formar parte de ella. Así que inmediatamente después de que se constituyera la fundación, entró el gobierno catalán y se convirtió en socio mayoritario. Problema solucionado. La UOC no ha sido nunca una universidad privada. Es una iniciativa del gobierno de Cataluña con un funcionamiento jurídico basado en el derecho privado y con mayoría del gobierno. [La Generalitat dejó de tener mayoría en el Patronato en diciembre de 2009.]

courses because we first had to show that it could be done via the network. And other courses which were very popular we rejected because they had little future. It made no sense to train more journalists if the market had no room for more...

Once the university was created, you had to make it known. Our slogan was “The university you take home” or “The university that's open night and day”. I made a pilgrimage throughout Catalonia explaining to mayors and everyone what the UOC was. It was a frenetic exercise, but the press received it very well.

funcionament jurídic basat en el dret privat i amb majoria del govern. [La Generalitat va deixar de tenir majoria al Patronat el desembre del 2009.]

Quins ensenyaments volien fer d'entrada?

Vam començar amb Psicopedagogia i Ciències Empresarials, que tenien molta demanda. No vam començar amb carreres tecnològiques perquè primer s'havia de demostrar que es podien fer en xarxa. I altres carreres amb molta demanda les vam desestimar perquè tenien poca sortida. No tenia gaire sentit formar periodistes si al mercat no li'n calien més...

¿Qué enseñanzas querían ofrecer de entrada?

Empezamos con Psicopedagogía y Ciencias Empresariales, que tenían mucha demanda. No empezamos con carreras tecnológicas porque antes había que demostrar que se podían hacer en red. Y otras carreras con mucha demanda las desestimamos porque tenían poca salida. No tenía mucho sentido formar periodistas si el mercado no necesitaba más...

Una vez creada la universidad, era preciso darla a conocer.

Nuestro eslogan era “La universidad que te llevas a casa” o “La universidad abierta día y noche”. Hice una pere-

Do you remember what the first year was like?

We began with a pilot course of two hundred students, a hundred in Business Studies and a hundred in Psychopedagogy. The trick was to treat these first students very well indeed, so they would turn into campaigners for us. I set the objective that a very high percentage should be taken on. They received special attention, like family.

What has the UOC meant to you? We were lucky to be given this project at the right time and with the freedom to do it differently. These kinds of coincidence don't often

“We created a different university, adapted to the changing times”

Un cop creada la universitat, calia donar-la a conèixer. El nostre eslògan era “La universitat que t’emportes a casa” o “La universitat oberta nit i dia”. Vaig fer un pelegrinatge per totes les comarques de Catalunya explicant a alcaldes i a tota la societat civil catalana què era la UOC. Era una activitat frenètica, però la premsa ho va acollir molt bé.

Recorda com va ser el primer curs? Vam començar amb un curs pilot de dos-cents estudiants, cent d’Empresarials i cent de Psicopedagogia. El gran secret era tractar aquells primers estudiants molt i molt bé, perquè es convertissin en els nostres prescriptors. Em

grinación por todas las comarcas de Cataluña explicando a alcaldes y a toda la sociedad civil catalana qué era la UOC. Era una actividad frenética, pero la prensa lo acogió muy bien.

¿Recuerda cómo fue el primer curso? Empezamos con un curso piloto de doscientos estudiantes, cien de Empresariales y cien de Psicopedagogía. El gran secreto era tratar a aquellos primeros estudiantes muy, muy bien, para que se convirtieran en nuestros prescriptores. Me marqué el objetivo de que pudieran conseguir contratos en un tanto por ciento muy elevado. Recibieron una atención casi personal, de familia.

happen. Really it has been the most creative period of my life.

You were the alma mater and President for ten years. How would you like your time at the University to be remembered? As that of a person who was able to create a different university, adapted to the changing times. ■

vaig marcar l’objectiu que se’n pogués contractar un tant per cent molt elevat. Van rebre una atenció quasi personal, de família.

Què ha significat per a vostè la UOC? Vam tenir la sort que se’ns encarregués el projecte en el moment adequat i amb llibertat per fer-ho diferent. Són unes coincidències que no es donen gaire sovint. Realment, va ser l’etapa més creativa de la meua vida.

Va ser-ne l’alma mater i rector durant deu anys. Com li agradaria que es recordés el seu pas per la Universitat? Com el d’una persona que va ser capaç de crear una universitat diferent, adaptada a un temps que canvia. ■

¿Qué ha significado para usted la UOC? Tuvimos la suerte de que nos encargaran el proyecto en el momento adecuado y con libertad para hacerlo de otra manera. Son unas coincidencias que no se dan muy a menudo. Realmente, fue la etapa más creativa de mi vida.

Fue el alma máter y el rector durante diez años. ¿Cómo le gustaría que se recordase su paso por la Universidad? Como el de una persona que fue capaz de crear una universidad diferente, adaptada a un tiempo cambiante. ■

Universitat Oberta de Catalunya
www.uoc.edu

P2PU Learning for everyone, by everyone, about almost anything
p2pu.org

Oral-History: Gabriel Ferraté
tinyurl.com/384vbao

---

94 > 95

El 6 d'octubre de 1994 es constitueix la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya. El gener, el Govern de la Generalitat aprova la proposta de Llei de reconeixement de la UOC, que el 29 de març rep llum verda per unanimitat del Parlament (Llei 3/1995, del 6 d'abril). El 26 de maig de 1995, Gabriel Ferraté n'és nomenat rector.

El 6 de octubre de 1994 se constituye la Fundación para la Universidad Oberta de Catalunya. En enero, el Gobierno de la Generalitat aprueba la propuesta de ley de reconocimiento de la UOC, que el 29 de marzo recibe luz verde por unanimidad del Parlamento de Cataluña (Ley 3/1995, de 6 de abril). El 26 de mayo de 1995, Gabriel Ferraté es nombrado rector.

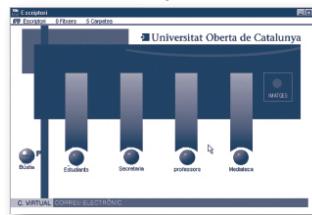
The Foundation for the Open University of Catalonia is founded on the 6th of October 1994. In January, the Catalan government approves the bill proposal to recognise the UOC, which is unanimously approved by the Catalan Parliament on the 29th of March (Law 3/1995, dated the 6th of April 1995). Gabriel Ferraté is appointed President of the UOC on the 26th of May 1995.

95 > 96

CAMPUS VIRTUAL
200 estudiants i 4 espais per a les necessitats essencials del primer curs acadèmic: estudiants, secretaria, professors i mediateca.

CAMPUS VIRTUAL
200 estudiantes y 4 espacios para las necesidades esenciales del primer curso académico: estudiantes, secretaria, profesores y mediateca.

VIRTUAL CAMPUS
200 students and 4 areas for the essential needs of the first academic year: students, secretary office, faculty and library.

95 > 96

El 31 d'octubre de 1995 s'inaugura oficialment la Universitat. 206 estudiants comencen els cursos pilot de les titulacions de Ciències Empresarials i Psicopedagogia. Es posen en marxa 11 projectes de recerca i s'obren els primers centres de suport a Manresa, Salt i Reus. La mitjana diària de connexió al Campus Virtual és de 14,37'.

El 31 de octubre de 1995 se inaugura oficialmente la UOC. 206 estudiantes empiezan los cursos piloto de las titulaciones de Ciencias Empresariales y Psicopedagogia. Se ponen en marcha 11 proyectos de investigación y se abren los primeros centros de apoyo en Manresa, Salt y Reus. La media diaria de conexión al Campus Virtual es de 14,37'.

The UOC officially opens on the 31st of October 1995. 206 students sign up for the pilot degree programmes in Business Sciences and Educational Psychology. Eleven research projects are launched and the first information points are set up in Manresa, Salt and Reus. The daily average connection to the Virtual Campus is 14.37 minutes.

96 > 97

S'ofereixen dos nous títols, de Dret i d'Humanitats. S'obren dos centres de suport més, a Igualada i a Tàrraga, i el primer centre de suport internacional, a Brussel·les. Es crea Eduioc, per proporcionar materials didàctics als estudiants, i es posa en marxa GEC, que ofereix formació a empreses. La UOC rep el Premi Bangemann Challenge de la UE a la millor iniciativa europea d'educació a distància.

Se ofrecen dos nuevos títulos, de Derecho y de Humanidades. Se abren otros dos centros de apoyo, en Igualada y en Tàrraga, y el primer centro de apoyo internacional, en Bruselas. Se crea Eduioc, para proporcionar materiales didácticos a los estudiantes, y se pone en marcha GEC, que ofrece formación a empresas. La UOC recibe el Premio Bangemann Challenge de la UE a la mejor iniciativa europea de educación a distancia.

Two new degree programmes are offered in Law and Humanities. Two more information points are opened in Igualada and Tàrraga, and the first international support centre opens in Brussels. Eduioc is created to provide students with teaching materials, and GEC is founded to offer training to businesses. The UOC receives the EU's Bangemann Challenge Award as the best distance education initiative in Europe.

97 > 98

Arrenca la Universitat Oberta d'Estiu. S'ofereixen dos títols més, Enginyeria Informàtica de Gestió i Enginyeria Informàtica de Sistemes, i es posen en marxa els quatre primers programes de formació de postgrau. Es presenta Aula Oberta, que posa el model d'ensenyament de la UOC a l'abast de la societat. Es crea l'Associació d'Estudiants de la UOC, amb més de cent membres.

Se pone en marcha la Universidad Oberta d'Estiu (Universidad Abierta de Verano). Se ofrecen dos nuevos títulos, Ingeniería Informática de Gestión e Ingeniería Informática de Sistemas, y se ponen en marcha los cuatro primeros programas de formación de postgrado. Se presenta Aula Oberta (Aula Abierta), que pone el modelo de enseñanza de la UOC al alcance de la sociedad. Se crea la Asociación de Estudiantes de la UOC, con más de cien miembros.

The Virtual Summer School is launched. Two more degree programmes are offered, in Management IT and Systems IT, and the first four post-graduate degree programmes are launched. Aula Oberta (Open Classroom), which makes the UOC's educational model available to the whole of society, is launched. The Association of UOC Students is created, with more than 100 members.

98 > 99

S'amplia l'oferta formativa amb dos nous títols, Filologia Catalana i Administració i Direcció d'Empreses, i els dos primers màsters propis: Seguretat, higiene i condicions de treball i Instruments i mercats financers. Neix l'Internet Interdisciplinary Institute (IN3) i es consoliden els primers tres grups de recerca de la UOC. Primera cerimònia de graduació, a Manresa. Es crea EducaciOnline.

Se amplía la oferta formativa con dos nuevos títulos, Filología Catalana y Administración y Dirección de Empresas, y los dos primeros másteres propios: Seguridad, higiene y condiciones de trabajo e Instrumentos y mercados financieros. Nace el Internet Interdisciplinary Institute (IN3) y se consolidan los primeros tres grupos de investigación de la UOC. Primera ceremonia de graduación, en Manresa. Se crea EducaciOnline.

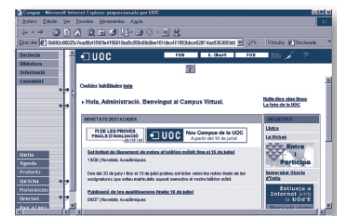
The educational opportunities available expand yet further with two new degree programmes in Catalan Language and Literature and Business Administration and Management. Two UOC-specific master's degrees are also launched: Safety, Hygiene and Working Conditions, and Financial Markets and Instruments. The Internet Interdisciplinary Institute (IN3) is created, and the first three UOC research groups are consolidated. The first graduation ceremony is held in Manresa. EducaciOnline is created.

98 > 02

CAMPUS VIRTUAL
El campus evoluciona i permet passar de 1.000 a 20.000 estudiants. De quatre serveis, a més de cent.

CAMPUS VIRTUAL
El campus evoluciona i permite pasar de 1.000 a 20.000 estudiantes. De cuatro servicios, a más de cien.

VIRTUAL CAMPUS
The Campus evolves and grows from 1,000 to 20,000 students. From four services to more than one hundred.

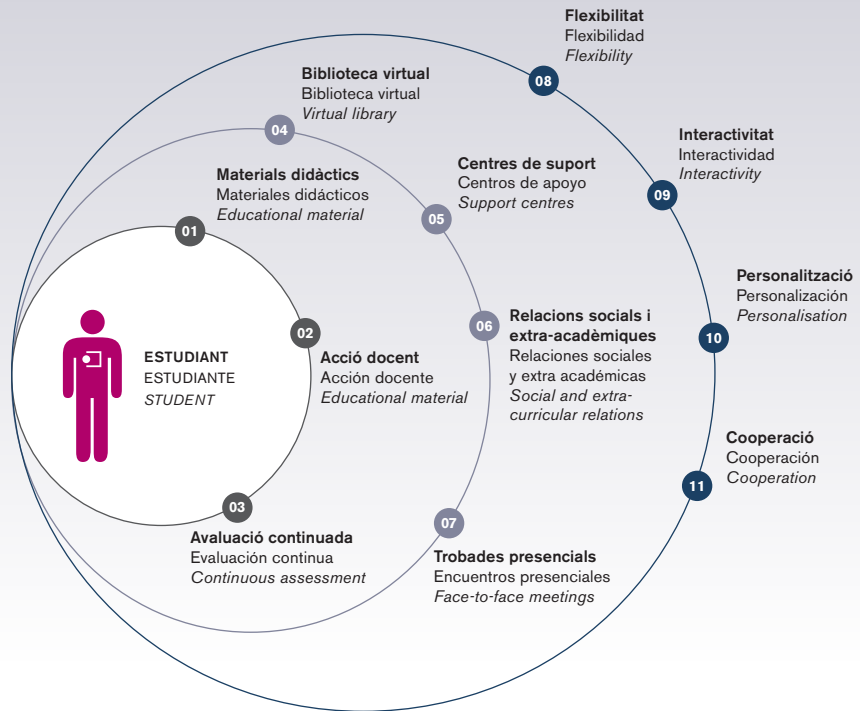

MODEL EDUCATIU
El primer model educatiu de la UOC explicita la voluntat de la Universitat de situar l'estudiant al centre de tota la seva activitat.

MODELO EDUCATIVO
El primer modelo educativo de la UOC explicita la voluntad de la Universidad de situar al estudiante en el centro de toda su actividad.

EDUCATIONAL MODEL
The UOC's first educational model explicitly stressed the desire to place the student at the centre of its activities.

99 > 00

Dos grups pilot de 300 estudiants inicien els estudis de Ciències Empresarials i Psicopedagogia en castellà. Arrenquen dos nous programes, Estudis Multimèdia i Ciències de la Informació i la Comunicació, i el programa de doctorat sobre Societat de la Informació i el Coneixement, en català, castellà i anglès. Se signen 48 contractes de projectes de recerca i innovació. Neix el Campus per la Pau.

Dos grupos piloto de 300 estudiantes inician los estudios de Ciencias Empresariales y Psicopedagogia en español. Se inician dos nuevos programas, Estudios Multimedia y Ciencias de la Información y la Comunicación, y el programa de doctorado sobre la Sociedad de la Información y el Conocimiento, en catalán, español e inglés. Se firman 48 contratos de proyectos de investigación e innovación. Nace el Campus por la Paz.

Two pilot groups of 300 students start in the programmes in Business Science and Educational Psychology taught in Spanish. Two new programmes get off the ground: Multimedia Studies, and Information and Communication Sciences, as does the doctoral programme in the Information and Knowledge Society, offered in Catalan, Spanish and English. Forty-eight contracts are signed for research and innovation projects. The Campus for Peace is launched.

00 > 01

Es presenta una nova imatge corporativa i el domini .edu. S'ofereix el títol de Psicologia. Manuel Castells presideix el Consell Científic de la UOC, i l'IN3 reconeix set grups de recerca i deu grups llavor. S'inaugura la Borsa Virtual de Treball amb 267 empreses i 925 ofertes. La UOC rep el Premi a l'Excel·lència del Consell Internacional per a l'Ensenyament Obert i a Distància (ICDE).

Se presenta una nueva imagen corporativa y el dominio .edu. Se ofrece el título de Psicología. Manuel Castells preside el Consejo Científico de la UOC, y el IN3 reconoce siete grupos de investigación y diez grupos semilla. Se inaugura la Bolsa Virtual de Trabajo con 267 empresas y 925 ofertas. La UOC recibe el Premio a la Excelencia del Consejo Internacional para la Enseñanza Abierta y a Distancia (ICDE).

The new corporate image and new .edu domain are presented. The Psychology degree programme gets underway. Manuel Castells becomes the Chair of the UOC Scientific Committee, and the IN3 recognises seven research groups and ten seed groups. The Virtual Employment Service is launched with 267 companies and 925 job offers. The UOC receives the International Council for Open and Distance Education (ICDE) Prize of Excellence.

01 > 02

S'amplia l'oferta formativa amb quatre noves titulacions: Ciències del Treball, Ciència Política, Comunicació Audiovisual i Enginyeria Informàtica. Es posa en marxa el Projecte Internet Catalunya (PIC). Es crea l'Editorial UOC.

Se amplia la oferta formativa con cuatro nuevas titulaciones: Ciencias del Trabajo, Ciencias Políticas, Comunicación Audiovisual e Ingeniería Técnica Informática. Se pone en marcha el Proyecto Internet Cataluña (PIC). Se crea la Editorial UOC.

The UOC's range of courses expands yet again with four new degree programmes: Labour Sciences, Political and Administration Sciences, Audiovisual Communication and Computer Engineering. Project Internet Catalonia (PIC) is launched. The Editorial UOC publishing house is created.

02 > 03

Primer doctorat honoris causa a Josep Laporte. S'ofereixen la diplomatura de Turisme i el segon cicle de Ciències Polítiques i d'Investigació i de Tècniques de Mercat. Es tanquen acords amb una trentena d'universitats americanes per oferir programes internacionals de postgrau. Es crea la Càtedra Unesco d'E-learning.

Primer doctorado honoris causa a Josep Laporte. Se ofrecen la diplomatura de Turismo y el segundo ciclo de Ciencias Políticas y de Investigación y de Técnicas de Mercado. Se cierran acuerdos con más de treinta universidades americanas para ofrecer programas internacionales de posgrado. Se crea la Cátedra Unesco de E-learning.

The first honorary doctorate is awarded to Josep Laporte. The UOC offers a new diploma in Tourism, as well as the second cycle of the Political Science and Market Research and Techniques programmes. Agreements are reached with around 30 American universities to offer international postgraduate programmes. The UNESCO Chair in E-Learning is created.

Arrenquen els Estudis d'Àsia Oriental i els màsters internacionals en Programari Lliure i en e-Learning. Primer Seminari Internacional de la Càtedra Unesco d'e-Learning. La UOC obre seu a Ciutat de Mèxic i l'IN3 inaugura nova seu al Parc Mediterrani de la Tecnologia. Premi OEA de Qualitat d'Ensenyament.

Se inician los Estudios de Asia Oriental y los másteres internacionales en Software libre y en e-Learning. Primer Seminario Internacional de la Cátedra Unesco de e-Learning. La UOC abre sede en Ciudad de México y el IN3 inaugura nueva sede en el Parque Mediterraneo de la Tecnología. Premio OEA de Calidad de Enseñanza.

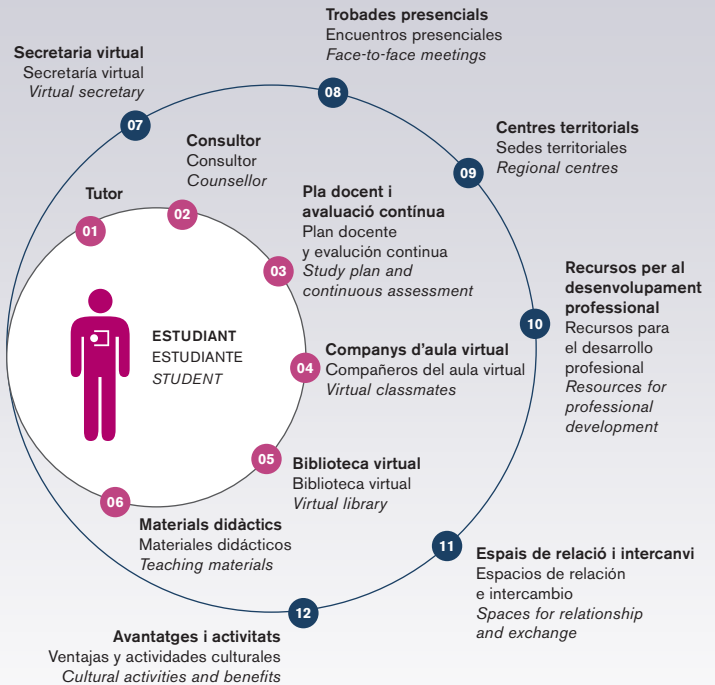
The East Asian Studies programme is launched, as are the International Master's programmes in Free and Open Source Software Technology and in E-learning. The First International Seminar of the UOC UNESCO Chair in E-Learning is held. The UOC opens a branch in Mexico City and the IN3 opens its new headquarters in the Mediterranean Technology Park. The UOC receives the OAS Award for Educational Quality.

05 > 08

MODEL EDUCATIU
Com a resultat de la seva evolució i creixement, el model educatiu de la UOC incorpora nous elements al voltant de l'estudiant, que continua sent el centre de tota l'activitat.

MODELO EDUCATIVO
Como resultado de su evolución y crecimiento, el modelo educativo de la UOC incorpora nuevos elementos alrededor del estudiante, que continúa siendo el centro de toda la actividad.

EDUCATIONAL MODEL
As a result of its evolution and growth, the UOC's educational model incorporated new elements focusing on the student, who continues to be the centre of activities.

● Nucli virtual d'aprenentatge dirigit per professorat propi de la UOC
Núcleo virtual de aprendizaje dirigido por el profesorado propio de la UOC
Virtual learning core led by the UOC's own faculty

● Àmbit d'interrelació, serveis i vida universitària
Ámbito de interrelación, servicios y vida universitaria
Area for interrelating, services and university life

Quinzè aniversari. Presidència rotatòria de l'ACUP. Se signen 19 convenis amb universitats i associacions educatives d'arreu del món. S'obre el primer curs a Facebook i 37 aules en anglès i francès al Campus Global. Es crea la Càtedra Unesco-FCB-UOC. Nou campus 5.0, "La meua UOC". Nou màster de Formació de professorat de secundària amb la UPF.

Decimoquinto aniversario. Presidencia rotatoria de la ACUP. Se firman 19 convenios con universidades y asociaciones educativas del mundo entero. Se abre el primer curso en Facebook y 37 aulas en inglés y francés en el Campus Global. Se crea la Cátedra Unesco-FCB-UOC. Nuevo campus 5.0, "Mi UOC". Nuevo máster de Formación de profesorado de secundaria con la UPF.

Fifteenth anniversary. The UOC takes on the presidency of ACUP. 19 agreements are signed with universities and educational associations around the world. First course on Facebook, and 37 classrooms in English and French on the Global Campus. The Unesco-FCB-UOC Chair is launched. New Campus 5.0, "My UOC". New Master's in Secondary Teacher Training in conjunction with the UPF.

09 > ...

CAMPUS VIRTUAL
"La meua UOC" és el nou campus virtual en programari lliure. Un campus complet i obert a internet, desenvolupat amb universitats de tot el món.

CAMPUS VIRTUAL
"Mi UOC" es el nuevo campus virtual en software libre. Un campus completo y abierto a internet, desarrollado con universidades de todo el mundo.

VIRTUAL CAMPUS
"My UOC" is the new open-source virtual campus. A comprehensive campus open to the internet and developed with universities from around the world.

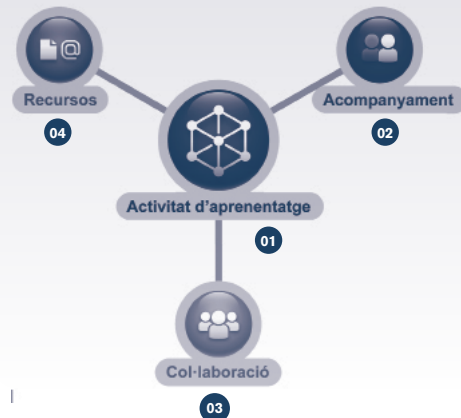

09 > ...

MODEL EDUCATIU
L'EEES, l'evolució d'internet i la diversitat de l'oferta formativa han fet evolucionar el model educatiu al voltant de l'activitat d'aprenentatge. És dinàmic i flexible.

MODELO EDUCATIVO
El EEES, la evolución de internet y la diversidad de oferta formativa han hecho evolucionar el modelo educativo centrado en la actividad de aprendizaje. Es dinámico y flexible.

EDUCATIONAL MODEL
The EHEA, the evolution of Internet and the diversity of courses on offer have brought about an evolution in the educational model focused in the learning activity. It is dynamic and flexible.

- 01 Activitat de aprenentatge
Learning activity
- 02 Acompanyament
Accompaniment
- 03 Col·laboració
Collaboration
- 04 Recursos
Resources

Desè aniversari. L'Ateneu Universitari ofereix ensenyament universitari sense requisits d'accés. Segona fase del Projecte Internet Catalunya (2005-2007). Primer Congrés d'Internet, Dret i Política organitzat pels Estudis de Dret i Ciència Política. Es llança la iniciativa d'Institució i empresa associada UOC.

Décimo aniversario. El Ateneo Universitario ofrece enseñanza universitaria sin requisitos de acceso. Segunda fase del Proyecto Internet Cataluña (2005-2007). Primer Congreso de Internet, Derecho y Política organizado por los Estudios de Derecho y Ciencia Política. Se lanza la iniciativa de Institución y Empresa Asociada UOC.

Tenth anniversary. The University @thenaem offers university education without admission requirements. The second phase in the Project Internet Catalonia (2005-2007) begins. The first Internet, Law and Politics Conference is organised by the Law and Political Science Department. The UOC Associate Company and Institution initiative is launched.

Imma Tubella pren el relleu en el càrrec de rectora. S'inaugura l'edifici del districte tecnològic del 22@. Es despleguen els primers programes de grau adaptats a l'EEES i es posen en marxa les titulacions de Telemàtica i Publicitat i Relacions Públiques. Primera convocatòria de beques IN3-UOC per a doctorats.

Imma Tubella toma el relevo en el cargo de rectora. Se inaugura el edificio del distrito tecnológico del 22@. Se despliegan los primeros programas de grado adaptados al EEES y se ponen en marcha las titulaciones de Telemática y Publicidad y Relaciones Públicas. Primera convocatoria de becas IN3-UOC para doctorados.

Imma Tubella is appointed President of the UOC. The building in Barcelona's 22@ technology district is opened. The UOC launches its first degree programmes adapted to the EHEA, as well as the programmes in Telematics and Advertising and Public Relations. The first official announcement of IN3-UOC grants for PhD students is published.

Neix l'Institut Internacional de Postgrau (IIP). Comencen tres màsters oficials: Educació i TIC, Programari lliure i Societat de la informació i el coneixement. Es crea la Càtedra Linguamón-UOC de Multilingüisme. S'inicia l'oferta de materials docents en codi obert a l'OpenCourseWare. Conveni per desenvolupar projectes estratègics amb l'Open University.

Nace el Instituto Internacional de Posgrado (IIP). Empiezan tres másters oficiales: Educación y TIC, Software libre y Sociedad de la información y del conocimiento. Se crea la Cátedra Linguamón-UOC de Multilingüismo. Se inicia la oferta de materiales docentes en código abierto en el OpenCourseWare. Convenio para desarrollar proyectos estratégicos con la Open University.

The International Graduate Institute (IIP) is launched. Three official Master's degrees get underway: Education and ICT, Free and Open Source Software Technology and Knowledge and Information Society. The Linguamón-UOC Chair in Multilingualism is created. The UOC starts to offer open-source teaching materials through OpenCourseWare. An agreement to develop strategic projects is reached with the Open University.

La Universitat esdevé membre de ple dret de l'Associació Europea d'Universitats (EUA). L'IIP presenta més de 225 programes de postgrau. Primer Congrés Internacional sobre Conflictes, Conflictologia i Pau. S'ofereixen serveis per iPhone, iPod Touch i llibres electrònics. Neix Alumni.

La UOC se convierte en miembro de pleno derecho de la Asociación Europea de Universidades (EUA). El IIP presenta más de 225 programas de posgrado. Primer Congreso Internacional sobre Conflictos, Conflictología y Paz. Se ofrecen servicios para iPhone, iPod Touch y libros electrónicos. Nace Alumni.

The UOC becomes a full-fledged member of the European University Association (EUA). The IIP offers more than new 225 postgraduate programmes. The First International Congress on Conflicts, Conflict Resolution and Peace is held. Services are offered through iPhone, iPod Touch and e-books. Alumni is launched.

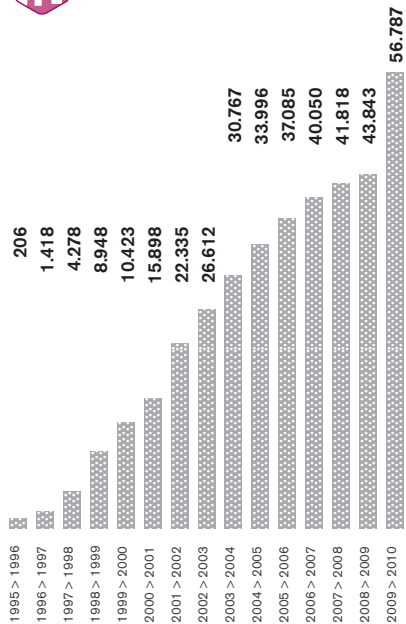
Es presenten set memòries de grau al Consejo de Universidades. Acord amb Orange per desenvolupar continguts per a dispositius de tinta electrònica. Creació de l'eLearn Center. Aliança amb la Universitat Hassan II Mohammedia de Casablanca.

Se presentan siete memorias de grado al Consejo de Universidades. Acuerdo con Orange para desarrollar contenidos para dispositivos de tinta electrónica. Creación del eLearn Center. Alianza con la Universidad Hassan II Mohammedia de Casablanca.

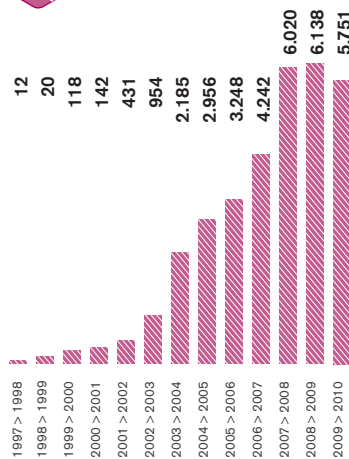
The UOC presents specifications for seven degrees to the Spanish Universities Board. An agreement is reached with Orange to develop content for e-ink readers. The eLearn Center is created. An alliance is forged with the Hassan II University Mohammedia in Casablanca.

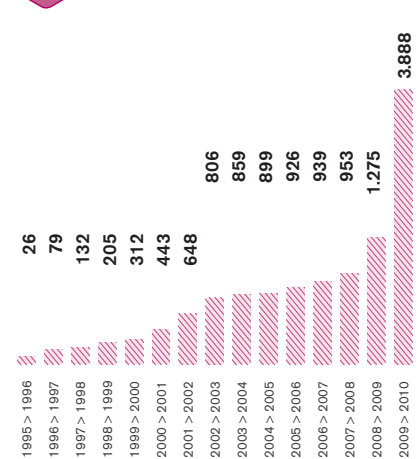
ESTUDIANTS | ESTUDIANTES | STUDENTS

GRADUATS | GRADUADOS | GRADUATES

ASSIGNATURES | ASIGNATURAS | COURSES

Qui és qui

Membres del Patronat de la FUOC

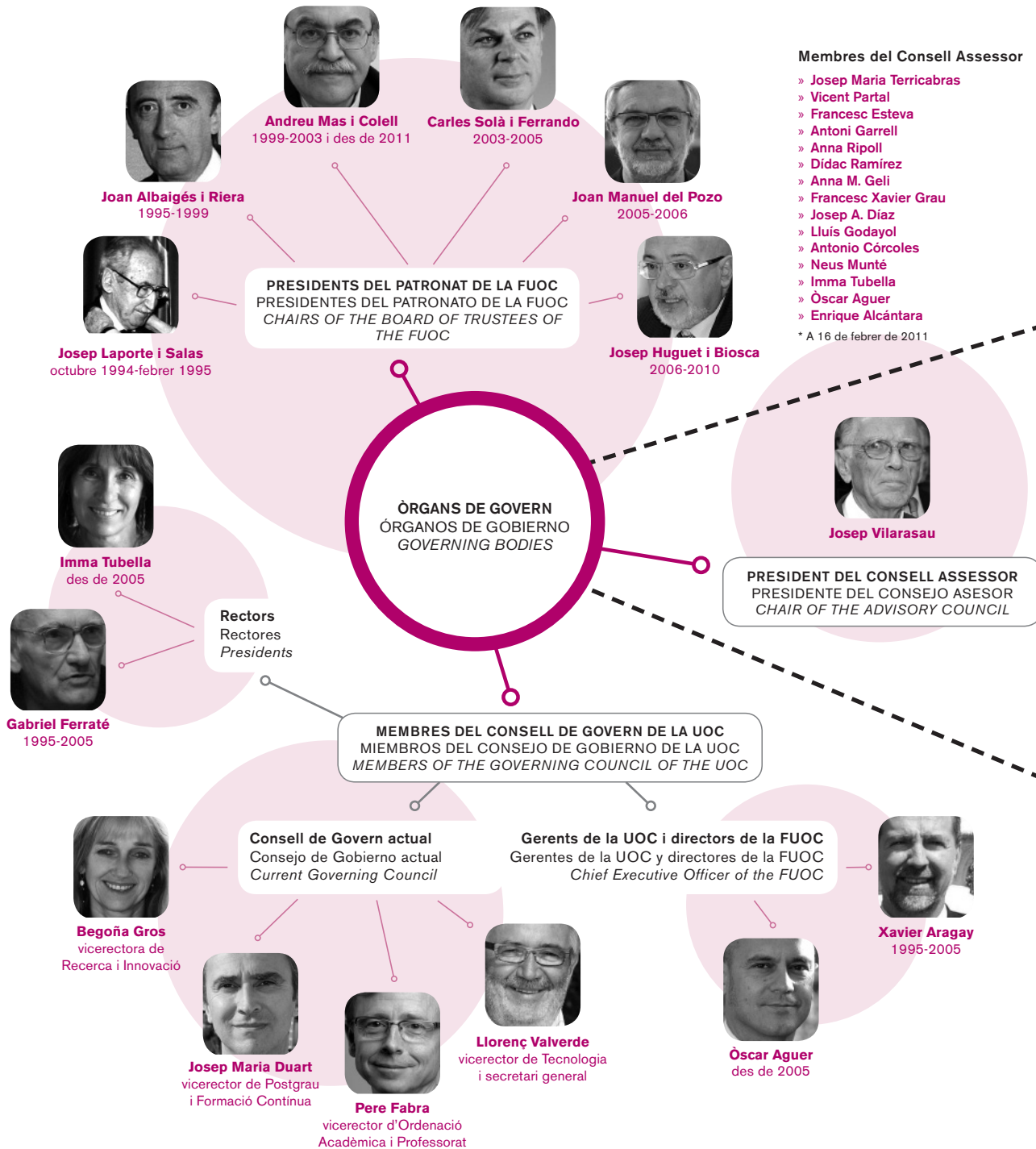
- » Josep Vilarasau
- » Jordi Mestre
- » Carles Domingo
- » Agustí Montal
- » Maria Garaña
- » Isidre Fainé
- » Josep Piqué
- » Artur Carulla
- » Isona Passola
- » Francesc Codina
- » Pere Vallès
- » Ramon Mateu
- » Miquel Valls
- » Isaac Sanromà
- » Imma Tubella
- » Òscar Aguer

* Composició a 16 de febrer de 2011, 9 membres pendents de nomenar

Membres del Consell Assessor

- » Josep Maria Terricabras
- » Vicent Partal
- » Francesc Esteve
- » Antoni Garrell
- » Anna Ripoll
- » Didac Ramíez
- » Anna M. Geli
- » Francesc Xavier Grau
- » Josep A. Díaz
- » Lluís Godayol
- » Antonio Córcoles
- » Neus Munté
- » Imma Tubella
- » Òscar Aguer
- » Enrique Alcántara

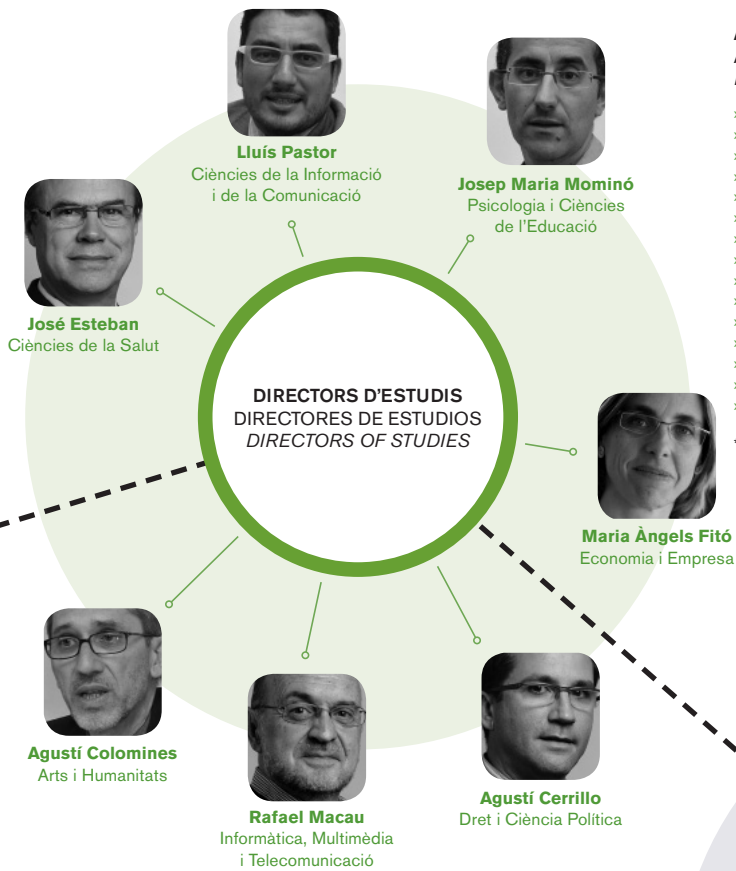
* A 16 de febrer de 2011

Anteriors membres del Consell de Govern / Anteriores miembros del Consejo de Gobierno / Former members of the Governing Council

- » Eduard Aibar, vicerecutor de Recerca
- » Ramon Alemany, vicerecutor d'Ordenació Acadèmica, Professorat i Innovació Docent
- » Claudi Alsina, vicerecutor acadèmic i de Professorat
- » Manuel Castells, president de la Comissió Científica i de la Recerca i el Doctorat
- » Josep Col, vicerecutor de Política Acadèmica
- » Mavi Dolz, vicerecutora de Promoció Cultural i Multilingüisme
- » Joan Fuster, vicerecutor de Relacions Institucionals i Política Cultural
- » Climent Giné, vicerecutor d'Estudis
- » Josep Lladós, vicerecutor de Política Universitària i Professorat
- » Francesc Pedró, vicerecutor d'Innovació Educativa i Recerca
- » Ramon Pla, coordinador dels òrgans de govern
- » Francisco Rubio, vicerecutor de Relacions Internacionals
- » Carles Sigalés, vicerecutor de Política Acadèmica i Professorat
- » Imma Tubella, vicerecutora de Recerca
- » Francesc Vallverdú, vicerecutor de Recerca, Innovació i Metodologia Educativa

* S'indica el darrer càrrec que han tingut

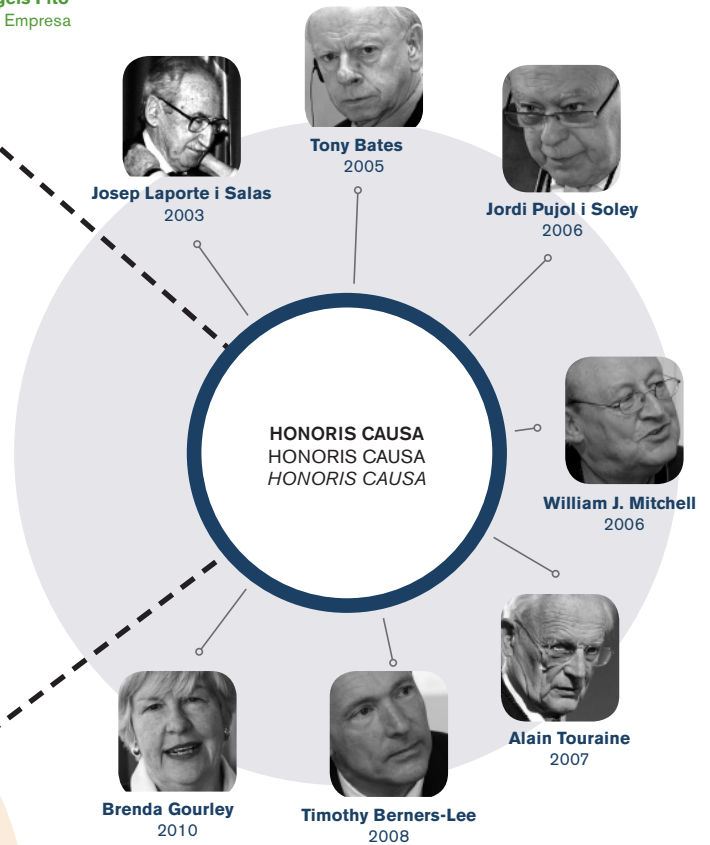

Anteriors directors d'estudis

Anteriores directores de estudios
Former Directors of Studies

- » **Antoni Badia**, Psicologia i Ciències de l'Educació
- » **Joaquim Bisbal**, Dret
- » **Agustí Canals**, Ciències de la Informació i la Comunicació
- » **Pere Fabra**, Dret i Ciència Política
- » **Manuel Fernández**, Psicopedagogia
- » **Carlos Frade**, Pedagogia i Psicologia
- » **Climent Giné**, Pedagogia i Psicologia
- » **M. dels Àngels Gil**, Ciències Empresarials
- » **Isidor Mari**, Humanitats i Filologia
- » **Antoni Meseguer**, Economia i Empresa
- » **Cristina Nogués**, Informàtica i Multimèdia
- » **Joan Prats**, Dret i Ciència Política
- » **Joan Pujolar**, Llengües i Cultura
- » **Carles Sigalés**, Psicologia i Ciències de l'Educació
- » **Jordi Vilaseca**, Economia i Empresa

* S'indica el darrer càrrec que han tingut

VIATGE AL COR DE LA UOC

PER LEO RUFFINI

Si ens imaginem la UOC com un gran organisme, aquesta sala, situada al Parc Mediterrani de la Tecnologia de Castelldefels, seu de l'IN3 fins que es va traslladar al Media-TIC, en seria el cor. Un òrgan que no es veu però que és vital, perquè és indispensable per tal que tot el conjunt funcioni. És la Sala de Màquines, que, tal com explica Pedro Minguez, responsable d'Operacions Tecnològiques de la UOC, "centralitza tota la infraestructura de servidors i comunicacions de la Universitat". Allà s'emmagatzemen i des d'allà s'executen la majoria d'aplicacions que fan servir alumnes, professors i, en general, tot el personal de la UOC: el Campus Virtual, les eines de matriculació i tràmits, les aplicacions de gestió, les bases de dades amb els expedients dels estudiants, etc.

Immediatament després de creuar el llindar que dona accés a la sala, el visitant percep dues sensacions: una mica de fred i força

VIAJE AL CORAZÓN DE LA UOC

Si uno se imagina la UOC como un gran organismo, esta sala, situada en el Parque Mediterráneo de la Tecnología de Castelldefels, sede del IN3 hasta su traslado al Media-TIC, sería el corazón. Un órgano que no se ve pero que es vital, ya que es indispensable para que todo el conjunto funcione. Se trata de la Sala de Máquinas, que, como explica Pedro Minguez, responsable de Operaciones Tecnológicas de la UOC, "centraliza toda la infraestructura de servidores y comunicaciones de la Universidad". En ella se almacenan y ejecutan la mayoría de las aplicaciones que usan los alumnos, los profesores y, en general, todo el personal de la UOC: el Campus Virtual, las herramientas de matriculación y trámites, las

JOURNEY TO THE HEART OF THE UOC

If you think of the UOC as a large organism, this room in the Mediterranean Technology Park in Castelldefels (Barcelona), seat of the IN3 until it moved to the Media-TIC building, would be its heart. An organ that cannot be seen, but is vital, as it is essential to make the whole body work. We are talking about the Data Centre which, according to Pedro Minguez, head of the UOC's Technological Operations, "centralises the University's communication and servers infrastructure". It is here where most of the applications which the UOC's students, teachers and staff generally use are stored and processed: the Virtual Campus, tools for matriculation and official procedures, management applications, data bases with student records etc.

soroll. Minguez explica que les dues estan relacionades i que tenen una explicació. "Aquí hi ha més de 300 servidors en funcionament, i cadascun té un ventilador propi", diu, tot aixecant prou la veu per fer-se sentir enmig d'aquella remor. "Tot i així, ens cal un equip de refrigeració addicional potent que eviti que les màquines escalfin la sala per damunt de la temperatura de funcionament òptima, que és d'uns 23°C. Superada aquesta temperatura, perdrien capacitat de procés i, si s'acostessin als 40°C, correrien el risc d'espallar-se."

La sala, inaugurada el 2004 i amb una superfície de 120m², és més petita del que es podria esperar tenint en compte tota la informació que conté. El primer armari a mà esquerra és el de les comunicacions. "És la columna vertebral de la xarxa de la UOC", anuncia el responsable d'Operacions Tecnològiques. "Aquí hi ha els enllaços que ens comuniquen amb l'exterior. Tota la informació que entra

aplicaciones de gestión, las bases de datos con los expedientes de los estudiantes, etc.

Los dos sensaciones nada más cruzar el umbral que da paso a la sala: algo de frío y bastante ruido. Explica Minguez que ambas están relacionadas y tienen su razón de ser. "Aquí hay más de 300 servidores en funcionamiento y cada uno dispone de su propio ventilador", dice, elevando la voz lo justo para hacerse oír entre el zumbido. "Aun así, necesitamos un potente equipo de refrigeración adicional que evite que las máquinas calienten la sala por encima de su temperatura óptima de funcionamiento, que está sobre los 23°C. Más allá de esa temperatura perderían capacidad de proceso y si se acercaran a los 40°C correrían el riesgo de estropearse."

La sala, inaugurada en 2004 y de 120 m² de superficie, es más pequeña de lo que cabría esperar, si se tiene en cuenta toda la infor-

Two sensations hit you the moment you walk into the room: a slight chill and a great deal of noise. Minguez explains that they are actually connected and both have a purpose. "There are over 300 servers working here and each one has its own fan," he says, raising his voice enough to be heard over the rumbling. "Even so, we also need a strong refrigeration unit to avoid the machines heating up the room over the optimum working temperature, which is around 23°C. Anything above this temperature would reduce their processing capacity and if they get near 40°C they'd be in danger of getting damaged."

This 120m² room, opened in 2004, is smaller than you'd expect if you think about all the information it stores. The first unit, to the left, is the communications one. "It is the backbone of the UOC's network," states the head of Technological Operations. "This is where the links which connect us with the outside world are. All

o surt de la UOC passa per aquí.” L’armari conté quatre *routers* i diversos *switches*. Per què tants? Per redundància, el mateix principi que es fa servir a l’aviació: són peces clau que no poden fallar, així que si una s’espatlla, una altra la substitueix automàticament. L’usuari ni se n’assabenta.

A l’armari hi ha un altre element important. És el *firewall*, o tallafocs, que fa guàrdia a l’entrada, tot vigilant que no entri o surti trànsit perillós. Segons Mingueza, la mesura no és exagerada. “Que si ens ataquen? Constantment, com a la resta d’universitats o institucions públiques. N’hi ha que volen generar un volum de trànsit que col·lapsi la xarxa, d’altres proven d’instal·lar en els nostres servidors webs il·legals o sistemes per distribuir correu no desitjat

Fem unes passes més i arribem a la cabina dels discos durs. Aquí, en un bloc que fa menys de dos metres d’alçada per un d’amplada, es

≥

mación que alberga. El primer armario, que queda a mano izquierda, es el de las comunicaciones. “Es la columna vertebral de la red de la UOC”, anuncia el responsable de Operaciones Tecnológicas. “Aquí están los enlaces que nos comunican con el exterior. Toda la información que entra o sale de la UOC pasa por aquí.” El armario contiene cuatro *routers* y varios *switches*. ¿Por qué tantos? Por redundancia, el mismo principio que se usa en aviación: son piezas clave que no pueden fallar, así que si una se estropea otra la sustituye automáticamente. El usuario ni se entera.

El armario contiene otro elemento importante. Es el *firewall*, o cortafuegos, que monta guardia en la entrada, vigilando que no acceda ni salga tráfico peligroso. Cuenta Mingueza que la medida no es exagerada. “¿Que si nos atacan? Continuamente, igual que al resto de universidades e instituciones públicas. Unos intentan generar un

≥

the information which comes in and out of the UOC goes through here.” The unit has four routers and several switches. Why so many? Overkill, the same principle as in aviation: they are key parts that cannot be allowed to go wrong, and if one goes down another will automatically replace it. The user won’t even notice.

This unit contains another important element: the Firewall, which guards the entrance, watching that no dangerous traffic comes in or out. Mingueza says it is not an overreaction. “You ask if we get attacked? It’s happening all the time, as in all universities and public establishments. Some people try to generate traffic that will bring the network to a standstill, others try to install illegal websites in our servers or systems for distributing spam.”

A bit further on one gets to the hard disks cabinet. Here, in a unit measuring less than two metres by one, the bulk of the UOC’s

≥

La Sala de Màquines de Castelldefels centralitza tota la infraestructura de servidors i comunicacions de la UOC

La Sala de Máquinas de Castelldefels centraliza toda la infraestructura de servidores y comunicaciones de la UOC

The Data Centre in Castelldefels centralises the UOC’s communication and servers infrastructure

<<

concentra la majoria del volum d'informació de la UOC. La seva capacitat? 50 terabytes. O, altrament dit, 50.000 gigabytes, en un seguit de discos durs encastats en l'estructura com si fossin calaixos d'un armari. Tot i que és modern, el substituiran aviat per un altre d'una capacitat similar que ocuparà, però, la meitat d'espai. "Fa vint anys", recorda Mingueza, "ens les apanyàvem amb uns discos en forma d'ensaimada que feien més de mig metre de diàmetre i que només emmagatzemaven 5 megabytes."

<<

tráfico que colapse la red, otros tratan de instalar en nuestros servidores páginas web ilegales o sistemas para distribuir correo no deseado."

Unos pasos más y se llega a la cabina de discos duros. Aquí, en un bloque que mide menos de dos metros de alto y uno de ancho, se concentra la mayor parte del volumen de información de la UOC. ¿Su capacidad?: 50 terabytes. O, lo que es lo mismo, 50.000 gigabytes, en forma de discos duros encajados en la estructura como cajones en un armario. Pese a que es moderno, lo van a sustituir en breve por otro de una capacidad similar pero que ocupará la mitad de espacio. "Hace veinte años", recuerda Mingueza, "nos apañábamos con unos discos en forma de ensaimada que medían más de medio metro de diámetro y solo almacenaban cinco megabytes."

La pregunta acaba por surgir: ¿no hay peligro de que pase algún imprevisto y se pierda información tan sensible como, por ejemplo,

<<

volume of information is concentrated. Its size? 50 terabytes. In other words 50,000 gigabytes in the shape of hard disks boxed into this structure like drawers in a wardrobe. Despite its modernity, it will soon be replaced by a different one with a similar capacity but measuring half the size. "Twenty years ago," Mingueza recalls, "we used to make do with disks shaped like 'ensaimadas' [round, snail-shaped pastries] which were over half a metre in diameter and only stored five megabytes.

The question had to be asked: isn't there a danger that something untoward happens and sensitive information like, say academic records are lost? "Obviously we make back-up copies," Mingueza explains, "but we've only had to refer back to them to recover critical data on very few occasions." The key is a system called RAID (Redundant Arrays of Independent Disks), which keep the same data

La pregunta acaba sent inevitable: no hi ha perill que passi un imprevist i es perdi informació tan sensible com ara els expedients acadèmics, per exemple? "Fem còpies de seguretat, lògicament", explica el responsable d'Operacions Tecnològiques, "però molt poques vegades hi hem hagut de recórrer per recuperar dades crítiques." La clau és un sistema anomenat RAID (en català, "conjunt redundat de discos independents"), que conserva la mateixa informació en diferents discos de la mateixa cabina, de manera que, si s'esborra la

los expedientes académicos? "Hacemos copias de seguridad, por supuesto", explica el responsable de Operaciones Tecnológicas, "pero hemos tenido que recurrir a ellas para recuperar datos críticos en muy pocas ocasiones." La clave es un sistema llamado RAID (en castellano, "conjunto redundante de discos independientes"), que mantiene la misma información en diversos discos de la misma cabina, de manera que si se borra información en uno de ellos, el sistema puede encontrarla en otro. Y, de nuevo, sin que el usuario note nada.

Más allá de la cabina de discos duros se encuentran los armarios de los servidores. Su aspecto y el zumbido que emiten ya revelan que son máquinas más potentes que un ordenador doméstico de sobremesa. En pocas palabras, disponen de más memoria, ofrecen una mayor velocidad de procesamiento, son más estables y están preparados para funcionar las 24 horas del día.

on various disks in the same unit, so that if information is deleted in one of them, the system can find it in one of the others. And once again, the user won't notice a thing.

Further on from the hard disk cabinet are the server units. Their appearance and the buzzing emanating from them make it clear that these are much more powerful machines than a desk-top home computer. In a word, they have more memory, faster processing, are more stable and are built to work 24 hours a day.

These characteristics mean they can process various applications simultaneously and they can service a large number of users all at once. Pedro Mingueza explains that what we have here is known as High Density Computing. "A home computer usually works with one microprocessor, while some of our servers, like those which handle the data bases of the Virtual Campus, have sixteen."

informació d'un, el sistema la pot trobar en un altre. I, altre cop, sense que l'usuari se n'assabenti.

Passada la cabina de discos durs, hi ha els armaris dels servidors. L'aspecte i la remor que fan demostren que són màquines més potents que un ordinador domèstic de sobretaula. És a dir, que posseeixen més memòria, tenen una velocitat de processament més alta, són més estables i estan preparades per funcionar les 24 hores del dia.

Estas prestaciones permiten que puedan procesar varias aplicaciones simultáneamente y que estas puedan dar servicio a un gran número de usuarios a la vez. Pedro Minguez explica que estamos ante lo que se llama Computación de Alta Densidad. “Un ordenador doméstico suele funcionar con un microprocesador, mientras que algunos de nuestros servidores, como los que gestionan las bases de datos del Campus Virtual, disponen de dieciséis.”

Minguez añade que el tamaño de las máquinas también se ha reducido, y mucho, en los últimos años. Un solo dato basta para hacerse una idea: “Donde antes cabía una máquina de un solo microprocesador ahora cabe un servidor de dieciséis”. Como es natural, los microprocesadores son ahora más potentes. Gracias a la tecnología Quadcore, un procesador puede gestionar cuatro procesos independientes a la vez.

Minguez adds that the size of these machines has reduced quite considerably in the last few years. One small fact will give an idea: “Where in the past a machine with one microprocessor fitted, today a server with sixteen will fit.” And of course, the microprocessors are now much more powerful. Thanks to Quadcore technology, a processor can handle four independent processes at the same time.

Opposite the servers an extinguisher reminds you that sometimes things can go wrong. And for that reason the room is equipped with safety measures aimed at protecting the contents in the case of incidents which could endanger the machines and as a result the availability of the services and information offered to the whole UOC community.

Naturally, fire protection is not limited to that one extinguisher but is covered by an ample, sophisticated system. The room has a honeycomb of sensors programmed to sound an alarm when smoke

Aquestes prestacions permeten processar diverses aplicacions alhora i donar servei simultàniament a un gran nombre d'usuaris. Pedro Minguez explica que som davant del que es coneix com a Computació d'Alta Densitat. “Un ordinador domèstic sol funcionar amb un microprocessador, mentre que alguns dels nostres servidors, com els que gestionen les bases de dades del Campus Virtual, en tenen setze.”

Minguez afegeix que també s'han reduït les dimensions de les màquines, i molt, durant els darrers anys. N'hi ha prou amb una

>>

Frente a los servidores, un extintor recuerda que, a veces, las cosas pueden complicarse. Por eso, la sala cuenta con medidas de seguridad destinadas a proteger su contenido ante incidencias que podrían poner en peligro la integridad de las máquinas y, en consecuencia, la disponibilidad de los servicios y la información que ofrecen al conjunto de la comunidad UOC.

Como es natural, la protección ante incendios no se limita al mencionado extintor sino que se confía a un sistema más completo y sofisticado. La sala dispone de un enjambre de sensores programados para lanzar una señal de alarma ante la presencia de humo o si la temperatura supera un umbral peligroso. “Esta señal activaría al instante un sistema de extinción de incendios que expulsaría un gas no tóxico, visible y semitransparente que consumiría el oxígeno, dificultando la combustión y, por tanto, extinguiendo el fuego”, explica Pedro Minguez.

>>

is detected or if the temperature goes over the danger threshold. “This alarm would activate a fire extinguishing system at once giving out a visible, semi-transparent non-toxic gas which would consume the oxygen, thereby avoiding combustion and so extinguishing the fire,” explains Pedro Minguez.

Minguez adds that the sensitivity of the technology housed in the room requires further protection measures such as humidifiers, to keep the relative humidity within acceptable bounds, or sensors to detect intruders. However, the most important is the uninterrupted power system (UPS) which guarantees the machines receive a steady voltage level, filtering out the fluctuations which could damage the electronic components of the equipment. “A tiny increase in the current could disable a microprocessor,” he warns. The room is also equipped with a generator in case there is a power cut.

>>

Tota la informació de la comunitat UOC cap en un armari de dos metres d'alçada per un d'amplada

<<

dada per fer-nos una idea: “On abans cabia una màquina d’un sol microprocessador, ara hi cap un servidor de setze”. Com és natural, els microprocessadors avui són més potents. Gràcies a la tecnologia Quadcore, un processador pot gestionar quatre processos independents alhora.

Davant dels servidors, un extintor ens recorda que, de vegades, les coses es poden complicar. Per això, la sala té mesures de seguretat destinades a protegir-ne el contingut d’incidències que podrien posar en perill la integritat de les màquines i, per tant, la disponibilitat dels serveis i la informació que ofereixen al conjunt de la comunitat UOC.

Com és natural, la protecció contra incendis no es limita a aquest extintor, sinó que es confia en un sistema més complet i sofisticat. A la sala hi ha un eixam de sensors programats per llançar un senyal d’alarma si detecten la presència de fum o si la temperatura supera

<<

El responsable de Operaciones Tecnológicas añade que la sensibilidad de la tecnología que alberga la sala exige otras medidas de protección como, por ejemplo, humidificadores, que mantienen la humedad relativa en parámetros aceptables, o sensores para detectar intrusiones. Sin embargo, la más importante es el sistema de alimentación ininterrumpida (SAI) destinado a garantizar que las máquinas reciban un nivel fijo de tensión, filtrando las oscilaciones que podrían dañar los componentes electrónicos de los equipos. “Un pico de corriente puede inutilizar un microprocesador”, advierte. Además, la sala dispone de un grupo electrógeno por si hubiera un corte en el fluido.

Puede que estas medidas ya parezcan suficientes para garantizar que el corazón de la UOC no dejará de latir, pero, aun así, existe una suplementaria: una réplica de la Sala de Máquinas de Castelldefels lista para ponerse en marcha en caso de que esta fallara. Está en la

<<

It would seem these measures are enough to guarantee that the UOC’s heart never stops beating, but even so there is one more: a replica of the Castelldefels Data Centre all ready to go into action in the event of it going wrong. It is in the UOC headquarters in Tibidabo (Barcelona) and contains the same data although it cannot serve the same amount of users. As Francesc Noguera, assistant director of the Vice-Presidency of Technology at the University, recalls, it was there that the UOC got going on 1st September 1995.

“We began with one server, 30 modems which could only handle one connection at a time and an e-mail programme we bought by phone from a Canadian supplier,” he explains. “And we proposed to Telefónica that the connection charge should be the same for a student in the Pyrenees as for one in Barcelona. And so we were

un nivell perillós. “Aquest senyal activaria immediatament un sistema d’extinció d’incendis que expulsaria un gas no tòxic, visible i semi-transparent, que consumiria l’oxigen, dificultant així la combustió i, per tant, extingint el foc”, explica Pedro Mingueza.

El responsable d’Operacions Tecnològiques afegeix que la sensibilitat de la tecnologia que hi ha a la sala requereix d’altres mesures de protecció, com ara humidificadors que mantenen la humitat relativa dins d’uns paràmetres acceptables o sensors per detectar intrusions. Tot i així, la més important és el sistema d’alimentació ininterrompuda (SAI), que garanteix que les màquines rebin un nivell fix de tensió, tot filtrant les oscil·lacions que podrien malmetre els components electrònics dels equips. “Un pic de corrent pot inutilitzar un microprocessador”, adverteix. A més, la sala disposa d’un grup electrogen per si hi hagués un tall en el subministrament.

sede de la UOC en el Tibidabo y dispone de la misma información, aunque no podría servir al mismo número de usuarios. Como recuerda Francesc Noguera, director adjunto del Vicerrectorado de Tecnología de la Universidad, fue allí donde, el 1 de septiembre de 1995, arrancó la UOC.

“Empezamos con un servidor, 30 módems que solo podían gestionar una conexión a la vez y un programa de correo electrónico que compramos por teléfono a un proveedor canadiense”, explica. “Y planteamos a Telefónica que la conexión debía costarle lo mismo a un alumno de Barcelona que a otro de Viella. Es decir, fuimos pioneros en proponerles un sistema de tarifa plana cuando aún no existía.” Noguera aún guarda el primer correo electrónico gestionado por la red de la UOC. “Fue de una alumna; y nos hizo tanta ilusión que el rector, Gabriel Ferraté, le envió un ramo de flores.”

pioneers in suggesting a flat rate system when it still didn’t exist.” Noguera still has the first e-mail handled by the UOC network. “It was from a student, and we were so excited that the president, Gabriel Ferraté, sent her a bunch of flowers.”

That was 15 years ago. Since then the Data Centre and the technology behind the UOC in general, has undergone constant innovation which is ongoing today. “Our objective is to always have at our disposal the best options for serving the community,” Llorenç Valverde, Vice-President of Technology, explains. “And with this in mind, we are analyzing all the options which are emerging: cloud computing, virtualization, green IT, etc. It should never be forgotten that the relationship between the different members of the UOC community is structured on technology and so it is evidently a key part of our university’s work.” ■

Toda la información de la comunidad UOC cabe en un armario de dos metros de alto por uno de ancho

Pot ser que, amb aquestes mesures, ja sembli que n'hi ha prou per garantir que el cor de la UOC no deixarà de bategar, però encara n'hi ha una més: una rèplica de la Sala de Màquines de Castelldefels preparada per entrar en funcionament en cas que aquesta fallés. És a la seu de la UOC del Tibidabo i conté la mateixa informació, tot i que no podria donar servei al mateix nombre d'usuaris. Com recorda Francesc Noguera, director adjunt del Vicerectorat de Tecnologia de la Universitat, va ser allà on, l'1 de setembre de 1995, la UOC va començar a caminar.

“Vam començar amb un servidor, 30 mòdems que només podien gestionar simultàniament una connexió i un programa de correu electrònic que vam comprar per telèfon a un proveïdor canadenc”, explica. “I vam plantejar a Telefónica que la connexió havia de tenir el mateix preu per a un alumne de Barcelona que per a un de Viella.

All information on the UOC community fits into a unit measuring two metres by one

És a dir, vam ser els primers a proposar-los un sistema de tarifa plana quan encara no existia.” Noguera encara conserva el primer correu electrònic gestionat per la xarxa de la UOC. “Era d'una alumna; i ens va fer tanta il·lusió que el rector, Gabriel Ferraté, li va enviar un ram de flors.”

D'això fa 15 anys. Des d'aquell dia, la Sala de Màquines i, en general, tota la tecnologia que impulsa la UOC, ha experimentat un procés d'innovació constant que segueix en marxa. “El nostre objectiu és tenir a l'abast a cada moment les millors opcions per donar servei a la comunitat”, explica Llorenç Valverde, vicerector de Tecnologia. “I, des d'aquest punt de vista, analitzem totes les opcions que van sorgint: *cloud computing*, virtualització, *green IT*... No hem d'oblidar que la relació entre els diferents membres de la comunitat UOC passa per la tecnologia i que, per tant, és un punt clau en la tasca de la nostra universitat.” ■

Eso fue hace ya 15 años. Desde entonces la Sala de Máquinas y, en general, toda la tecnología que mueve a la UOC, ha vivido una innovación constante que continúa en marcha. “Nuestro objetivo es disponer en cada momento de las mejores opciones para dar servicio a la comunidad”, explica Llorenç Valverde, vicerector de Tecnología. “Y, desde esta perspectiva, analizamos todas las opciones que están apareciendo: *cloud computing*, virtualización, *green IT*... No hay que olvidar que la relación entre los diferentes miembros de la comunidad UOC está mediada por la tecnología y que, por tanto, es un punto clave en el quehacer de nuestra universidad.” ■

TECNOLOGÍAS DE LA INFORMACIÓN Y LA COMUNICACIÓN

TIC

Tendències en e-learning Begoña Gros

Begoña Gros és vicerectora de Recerca i Innovació i professora dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació de la UOC. Doctora en Pedagogia i professora titular de la Universitat de Barcelona (UB) des de 1988, ha estat responsable de Recerca en la Divisió de Ciències de l'Educació (2001-2003) i cap de Recerca de l'Institut de Ciències de l'Educació de la UB (2004-2007). Ha participat en diversos projectes de recerca i innovació d'àmbit estatal i internacional, i en els comitès científics de revistes com *International Journal of Web Based Communities* o *Educational Research and Development*. Actualment és la investigadora principal del grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya "Entorns i materials per a l'aprenentatge" (EMA). La seva especialització és l'estudi de la integració de les TIC en la formació i l'aprenentatge.

Begoña Gros es vicerectora de Investigación e Innovación y profesora de los Estudios de Psicología y Ciencias de la Educación de la UOC. Doctora en Pedagogía y profesora titular de la Universidad de Barcelona (UB) desde 1988, ha sido responsable de Investigación en la División de Ciencias de la Educación (2001-2003) y jefa de Investigación del Instituto de Ciencias de la Educación de la UB (2004-2007). Ha participado en distintos proyectos de investigación e innovación de ámbito estatal e internacional y en los comités científicos de revistas como *International Journal of Web Based Communities* o *Educational Research and Development*. En la actualidad es la investigadora principal del grupo de investigación consolidado de la Generalitat de Catalunya "Entornos y materiales para el aprendizaje" (EMA). Está especializada en el estudio de la integración de las TIC en la formación y el aprendizaje.

Begoña Gros is the Vice-President for Research and Innovation and a Professor in the Psychology and Educational Sciences Department at the UOC. She holds a PhD in Education and has been a Full Professor at the University of Barcelona (UB) since 1988. She has also been in charge of research in the Educational Sciences Division (2001-2003) and served as the Head of Research at the Institute of Education Sciences at the UB (2004-2007). She has participated in numerous research and innovation projects state-wide and internationally, and on the scientific committees of international journals like *International Journal of Web Based Communities* and *Educational Research and Development*. Today she is the lead researcher in the Generalitat de Catalunya's consolidated research group on Learning Environments and Materials (abbreviated EMA). She specialises in studying the integration of ICTs into education and learning.

TECHNOLOGY ENHANCED LEARNING

En la mayoría de países, se ha incrementado la demanda de formación superior al costar de la necesidad de procurar una formación a lo largo de la vida. En esta situación, el e-learning se sitúa e identifica como un enfoque esencial para adaptar los sistemas formativos y la educación a las necesidades actuales de la sociedad.

Los factores básicos sobre los que se sustenta la adopción del e-learning pueden sintetizarse en dos aspectos: la necesidad de educar de acuerdo con las competencias digitales que exige la sociedad y la flexibilización del acceso a la educación.

Tendencias en e-learning

The majority of countries are experiencing a rising demand for higher education coupled with a need to strive for lifelong learning. Given this situation, e-learning has become and is identified as an essential approach for adapting training systems and education to the needs of today's society.

The basic factors prompting the adoption of e-learning can be distilled into two points: the need to educate in line with the digi-

Trends in e-learning

tal competences demanded by society, and more flexible access to education.

When using the term 'e-learning', it is important to be aware that we are making a distinction between a comprehensive learning method based on the use of the Internet and the application of ICTs in education. E-learning does not only mean using technology; rather it is a specific, different kind of educational system than classroom learning. The value of e-learning lies in its ability to educate everyone, any time, anywhere. The success of its implementation relies on building a strategy that is coherent

En utilizar el término *e-learning*, es importante pensar que estamos estableciendo una diferenciación entre un método integral de aprendizaje basado en el uso de internet frente a la aplicación de las TIC en la formación. El e-learning no solo conlleva utilizar la tecnología para el aprendizaje; también es un sistema formativo específico y distinto a la educación presencial. El valor del e-learning se sustenta en la formación para

En utilizar el término *e-learning*, es importante pensar que estamos estableciendo una diferenciación entre un método integral de aprendizaje basado en el uso de internet frente a la aplicación de las TIC en la formación. El e-learning no solo conlleva utilizar la tecnología para el aprendizaje; también es un sistema formativo específico y distinto a la educación presencial. El valor del e-learning se sustenta en la formación para

En utilizar el término *e-learning*, es importante pensar que estamos estableciendo una diferenciación entre un método integral de aprendizaje basado en el uso de internet frente a la aplicación de las TIC en la formación. El e-learning no solo conlleva utilizar la tecnología para el aprendizaje; también es un sistema formativo específico y distinto a la educación presencial. El valor del e-learning se sustenta en la formación para

En utilizar el término *e-learning*, es importante pensar que estamos estableciendo una diferenciación entre un método integral de aprendizaje basado en el uso de internet frente a la aplicación de las TIC en la formación. El e-learning no solo conlleva utilizar la tecnología para el aprendizaje; también es un sistema formativo específico y distinto a la educación presencial. El valor del e-learning se sustenta en la formación para

>>

>>

>>

<<

necessitats de l'aprenent i els objectius de la institució.

Recentment, la Comissió Europea ha començat a utilitzar l'expressió *technology enhanced learning* (TEL) en substitució d'*e-learning* per expressar un dels principals reptes: fer més competitiva l'economia de la societat del coneixement a través de la millora dels processos formatius mitjançant l'ús de la tecnologia.

L'e-learning es relaciona també amb l'educació a distància ja que confronta necessitats socials similars. No obstant això, els enfocaments formatius no tenen tant a

<<

todos, en cualquier momento y en cualquier lugar. El éxito de su aplicación depende de la construcción de una estrategia que tenga en cuenta las necesidades del aprendiz y los objetivos de la institución.

Recientemente, la Comisión Europea ha comenzado a emplear la expresión *technology enhanced learning* (TEL) en sustitución de *e-learning*, para reflejar así uno de sus principales retos: aumentar la competitividad económica de la sociedad del conocimiento, a través de la mejora de los procesos formativos mediante el uso de la tecnología.

<<

with the learner's needs and the institution's goals.

The European Commission has recently begun to use the term 'technology enhanced learning' (TEL) to replace 'e-learning' to capture one of our prime challenges: to make the economy of the Knowledge Society more competitive by improving educational processes through the use of technology.

E-learning is also related to distance education in that it deals with similar social needs. However, the educational approaches of e-learning are not so much related to distance as to the primary goal of providing

veure amb la distància sinó, sobretot, amb l'objectiu de proporcionar entorns amb suport tecnològic per a la millora del procés d'aprenentatge.

Durant molts anys, ha calgut demostrar que és possible aprendre a través de la xarxa. És ara quan s'ha evidenciat que l'ús dels mitjans digitals proporciona un aprenentatge informal de gran valor. Actualment, s'ha anat generalitzant i reivindicant el valor de l'aprenentatge a la xarxa com un aprenentatge molt més autèntic, contextualitzat i relacionat amb l'experiència que el que, en moltes ocasions, proporciona

El e-learning también guarda relación con la educación a distancia por cuanto se enfrenta a necesidades sociales similares. Aun así, los enfoques formativos no tienen tanto que ver con la distancia como, sobre todo, con el objetivo de proporcionar entornos con soporte tecnológico para la mejora del proceso de aprendizaje.

Durante muchos años, ha habido que demostrar que es posible aprender a través de la red. Hoy, es evidente que el uso de medios digitales proporciona un aprendizaje informal de gran valor. Actualmente, el valor del aprendizaje en la red se ha ido generalizando y rei-

environments with technological support to improve the learning process.

For many years, we have had to prove that it is possible to learn online. Now it has been demonstrated that the use of digital media provides very valuable informal learning. Today this notion has become widespread, and the value of online learning has been spotlighted as a much more authentic, contextualised, experience-related kind of learning than the kind often provided by official education. Beyond these new visions, e-learning entails a form of learning coherent with the needs of the digital society: flexible,

la formació reglada. Més enllà d'aquestes noves visions, l'e-learning suposa una forma d'aprenentatge coherent amb les necessitats de la societat digital: un aprenentatge flexible, obert, en col·laboració, interactiu, basat en l'experiència i en l'acció.

Establint un paral·lelisme entre el desenvolupament i l'evolució de la tecnologia amb els models d'e-learning, podem observar que, durant la primera generació, els models pedagògics s'han centrat en el desenvolupament i l'adaptació dels continguts tradicionals. Adaptar els materials textuais al format web ha estat la preocupació més important

vindicando como un aprendizaje mucho más auténtico, contextualizado y relacionado con la experiencia que el que, en muchas ocasiones, proporciona la formación reglada. Más allá de estas nuevas visiones, el e-learning supone una forma de aprendizaje coherente con las necesidades de la sociedad digital: un aprendizaje flexible, abierto, colaborativo, interactivo, basado en la experiencia y en la acción.

Trazando un paralelismo entre el desarrollo y la evolución de la tecnología con los modelos de e-learning, podemos observar que, durante la primera generación, los modelos pedagógicos se han centrado en el

open, cooperative, interactive learning based on experience and action.

Drawing a parallel between the development and evolution of technology and models of e-learning, we can see that during the first generation, the educational models focused on developing and adapting traditional contents. Adapting textual materials to the web format was the prime concern in most companies and universities. Later, in the 1990s, the emphasis became creating virtual learning environments. This was a time when the research focused on e-learning platforms and managers, and the

de la majoria de les empreses i universitats. Posteriorment, en la dècada dels noranta, l'èmfasi es va posar en la creació dels entorns virtuals d'aprenentatge. És un moment en què la investigació es focalitza en les plataformes i gestors d'e-learning, i els models educatius semblen no tenir un paper massa rellevant o, simplement, es fan molt dependents de les plataformes tecnològiques.

Actualment, el desenvolupament de les tecnologies mòbils i la ràpida evolució del software social han afavorit un canvi profund. En primer lloc, l'ordinador ja no és l'únic instrument d'accés als materials i

>>

desarrollo y la adaptación de los contenidos tradicionales. Adaptar los materiales textuales al formato web ha sido la principal preocupación de la mayoría de empresas y universidades. Posteriormente, en la década de los noventa, se puso el acento en la creación de los entornos virtuales de aprendizaje. En ese momento, la investigación se focaliza en las plataformas y gestores de e-learning, y los modelos educativos parecen no tener un papel demasiado relevante o, simplemente, dependen en exceso de las plataformas tecnológicas.

Actualmente, el desarrollo de las tecnologías móviles y la rápida evolución del software

>>

educational models either did not seem to play a very important role or simply became highly dependent on the technological platforms.

Today, the development of mobile technologies and the swift evolution of social software have triggered a deep-seated change. First of all, computers are no longer the only instrument from which learning materials and activities can be accessed; rather there is a plethora of platforms, including mobile, mp4, consoles and iPads. What is more, the tools used in everyday life (blogs, social networks, instant messaging, etc.) can also

>>

L'e-learning suposa no tan sols utilitzar la tecnologia per a l'aprenentatge sinó un sistema formatiu específic i diferenciat de l'educació presencial

El e-learning no solo conlleva utilizar la tecnología para el aprendizaje; también es un sistema formativo específico y diferenciado de la educación presencial

E-learning does not only mean using technology; rather it is a specific, different kind of educational system than classroom learning

L'e-learning és coherent amb les necessitats de la societat digital: flexible, obert, interactiu, basat en l'experiència i l'acció

El e-learning es coherente con las necesidades de la sociedad digital: flexible, abierto, interactivo, basado en la experiencia y la acción

E-learning is coherent with the needs of the digital society: flexible, open, interactive, based on experience and action

<<

activitats d'aprenentatge, sinó que tenim diferents tipus de plataformes: mòbil, mp4, consoles, iPad, etc. I, a més, les eines utilitzades per a la vida quotidiana (blogs, espais socials, missatgeria instantània, etc.) poden utilitzar-se també per a la formació, de manera que les barreres entre l'aprenentatge informal i l'aprenentatge formal a la xarxa es van fent més estretes.

En aquest moment, el repte principal de la societat del coneixement no és com ajudar l'estudiant de forma eficaç a adquirir un determinat conjunt de coneixements i habilitats, sinó ajudar-lo a organitzar i

<<

social han favorecido un cambio profundo. En primer lugar, el ordenador ya no es el único instrumento de acceso a materiales y actividades de aprendizaje, sino que tenemos distintos tipos de plataformas: móvil, mp4, consolas, iPad, etc. Además, las herramientas que empleamos en la vida cotidiana (blogs, espacios sociales, mensajería instantánea, etc.) también pueden utilizarse para la formación, de modo que las barreras entre el aprendizaje informal y el aprendizaje formal en la red van desapareciendo progresivamente.

En este momento, el reto principal de la sociedad del conocimiento no es cómo ayu-

<<

be used for education, bridging the gap between informal and formal online learning.

Right now, the main challenge facing the Knowledge Society is not how to help students effectively acquire a given set of knowledge and skills; rather it is to help them organise and manage information and be able to have creative ideas and contribute by creating new knowledge. Education in the Knowledge Society should allow students to participate in creating new knowledge as a common part of their everyday lives. The use of the web makes it possible to learn these skills from the digital world as well.

gestionar la informació i a ser capaç de tenir idees creatives i de contribuir amb la creació de nou coneixement. L'educació en la societat del coneixement ha de permetre als estudiants participar en la creació de nous coneixements com una cosa habitual en les seves vides. L'ús de la xarxa possibilita aprendre també aquestes competències del món digital.

L'experiència i les investigacions realitzades a la UOC permeten afirmar que un factor clau per a la formació en e-learning és l'acompanyament. El seguiment i suport és un valor important ja que els estudiants

dar al estudiante de manera eficaz a adquirir un determinado conjunto de conocimientos y habilidades, sino ayudarlo a organizar y gestionar la información y a ser capaz de tener ideas creativas y de aportar nuevos conocimientos. La educación en la sociedad del conocimiento ha de permitir a los estudiantes participar en la creación de nuevos conocimientos como si fuera algo habitual en su vida. El uso de la red también permite aprender estas competencias del mundo digital.

Podemos afirmar, a partir de la experiencia y las investigaciones llevadas a cabo en la UOC, que el acompañamiento es un factor

The experiments and studies conducted at the UOC enable us to claim that mentoring is a key factor in e-learning. Follow-up and support are other important factors because students need orientation processes and constant feedback, which should not necessarily take place only student-to-faculty, rather among students as well.

The idea of mentoring also means ensuring that resources are organised and the most suitable forms of interaction and cooperation are designed to achieve each individual's learning goals while fostering the utmost personalisation.

necessiten processos d'orientació i de *feedback* constant, que no necessàriament han de donar-se només en la relació amb el professorat, sinó també entre els mateixos estudiants.

La idea d'acompanyament es tradueix també a facilitar l'organització dels recursos i el disseny de les formes d'interacció i col·laboració més adequades per aconseguir els objectius d'aprenentatge en cada cas, tot afavorint la màxima personalització.

Aprendre de manera col·laborativa suposa utilitzar el treball en equip en situacions de resolució de problemes, en el

desenvolupament de projectes, en la creació conjunta de productes, etc., a través de la comunicació i la discussió amb el docent i els altres companys. Però el model no tan sols s'ha de basar en el treball en grup. De fet, aprendre de manera col·laborativa també implica deixar espais per al treball autònom. Els estudiants han d'aprendre a ser estudiants virtuals i necessiten orientacions per a la planificació del temps, la realització de les tasques, per valorar els seus progressos individuals i reorientar els esforços, etc. L'aprenentatge autònom és també, per tant, un aprenentatge necessari que ha de poder

combinar-se de forma flexible amb altres enfocaments metodològics.

En resum, els models actuals d'e-learning reconeixen la importància de l'aprenentatge com un procés social i ofereixen possibilitats de col·laboració amb altres aprenents per a la interacció amb el context d'aprenentatge i per a l'orientació i guia dels professors i tutors. És un enfocament centrat en l'activitat. Els estudiants no són simples consumidors d'informació, sinó que també contribueixen a contextualitzar l'escenari d'aprenentatge. ■

clave para la formación en e-learning. El seguimiento y el apoyo son valores importantes ya que los estudiantes necesitan procesos de orientación y de *feedback* constante, que no necesariamente han de darse solamente en la relación con el profesorado, sino también entre los mismos estudiantes.

La idea de acompañamiento también se traduce en facilitar la organización de los recursos y en el diseño de las formas de interacción y colaboración más adecuadas para alcanzar en cada caso los objetivos de aprendizaje, favoreciendo la máxima personalización.

Aprender de manera cooperativa supone

utilizar el trabajo en equipo en situaciones de resolución de problemas, desarrollo de proyectos, creación conjunta de productos, etc., a través de la comunicación y la discusión con el docente y el resto de compañeros. Pero el modelo no debe basarse únicamente en el trabajo en grupo. De hecho, aprender de manera cooperativa también implica dejar espacios para el trabajo autónomo. Los estudiantes han de aprender a ser estudiantes virtuales y necesitan orientaciones para planificar el tiempo, realizar las tareas, valorar sus progresos individuales y reorientar los esfuerzos, etc. El aprendizaje autónomo también

es, por lo tanto, un aprendizaje necesario que ha de poder combinarse de manera flexible con otros enfoques metodológicos.

En resumen, los modelos actuales de e-learning reconocen la importancia del aprendizaje como un proceso social y ofrecen posibilidades de colaboración con otros aprendices para interactuar con el contexto de aprendizaje y desde el punto de vista de la orientación y la guía por parte de profesores y tutores. Es este un enfoque central en la actividad. Los estudiantes no son meros consumidores de información, sino que también contribuyen a contextualizar el escenario de aprendizaje. ■

Cooperative learning entails using teamwork in situations in which problems must be resolved, projects undertaken and products created jointly through communication and discussion with the instructor and classmates. However, the model should not be based solely on group work. In fact, cooperative learning also means leaving room for independent work. Students have to learn to be virtual students, and they need guidelines on how to plan their time, complete their tasks, assess their individual progress and redirect their efforts. Therefore, independent learning is also a necessary

lesson that should be combined flexibly with other methodological approaches.

In short, today's e-learning models acknowledge the importance of learning as a social process and offer chances to cooperate with other learners for interaction with the learning context and to receive guidance and advice from professors and counsellors. It is an activity-centred approach. Students are not mere consumers of information; rather they also contribute to contextualising the learning setting. ■

---

eLearnCenter UOC (eLC)
elearncenter.uoc.edu

European Foundation for Quality in eLearning (EFQUEL) www.efquel.org

European Association of Technology-Enhanced Learning (EATEL)
www.ea-tel.eu

Perfil de Begoña Gros
www.uoc.edu/webs/bgros/ES/curriculum/index.html

FRANCESC PEDRÓ

“ELS ESTUDIANTS SÓN MÉS CONSERVADORS EN TECNOLOGIA DEL QUE VOLDRÍEM”

PER ESTER MEDICO

Francesc Pedró es va llicenciar en Filosofia i Lletres per la Universitat de Barcelona i es va doctorar en Ciències de l'Educació per la UNED. Va ser el primer vicerector d'Innovació Pedagògica i Recerca de la UOC els cursos de 1996-1997 i 1997-1998. En aquell moment, va saber veure que la tecnologia requeria un canvi en el model educatiu. Després del seu pas per la Universitat, va ser catedràtic de Ciències de l'Educació i Polítiques Públiques i director acadèmic del Programa de Qualitat Educativa de la Universitat Pompeu Fabra. Des del 2005 és analista de polítiques educatives del Centre de Recerca i Innovació (CERI) de l'OCDE, a París. Va dirigir el projecte “Els aprenents del nou mil·lenni” i ara porta l’“Estudi internacional sobre docència i aprenentatge” (TALIS).

Francesc Pedró se licenció en Filosofía y Letras por la Universidad de Barcelona y se doctoró en Ciencias de la Educación por la UNED. Fue el primer vicerector de Innovación Pedagógica e Investigación de la UOC en los cursos de 1996-1997 y 1997-1998. En aquel momento supo ver que la tecnología requeria un cambio en el modelo educativo. Tras su paso por la Universidad, fue catedrático de Ciencias de la Educación y Políticas Públicas y director académico del Programa de Calidad Educativa de la Universidad Pompeu Fabra. Desde 2005 es analista de políticas educativas del Centro para la Investigación e Innovación (CERI) de la OCDE, en París. Dirigió el proyecto “Los aprendices del nuevo milenio” y ahora lleva el “Estudio internacional sobre docencia y aprendizaje” (TALIS)

Francesc Pedró earned a Bachelor's in Philosophy and Humanities from the University of Barcelona and a doctorate in Education from the National Distance Education University (UNED). He was the first Vice-President of Educational Innovation and Research at the UOC in academic years 1996/97 and 1997/98. Even then he knew that technology required a change in the educational model. After his stint at the university, he served as the Chair in Education and Public Policies and Academic Director of the Educational Quality Programme at the University Pompeu Fabra. Since 2005, he has been an educational policy analyst at the OECD's Centre for Educational Research and Innovation (CERI) in Paris. He supervised the project “Learners in the New Millennium” and is now conducting the Teaching and Learning International Survey (TALIS).

Francesc Pedró va pronunciar la lliçó inaugural del curs 2010-2011 de la UOC. Amb el títol “Entre el conservadorisme i el messianisme: la tecnologia canvia realment el que els estudiants esperen de l'ensenyament superior?”, va centrar el discurs en si l'interès que els estudiants tenen per internet i els mitjans digitals ha de tenir conseqüències en l'ensenyament tradicional i les pràctiques educatives. Segons l'analista, no està clar que els estudiants vulguin veure les tecnologies que usen a diari plenament implantades com a tecnologies d'aprenentatge.

Francesc Pedró pronunció la lección inaugural del curso 2010-2011 de la UOC. Con el título “Entre el conservadurismo y el mesianismo: ¿la tecnología cambia realmente lo que los estudiantes esperan de la enseñanza superior?”, centró el discurso en si el interés que los estudiantes tienen por internet y por los medios digitales deberá tener consecuencias en la enseñanza tradicional y las prácticas educativas. Según el analista, no está claro que los estudiantes quieran ver las tecnologías que usan a diario plenamente implantadas como tecnologías de aprendizaje.

Francesc Pedró delivered the opening lecture for academic year 2010-2011 at the UOC. Entitled “Between conservatism and messianism: Does technology really change what students expect from higher education?”, his speech focused on whether students' interest in the Internet and the digital media should have consequences on traditional teaching and educational practices. This analyst believes that it is not clear whether students want the technologies they use every day outside the classroom to be fully implemented as learning technologies.

“LOS ESTUDIANTES SON MÁS CONSERVADORES EN TECNOLOGÍA DE LO QUE QUISIÉRAMOS”

“STUDENTS ARE MORE CONSERVATIVE WITH THE TECHNOLOGY THAN WE’D LIKE THEM TO BE”

Si les institucions educatives són un reflex dels cànons i patrons socials, i les TIC ja formen part de la formació, l’oci, la comunicació i els negocis, no creu que acabaran impregnant les metodologies d’ensenyament i aprenentatge? Hi ha moltes institucions educatives i molts docents que inverteixen molt esforç a introduir canvis en les metodologies que no són fàcilment acceptats pels estudiants, sobretot quan veuen que no els ajuden a millorar la qualitat del seu treball, sinó que més aviat els representen un gran enrenou. Voldria subratllar això per entendre per què de vegades els estudiants són més conservadors del que nosaltres voldríem en matèria de tecnologia. Hem de situar-nos a la seva pell i veure exactament quin tipus de solucions tecnològiques permeten que la seva feina millori en qualitat i en eficiència sense que això signifiqui un esforç addicional. Quan s’ha parlat d’introduir la tecnologia, moltes vegades

Si las instituciones educativas son un reflejo de los cánones y patrones sociales, y las TIC ya forman parte de la formación, el ocio, la comunicación y los negocios, ¿no cree que acabarán impregnando las metodologías de enseñanza y aprendizaje? Hay muchas instituciones educativas y muchos docentes que invierten un gran esfuerzo en introducir cambios en las metodologías que no son fácilmente aceptados por los estudiantes, sobre todo cuando ven que no les ayudan a mejorar la calidad de su trabajo, sino que más bien les suponen una preocupación adicional. Quisiera subrayar esto para entender por qué a veces los estudiantes son más conservadores de lo que nosotros quisiéramos por lo que respecta a la tecnología. Tenemos que meternos en su piel y ver exactamente qué tipo de soluciones tecnológicas permite que su trabajo mejore en calidad y en eficiencia sin que ello suponga un esfuerzo adicional. Cuando se

If educational institutions reflect society’s canons and patterns and ICTs are already part of education, entertainment, communication and business, don’t you think they will end up permeating teaching and learning methodologies? Many educational institutions and instructors are investing a great deal of effort into introducing changes in methodologies that are not readily accepted by students, especially when they notice that instead of helping them to improve the quality of their work, the changes only cause upheaval. I want to stress this in order to grasp why students are sometimes more technologically conservative than we would like them to be. We have to put ourselves in their shoes and see exactly what kind of technological solutions help to improve both the quality and efficiency of their work without any additional effort. When we have talked about introducing technology in the past, it has often triggered uncertain-

s’ha traduït en una generació d’incerteses per als estudiants, en una sensació de no saber com acabarà tot plegat, que s’experimenta amb coses que ells jutgen extremadament serioses i que, finalment, no els aporta cap dels tres principis que vaig esmentar en la conferència: el que podríem dir la capacitat d’implicació, és a dir, allò que en anglès es diu *engagement*; fer les coses molt més convenientes, i per tant facilitar molt més la seva feina, i ajudar-los a esdevenir més productius. Les tecnologies afectaran les metodologies docents, però la qüestió és amb quina rapidesa s’ha de fer perquè sigui ben acceptat pels estudiants. Els estudiants no busquen focs artificials, sinó que se’ls ajudi a aprendre més i millor, amb el mateix esforç i les mateixes certeses. Per això, hi ha un cert conservadorisme o, més aviat, racionalitat en el comportament dels estudiants.

I en les administracions i institucions educatives? Els poders

ha hablado de introducir la tecnología, muchas veces se ha traducido en una generación de incertidumbre para los estudiantes, que tienen la sensación de no saber cómo acabará todo, de que se experimenta con cosas que ellos juzgan extremadamente serias y, finalmente, de que no les aporta ninguno de los tres principios que mencioné en la conferencia: lo que podríamos llamar capacidad de implicación, lo que en inglés se llama *engagement*; hacer las cosas mucho más convenientes, y por consiguiente facilitar mucho más su trabajo, y ayudarlos a ser más productivos. Las tecnologías afectarán a las metodologías docentes, pero la cuestión es con qué rapidez debe hacerse para que sean bien aceptadas por los estudiantes. Los estudiantes no buscan fuegos artificiales, sino que se les ayude a aprender más y mejor, con el mismo esfuerzo y las mismas certezas. Por esta razón hay cierto conservadurismo o, más bien, racionalidad en su comportamiento.

ties in students: they’re not sure how it will all end up, and they have the feeling that we are experimenting with things that they take extremely seriously and that ultimately don’t bring them any of the three principles that I mentioned in my talk: what we could call the capacity for engagement, making things more convenient and thus making their job easier, and helping them to become more productive. Technologies will affect teaching methodologies, but the question is how quickly this should take place so that they are readily accepted by the students. Students are not looking for bells and whistles; rather they want help to learn more and better with the same effort and the same certainties. For this reason, there is some degree of conservatism, or more accurately rationality, in their behaviour.

What about in educational administrations and institutions? Political authorities and public institutions invest in infrastructures and sink

polítics i les institucions públiques inverteixen en infraestructures i a oferir oportunitats de formació i recursos digitals per a l'aprenentatge. El problema és que el ritme d'adopció de la tecnologia dins de l'aula no és tan ràpid com voldríem, a causa d'aspectes relacionats amb les condicions de treball dels docents i la formació que han rebut. S'han fet uns grans esforços de formació permanent del professorat, però el que no hi ha hagut mai és una anàlisi primària de l'experiència que té l'ensenyant en relació a la tecnologia quan és a la universitat. A l'OCDE hem demostrat que els nivells de penetració i d'intensitat d'ús de la tecnologia en els centres de formació inicial del professorat són més baixos que a les escoles, la qual cosa ja és una primera dificultat. En segon lloc, els futurs docents no tenen una imatge clara del que es pot arribar a fer, perquè ells mateixos no ho han viscut quan han estat estudiants. L'adopció de

la tecnologia suposa un sobre esforç i trencar un equilibri en el qual se senten còmodes. Què hi guanyen, amb tot això? I què donem a la gent que vol fer aquest salt? Potser en lloc de cursos, els hauríem d'acompanyar en el procés i donar-los incentius. El primer per a un professional és tenir la certesa que gràcies al canvi tecnològic milloren els resultats o la qualitat del procés. El segon és oferir-los temps, que sobretot es troba a faltar molt a l'escola primària. I com a darrer punt, tenir sistemes d'avaluació de les competències escolars que realment puguin tenir en compte la importància de la tecnologia. És fàcil dir que la tecnologia canviarà les formes d'ensenyament i aprenentatge, però el que és difícil és articular les eines perquè això esdevingui una realitat.

Sovint es parla de ràtio d'ordinador per alumne com un indicador de la "digitalització" de les escoles. Els governs català i espanyol

>>

¿Y en las administraciones e instituciones educativas? Los poderes políticos y las instituciones públicas invierten en infraestructuras y en ofrecer oportunidades de formación y recursos digitales para el aprendizaje. El problema es que el ritmo de adopción de la tecnología dentro del aula no es tan rápido como quisiéramos, debido a aspectos relacionados con las condiciones de trabajo de los docentes y la formación que han recibido. Se han hecho grandes esfuerzos de formación permanente del profesorado, pero lo que nunca se ha hecho es un análisis meticuloso de la experiencia que tiene el enseñante con relación a la tecnología cuando está en la universidad. En la OCDE hemos demostrado que los niveles de penetración y de intensidad de uso de la tecnología en los centros de formación inicial del profesorado son más bajos que en las escuelas, lo que es una primera dificultad. En segundo lugar, los futuros docentes no tienen una imagen clara de

lo que se puede llegar a hacer, porque ellos mismos no lo han vivido cuando eran estudiantes. La adopción de la tecnología supone un sobre esfuerzo y romper un equilibrio en el que se sienten cómodos. ¿Qué ganan con todo eso? ¿Y qué ofrecemos a la gente que quiere dar ese salto? Tal vez, en lugar de cursos, deberíamos acompañarles en el proceso y darles incentivos. Lo primero para un profesional es tener la certeza de que gracias al cambio tecnológico mejoran los resultados o la calidad del proceso. Lo segundo es ofrecerles tiempo, que se echa mucho en falta especialmente en la escuela primaria. Y por último, tener sistemas de evaluación de las competencias escolares que realmente tengan en cuenta la importancia de la tecnología. Es fácil decir que la tecnología cambiará las formas de enseñanza y aprendizaje, pero lo difícil es articular las herramientas para que esto se haga realidad.

>>

money into offering training opportunities and digital resources for learning. The problem is that technology is not being adopted in the classroom as quickly as we would like because of factors related to teachers' working conditions and the training they have received. There have been major in-service training efforts for teachers, but what there has never been is an in-depth analysis of instructors' experience with technology when they are at the university. At the OECD, we have demonstrated that the levels of technological penetration and the intensity of technology use at pre-service teacher training centres is lower than at schools, which poses an initial hurdle. Secondly, future teachers do not have a clear picture of what they can actually do with this technology because they themselves did not experience it when they were students. Adopting technology entails making a huge effort and tipping a balance in which they

feel comfortable. What do they gain from it? And what do we give people who want to make this leap? Perhaps instead of courses we should help them through the process and give them incentives. The most important consideration for teachers is being certain that the results or quality of the process will be improved thanks to the technological change. The second is to offer them time, which is especially scarce in primary school. And lastly, we must have systems to assess educational competences that can truly take the importance of technology into account. It is easy to say that technology will change the way we teach and learn, but what is difficult is articulating the tools needed for this to become a reality.

There is frequent talk about the ratio of computers per students as an indicator of the "digitalisation" of schools. The Catalan and Spanish governments have launched a plan to provide most se-

>>

“Sabem molt poc de l'impacte de la tecnologia en els resultats escolars”

<<

han posat en marxa un pla per dotar de portàtils a una bona part dels alumnes de secundària. Com el valora? No en conec massa bé els detalls. Jo penso que l'horitzó del que s'anomena “un per un” ha d'arribar i és inevitable. El risc d'aquests programes és que s'inverteixi diner públic en una cosa que de tota manera està passant: que la majoria dels alumnes en països desenvolupats ja estan tenint accés a un ordinador portàtil. Cal preguntar-se si, més que incentivar-ne l'adquisició, no caldria invertir en generar les condicions d'utilització d'aquestes eines a l'aula, i per fer-ho necessitem controlar tot el procés i saber-ne els guanys efectius per als alumnes. De fet, el que ja està passant en altres països és que els alumnes assisteixen a classe amb el seu propi ordinador. Això és extremadament important, perquè vol dir que els usos socials que precedeixen l'ús escolar acaben imposant-se.

<<

A menudo se habla de ratio de ordenador por alumno como un indicador de la “digitalización” de las escuelas. Los gobiernos catalán y español han puesto en marcha un plan para dotar de portátiles a buena parte de los alumnos de secundaria. ¿Cómo lo valora? No conozco muy bien los detalles. Yo pienso que el horizonte de lo que se llama “uno por uno” ha de llegar y es inevitable. El riesgo de estos programas es que se invierta dinero público en una cosa que de todas maneras está pasando: la mayoría de los alumnos en países desarrollados ya están teniendo acceso a un ordenador portátil. Hay que preguntarse si, más que incentivar la adquisición, no habría que invertir en generar las condiciones de utilización de estas herramientas en el aula, y para ello necesitamos controlar todo el proceso y

<<

condary students with laptops. What's your take on this? I am not very familiar with the details of this plan. I think that what we call the “one for one” scenario will inevitably arrive. The risk of these programmes is public money being invested in something that is happening anyway: the majority of students in developed countries already have access to a laptop. So we have to ask ourselves whether more than encouraging acquisition of computers we should not be investing in generating the conditions of using these tools in the classroom, and to do this we need to control the entire process and know what students' effective gains are. In fact, what is already happening in other countries is that students are attending class with their own computer. This is extremely important, because it means that the social uses that preceded school use end up being imposed. **What educational systems do you think are the most successful at**

Quins sistemes educatius creu que estan fent una millor introducció de les TIC a les escoles i per què? Nosaltres del que podem parlar és dels països on la utilització de la tecnologia és més elevada, i no dels països on les pràctiques en tecnologia són més reeixides, que és una cosa diferent i de la qual en tenim molt poca informació. En el primer cas i a Europa, tots els països nòrdics, el Regne Unit i Holanda han fet realment uns esforços increïbles. Al Regne Unit es dona per descomptat que tot docent ha de tenir el seu ordinador portàtil i el mateix es podria dir de Noruega o Dinamarca. Sabem molt poc de la relació que existeix entre la presència de la tecnologia a l'entorn escolar i els efectes que té sobre les metodologies i els resultats escolars. Ara bé, cada cop hi ha més evidències que determinades metodologies on la tecnologia té un paper important es poden traduir en una experiència d'aprenentatge de més qualitat

saber los beneficios efectivos para los alumnos. De hecho, lo que ya está pasando en otros países es que los alumnos asisten a clase con su propio ordenador. Esto es extremadamente importante, porque significa que los usos sociales que preceden al uso escolar acaban imponiéndose.

¿Qué sistemas educativos cree que están haciendo una mejor introducción de las TIC en las escuelas y por qué? Nosotros podemos hablar de los países en los que la utilización de la tecnología es más elevada, pero no de los países en los que las prácticas en tecnología son más acertadas, que es una cosa distinta y de la que tenemos escasa información. En el primer caso y en Europa, todos los países nórdicos, el Reino Unido y Holanda han hecho realmente unos esfuerzos increíbles. En el Reino Unido se da por descontado que todo docente ha de tener su ordenador portátil, y lo mismo se

introducing ICTs into schools and why? What we can talk about is the countries where there is a higher use of technology, not the countries where the technological practices are the most successful, which is a different issue about which we have very little information. In the former, within Europe, all the Nordic countries, the United Kingdom and Holland have really made incredible efforts. In the United Kingdom it is taken for granted that all teachers must have their own laptop, and the same holds true in Norway and Denmark. We know very little about the relationship between the presence of technology in the school setting and its effects on methodologies and school performance. However, there is increasing evidence that certain methodologies in which technology plays an important role can be translated into a higher-quality learning experience and also into better results, and this is what we are interested in demonstrating.

“Sabemos muy poco del impacto de la tecnología en los resultados escolares”

i alhora en millors resultats, i és això el que ens interessa demostrar. **Segons l'informe “Panorama de l'Educació 2010” de l'OCDE, el taló d'Aquil-les espanyol és l'educació secundària, especialment la formació professional. El 44% de titulats universitaris o d'FP superior tenen feines i sous inferiors a la seva preparació. Un desajust alarmant, no creu?** El fenomen de la subocupació és resultat de tenir durant anys un sistema escolar que privilegia la formació superior universitària com la millor manera de garantir-se una feina. Un titulat universitari sempre pot acabar fent qualsevol altra professió per sota de la seva qualificació, i, per tant, està molt més protegit davant de l'atur que una persona que no té cap mena de qualificació. Tenim un país inflacionari des del punt de vista de les qualificacions universitàries, perquè ens ha fallat durant decennis l'atractiu de la formació professional. Però vull pensar que això està

podría decir de Noruega o Dinamarca. Sabemos muy poco de la relación existente entre la presencia de la tecnología en el entorno escolar y sus efectos sobre las metodologías y sobre los resultados escolares. Ahora bien, cada vez hay más evidencias de que determinadas metodologías en las que la tecnología tiene un papel importante se pueden traducir en una experiencia de aprendizaje de más calidad y a la vez en mejores resultados, y eso es lo que nos interesa demostrar. **Según el informe “Panorama de la Educación 2010” de la OCDE, el talón de Aquiles español es la educación secundaria, especialmente la formación profesional. El 44% de titulados universitarios o de FP superior tienen trabajos y sueldos inferiores a su preparación. Un desajuste alarmante, ¿no cree?** El fenómeno de la subocupación es resultado de tener durante años un sistema escolar que privilegia la formación superior universitaria como la mejor

According to the OECD's “Education at a Glance 2010” report, Spain's Achilles heel is secondary education, especially vocational education. Around 44% of university or upper-level vocational school graduates have jobs and incomes below their level of education. This is an alarming statistic, don't you think? The phenomenon of underemployment is the result of years of having a school system that prioritised a university education as the best way of guaranteeing a job. University graduates can always end up doing any other profession beneath their qualifications, and therefore they are much better protected against unemployment than people without a degree. We have a country with an inflated university graduation rate because the appeal of vocational training has been waning for decades. But I would like to think that this is changing, and quickly. In fact, we have to begin to consider that sometimes becoming a

“We know very little about the impact of technology on school performance”

canviant, i ràpidament. De fet, hem de començar a pensar que de vegades no compensa esdevenir un titulat universitari en relació als anys i el preu que costa; fent una inversió més baixa, com una formació professional, pots tenir un salari de partida molt més elevat. En el cas espanyol, la diferència salarial entre una persona que té estudis universitaris i una que no en té és de les més baixes de tots els països que hem examinat.

A banda que falten persones amb formació professional, també hi ha massa fracàs escolar (31,9% el 2008, el doble que la mitjana europea d'abandonament primerenc, que és del 14,9%). Acabar amb aquesta xacra del fracàs escolar hauria de ser l'objectiu de qualsevol govern. És absolutament impresentable, i no perquè el fracàs escolar ens faci mal des d'una perspectiva internacional, sinó sobretot perquè significa que som incapaços de donar als joves les competències

>>

manera de garantizarse un trabajo. Un titulado universitario siempre puede acabar haciendo cualquier otra profesión que esté por debajo de su cualificación, y, por lo tanto, está mucho más protegido ante el paro que una persona que no tiene ningún tipo de cualificación. Tenemos un país inflacionario desde el punto de vista de las cualificaciones universitarias, porque nos ha fallado durante decenios el atractivo de la formación profesional. Pero quiero pensar que eso está cambiando, y rápidamente. De hecho, hemos de empezar a pensar que a veces no compensa llegar a titulado universitario con relación a los años y al precio que cuesta; haciendo una inversión menor, como una formación profesional, se puede tener un salario de partida mucho más elevado. En el caso español, la diferencia salarial entre una persona que tiene estudios universitarios y una que no los tiene es de las más bajas de todos los países que hemos examinado.

>>

university graduate is not worth it in terms of the years and price it costs; by making a lower investment, like vocational training, you can earn a much higher starting salary. In the case of Spain, the salary differential between people with and without university degrees is one of the lowest in all the countries we have examined.

In addition to the fact that we have a shortage of people with vocational degrees, there is also an extremely high dropout rate (31.9% in 2008, twice the early dropout average in Europe, which is 14.9%) Putting an end to this dropout rate should be any government's goals. It is totally unacceptable, and not because school dropouts harms us from an international perspective, rather mainly because it means that we are incapable of equipping our young people with the basic competences they need to face life as citizens, and eventually as workers. If a person does not attain the minimum competences

>>

<<

“Més que incentivar l’adquisició de portàtils a secundària, caldria invertir en generar les condicions per utilitzar-los a l’aula”

“Más que incentivar la adquisición de portátiles en secundaria, habría que invertir en generar las condiciones para utilizarlos en el aula”

“More than encouraging the purchase of laptops for secondary schools, we should invest in generating the conditions for using them in the classroom”

<<

Aparte de que faltan personas con formación profesional, el fracaso escolar es excesivo (31,9% en 2008, el doble que la media europea de abandono temprano, que es del 14,9%). Acabar con esta lacra del fracaso escolar debería ser el objetivo de cualquier gobierno. Es absolutamente impresentable, y no porque el fracaso escolar nos per-

<<

required, I wonder whether the person or the system has failed. What is being done or what could be done to lower this? Where does the problem truly lie? Yet the fact is that school dropout rates can also be a sign that the school curriculum does not fit with the needs and demands of the new generations of young people. As a whole, it is an entire constellation of factors, some of which are within our reach to change, while others are more complicated because they are rooted in society.

bàsiques perquè puguin defensar-se davant de la vida en tant que ciutadans i, eventualment, com a treballadors. Si una persona no assoleix les competències mínimes requerides, no sé si és la persona la que fracassa o si és el sistema. Què s’està fent o què es podria fer per reduir-ho? On és veritablement el problema? El cert és, però, que el fracàs escolar també pot ser una expressió que el currículum escolar no s’adequa a les necessitats i les demandes de les noves generacions de joves. En conjunt, és una constel·lació de coses, algunes de les quals tenim a l’abast canviar i d’altres que són més complicades perquè tenen un ancoratge social.

Es podria dir que som poc competitius a nivell educatiu? Jo diria que no hem estat capaços d’aprofitar les oportunitats que generava l’època de bonança econòmica per augmentar el capital humà del país. És trist, perquè una manera de protegir-se contra l’atur és

judique desde una perspectiva internacional, sino sobre todo porque significa que somos incapaces de dar a los jóvenes las competencias básicas para que puedan defenderse ante la vida en tanto que ciudadanos y, eventualmente, como trabajadores. Si una persona no alcanza las competencias mínimas requeridas, no sé si quien fracasa es la persona o el sistema. ¿Qué se está haciendo o qué se podría hacer para reducirlo? ¿Dónde está realmente el problema? Lo cierto es, sin embargo, que el fracaso escolar también puede ser una expresión de que el currículum escolar no se adecua a las necesidades y demandas de las nuevas generaciones de jóvenes. En conjunto, es una constelación de cosas, algunas de las cuales tal vez podamos cambiar, mientras que otras son más complicadas porque tienen un anclaje social.

¿Se podría decir que somos poco competitivos en el ámbito educativo? Yo diría que no hemos sido capaces de aprovechar las oportu-

Would you say that Spain is not very competitive in terms of education? I would say that Spain has been incapable of taking advantage of the opportunities afforded during the times of plenty to raise the country’s human capital. That is sad, because one way of protecting a country against unemployment is by having a skilled workforce. We should also have been capable of saving from the standpoint of human capital; if we had, now we would most likely have a workforce with a much lower unemployment rate. What we have to do is encourage people to keep seeking training with degrees that lead to jobs, and this is the gap that vocational training is gradually filling.

The OECD countries earmarked an average of 5.7% of their GDPs and 13% of public spending on education in 2007. In Spain, these figures were 4.8% and 11%, respectively. We have our work cut out

tenir una força de treball qualificada. Hauríem d'haver estat capaços d'estalviar també des del punt de vista del capital humà i ara tindríem una força de treball amb la qual segurament les taxes d'atur no serien tan elevades. El que s'ha de fer és incentivar que la gent continuï formant-se amb titulacions que tinguin sortida en el mercat laboral, i aquest és el buit que la formació professional a poc a poc està ocupant.

Els països de l'OCDE van destinar el 2007 una mitjana del 5,7% del PIB i un 13% de la despesa pública a educació. A l'Estat espanyol va ser d'un 4,8% i un 11%, respectivament. Tenim una gran assignatura pendent, que és augmentar la inversió en educació. Ens hem de plantejar que els diners no ho són tot, és tan o més important com te'ls gastés. A Itàlia, per exemple, el cost de tenir un nano escolaritzat fins als quinze anys és aproximadament un 40% més elevat

que el aquí i, malgrat això, els seus resultats són pitjors. Per tant, el diner sol no fa la diferència. Això és el que hem d'avaluar. Tenim un seguit de disfuncions que són tan o més importants de resoldre que la despesa, com per exemple la quantitat d'alumnes a la classe o el nombre d'hores de classe que imparteixen els mestres en relació a les hores que treballen; és el que anomenem la productivitat educativa.

Per acabar, què receptaria per millorar el nivell educatiu de l'Estat? Un millor sistema d'avaluació dels aprenentatges dels alumnes i de les pràctiques dels docents, acompanyat d'incentius i de suport a les bones pràctiques que es tradueixin en millors aprenentatges per als alumnes. ■

nidades que generaba la época de bonanza económica para aumentar el capital humano del país. Es triste, porque una manera de protegerse contra el desempleo es tener una fuerza de trabajo cualificada. Deberíamos haber sido capaces de ahorrar también desde el punto de vista del capital humano y ahora tendríamos una fuerza de trabajo con la que seguramente las tasas de desempleo no serían tan elevadas. Lo que hay que hacer es incentivar que la gente siga formándose con titulaciones que tengan salida en el mercado laboral, y este es el vacío que la formación profesional está ocupando poco a poco.

Los países de la OCDE destinaron en 2007 una media del 5,7% del PIB y un 13% del gasto público a educación. En España fue un 4,8% y un 11%, respectivamente. Tenemos una gran asignatura pendiente, que es aumentar la inversión en educación. Debemos plantearnos que el dinero no lo es todo, es tanto o más importante cómo se gasta.

En Italia, por ejemplo, el coste de tener un chaval escolarizado hasta los quince años es aproximadamente un 40% más elevado que aquí y, sin embargo, sus resultados son peores. Por lo tanto, el dinero solo no marca la diferencia. Eso es lo que debemos evaluar. Tenemos una serie de disfunciones que son tanto o más importantes de resolver que el gasto, como por ejemplo la cantidad de alumnos en clase o el número de horas de clase que imparten los maestros en relación con las horas que trabajan; es lo que llamamos la productividad educativa.

Para terminar, ¿qué recetaría para mejorar el nivel educativo de España? Un mejor sistema de evaluación de los aprendizajes de los alumnos y de las prácticas de los docentes, acompañado de incentivos y de apoyo a las buenas prácticas que se traduzcan en mejores aprendizajes para los alumnos. ■

for us, namely to boost investment in education. We have to remember that the amount of money isn't everything; how you spend it is equally or more important. In Italy, for example, the cost of educating a child up to the age of 15 is approximately 40% higher than in Spain, yet their outcomes are worse. Therefore, money alone does not make a difference. This is what we must evaluate. We have a series of dysfunctions to resolve that are equally or more important than spending, such as the number of students per class and the number of class hours over the total number of hours that teachers work. That is what we call educational productivity.

To close, what would you prescribe to improve the educational level in Spain? We need a better system for evaluating students' learning and teachers' practices, accompanied by incentives and support for good practices which translate into better learning for students. ■

Perfil de Francesc Pedró tinyurl.com/yj546ky

OCDE www.oecd.org

Lliçó inaugural del curs 2010-2011 de la UOC
www.uoc.edu/inaugural10/cat/index.html

Education at a Glance 2010: OECD Indicators tinyurl.com/35aoc3l

Aprender en el nuevo milenio: un desafío a nuestra visión de las tecnologías y la enseñanza tinyurl.com/363phhk

PISA tinyurl.com/53x42

The New Millennium Learners. NML Conference (Brussels, 21 September 2009) tinyurl.com/39f654h

LA DIMENSIÓ HUMANÍSTICA DE LA TECNOLOGIA ROSALIND WILLIAMS

Rosalind Williams ocupa la càtedra Bern Dibner d'Història de la Ciència i la Tecnologia de l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT), un dels centres d'estudis i innovació més prestigiosos del món. De formació humanística i historiadora de la tecnologia, Williams és membre de la Comissió Científica per a la Recerca i Doctorat de la UOC, un organisme independent que avalua l'actuació acadèmica de la Universitat i aconsella la rectora sobre l'estratègia de recerca.

Rosalind Williams ocupa la càtedra Bern Dibner de Historia de la Ciencia y la Tecnologia del Instituto de Tecnologia de Massachusetts (MIT), uno de los centros de estudios e innovación más prestigiosos del mundo. De formación humanística e historiadora de la tecnología, Williams es miembro de la Comisión Científica para la Investigación y Doctorado de la UOC, un organismo independiente que evalúa la actuación académica de la Universidad y asesora a la rectora sobre la estrategia de investigación.

Rosalind Williams is the Bern Dibner Professor of the History of Science and Technology at the Massachusetts Institute of Technology (MIT), one of the most prestigious education and innovation centres in the world. Bringing her humanistic training to the history of technology, Williams is a member of the UOC Research and PhD Scientific Committee, an independent body that endorses the University's academic performance and advises the President on research strategy.

Aquest article havia de ser una entrevista i va començar amb un qüestionari virtual. Rosalind Williams es defineix com una historiadora interessada en la dimensió humanística de la tecnologia i a la primera pregunta li demanàvem que ens aclarís aquesta idea. I seguïem: la tecnologia determina la història? És una eina essencial de canvi social i de disseny de les societats futures? Les TIC estan canviant l'educació i les universitats tal com les hem conegut? L'educació virtual podrà ajudar a superar l'escletxa digital i ser accessible a tothom? Per acabar, li preguntàvem quina obra de la literatura o el cinema actuals triaria per entendre els efectes de la tecnologia sobre la societat contemporània, de la mateixa manera que ha utilitzat Juli Verne per explicar com va influir en la del segle XIX. Williams va preferir contestar el bombardeig amb una sola resposta.

Este artículo tenía que ser una entrevista y comenzó con un cuestionario virtual. Rosalind Williams se define como una historiadora interesada en la dimensión humanística de la tecnología, y en la primera pregunta le pedíamos que nos aclarara esta idea. Y seguíamos: ¿la tecnología determina la historia? ¿Es una herramienta esencial de cambio social y de diseño de las sociedades futuras? ¿Acaso las TIC están cambiando la educación y las universidades tal y como las hemos conocido? ¿Podrá ayudar la educación virtual a superar la brecha digital y ser accesible para todo el mundo? Por último, le preguntábamos qué obra de la literatura o el cine actuales elegiría para entender los efectos de la tecnología sobre la sociedad contemporánea, del mismo modo que ha recurrido a Julio Verne para explicar cómo influyó en la del siglo XIX. Williams prefirió contestar al bombardeo con una sola respuesta.

This article was supposed to be an interview, and it began with a virtual questionnaire. Rosalind Williams defines herself as a historian interested in the humanistic dimension of technology, and in the first question we asked her to clarify this idea. And we continued with the following questions: Does technology determine history? It is an essential tool in social change and the design of future societies? Are ICTs changing education and universities as we know them now? Can virtual education help to bridge the digital divide and make it accessible to everyone? To conclude, we asked her which current work of literature or film she would choose to illustrate technology's effects on contemporary society, just as she used Jules Verne to explain its influence in the 19th century's. Williams preferred to respond to the barrage of questions with a single text.

Tota dimensió de la tecnologia és humanística. Els dispositius i sistemes més sorprenents, per enginyosos o autònoms que semblin, han estat imaginats, dissenyats, fabricats, mantinguts i, en molts casos, desballestats per éssers humans.

Si limitem la qüestió i ens preguntem què hi han de dir les “humanitats” –enteses com un conjunt de disciplines acadèmiques– sobre la “tecnologia”, jo contestaria que l’humanista s’ha format, entre d’altres coses, per reflexionar sobre el llenguatge: en aquest cas, la paraula i el concepte *tecnologia*.

Què és la “tecnologia”? A classe, sempre

demano als estudiants que expliquin què volen dir quan fan servir aquesta paraula. A molts se’ls fa difícil. Estan tan acostumats a parlar de tecnologia que els costa (i sovint es molesten) si se’ls demana que siguin més concrets. Per a molts, el terme “tecnologia” ha esdevingut un marcador, un clicé, en el sentit original de la peça metàl·lica que conté la paraula sencera (i no només una lletra) i que permet al tipògraf no haver de lletrejar-la cada vegada.

De vegades, però, va bé prendre’s les coses amb més calma i preguntar-nos quina paraula tenim entre mans. L’eina més poderosa

inventada per l’èsser humà és el llenguatge. Quan ens referim a la tecnologia, cal veure la paraula i el concepte com a eines simbòliques i plantejar-nos quina relació tenen amb les eines materials; al capdavant, les primeres evolucionen com ho fan les segones. En anglès, fa menys d’un segle que s’utilitza de manera habitual la paraula “tecnologia”. Un dels seus primer usos públics va ser en el nom del lloc on treballa (l’Institut de Tecnologia de Massachusetts) quan es va fundar el 1861, i fins i tot aleshores feia referència a l’*estudi* de les coses materials i no pas a les coses mateixes.

>>

LA DIMENSIÓN HUMANÍSTICA DE LA TECNOLOGÍA

Toda dimensión de la tecnología es humanística. Los dispositivos y sistemas más sorprendentes, por ingeniosos o autónomos que parezcan, han sido imaginados, diseñados, fabricados, mantenidos y, en muchos casos, desbaratados por seres humanos.

Si limitamos la cuestión y nos preguntamos qué tienen que decir las “humanidades” –entendidas como un conjunto de discipli-

nas académicas– sobre la “tecnología”, yo respondería que el humanista se ha formado, entre otras cosas, para reflexionar sobre el lenguaje; en este caso, sobre la palabra y el concepto de *tecnología*.

¿Qué es la “tecnología”? En clase, siempre pido a los estudiantes que expliquen a qué se refieren cuando utilizan la palabra. A muchos les cuesta. Están tan acostumbrados a hablar de tecnología que tienen problemas (y a menudo se molestan) si se les pide que sean más concretos. Para muchos, el término “tecnología” se ha convertido en un marcador, un clicé, en el sentido original

de la pieza metálica que contiene la palabra entera (y no solo una letra) y que permite al tipógrafo no tener que deletrearla cada vez.

A veces, sin embargo, va bien tomarse las cosas con calma y preguntarnos qué palabra tenemos entre manos. El lenguaje es la herramienta más poderosa inventada por el ser humano. Cuando nos referimos a la tecnología, hay que ver la palabra y el concepto como herramientas simbólicas y plantearnos qué relación mantienen con las herramientas materiales; no en vano, las primeras evolucionan del mismo modo que las segundas. En inglés, hace menos de un siglo que la

>>

THE HUMANISTIC DIMENSION OF TECHNOLOGY

There is no dimension of technology that is not humanistic. The most amazing devices and systems – no matter how nifty, no matter how seemingly autonomous – have been imagined, designed, built, maintained, and in many cases scrapped by human beings.

If we narrow the question and ask what the humanities, defined as a set of scholarly disciplines, has to say about technology, I

would respond that one of the things a humanist scholar is trained to do is to think about language: in this case, the word and concept ‘technology.’

What is technology? In my teaching I am always asking students to clarify what they mean when they use this word. For many of them, this is a struggle. They are so used to talking about technology that they feel helpless (and often annoyed) if they are asked to explain what they mean by it. For many of them, the word ‘technology’ has become a placeholder, a cliché, in the original sense of a piece of metal that carries an entire word

(not just a letter) and so saves the typesetter from having to spell it out each time.

Sometimes it helps to slow down and ask what word we are spelling out. The most powerful tool human beings have ever invented is language. In thinking about technology, we need to think about the word and concept as symbolic tools and ask how they relate to material ones. Symbolic tools evolve just as material ones do. In English, the word ‘technology’ has been in common use for less than a century. One of its very first public uses was in naming the place where I work (the Massachusetts Institute of

>>

Com a entitat abstracta, la tecnologia no té cap força per influir en el futur de la humanitat, però les tecnologies tenen un poder extraordinari

<<

Així doncs, com es pot parlar del paper de la tecnologia en la història si la paraula i el concepte no han existit –és a dir, que no els hem necessitat– durant pràcticament tota la nostra història? Tal com ha escrit el meu distingit col·lega Leo Marx, *tecnologia* és un “concepte perillós”. Massa sovint sembla referir-se a una entitat abstracta, singular, asèptica, vaga i vagament masculina, que evoca, a més, una “cosa” que fa avançar la història.

Potser entendrem millor el funcionament de la història –i, fins i tot, el paper de la tecnologia en la història– si deixem de considerar la tecnologia com un agent i, en canvi, ens

preguntem: quines tecnologies hi ha actualment? I en el passat, quines hi havia? Qui les construeix? Qui les fa servir? Qui les controla?

Les tecnologies no vénen d'un altre planeta. Les han construïdes els éssers humans, que són qui les utilitzen, i de vegades estan fetes perquè funcionin de la manera més autònoma possible. Això es reflecteix molt bé a la pel·lícula *Telèfon vermell? Volem cap a Moscou*: el punt de partida és el disseny d'un sistema d'armes nuclears que permet llençar automàticament caps nuclears en resposta als senyals emesos pels míssils atacants. Alguns programes de software són també exemples

de disseny pensat per a un funcionament automàtic, ja que t'impedeixen fer determinades accions o bé t'obliguen a fer-ne unes de concretes. També en són exemples els projectes d'intel·ligència artificial que donen per fet que és meravellós que els humans puguin dissenyar dispositius que “aprenen” a actuar pel seu compte. Fins i tot en aquest cas, la capacitat d'aprenentatge del dispositiu o del sistema prové de la imaginació i la feina feta per éssers humans, i desapareix quan es desconnecta la font d'energia que l'alimenta.

Com a entitat abstracta, la tecnologia no té cap força per influir en el futur de la

<<

palabra *tecnología* se utiliza de manera habitual. Uno de sus primeros usos públicos lo encontramos en el nombre del lugar en el que trabajo (el Instituto de Tecnología de Massachusetts) cuando se fundó en 1861, e incluso por aquel entonces aludía al “estudio” de las cosas materiales y no a las cosas en sí.

Así, ¿cómo se puede hablar del papel de la tecnología en la historia si la palabra y el concepto no han existido –es decir, que no los hemos necesitado– durante prácticamente toda nuestra historia? Tal y como ha escrito mi distinguido colega Leo Marx, “tecnología” es un “concepto peligroso”. Demasiado

a menudo parece referirse a una entidad abstracta, singular, aséptica, vaga y vagamente masculina, que evoca, además, una “cosa” que hace que la historia avance.

Tal vez entenderemos mejor el funcionamiento de la historia –e incluso el papel de la tecnología en la historia– si dejamos de ver la tecnología como un agente y, en cambio, nos preguntamos: ¿qué tecnologías existen en la actualidad? ¿Cuáles eran las del pasado? ¿Quién las construye? ¿Quién las emplea? ¿Quién las controla?

Las tecnologías no vienen de otro planeta. Las han construido seres humanos, que son

quienes las utilizan, y a veces están hechas para funcionar de la manera más autónoma posible, como refleja perfectamente la película *¿Teléfono rojo? Volamos hacia Moscú*: el punto de partida es el diseño de un sistema de armas nucleares que permite lanzar automáticamente cabezas nucleares en respuesta a las señales emitidas por los misiles que atacan a un país. Algunos programas de software también son ejemplos de diseño pensado para un funcionamiento automático, ya que te impiden hacer determinadas acciones o, por el contrario, te obligan a hacer otras concretas. Encontramos otros ejemplos

<<

Technology), when it was founded in 1861 – and even then it referred to the *study* of material things, not the things themselves.

So how can we discuss the role of technology in history if the word and concept never existed – if it was not needed by humans – for almost our entire history? As my distinguished colleague Leo Marx has written, technology is a “dangerous concept.” Too often it is evoked as an abstract, singular, sanitized, vague, and vaguely masculine entity, which is further evoked as a “thing” driving history.

A lot of confusion about how history works – including questions about the role

of technology in history – subside if we refuse to talk about technology as an actor, and instead ask: what are the technologies in the world today? In the past? Who builds them, uses them, controls them?

Technologies do not come from another planet. Human beings in this world build and use them, and in some cases design and use them to act as autonomously as possible. A good example of the latter is memorably depicted in the movie *Dr. Strangelove*. The starting point of that movie is the strategy of designing a nuclear weapons system so warheads would be launched automatically

in response to signs of incoming missiles. Another example of designing for automatic functioning is software systems, which are full of commands that make certain transactions impossible, or, conversely, make them required. Another example is visions of Artificial Intelligence that assume it is a wonderful thing if humans can design devices that “learn” to act independently. Even here, whatever powers of learning the device or system possesses are ones imagined and designed by human beings – and those powers will cease once the device or system is unplugged from sources of energy.

Como entidad abstracta, la tecnología no tiene fuerza para influir en el futuro de la humanidad, pero las tecnologías tienen un poder extraordinario

Technology, as an abstract entity, has no power to shape the human future. Technologies, however, have tremendous power in this respect

humanitat. Tot i així, les tecnologies tenen un poder extraordinari. Acabo de parlar de fonts d'energia: podem escriure la història de la humanitat a partir de la cerca de fonts d'energia, des del menjar i el foc fins al petroli, un element decisiu en els esdeveniments del món actual. La cerca de l'aigua, tan antiga o més, també va tenir un paper fonamental en el passat de l'espècie humana i el conserva encara avui.

Durant mil·lennis, el refinament de les tecnologies agrícoles ha permès augmentar la producció d'aliments i de productes derivats dels animals domesticats, fet que ha

estimulat el creixement demogràfic. Més recentment, les tecnologies industrials han permès millorar en gran mesura la productivitat en moltes necessitats humanes, començant pel tèxtil i les eines metàl·liques. Si la Revolució Industrial va rebre aquest nom, va ser per raons de pes. Altre cop, convé examinar la paraula i el concepte: és una elecció deliberada que pretén comparar el seu significat històric amb el de la Revolució Francesa. Tot i així, quan avui parlem de tecnologia, la gent no pensa en l'increment enorme que ha experimentat la productivitat en l'època moderna. Si considerem els

aparells electrònics i els sistemes d'informació com a tecnologia, tan sols estem parant atenció a una petita part de la història de les tecnologies.

I si només ens fixem en la seva finalitat, només estem parant atenció a una petita part de la importància que tenen per a la humanitat. Abans he esmentat *Telèfon vermell?* per descriure el paper de les tecnologies en la història, perquè la pel·lícula és una obra d'art coneguda –una representació simbòlica de significat– que parla de la vida humana en l'era nuclear. Seria difícil pensar en una pel·lícula que no tingués res a veure amb la

>>

en los proyectos de inteligencia artificial que dan por sentado que es maravilloso que los humanos puedan diseñar dispositivos que “aprenden” a actuar por su cuenta. Incluso en este caso, la capacidad de aprendizaje del dispositivo o del sistema procede de la imaginación y de la labor de los seres humanos, y desaparece cuando desconectamos la fuente de energía que lo alimenta.

Como entidad abstracta, la tecnología no tiene la menor fuerza para influir en el futuro de la humanidad. Aun así, las tecnologías tienen un poder extraordinario. Acabo de referirme a fuentes de energía: podemos es-

cribir la historia de la humanidad a partir de la búsqueda de fuentes de energía, desde la comida y el fuego hasta el petróleo, un elemento decisivo en los acontecimientos del mundo actual. La búsqueda del agua, tanto o más antigua, también tuvo un papel fundamental en el pasado de la especie humana, y lo conserva en la actualidad.

Durante milenios, el refinamiento de las tecnologías agrícolas ha permitido aumentar la producción de alimentos y de productos derivados de los animales domesticados, lo que ha estimulado el crecimiento demográfico. Más recientemente, las tecnologías

industriales han permitido mejorar sobremanera la productividad en muchas necesidades humanas, comenzando por el textil y las herramientas metálicas. La Revolución Industrial no recibió este nombre porque sí. De nuevo, conviene examinar la palabra y el concepto: es una elección deliberada que pretende comparar su significado histórico con el de la Revolución Francesa. No obstante, cuando hoy hablamos de tecnología, la gente no piensa en el enorme incremento que ha experimentado la productividad en la época moderna. Si consideramos como tecnología los aparatos electrónicos y los sis-

>>

Technology, as an abstract entity, has no power to shape the human future. Technologies, however, have tremendous power in this respect. I just mentioned sources of energy: one way to write the history of humankind is to follow our quest for sources of energy, beginning with food and fire and on down to the quest for petroleum that has greatly shaped recent and current events. The quest for water, just as old, has also been decisive in the human past and remains so today.

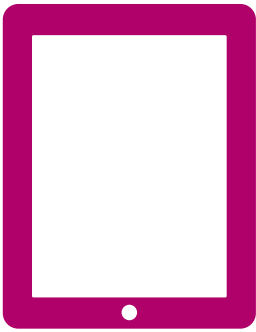
For millennia, the refinement of agricultural technologies has made possible much

greater output in food and secondary products of domesticated animals, which in turn has stimulated population growth. In more recent times, industrial technologies have made possible vastly improved productivity for a wide array of human needs, beginning with textiles and iron implements. There is good reason why we call the latter an Industrial Revolution. Again, it is worth examining the word and concept: it was deliberately chosen to compare its historical significance with that of the French Revolution. But this astounding increase in productivity in modern times is not what most people

today have in mind when they talk about technology. If we look at electronic gadgets and information systems as technology, we are looking at only a tiny part of the history of technologies.

And if we look only at their utilitarian purposes, we are looking only at a tiny part of the humanistic picture. I referred to *Dr. Strangelove* in describing technologies in history, because this movie is a well-known work of art – a symbolic representation of meaning – of human life in the nuclear age. Indeed, it would be hard to think of a movie that does not have something to offer in the

>>

Tanto el MIT como la UOC aspiran a reformular la educación entendida como preparación para la vida en una era conocida como “de la información”

Tant el MIT com la UOC miren de reformular l'educació entesa com a preparació per a la vida en una era coneguda com “de la informació”

<<

dimensió tecnològica de la vida humana. I el mateix podem dir d'una novel·la. *Cien años de soledad* (1967), de Gabriel García Márquez, per exemple, és una història complexa de desenvolupament entès com a experiència viscuda. L'experiència es produeix en dimensions diverses, i les obres d'art tenen la capacitat d'expressar les dimensions tecnològiques de la vida en tot el seu context, ric i ampli, que inclou, de manera simultània i interactiva, el nostre ésser emocional, intel·lectual, espiritual i físic.

Aquesta mena d'obres d'art són més rellevants per la seva capacitat de transmetre

l'experiència tecnològica dels éssers humans que no pas pel que puguin predir. Per exemple, no llegim *20.000 llegües de viatge submarí*, de Juli Verne, perquè va “predir” el disseny i la construcció de submarins. Per moltes altres fonts sabem que els submarins daten de finals del segle XIX. El més memorable de l'obra de Verne és que és una història sobre la relació entre un home, el capità Nemo, i la màquina. La novel·la de Verne ens mostra com el desig de Nemo d'una mena de llibertat determinada, i el seu desig de venjar-se de la crueltat humana, el porten a dissenyar el Nautilus i a fugir

<<

temas de información, solamente estaremos prestando atención a una pequeña parte de la historia de las tecnologías.

Y si solo nos fijamos en su finalidad, estaremos prestando atención únicamente a una pequeña parte de la importancia que tienen para la humanidad. Antes he hablado de *¿Teléfono rojo?* para referirme al papel de las tecnologías en la historia, porque la película

<<

way of commentary about human life in its technological dimensions. The same is true of novels. To cite just one example, Gabriel García Márquez's *One Hundred Years of Solitude* (1967) is a complex story of development as lived experience. Experience is multi-dimensional, and works of art are capable of expressing the technological dimensions of life in their full and rich context, which simultaneously and interactively includes our emotional, intellectual, spiritual and physical being.

The value of such works of art lies less in predicting and more in expressing the full

es una obra de arte conocida –una representación simbólica de significado– que habla de la vida humana en la era nuclear. Sería difícil pensar en una película que no tuviera nada que ver con la dimensión tecnológica de la vida humana. Y otro tanto podemos decir de las novelas. *Cien años de soledad* (1967), de Gabriel García Márquez, por ejemplo, es una historia compleja de desarrollo entendido como experiencia vivida. La experiencia se produce en distintas dimensiones, y las obras de arte pueden expresar las dimensiones tecnológicas de la vida en todo su contexto, rico y amplio, que incluye,

human context of technological experience. For example, we do not read Jules Verne's *Twenty Thousand Leagues under the Sea* because it “predicted” the design and building of submarines. We know from many other sources that submarines were being developed in the late 19th century. What is memorable about Verne's works that it is a story about the relationship between a man, Captain Nemo, and a machine. Verne's novel shows how Nemo's desire for a certain type of liberty, and his desire for revenge against human cruelty, drove him to design the Nautilus and to take refuge there from

simultánea e interactivamente, a nuestro ser emocional, intelectual, espiritual y físico.

Este tipo de obras de arte son más relevantes por su capacidad para transmitir la experiencia tecnológica de los seres humanos que no por lo que puedan predecir. Por ejemplo, no leemos *20.000 leguas de viaje submarino*, de Julio Verne, porque “predijo” el diseño y la construcción de submarinos. Por muchas otras fuentes, sabemos que los submarinos datan de finales del siglo XIX. Lo más memorable de la obra de Verne es que se trata de una historia sobre la relación entre un hombre, el capitán Nemo, y la máquina. La

the everyday world of the surface – including the presence of women – in an environment that he constructs and controls for himself. If there is predictive power in the story, it is that the Nautilus eventually (in a subsequent novel *The Mysterious Island*) becomes Nemo's tomb.

The role of education is “preparation for life”. These are the words of the MIT Lewis Committee, which published its memorable report in 1949, at a time when MIT was radically redefining its educational goals after World War II. Today's times are no less unsettling. Both the MIT and the UOC are

Both the MIT and the UOC are trying to reshape education as preparation for life in what is commonly called the Information Age

del món quotidià de la superfície –també de les dones– cap a un entorn que ell mateix construeix i controla. Si el relat prediu alguna cosa, és que el Nautilus (en una novel·la posterior, *L'illa misteriosa*) acabarà convertint-se en la tomba de Nemo.

La funció de l'educació és “preparar per a la vida”. Això va dir el Comitè Lewis del MIT, que va publicar el seu cèlebre informe el 1949, en un moment en què el MIT estava redefinint radicalment els seus objectius en matèria d'educació després de la Segona Guerra Mundial. Avui també vivim temps convulsos. Tant el MIT com la UOC miren

novela de Verne nos muestra cómo el deseo de Nemo de alcanzar una suerte de libertad concreta, y su deseo de vengarse de la crueldad humana, lo llevan a diseñar el Nautilus y a huir del mundo cotidiano de la superficie –también de las mujeres–, rumbo a un entorno que él mismo construye y controla. Si algo presagia el relato es que el Nautilus (en una novela posterior, *La isla misteriosa*) acabará convirtiéndose en la tumba de Nemo.

La función de la educación es “preparar para la vida”. Eso dijo el Comité Lewis del MIT, que publicó en 1949 su célebre informe, en un momento en el que esta-

trying to reshape education as preparation for life in what is commonly called the Information Age. But this is not just an age of information. This is also an age of profound extremes of wealth and poverty, of unprecedented environmental change, and of widespread insecurity given the broad distribution of weapons of violence, including ones designed to serve as weapons and others that can be retooled for this purpose.

Institutions of higher learning have to prepare students for life in all its dimensions. Access to information provides little useful preparation unless people understand how to

de reformular l'educació entesa com a preparació per a la vida en una era popularment coneguda com “de la informació”. Però no és només l'era de la informació. També és una època de contrastos profunds en termes de riquesa i pobresa, una època de canvis mediambientals sense precedents, i de molta inseguretat a causa de la proliferació d'armes de violència, no tan sols les que s'han dissenyat específicament amb aquesta finalitat, sinó també les que es poden adaptar a aquest propòsit.

Les institucions d'ensenyament superior han de preparar els estudiants per a tots els

ba redefiniendo radicalmente sus objetivos en materia de educación, tras la Segunda Guerra Mundial. Hoy también vivimos una época convulsa. Tanto el MIT como la UOC aspiran a reformular la educación entendida como preparación para la vida en una era popularmente conocida como “de la información”. Pero no es solo la era de la información. También es una época de profundos contrastes en términos de riqueza y pobreza, una época de cambios medioambientales sin precedentes y de mucha inseguridad a causa de la proliferación de armas de violencia, no solo las que se han diseñado es-

evaluate its reliability, to define and consider its context, and to articulate its significance to themselves and to others. You could call this education “street smarts for life in the global village”. You could call it “a humanistic education for a technological age”. ■

àmbits de la vida. L'accés a la informació ens proporciona una escassa preparació útil si no aprenem a avaluar-ne la fiabilitat, a definir i tenir en compte el seu context i a articular-ne el significat, tant per a un mateix com per als altres. Podríem batejar aquesta educació com a “coneixements de carrer per a l'aldea global”. També podríem batejar-la com a “educació humanística per a l'era tecnològica”. ■

pecíficament con esa función, sino también aquellas que pueden adaptarse para ese fin.

Las instituciones de enseñanza superior han de preparar a los estudiantes para todos los ámbitos de la vida. El acceso a la información nos proporciona una escasa preparación útil si no aprendemos a evaluar su fiabilidad, a definir y a tener en cuenta su contexto y a articular su significado, tanto para uno mismo como para los demás. Podríamos bautizar esta educación como “conocimientos cotidianos para la aldea global”. También podríamos bautizarla como “educación humanística para la era tecnológica”. ■

Rosalind Williams' Website
web.mit.edu/~rhwil/www/

Report of the Lewis Committee (1949)
libraries.mit.edu/archives/mithistory/pdf/lewis.pdf

The Political and Feminist Dimensions of Technology Determinism (*Does Technology Drive History?: The Dilemma of Technological Determinism*, Google Books)
tinyurl.com/26pkqbl

Roots and Routes: Living in a Technological World tinyurl.com/2vg53e8

CARL HOLMBERG

“SOM GARANTIA DE L'EDUCACIÓ PER A TOTHOM”

PER LALI SANDIUMENGE

Carl Holmberg (Suècia, 1942) és des de 2008 secretari general del Consell Internacional per a l'Ensenyament Obert i a Distància (ICDE), amb seu a Oslo. Després d'una llarga carrera en l'àmbit universitari, va ajudar el govern suec a transformar els sistemes educatius per fer-los més oberts i flexibles als estudiants. Ha estat membre de la junta directiva d'organitzacions internacionals i ha participat en projectes de la Comissió Europea i en grups d'experts. La interacció, l'aprenentatge d'adults, l'educació a distància i el desenvolupament dels sistemes educatius han estat centrals en la seva recerca. L'any 2007, va ser condecorat com a Senior Fellow d'EDEN (Xarxa Europea d'Ensenyament Virtual i a Distància). Holmberg va participar a la Conferència Permanent de Presidents de l'ICDE (SCOP) que va organitzar la UOC a Barcelona el novembre de 2009.

Carl Holmberg (Suecia, 1942) es desde 2008 secretario general del Consejo Internacional para la Educación Abierta y a Distancia (ICDE), con sede en Oslo. Después de una larga carrera en el ámbito universitario, ayudó al gobierno sueco a transformar los sistemas educativos para hacerlos más abiertos y flexibles a los estudiantes. Ha sido miembro de la junta directiva de organizaciones internacionales y ha participado en proyectos de la Comisión Europea y en grupos de expertos. La interacción, el aprendizaje de adultos, la educación a distancia y el desarrollo de los sistemas educativos han sido piezas clave de su investigación. En 2007 fue nombrado Senior Fellow de EDEN (Red Europea de Educación Virtual y a Distancia). Holmberg participó en la Conferencia Permanente de Presidentes del ICDE (SCOP) organizada por la UOC en Barcelona en noviembre de 2009.

Carl Holmberg (Sweden, 1942) has been the Secretary General for the Oslo-based International Council of Open and Distance Education (ICDE) since 2008. After an extensive career in academia, he worked for the Swedish government supporting the transformation of the education system towards increased openness and flexibility for the students. He has served on the boards of international organisations and has been involved in European Commission projects and expert groups. Interaction, adult learning, distance education and education systems development have been core concepts in his research. In 2007, he was appointed a Senior Fellow of EDEN (European Distance and eLearning Network). Holmberg participated in the ICDE Standing Conference of Presidents (SCOP) organized by the UOC in Barcelona in November 2009.

**“SOMOS GARANTÍA DE LA EDUCACIÓN PARA TODOS”
“WE ARE A GUARANTEE OF EDUCATION FOR ALL”**

David Campos

“Almenys 20 milions de persones estudien a distància. Tenim un gran potencial i creixerem”

“Al menos 20 millones de personas estudian a distancia. Tenemos un gran potencial y creceremos”

“At least 20 million are following distance education. It has a vast potential and it will grow”

L'ICDE es va fundar el 1938. Com ha evolucionat l'educació oberta i a distància durant tots aquests anys? La història de l'educació a distància va començar molt abans. En alguns llocs, al segle XIX, ja hi havia institucions i organitzacions que l'utilitzaven. Té una llarga història: més de 130 anys. Per a l'ICDE, ha estat i és encara central donar suport al desenvolupament de l'ensenyament obert i a distància, a les institucions que el fan servir, i a la creació de polítiques que el potenciïn. L'ICDE treballa en aquesta línia sobretot perquè de l'anàlisi de la situació actual de l'educació al món es desprèn que és necessa-

El ICDE se fundó en 1938. ¿Cómo ha evolucionado la educación abierta y a distancia durante estos años? La historia de la educación a distancia empezó mucho antes. En algunos lugares, en el siglo XIX ya había instituciones y organizaciones que la utilizaban. Tiene una larga historia: más de 130 años. Para el ICDE, ha sido y es aún esencial fomentar el desarrollo de la educación abierta y a distancia, las instituciones que la utilizan y la creación de políticas que la potencien. El ICDE trabaja en esta línea sobre todo porque del análisis de la situación actual de la educación en el mundo se desprende que es necesaria.

ICDE was established back in 1938. How has open and distance education (ODE) developed since then? The history of distance education dates from long before 1938. In some parts of the world, they already had institutions and organisations working with it in the 19th century. So it has quite a long history, more than 130 years. What has been a core mission for ICDE during its lifetime is supporting the development of open and distance education, the institutions working with it and ODE policy developments. The main reason ICDE does this is because the analysis of the present status of education in

ri. L'ensenyament a distància podria ser una bona solució per a molts problemes d'accés i per donar suport a l'educació per a tothom. **L'ensenyament obert i a distància es considerava abans una opció més marginal en el món de l'educació. Podríem dir que ara es troba en un punt d'inflexió?** Crec que hi ha diferències arreu del món. Universitats com l'Open University de Gran Bretanya o la UOC, per exemple, són molt respectades. En els seus països se segueix i es valora molt positivament el que estan fent, però no passa el mateix a tot arreu. Encara hi ha qui es resisteix a l'ensenyament a distància, i aquesta

La educación a distancia podría ser una buena solución para muchos problemas de acceso y para promover la educación para todos. **La educación abierta y a distancia antes se consideraba una opción más marginal en el mundo de la educación. ¿Podríamos decir que ahora se encuentra en un punto de inflexión?** Creo que hay diferencias en todo el mundo. Universidades como la Open University de Gran Bretaña o la UOC, por ejemplo, son muy respetadas. En sus países se sigue y se valora muy positivamente su labor, pero no ocurre lo mismo en todas partes. Aún hay quien se resiste a la educación a distancia y

the world proves that it is necessary. Distance education could probably be a good solution to some of the problems involving access to and support for education for many people. **ODE used to be a marginal option in teaching and learning. Could we say that now it is at a turning point?** I think there are differences in different parts of the world. We know that universities like the Open University in Britain or the UOC, for example, are highly respected. In their countries their work is positively regarded, but that is not the case everywhere. There are still pockets of resistance to transforming towards distance edu-

Amb Frits Pannekoek, president de l'ICDE, durant la presentació del pla estratègic de l'organització a l'SCOP 2009 / Con Frits Pannekoek, presidente del ICDE, durante la presentación del plan estratégico de la organización en la SCOP 2009 / With Frits Pannekoek, ICDE's President at the presentation of the organisation's strategic plan at the SCOP 2009 /

és una de les qüestions principals en què treballen organitzacions com l'ICDE. És molt important el suport que donem als governs dels estats on els nostres membres treballen per desenvolupar polítiques més obertes. Recentment, un país sud-americà va estar a punt d'aprovar una llei força negativa. Vam escriure al president per explicar-li que amb l'ensenyament obert i a distància es poden aconseguir objectius com l'educació per a tothom. És una de les poques vies per garantir l'educació generalitzada.

Fa poc va dir que l'ensenyament obert i a distància mai ha estat tan popular... És

esta es una de las cuestiones principales en que trabajamos organizaciones como el ICDE. Es muy importante el apoyo que damos a los gobiernos de los estados en los que nuestros miembros trabajan para desarrollar políticas más abiertas. Recientemente un país sudamericano estuvo a punto de aprobar una ley bastante negativa. Escribimos al presidente para explicarle que con la enseñanza abierta y a distancia se pueden conseguir objetivos como la educación para todos. Es una de las pocas vías para garantizar la educación generalizada.

Hace poco dijo que la educación abierta y a distancia nunca había sido tan popular... Es

ation, and this is one of the core issues that organisations like ICDE are working with. It is extremely important for us to support policy-makers in states where our members are working to develop policies which are more open to distance education. Recently, we came across a situation in South America where one of the countries was going to enact a law which was rather negative for open and distance education. We wrote to the president of that country to explain the possibilities afforded by this kind of education and how it can support reaching goals like Education for All. It is one of the few

cert, mai havia estat tan popular. Milions d'estudiants a tot el món estudien a distància. En alguns països, una de les poques maneres d'ampliar els sistemes educatius és a través de l'ensenyament obert i a distància. Una comissió nacional va estudiar a l'Índia com avançar cap a la societat del coneixement, i va analitzar com desenvolupar un sistema educatiu que pogués estar a l'altura de l'occidental. Una de les conclusions va ser que si hagués d'assolir el mateix nombre d'estudiants d'educació superior, hauria d'obrir un campus universitari cada setmana. Això no és viable ni financerament ni

cierto, nunca había sido tan popular. Millones de estudiantes de todo el mundo aprenden a distancia. En algunos países, una de las pocas maneras de ampliar los sistemas educativos es a través de la educación abierta y a distancia. Una comisión nacional estudió en India cómo avanzar hacia la sociedad del conocimiento, y analizó el modo de desarrollar un sistema educativo que pudiera estar a la altura del occidental. Una de las conclusiones fue que si tuviera que alcanzar el mismo número de estudiantes de educación superior, se debería abrir un campus universitario cada semana. Esto no es viable ni financiera ni or-

ways you really can have mass education. **You said recently that ODE has never been so popular...** Sure, it is more popular now than ever. Millions of students all over the world are studying with distance education. In some countries, one of the few ways of expanding the education system is to do it through open and distance education. A National Knowledge Commission worked in India for three years to determine how this country should move in the knowledge society. One issue was how to develop an education system which could measure up to the Western world. One of the conclusions

organitzativament, però, en canvi, sí que es poden promoure institucions que treballin amb un ensenyament obert i a distància de qualitat, que possibiliti massificar l'educació. **Quin és el pes d'aquest tipus d'ensenyament al món? Sap quina és la proporció entre els estudiants a distància i els campus presencials?** Depèn de com es mesuri. Hem intentat calcular el nombre d'estudiants que estudien a les institucions membres de l'ICDE. Un càlcul prudent seria d'uns vint milions de persones. Evidentment, pot ser molt més a tot el món. Té un gran potencial i creixerà. Hauríem de tenir-ne més estadis-

ganizativamente, pero, en cambio, sí que se pueden promover instituciones que trabajen con una enseñanza abierta y a distancia de calidad, que posibilite masificar la educación. **¿Cuál es el peso de este tipo de educación en el mundo? ¿Sabe cuál es la proporción entre los estudiantes matriculados a distancia y en los campus presenciales?** Depende de cómo se mida. Hemos intentado calcular el número de personas que estudian en las instituciones miembros del ICDE. Un cálculo prudente sería de unos veinte millones de personas. Evidentemente, puede ser mucho más en todo el mundo. Tiene un gran potencial

was that if India is to reach the same level in terms of the number of students in higher education, they needed to open up a new university campus each week. That, of course, is not manageable for financial and organisational reasons. What they can do instead is promote institutions which are working with quality open and distance education, allowing mass education.

How important is ODE in the world? What is the proportion of students enrolled in distance education and on physical campuses? It depends on how you measure it. We tried to estimate the number of students who are

>>

>>

>>

<<

tiques, però les organitzacions internacionals no s'hi han centrat. L'ICDE hi està treballant.

Quin és el valor de l'e-learning en temps de crisi? La UOC està tenint més estudiants que busquen formació i reciclatge professional. És aquesta la tendència arreu? No sé ben bé què passa arreu del món. Varia molt, però crec que hi ha casos com el de la UOC, que és una institució que funciona molt bé i és molt atractiva per als estudiants en línia. Quan va esclatar la crisi financera, a alguns països es va fer marxa enrere cap a velles solucions en comptes de promoure'n

<<

y crecerá. Deberíamos tener más estadísticas, pero las organizaciones internacionales no se han centrado en esta cuestión. El ICDE está trabajando en ello.

¿Cuál es el valor del e-learning en tiempos de crisis? La UOC tiene ahora más estudiantes que buscan formación y reciclaje profesional. ¿Es una tendencia general? No sé exactamente lo que ocurre en todo el mundo. Varía mucho, pero creo que hay casos como el de la UOC, que es una institución que funciona muy bien y es muy atractiva para los estudiantes en línea. Cuando estalló la crisis financiera, en algunos países se retrocedió hacia viejas so-

<<

studying at ICDE member institutions. A very conservative estimate would be something like 20 million. Of course, it would be much higher worldwide. It has a vast potential, and it will grow. We need more statistics on ODE, but it has not been the focus of international organisations, so this is one of the things ICDE is working on.

What is the value of e-learning in times of crisis? The UOC is getting more students looking for education and professional retraining. Is this the trend around the world? I'm not quite sure what is happening worldwide. It varies a lot, but I think there are cases like

de noves. L'ensenyament obert i a distància amenaça, per dir-ho d'alguna manera, les institucions tradicionals, i quan els recursos són escassos, els tradicionalistes defensen "el camí segur" i miren de convèncer els polítics. No sé si el cas de la UOC és representatiu, però m'agradaria que ho fos!

Quins són els principals reptes que afronta l'ensenyament obert i a distància? És difícil contestar una pregunta així, perquè res és en general. Som una organització global i la situació varia moltíssim arreu del món. La qualitat de l'educació és un tema candent, així com la manera d'arribar i d'atendre

luciones en lugar de promover otras nuevas. La educación abierta y a distancia amenaza, por decirlo de alguna manera, a las instituciones tradicionales, y cuando los recursos son escasos, los tradicionalistas defienden "el camino seguro" y tratan de convencer a los políticos. No sé si el caso de la UOC es representativo, pero ¡me gustaría que lo fuera!

¿Cuáles son los principales retos que afronta la educación abierta y a distancia? Es difícil contestar una pregunta así, porque nada es general. Somos una organización global y la situación varía muchísimo en cada parte del mundo. La calidad de la educación es un

the UOC, which is a very smoothly functioning and attractive institution for online students. In some countries, when the financial crisis came, they started moving back towards old solutions instead of promoting new ones. Open and distance education is, so to speak, threatening the traditional institutions; when there are scarce resources the traditionalists argue about choosing "a safe way" and try to get the politicians on their side. So I'm not quite sure if the development you see at the UOC is typical. I wish it were!

What are the main challenges open and distance education is facing? The complexity

grans grups d'estudiants i d'accedir a la tecnologia. Fa poc, vam demanar als nostres membres si necessitaven que els donéssim suport. La resposta va ser positiva. Als Estats Units, Canadà i Europa la majoria va respondre que ja tenia les necessitats cobertes, però en canvi, a la resta del món, a l'Àsia, Amèrica del Sud, Àfrica, la resposta va ser ben diferent. Aquestes institucions necessiten que les organitzacions internacionals les ajudin amb avaluacions comparatives perquè puguin millorar la qualitat. La Universitat Oberta d'Indonèsia, Universitas Terbuka, per exemple, té més de 700.000

tema candente, así como la manera de llegar y de atender a grandes grupos de estudiantes y de acceder a la tecnología. Hace poco preguntamos a nuestros miembros si necesitaban que les diéramos apoyo. La respuesta fue positiva. En Estados Unidos, Canadá y Europa la mayoría respondió que tenía las necesidades cubiertas, pero en cambio, en el resto del mundo, en Asia, América del Sur, África, la respuesta fue totalmente distinta. Estas instituciones necesitan que las organizaciones internacionales las ayuden con evaluaciones comparativas para que puedan mejorar la calidad. La Universidad Abierta de Indonesia,

of a question like that is that there is no general answer. We are a global organisation and we can see that the situation varies enormously in different parts of the world. Quality of education is a burning topic worldwide, and another one is how to reach and cater to huge groups of students, and access to technology. We recently asked our members if they needed us to support their work with quality developments. We got positive feedback, but in the United States, Canada and Europe the majority answered that their needs were being met. In the rest of the world, in Asia, in South America, in

“La majoria d’institucions tradicionals es mou cap a l’ensenyament a distància”

estudiants dispersos en un país amb més de 17.000 illes. Us podeu imaginar els problemes que tenen amb la infraestructura tecnològica; és un repte aconseguir un ús avançat d’internet. A l’ICDE volem analitzar la situació de l’ensenyament obert i a distància: estadístiques, xifres, ús de tecnologies, polítiques de suport a l’ensenyament a distància, etc. També volem tenir una idea clara sobre les lleis i la normativa a diferents parts del món. Quan tinguem més informació, podem treballar més activament.

L’ensenyament a distància i l’e-learning no són exactament el mateix. Hauria de canviar

Universitas Terbuka, por ejemplo, tiene más de 700.000 estudiantes dispersos en un país con más de 17.000 islas. Es fácil imaginar los problemas que tienen con la infraestructura tecnológica; es un reto conseguir un uso avanzado de internet. En el ICDE queremos analizar la situación de la educación abierta y a distancia: estadísticas, cifras, uso de tecnologías, políticas de apoyo a la educación a distancia, etc. También queremos tener una idea clara acerca de las leyes y la normativa en distintas partes del mundo. Cuando tengamos más información, podremos trabajar más activamente.

Africa, the responses were totally different. These institutions are in need of international organisations supporting them with quality benchmarking and their quality development. The Indonesian Open University, Universitas Terbuka, for example, has more than 700,000 students scattered around a country consisting of more than 17,000 islands. You can easily imagine the problems related to technology infrastructure. An advanced use of the Internet can be quite challenging. What ICDE would like to start is finding ways of exploring what the ODE world looks like: statistics, figures, the use of technologies,

“La mayoría de las instituciones tradicionales se mueve hacia la educación a distancia”

l’ICDE de nom per incloure l’ensenyament virtual o en línia? Al llarg de la seva història, l’organització ha canviat de nom per adaptar-se als canvis. Fa molt de temps, hi figurava la paraula *correspondència*. No sé com s’hauria de dir. No crec que sigui una bona idea fer servir paraules relacionades amb la tecnologia en organitzacions internacionals com la nostra, perquè tot canvia molt ràpid. Educació oberta i a distància encara serveix. **Pensa que el concepte distància inclou en línia o virtual?** Té raó que d’alguna manera *distància* ha quedat obsolet, per exemple ara, mentre parlem des de Barcelona i Oslo

La educación a distancia y el e-learning no son exactamente lo mismo. ¿Debería cambiar el ICDE de nombre para incluir la educación virtual o en línea? A lo largo de su historia, la organización ha cambiado de nombre para adaptarse a los cambios. Hace mucho tiempo incluía la palabra *correspondencia*. No sé cuál debería ser el nombre. No creo que sea una buena idea utilizar palabras relacionadas con la tecnología en organizaciones internacionales como la nuestra, porque todo cambia muy rápido. Educación abierta y a distancia aún sirve. **¿Cree que el concepto distancia incluye en línea o virtual?** Tiene razón en que en cier-

policies supporting distance education, etc. Also what the legislative framework is like in different parts of the world. When we have more information, ICDE will be able to work more actively.

Distance education and e-learning are not exactly the same thing. Will ICDE have to change its name to make room for ‘virtual’ or ‘online’ education? The organisation has changed its name during its lifespan to adapt to changes of the field. A long time ago, the organisation had the word ‘correspondence’ in its name. I don’t know what a new name should be. I don’t think it is a good idea to

“The majority of traditional institutions are moving into distance education”

a través de Skype. Quan l’ensenyament es transforma, s’utilitzen molts conceptes que sovint estan vinculats a la tecnologia; alguns tenen relació amb la política, com *obert* (fer més accessible l’educació superior i la formació permanent), d’altres estan relacionats amb la teoria pedagògica (*ensenyament i entreteniment, aprenentatge cooperatiu*), o amb les qüestions organitzatives (*ensenyament sense fronteres, aprenentatge flexible, aprenentatge en línia*) o amb la tecnologia (*aprenentatge en xarxa, aprenentatge assistit per ordinador*). Estar en línia és una manera de superar les distàncies, i el món virtual és

to modo el concepto *distancia* ha quedado obsoleto, por ejemplo ahora, mientras hablamos desde Barcelona y Oslo a través de Skype. Cuando la educación se transforma, se utilizan muchos conceptos que a menudo están vinculados a la tecnología; algunos tienen relación con la política, como *abierto* (hacer más accesible la educación superior y la formación permanente), otros están relacionados con la teoría pedagógica (*educación y entretenimiento, aprendizaje cooperativo*), o con las cuestiones organizativas (*educación sin fronteras, aprendizaje flexible, aprendizaje en línea*) o con la tecnología (*aprendizaje en red*,

use words linked to technology for international organisations like ours because it changes so rapidly. Open and distance education still works.

So ‘distance’ is a concept that includes online or virtual? You are perfectly right that distance has sort of become obsolete, as in our case now: you are in Barcelona and I am in Oslo and we are talking with each other via Skype. There are so many concepts used when education is in transformation, often related to technology. Some of them are connected to politics, like open (lowering the fence around higher education, lifelong

>>

>>

>>

“En alguns països som una de les poques vies per garantir l'educació generalitzada”

“En algunos países somos una de las pocas vías para garantizar la educación generalizada”

<<

el que comparteixen l'estudiant i el professor en l'ensenyament a distància. L'element central en tots els processos d'aprenentatge és la interacció. Per tant, es pot triar un concepte centrat en les formes de diàleg, en l'ús de la tecnologia, en com s'organitza l'ensenyament o en quins objectius polítics compleix. El concepte d'ensenyament a dis-

<<

aprendizaje asistido por ordenador). Estar en línia es una manera de superar las distancias, y el mundo virtual es el que comparten el estudiante y el profesor en la educación a distancia. El elemento central en todos los procesos de aprendizaje es la interacción. Por lo tanto, se puede elegir un concepto centrado en las formas de diálogo, en el uso de la tecnología, en cómo se organiza la educación o en qué objetivos políticos cumple. El concepto de educación a distancia tiene raíces históricas

<<

learning), some to pedagogical theory (edutainment, cooperative learning), some to organisational issues (borderless education, flexible learning, online learning) and some to technology (net-based learning, computer-supported learning). Being online is a way of overcoming distance, and the virtual world is where you are as a student and a teacher in distance education. The core element in all learning processes is interaction. So you could choose a concept focusing on the forms of dialogue or the use of technology or how education is organised or what

tància té arrels històriques i encara el podem fer servir un temps.

Creu que l'ensenyament a distància aprofita tot el potencial d'internet? En la mesura que és possible, moltes institucions ho fan. Universitats com la UOC, l'Open University del Regne Unit, la Universitat d'Athabasca al Canadà, la Universitat de Maryland, etc., utilitzen les tecnologies d'una manera molt interessant i les fan servir per passar de la teoria pedagògica a la pràctica. Però també hi ha institucions d'ensenyament a distància que no tenen la mateixa infraestructura. El personal de la universitat oberta més

y aún lo podemos utilizar durante un tiempo.

¿Cree que la educación a distancia aprovecha todo el potencial de internet? En la medida de lo posible, muchas instituciones lo hacen. Universidades como la UOC, la Open University del Reino Unido, la Universidad de Athabasca de Canadá, la Universidad de Maryland, etc., utilizan las tecnologías de una manera muy interesante y las adoptan para pasar de la teoría pedagógica a la práctica. Pero también hay instituciones de educación a distancia que no tienen la misma infraestructura. El personal de la universidad abierta más antigua del mundo, la UNISA (Universidad

political aims it is fulfilling. The concept of 'distance' education has historical roots, and we can still live with it for some time.

Do you think distance education is using all the potential of the Internet? To the extent possible, many institutions are. Universities like the UOC, the Open University in the United Kingdom, the Athabasca University in Canada, University College of Maryland, etc., are using technologies in very interesting ways and are using them to put pedagogic theory into practice. But then there are distance educational institutions that don't have the same infrastructure.

antiga del món, la UNISA (Universitat de Sud-àfrica), és molt expert en l'ús de la tecnologia i està al dia en recerca. Ho saben tot, ho podrien fer tot, però l'entorn no els permet fer servir tecnologia avançada basada en internet. Per això, desenvolupen cada cop més l'aprenentatge amb mòbil. Aquest és també el cas d'algunes zones de l'Àsia on hi ha molts telèfons mòbils però no una gran tecnologia d'internet. Estem en un període de transformació i caldrà temps per aplicar i utilitzar la tecnologia.

Fa quinze anys, la UOC va néixer en línia. Es pot dir que va ser pionera? Sí, perfectament.

de Sudáfrica), es muy experto en el uso de la tecnología y está al día en investigación. Lo saben todo, lo podrían hacer todo, pero el entorno no les permite utilizar tecnología avanzada basada en internet. Por eso desarrollan cada vez más el aprendizaje con móvil. Este es también el caso de algunas zonas de Asia donde hay muchos teléfonos móviles pero no una gran tecnología de internet. Estamos en un período de transformación y hará falta tiempo para aplicar y utilizar la tecnología.

Hace quince años, la UOC nació en línea.

¿Se puede decir que fue pionera? Sí, perfectamente. Desde el primer día, la UOC estuvo

The oldest open university in the world, UNISA (University of South Africa), has lots of knowledgeable staff that knows how to use the technology and is up-to-date on research. They know it all, they could do it all, but due the surrounding situation they cannot use advanced Internet-based technology. So what they are developing more and more is mobile learning. That is also the case in areas in Asia where you find lots of mobile phones but not strong Internet technology. We are in a period of transformation, and it will take time to implement and use technology.

“In some countries we are one of the few ways you really can have mass education”

Des del primer dia, la UOC va estar en el món de les tecnologies que encara utilitzem. La Open University de la Gran Bretanya, per exemple, va començar amb material de televisió, àudio i escrit, com es feia fa seixanta o setanta anys. Recordo que quan la UOC va entrar al mercat, em va impressionar com es desenvolupava i com resolva qüestions relacionades amb l'ús de les tecnologies. Sens dubte, és un avantatge haver nascut a l'era de les tecnologies i no carregar el bagatge “d'abans ho fèiem així”.

Quin paper creu que tindrà l'ensenyament obert i a distància d'aquí a deu anys? El que

en el mundo de las tecnologías que aún utilizamos. La Open University de la Gran Bretaña, por ejemplo, empezó con material de televisión, audio y escrito, como se hacía hace sesenta o setenta años. Recuerdo que cuando la UOC entró en el mercado, me impresionó cómo se desarrollaba y cómo resolvía cuestiones relacionadas con el uso de las tecnologías. Sin duda es una ventaja haber nacido en la era de las tecnologías y no cargar con el bagaje de “antes lo hacíamos así”.

¿Qué papel cree que tendrá la educación abierta y a distancia dentro de diez años? Lo que se ha hecho evidente en estos últi-

The UOC was born online 15 years ago. Could we say that it was a pioneer? It certainly was. From day one, the UOC was in the world of technologies we are still using. The Open University in Britain, for example, started with TV, audio and written material the way it was done 60 or 70 years ago. I remember when the UOC came into the market, how impressed I was to see how the UOC was developing and solving different issues related to technology use. It is definitely an advantage to have been born into the era of technologies, not carrying the baggage of “we used to do it this way”.

s'ha fet evident els darrers vint anys és que la manera de treballar de les universitats presencials i de les institucions d'ensenyament obert i a distància conflueix. Cada vegada funcionen de manera més semblant i s'està imposant el que podríem anomenar *aprenentatge flexible*. Aquest procés fa que la majoria d'institucions tradicionals es mogui cap a l'àmbit de l'ensenyament a distància. Això és sens dubte una tendència que es pot apreciar arreu.

Ajudarà l'e-learning a superar la bretxa digital i serà accessible per a tothom? Sí, crec que sí. Ens trobem en el llindar d'un canvi

mos veinte años es que la forma de trabajar de las universidades presenciales y de las instituciones de educación abierta y a distancia confluye. Cada vez funcionan de manera más parecida y se está imponiendo lo que podríamos llamar *aprendizaje flexible*. Este proceso hace que la mayoría de las instituciones tradicionales se muevan hacia el ámbito de la educación a distancia. Eso es sin duda una tendencia que se puede apreciar en todas partes.

¿Ayudará el e-learning a superar la brecha digital y será accesible para todo el mundo? Sí, creo que sí. Estamos en el umbral de un

In your opinion, what will ODE's role be in ten years' time? One of the things that has been obvious in the last 20 years is that the way traditional campus-based universities and open and distance learning institutions work is merging. They are working more and more the same way and we have what could be called flexible learning. This process is moving the majority of traditional institutions into the field of distance education. And that is definitely a trend that you can see worldwide.

Will e-learning help to overcome the digital divide and be available for everyone? Yes, I

ICDE www.icde.org

EDEN www.eden-online.org/eden.php

Unesco: E- Learning online
www.eden-online.org/eden.php

Carl Holmberg, A European and Swedish perspective on ICT – Policies and strategies in education tinyurl.com/66tkvzq

Carl Holmberg interview, Youtube in education tinyurl.com/6fsw6ng

dràstic, però cal recordar que l'ensenyament virtual és part de la bretxa digital. Encara hi ha una gran part de la població mundial que no té accés als requisits previs a l'e-learning, les tecnologies, i si les tecnologies no estan disponibles, com es pot tancar la bretxa entre els que en tenen i els que no? L'ICDE és una de les entitats assessores de la Unesco, amb qui comparteix l'objectiu d'assolir l'educació per a tothom. Per aconseguir-lo, hem de lluitar contra la bretxa digital. Hem de donar suport al desenvolupament de les organitzacions educatives i a l'accés a la tecnologia per a l'ensenyament. ■

cambio drástico, pero hay que recordar que la educación virtual forma parte de la brecha digital. Una gran parte de la población mundial aún no tiene acceso a los requisitos previos al e-learning, las tecnologías, y si las tecnologías no están disponibles, ¿cómo se puede cerrar la brecha entre los que las tienen y los que no? El ICDE es una de las entidades asesoras de la Unesco, con quien comparte el objetivo de conseguir la educación para todos. Para ello tenemos que luchar contra la brecha digital. Tenemos que fomentar el desarrollo de las organizaciones educativas y el acceso a la tecnología para la educación. ■

think so; we are on the threshold of a dramatic change. But remember, e-learning is a part of the digital divide. A large part of the world population still has no access to the prerequisites for e-learning – the technologies. If technologies are not available, how can it close the gaps between the haves and the have nots? ICDE is in formal consultations with Unesco. One of Unesco's goals is Education for All, and ICDE shares that goal. To make it come true, it we have to fight the digital divide. We have to support the developments of educational organisations and access to technology for education. ■

BRENDA GOURLEY NEDANT A CONTRACORRENT

PER JORDI ROVIRA

Les seves paraules contenen la determinació que aporta l'experiència. Sovint les acompanya d'un somriure i fins i tot d'una rialla sincera. Brenda Gourley (Johannesburg, 1943), exrectora de l'Open University, és una persona pròxima amb un gran bagatge professional que l'ha convertit en un referent dels recursos educatius oberts. És, en aquest i en altres àmbits, una nedadora a contracorrent, com ha destacat la rectora Imma Tubella amb motiu de la seva investidura com a doctora honoris causa de la UOC el 24 de febrer.

L'Open University, la primera universitat a distància de la història, va ser fundada al Regne Unit el 1969, el mateix any que el món observava al televisor com l'Apolo XI feia realitat el somni de portar l'home a la lluna. Quatre dècades després, la televisió ja no emet en blanc i negre sinó en color i alta definició, i internet ha revolucionat el món de les comunicacions. En aquest context d'ones i bits, l'Open

University té la comunitat d'estudiants més nombrosa del Regne Unit: 200.000 anuals. Des dels seus inicis, dos milions de persones s'han format en aquesta institució.

Brenda Gourley és part d'aquest èxit, ja que el 2002 –i fins al 2009– es va convertir en la primera dona que dirigia aquesta universitat oberta. Abans, havia estat la primera rectora que va exercir a Sud-àfrica, durant els vuit anys en què va encapçalar la Universitat de Natal. En l'actualitat, imparteix conferències per tot el món sobre les excel·lències de l'educació superior en el món digital. Una d'aquestes xerrades va tenir lloc en la setena edició de l'Open Ed Conference, el congrés anual que a finals d'octubre va reunir al CosmoCaixa a gairebé cent ponents de tot el món. Era el primer cop que aquesta cita –el principal punt de trobada mundial sobre els recursos educatius oberts– sortia d'Amèrica del Nord.

>>

Sus palabras contienen la determinación que aporta la experiencia. A menudo las acompaña de una sonrisa y hasta de una carcajada sincera. Brenda Gourley (Johannesburg, 1943), ex rectora de la Open University, es una persona próxima con un gran bagaje profesional que la ha convertido en un referente de los recursos educativos abiertos. En este y otros ámbitos, es una nadadora contracorriente, como ha destacado la rectora Imma Tubella con motivo de su investidura como doctora honoris causa de la UOC el 24 de febrero.

La Open University, la primera universidad a distancia de la historia, se fundó en el Reino Unido en 1969, el año en que el mundo observaba en el televisor cómo el Apolo XI hacía realidad el sueño de llevar el hombre a la luna. Cuatro décadas después, la televisión ya no emite en blanco y negro sino en color y alta definición, e internet ha revolucionado el mundo de las comunicaciones. En este contexto de

ondas y bits, la Open University tiene la comunidad de estudiantes más numerosa del Reino Unido: 200.000 anuales. Desde sus inicios, dos millones de personas se han formado en esta institución.

Brenda Gourley es parte del éxito, ya que en 2002 –y hasta 2009– se convirtió en la primera mujer que dirigía esta universidad abierta. Antes había sido la primera rectora que ejercía en Sudáfrica, durante los ocho años que encabezó la Universidad de Natal. Actualmente imparte conferencias en todo el mundo sobre las excelencias de la educación superior en el mundo digital. Una de estas charlas tuvo lugar en la séptima edición de la Open Ed Conference, el congreso anual que a fines de octubre reunió en el CosmoCaixa (Barcelona) a casi cien ponentes de todo el mundo. Era la primera vez que esta cita –el principal punto de encuentro mundial sobre los recursos educativos abiertos– salía de Norteamérica.

>>

Her words embody a determination which comes with experience. They are often accompanied with a smile and even a hearty laugh. Brenda Gourley (Johannesburg, 1943), former Vice-Chancellor of the Open University is a very approachable person with an extensive professional background which has made her into a reference point in open education. In this and other areas she often finds herself swimming against the current, something that President Imma Tubella pointed out on the occasion of her being awarded a UOC Honoris Causa on the 24th February.

The Open University, the first of its kind in history, was founded in the UK in 1969, the same year that the world watched a dream come true on television when Apollo 11 took man to the moon. Forty years later, television no longer broadcasts in black and white, but in colour and high-definition, while the Internet has revolutionized the world of

communications. In this context of waves and bytes, the Open University has the largest student community in the UK: 200,000 a year. Since its inception, two million people have been educated in this institution.

Brenda Gourley forms part of this success story, because from 2002 until 2009 she was the first woman to head this open university. Previously she had been the first woman Vice-Chancellor in South Africa, having been in charge of the University of Natal for eight years. Currently she lectures all over the world in praise of the excellence of higher education in a digital environment. One of these talks was at the seventh Open Ed Conference, the annual congress which took place in the CosmoCaixa (Barcelona) at the end of October bringing together about a hundred speakers from around the globe. It was the first time this gathering – the main meeting point dealing with open education matters – had taken place outside North America.

>>

David Campos

NADANDO A CONTRACORRIENTE SWIMMING AGAINST THE CURRENT

El 2002 –i fins al 2009– es va convertir en la primera dona a dirigir l'Open University

En 2002 –y hasta 2009– se convirtió en la primera mujer que dirigía la Open University

From 2002 until 2009 she was the first woman to head the Open University

<<

Des de la tranquil·litat d'una petita sala del nou Museu de la Ciència, Gourley va viatjar amb *Walk In* en el temps, concretament als orígens de l'Open University. “Va ser una idea del primer ministre Harold Wilson, molt més coneixedor de la tecnologia que la majoria de polítics d'aquella època”, explica. Aquest polític laborista, originari d'una família obrera i que havia estudiat Història a Oxford gràcies a una beca, va idear l'Open University i després va confiar l'execució del projecte a Jennie Lee, a qui va posar al capdavant del Departament d'Educació i Ciència. “Lee era una dona molt tenaç que no es preocupava de l'oposició que venia tant per banda de les universitats, com dels polítics i la societat”, ressalta Gourley, tot alçant la veu i arrossegant les paraules per reforçar-ne el significat.

“La idea era que no calguessin notes de tall. Es buscava valorar les qualificacions en acabar la carrera i no pas en començar-la. Això va

<<

Desde la tranquilidad de una pequeña sala del nuevo Museo de la Ciència, Gourley viajó con *Walk In* en el tiempo, concretamente a los orígenes de la Open University. “Fue una idea del primer ministro Harold Wilson, mucho más entendido en tecnología que la mayoría de los políticos de aquella época”, explica. Este político laborista, originario de una familia obrera y que había estudiado Historia en Oxford gracias a una beca, ideó la Open University para después confiar la ejecución del proyecto a Jennie Lee, a quien puso al frente del Departamento de Educación y Ciencia. “Lee era una mujer muy tenaz a quien no importaba la oposición que provenía tanto de las universidades como de los políticos y la sociedad”, resalta Gourley, alzando la voz y arrastrando las palabras para reforzar su significado.

“La idea era que no fueran necesarias las notas de corte. Se buscaba valorar las calificaciones al final de la carrera y no al inicio. Esto

<<

In the peaceful atmosphere of a small room in Barcelona's new Science Museum, Gourley took a journey back in time with *Walk In*, to the origins of the Open University. “It was an idea of the Prime Minister, Harold Wilson; he was far more knowledgeable about technology than the majority of politicians in those days,” she explained. A Labour politician from a working class background, who had studied history at Oxford thanks to a scholarship, he thought up the idea of an Open University, then entrusted its development to Jennie Lee whom he made head of the Department of Education and Science. “Lee was a very tenacious woman who was not bothered by the opposition she met from the universities on the one hand, and from politicians and society on the other,” emphasizes Gourley, raising her voice and stressing her words to reinforce their meaning.

“The idea was that there were no entry criteria to get in. The aim was to evaluate the qualifications at the end of the course, not at the beginning. This was unheard of. Furthermore, it was regarded as impossible to open the university to everyone and at the same time maintain a high standard. It was like saying that if you had students of a lower social background, the university would have to be of the same level” she asserted.

In the first decades of its existence, when Internet was only the province of telecommunication engineers and the US military, the Open University operated via the BBC. The winds of change though were blowing in its favour. “In the 90s,” Gourley explains, “different social movements defended education as a human right and not as a privilege, so education for all was no longer just the Open University's slogan but also the government's. This signified a great change.”

suposar un gran xoc. A més, es considerava impossible la idea d'obrir la universitat a tothom i amb un producte de qualitat. Era com dir que si tenies estudiants d'un extracte social baix, també havies de tenir una universitat d'aquest nivell", afirma.

En les primeres dècades d'existència, quan internet tan sols era una qüestió d'enginyers de telecomunicacions i militars nord-americans, l'Open University operava a través de la BBC. Els nous temps van bufar a favor del projecte. "Als anys noranta", relata Gourley, "diferents moviments socials defensaven l'educació com un dret humà i no pas com un privilegi, així que l'educació universal ja no va ser un eslògan exclusiu de l'Open University, sinó també del govern. Això va implicar un gran canvi."

Amb el pas dels anys, una altra cosa va canviar. "S'havia d'acabar amb la idea que la qualitat tenia a veure amb si s'estudiava presencialment

o a distància", afirma. Avui dia aquest prejudici ja és història. "Actualment l'Open University és una de les primeres del rànquing d'universitats pel que fa a la qualitat de l'ensenyament. L'any passat fins i tot va superar Oxford", ressalta orgullosa Gourley. Durant els vuit anys que va ser-ne rectora, tenia clar quins eren els objectius. "En l'àmbit virtual no teníem competidors i, per tant, podíem centrar-nos en la qualitat, que si decreix afecta tot el sistema", argumenta. Gourley també va esforçar-se a administrar els recursos de la universitat "perquè funcionés com una màquina". Com a exemple, cita l'atenció telefònica. "No podíem perdre estudiants pel fet que ningú contestés les trucades", recorda. "Actualment se'n responen el 95%", puntualitza.

Quan parla dels avantatges de l'educació superior a distància, Gourley assegura que "l'aparició d'internet és un canvi de mètode".

>>

supuso un gran impacto. Además, se consideraba imposible la idea de abrir la universidad a todos y con un producto de calidad. Era como decir que si tenías estudiantes de un extracto social bajo, tendrías una universidad del mismo nivel", afirma.

En las primeras décadas de existencia, cuando internet solo era una cuestión de ingenieros de telecomunicaciones y militares norteamericanos, la Open University operaba a través de la BBC. Los nuevos tiempos soplaron a favor del proyecto. "En los años noventa", relata Gourley, "varios movimientos sociales defendían la educación como un derecho humano y no como un privilegio, con lo que la educación universal ya no fue un eslogan exclusivo de la Open University, sino también del gobierno. Esto supuso una gran novedad."

Con el paso de los años, algo más cambió. "Había que acabar con la idea de que la calidad dependía de si se estudiaba presencial-

mente o a distancia", afirma. En el día de hoy este prejuicio ya es historia. "Actualmente la Open University es una de las primeras del ranking de universidades en cuanto a la calidad de la enseñanza. El año pasado incluso superó a Oxford", resalta orgullosa Gourley. Durante los ocho años que fue su rectora, tenía claro cuáles eran los objetivos. "En el ámbito virtual no teníamos competidores y, por ello, podíamos centrarnos en la calidad, que si decrece afecta a todo el sistema", argumenta. Gourley también se esforzó en administrar los recursos de la Universidad "para que funcionase como una máquina". Como ejemplo, cita la atención telefónica. "No podíamos perder estudiantes porque nadie respondiera a las llamadas", recuerda. "Actualmente se responden el 95%", puntualiza.

Cuando habla de las ventajas de la educación superior a distancia, Gourley asegura que "la aparición de internet es un cambio de mé-

>>

As time went by, something else changed. "The notion that quality was linked to whether you studied in a classroom or at a distance had to be overcome," she explained. Nowadays this prejudice is totally outdated. "Today the Open University is one of the leaders in the university ranking charts as regards the quality of its teaching. Last year it even surpassed Oxford," Gourley pointed out proudly. During her eight years as Vice-Chancellor she had a very clear idea of where her objectives lay. "In the virtual field we had no competitors so we were able to focus on quality. The whole system would have suffered if it had gone down," she contends. Gourley also made a huge effort to administer the resources of the University "so it would run smoothly". She gives as an example the attention paid to telephone assistance. "We couldn't lose students because no one answered their calls", she remembers. "Nowadays 95% are attended to."

When talking about the advantages of distance learning in higher education, Gourley claims that "the advent of Internet means a change in method". "We knew that the traditional model of a lecturer at university talking to a class of students was not very satisfactory but that's all we had! It's not like that anymore," she points out. According to her the classic model of a university, which she defines as 'pre-Internet', has become outdated. "Furthermore it is very expensive" she stresses. Whenever she has a chance, she never tires of repeating that "Internet will change the whole university structure as we've understood it till now. Traditionally universities used to describe their function as 'the production, storing and spreading of knowledge' but nowadays the Net does all that."

"If they don't change, traditional universities are in danger," she claims unhesitatingly. Are those responsible aware of this? "I don't

>>

<<

“Sabíem que el model de les universitats presencials en què un professor parla en una classe a un grup d'alumnes no era molt satisfactori, però era l'únic que teníem! Ara ja no és així”, indica. Segons ella, el model clàssic d'universitat –que defineix com *pre-internet*– ha quedat desfasat. “I a més, és molt car”, recalca. Sempre que en té ocasió, no es cansa de repetir que “internet canviarà el mapa universitari tal i com l'hem entès fins ara. Tradicionalment les universitats solen descriure la seva funció com ‘la producció, emmagatzematge i divulgació del coneixement’, però actualment la xarxa ja fa tot això”.

“Si no canvia, la universitat presencial està en perill”, afirma sense dubtar. I els seus responsables ho saben? “No ho crec”, respon. “La qüestió és com sostenir el model de negoci tenint en compte que cada cop hi ha menys fons públics per fer-ho.” “La resposta és en la tecnologia.” Per tot això, Gourley recomana a les universitats

<<

todo”. “Sabíamos que el modelo de las universidades presenciales donde un profesor habla en una clase a un grupo de alumnos no era muy satisfactorio, pero era el único que teníamos! Ahora ya no es así”, indica. Según ella, el modelo clásico de universidad –que define como *pre-internet*– está desfasado. “Y además, es muy caro”, recalca. Siempre que tiene ocasión, no se cansa de repetir que “internet cambiará el mapa universitario tal como lo hemos entendido hasta hora. Tradicionalmente las universidades suelen describir su función como de ‘producción, almacenamiento y divulgación del conocimiento’, pero actualmente la red ya lo hace todo”.

“Si no cambia, la universidad presencial está en peligro”, afirma sin dudar. ¿Y sus responsables lo saben? “No creo”, responde. “La cuestión es cómo sostener el modelo de negocio considerando que cada vez hay menos fondos públicos para ello.” “La respuesta está

and education, its contents being open to the general public... in short it is a different paradigm,” she states.

This expert has analyzed how this paradigm affects higher education. She has observed, in common with other researchers that students “learn better when interacting with each other”. Also that those who study with open education facilities are more motivated. “Research studies tell us that if they succeed in their first exams the possibilities of continuing their course increase enormously. So knowing that, what do we do? A couple of weeks before the exam the university contacts the student by telephone or e-mail to find out if they have any doubts and how we can help.” Once those students continue with their studies it is quite normal for them to get in touch with fellow undergraduates and create virtual groups. “It’s the students themselves, not us, who organise reading groups,

<<

think so”, she answers. “The question is how can this business model keep going, taking into account the fact that there is less and less public funding?” “The answer lies in technology.” For this reason Gourley recommends that traditional universities be more flexible and adapt to the growing number of people who are increasingly looking for job mobility. “These days Internet allows us to communicate with more people than ever, from all over the world, everyone can share and publish knowledge, the Net is a source of information

“Si no canvia, la universitat presencial està en perill”

presencials que siguin més flexibles i que s’adaptin a uns ciutadans que cada cop aposten més per la mobilitat laboral. “Actualment internet ens permet comunicar-nos amb més gent que mai, persones de tot el món, tothom és un difusor i editor, la xarxa té fonts d’informació, fonts educatives, continguts oberts al gran públic... Tot plegat és un altre paradigma”, assegura.

Aquesta experta ha analitzat de quina manera aquest paradigma afecta els estudis superiors. Així, ella i altres investigadors han observat que els estudiants “aprenen millor quan col·laboren els uns amb els altres”. També que els que estudien amb recursos educatius oberts tenen més motivació. “Els estudis de recerca ens diuen que si superen els primers exàmens, les probabilitats de continuar el curs s’incrementen enormement. I davant d’això, què fem? Una o dues setmanes abans de l’examen, la universitat es posa en contacte

en la tecnologia.” Por estas razones Gourley recomienda a las universidades presenciales que sean más flexibles y que se adapten a unos ciudadanos que cada vez apuestan más por la movilidad laboral. “Hoy internet nos permite comunicarnos con más gente que nunca, personas de todas partes, todo el mundo es difusor y editor, la red tiene fuentes de información, fuentes educativas, contenidos abiertos al gran público... Es otro paradigma”, asegura.

Esta experta ha analizado de qué manera este paradigma afecta a los estudios superiores. Así, ella y otros investigadores han observado que los estudiantes “aprenden mejor si colaboran unos con otros”. También que los que estudian con recursos educativos abiertos están más motivados. “Según los estudios de investigación, si superan los primeros exámenes, las probabilidades de continuar el curso aumentan enormemente. Y ante esto, ¿qué hacemos? Una o dos semanas

“If they don’t change, traditional universities are in danger”

study groups and so on. We have realised they need the other people to keep up their motivation.”

Internet, therefore, has marked a turning point for open education resources. Harold Wilson was unable to witness this as he died in 1995, the year the World Wide Web was just beginning to become a commercial tool. His son, Robert Wilson, is in fact a lecturer at the university his father dreamt up which, as Brenda Gourley makes a point of reminding us, “is one of the most highly regarded institutions in the United Kingdom.” ■

“Si no cambia, la universidad presencial está en peligro”

amb l’estudiant, per telèfon o per correu electrònic, per veure quins dubtes té i saber com podem ajudar-lo.” Un cop aquests estudiants segueixen amb els estudis, és habitual que contactin amb altres universitaris i creïn grups virtuals. “Són els mateixos estudiants, i no pas nosaltres, els que organitzen els grups de lectura, d’estudi, etc. Ens hem adonat que necessiten l’altra gent per mantenir la motivació.”

Internet, doncs, ha suposat un punt d’inflexió per als recursos educatius oberts. Harold Wilson no va poder veure-ho ja que va morir el 1995, any que la World Wide Web tot just començava a convertir-se en una eina comercial. En l’actualitat el seu fill –Robert Wilson– és professor de la universitat que va idear el seu pare i que, tal com s’encarrega de recordar Brenda Gourley, “és una de les institucions més estimades del Regne Unit”. ■

antes del examen, la universidad se pone en contacto con el estudiante, por teléfono o correo electrónico, para ver qué dudas tiene y saber cómo podemos ayudarlo.” Una vez estos estudiantes siguen con los estudios, es habitual que contacten con otros universitarios y creen grupos virtuales. “Son los mismos estudiantes, y no nosotros, quienes organizan los grupos de lectura, de estudio, etc. Nos hemos dado cuenta de que necesitan a los demás para mantener la motivación.”

Así pues, Internet, ha supuesto un punto de inflexión para los recursos educativos abiertos. Harold Wilson no pudo verlo ya que murió en 1995, año en que la World Wide Web apenas empezaba a convertirse en una herramienta comercial. En la actualidad su hijo –Robert Wilson– es profesor de la universidad que ideó su padre y que, tal como se encarga de recordar Brenda Gourley, “es una de las instituciones más queridas del Reino Unido”. ■

OER Commons [Open Educational Resources]

www.oercommons.org

Open Ed 2010 [The Seventh Annual Open Education Conference]

<http://openedconference.org/2010>

Brenda Gourley, doctora honoris causa a la UOC

tinyurl.com/6gyoafw (català)

tinyurl.com/6gsep452 (castellano)

tinyurl.com/63j7yem (english)

www.uoc.edu/hc/gourley/cat/index.html

Hi ha vida abans de la mort

Eduard Punset

Eduard Punset (Barcelona, 1936) és advocat, economista i comunicador científic, i ha estat ministre del govern espanyol, conseller de la Generalitat, diputat del Parlament català i eurodiputat. Va ser redactor econòmic de la BBC, director econòmic de l'edició llatinoamericana de *The Economist* i economista del Fons Monetari Internacional a Haití i als Estats Units. Dirigeix i presenta el programa *Redes*, de TVE, i és director de la productora audiovisual Smartplanet. Especialista en l'impacte de les noves tecnologies, va ser el padrí de la cerimònia de graduació de la UOC 2009-2010 que es va celebrar a Madrid el 27 de novembre. Aquest article és una síntesi de la conferència magistral que va pronunciar.

www.eduardpunset.es

Eduard Punset (Barcelona, 1936) es abogado, economista y comunicador científico y ha sido ministro español, *conseller* catalán, diputado catalán y eurodiputado. Fue redactor económico de la BBC, director económico de la edición latinoamericana de *The Economist* y economista del Fondo Monetario Internacional en Haití y Estados Unidos. Es el director y presentador del programa *Redes*, de TVE, y dirige la productora audiovisual Smartplanet. Especialista en el impacto de las nuevas tecnologías, fue el padrino de la ceremonia de graduación de la UOC 2009-2010 que se celebró en Madrid el 27 de noviembre. Este artículo es una síntesis de la conferencia magistral que pronunció.

Eduard Punset (Barcelona, 1936) is a lawyer, economist and science commentator and has been a minister in the Spanish government, a minister in the Catalan government, an M.P. in the Catalan parliament and an MEP. He was an economics correspondent for the BBC, Economics editor for the Latin American edition of *The Economist* and an economist for the International Monetary Fund in Haiti and the United States. He is the director and presenter of TVE's (Spanish state television company) programme *Redes* (Networks) and runs the audiovisual production company Smartplanet. A specialist in the impact of new technologies, he was the patron of the UOC's graduation ceremony in 2009-2010 which took place in Madrid on 27th November. This article is a précis of the keynote speech he gave.

Hay vida antes de la muerte
There is life before death

Mauricio Skrycky

La joventut ha d'aprendre quines són les eines de lideratge, de la cultura i del poder

La juventud tiene que aprender cuáles son las herramientas del liderazgo, de la cultura y del poder

Young people will have to learn what the tools of leadership, culture and power are

La història de l'evolució ha estat la història d'una lluita infernal entre els que es morien de gana i els que tenien quelcom i es defensaven i atacaven els que es morien de gana, i viceversa. És una pugna interminable a la qual hem posat punt i final gràcies a la ciència i a la tecnologia. Per primera vegada en la història, sobretot arran de la triplicació de l'esperança de vida, la humanitat té futur i ambdós col·lectius no han de seguir barallant-se. I no només tenim futur; estem comprovant que hi ha vida abans de la mort.

Fins fa poc, la gent vivia obsessionada per saber si hi havia vida després de la mort, però

La historia de la evolución ha sido la historia de una lucha infernal entre los que se morían de hambre y los que tenían algo y se defendían y atacaban a los que se morían de hambre, y viceversa. Es una pugna inacabable a la que hemos puesto punto final gracias a la ciencia y a la tecnología. Por primera vez en la historia, sobre todo a raíz de la triplicación de la esperanza de vida, la humanidad tiene futuro y esos dos colectivos no tienen por qué seguir pegándose. Y no solo tenemos futuro, sino que estamos constatando que hay vida antes de la muerte.

The history of evolution has been a history of an infernal struggle between those who were dying of hunger and those who had something and defended themselves, attacking those who were dying of hunger, and vice versa. A never-ending struggle which we have put an end to thanks to science and technology. For the first time in history, above all in view of the fact life expectancy has trebled, humanity has a future and these two groups have no excuse to go on fighting each other. Not only do we have a future, but we are also realizing that there is life before death.

ningú no s'ocupava de saber si hi havia vida abans de la mort. Ara podem dir que hi ha vida abans de la mort i és fantàstic, perquè és la primera vegada que passa. Ningú no reflexiona sobre el període que està acabant. Els governs, les universitats o els companys ens demanen que reflexionem sobre què passarà, sobre com sortirem d'aquesta crisi, però ningú no parla d'on venim. I em sembla que és indispensable pensar en el règim que estem deixant enrere.

La meua és la darrera generació de l'estructura política, jurídica, social i emocional que es va crear fa deu mil anys, amb

Hasta ayer la gente vivía obsesionada por saber si había vida después de la muerte, pero nadie se ocupaba de saber si había vida antes de la muerte. Ahora podemos decir que hay vida antes de la muerte y es fantástico, porque es la primera vez que ocurre. Nadie reflexiona sobre el período que está concluyendo. Los gobiernos, las universidades, los compañeros, nos piden que reflexionemos sobre lo que va a pasar, sobre cómo vamos a salir de esta crisis, pero nadie habla de dónde venimos. Creo que es indispensable pensar acerca del régimen del que estamos saliendo.

Until very recently people would live constantly obsessed about knowing if there was life after death, but nobody bothered to find out if there was life before death. Now we can say that there is and it's great, because it is the first time this has happened. No one ponders on the period drawing to a close. Governments, universities, colleagues ask us to think about what is going to happen, about how we are going to get out of this economic crisis, but no one is talking about where we have come from. I think it's essential to think about the regime we are leaving behind.

els primers assentaments agrícoles. Encara estem en aquella civilització. Quan la humanitat va deixar de ser nòmada, el primer que va fer va ser definir molt bé, i d'una manera molt estricta, la propietat privada. Era la primera vegada que, de tant en tant, sobraven plàtans o pomes, i va sorgir un excedent agrari que no tan sols s'havia de conrear, sinó també preservar. Amb la creació del gran estat nacional i la divisió de la propietat van arribar els governs de la gent gran. És curiós, perquè ni tan sols en els relats bíblics de l'arca de Noè no es parla dels joves, ni tampoc de l'aigua. Els joves tenien un espai

La mía es la última generación de la estructura política, jurídica, social y emocional que se creó hace diez mil años con los primeros asentamientos agrícolas. Estamos todavía en aquella civilización. Cuando la humanidad dejó de ser nómada, lo primero que hizo fue definir muy bien, y muy estrictamente, la propiedad privada. Era la primera vez que de vez en cuando sobraban bananas o manzanas y se creó un excedente agrario que había no solo que cultivar sino también que preservar. Con la creación del gran estado nacional y la división de la propiedad, vino el gobierno de los mayores. Es

My generation is the last to have the political, legal, social and emotional structure which was created ten thousand years ago with the first agricultural settlements. We are still in that civilization. When humanity stopped being nomadic the first thing it did was to clearly and strictly define private property. For the first time, every now and then there was an excess of bananas or apples; this created an agricultural surplus – it was not just about growing but also preserving. With the creation of the large national state and the division of property, along came the government of the eldest.

vital molt curt, i l'aigua no es considerava viva. Òbviament, en aquella societat, la dona formava part del domini que exercia el mascle. La darrera característica d'aquella societat a la qual jo pertanyo com a membre de la seva darrera generació va ser la negació de les emocions socials, individuals i, tanmateix, universals; se'n negava l'existència i, per tant, la possibilitat de gestionar-les.

És bo recordar que, tot i el que pensa molta gent, hauríem de deixar de gestionar els primers assentaments agraris de fa deu mil anys per mirar de descobrir què és el que vindrà: l'educació, els sentiments, els governs que

curioso, porque ni siquiera en los relatos bíblicos del arca de Noé se hablaba de los jóvenes, ni tampoco del agua. Los jóvenes tenían un espacio vital muy corto y el agua no se consideraba viva. En esa sociedad, obviamente, la mujer formaba parte del dominio que ejercía el varón. La última característica de aquella sociedad, a cuya última generación pertenezco, fue la negación de las emociones sociales, individuales pero universales; se negaba su existencia y, por tanto, la posibilidad de gestionarlas.

Es bueno recordar que no debíamos seguir gestionando los primeros asentamientos

It is curious, because not even in the bible stories of Noah's Ark is there a reference to young people, nor to water. The young people's lifetime was very short and water was not regarded as vital. In this society women, of course, were part of the male dominion. The last characteristic of this society, the last generation of which I belong to, was the denial of individual and social emotions which are in fact universal; their existence was denied and as a result any possibility of managing them.

It is good to remember that we do not have to continue managing the first agricul-

tural settlements of over ten thousand years ago, as a lot of people think, but rather that we are trying to discover what is in store for us, education, feelings, future governments, etc. What have we discovered so far? Above all, that it is necessary to make innovative decisions to solve problems, and to do so it's no good giving lectures but instead we should unravel the processes we're involved in and find out which laws they obey. Young people will have to learn what the tools of leadership are, like charisma or empathy; what the tools of culture are, like social rites or what we've learnt from democracy, what

vénen, etc. Què hem descobert fins ara? En primer lloc, que cal prendre decisions innovadores per solucionar problemes, i per això no cal fer discursos sinó veure en quins processos estem immersos i saber a quines lleis responen. La joventut haurà d'aprendre quines són les eines del lideratge –per exemple, el carisma o l'empatia–, les eines de la cultura –com ara els rituals socials o l'aprenentatge de la democràcia– o les eines del poder, i descobrir també de qui es poden refiar. I finalment, i per descomptat, hem d'aprendre els mecanismes que ens permetin gestionar processos complexes, i això és el que s'aprèn a la universitat.

agrarios de hace diez mil años, como cree mucha gente, sino que estamos intentando descubrir qué es lo que viene, la educación, los sentimientos, los gobiernos que vienen, etc. ¿Qué hemos descubierto ya? Ante todo, que hace falta tomar decisiones innovadoras para solventar problemas, y para eso no hay que soltar discursos sino desentrañar los procesos en los que estamos metidos y saber a qué leyes obedecen. La juventud tendrá que aprender cuáles son las herramientas del liderazgo, como el carisma o la empatía; las herramientas de la cultura, como los ritos sociales o el aprendizaje de la democracia, las

>>

>>

>>

No són els recursos els que dicten el futur, sinó el coneixement

<<

En segon lloc, cal tenir una certa visió dels canvis que vénen i no pas dels que han succeït. No hem de fer com els polítics, que es passen la vida discutint sobre coses del passat. La tecnologia i el coneixement exerceixen un paper cada vegada més important en relació amb els recursos. No són recursos el que ens manca. El que és imprescindible és el coneixement, i la tecnologia és el coneixement acumulat. Les situacions en què ens estem endinsant són molt complexes. Els fàrmacs no podran resoldre moltes de les malalties que han sorgit arran de la triplicació de l'esperança de vida, com ara

el Parkinson o l'Alzheimer, i haurem de recórrer cada vegada més a la tecnologia i al coneixement de les cèl·lules vitals, incloses les cèl·lules mare.

En tercer lloc, més important que destil·lar els continguts acadèmics en el cap dels estudiants és convertir els alumnes en bons ciutadans en aquest món globalitzat. Vivim en un món que no té res a veure amb el món que jo vaig conèixer. A la meua classe, tots érem idèntics; érem una gota d'aigua igual a una altra gota d'aigua; avui, però, a les aules hi ha catalins, catalans, bolivians, andalusos, etc. És el món bigarrat, diferent des d'un

punt de vista cultural i ètnic, un món globalitzat que hem d'aprendre a gestionar. És un món tan diferent que també haurem d'aprendre a gestionar allò que tenim en comú: les emocions bàsiques, i universals, l'odi, l'empipament, el menyspreu, la sorpresa, la felicitat, etc. Fins ara, no ens han ensenyat a fer-ho, i aquest és un dels grans interrogants que tenim pendents.

Què més ens caldrà saber o aprendre? Bàsicament, allò que els educands anomenen les noves competències. Jo les reduiria a dues. Una és suggerir mecanismes per focalitzar l'atenció. Les meves filles es quixen

<<

herramientas del poder y descubrir de quién se puede fiar. Y por último, por supuesto, tenemos que aprender los mecanismos que nos permitan gestionar procesos complejos, y eso es lo que se aprende en la universidad.

En segundo lugar, hay que tener cierta visión de los cambios que vienen y no de los que han ocurrido. No hacer como los políticos, que pasan la vida discutiendo cosas del pasado. La tecnología y el conocimiento ejercen un papel creciente con relación a los recursos. Lo que faltan no son recursos. Lo imprescindible es conocer y la tecnología es el conocimiento acumulado. Las situacio-

nes en las que estamos entrando son muy complejas. Los fármacos no podrán resolver muchas de las enfermedades que han aflorado a raíz de la triplicación de la esperanza de vida, como el Parkinson o el Alzheimer, tendremos que recurrir cada vez más a la tecnología y al conocimiento de las células vitales, incluidas las células madre.

En tercer lugar, más importante que destilar contenidos académicos en la mente de los estudiantes, es hacer de ellos unos buenos ciudadanos en este mundo globalizado. Este es un mundo totalmente distinto del que yo había conocido. En mi clase éramos

idénticos; éramos una gota de agua igual a otra gota de agua, mientras que ahora en las aulas hay catalinos, catalanes, bolivianos, andaluces... Es el mundo abigarrado, distinto cultural y étnicamente, un mundo globalizado que tenemos que aprender a gestionar. Es un mundo tan dispar que también tendremos que aprender a gestionar lo que tiene de común: las emociones básicas, y universales, el odio, el enfurruñamiento, el desprecio, la sorpresa, la felicidad, etc. No nos han enseñado hasta ahora a hacerlo y es uno de los grandes interrogantes pendientes.

<<

the tools of power are and find out who can be trusted. And finally of course, we need to learn what the mechanisms are which enable us to manage complex processes, and that is what is learnt at university.

Secondly, you have to have some vision of the changes which are coming, not those that have already happened. We should not be like politicians who spend their lives arguing about things past. Technology and knowledge play a growing role in relationship to resources. It's not resources that are needed. The important thing is knowledge and technology is accumulated knowledge.

The situations we are going into are very complex. Drugs will not be able to solve many of the illnesses which have blossomed as a result of life expectancy trebling, such as Parkinson's or Alzheimer; we will increasingly have to resort to technology and knowledge about vital cells, including stem cells.

Thirdly, more than distilling academic content into students' minds it is more important to make them into good citizens in this globalised world. This world is quite distinct from the one I have known. We were all identical in my year, like peas in a pod,

whereas today you find a classroom full of Catalans, Bolivians, Andalusians and so on. This is a multi-coloured world, culturally and ethnically different, a globalised world which we have to learn to manage. It is such a disparate world that we will also have to learn to manage what we have in common: basic emotions, which are universal ones, hate, sulkiness, contempt, surprise, happiness etc. We have not yet been taught how to do it and it is one of the major questions still to be dealt with.

What else will we have to know about or learn? Basically what students call new

No son los recursos los que dictan el futuro, sino el conocimiento

que les meves netes fan servir tantes pantalles, entre videojocs, internet, la televisió o el telèfon, que són incapaces de centrar l'atenció. Quan m'ho diuen, sempre els responc: "Vaig veure en una escola nord-americana un alumne que duia una samarreta que deia: *'It is not an attention deficit'*". No és cap dèficit d'atenció! És que no els interessa! És que, per trobar una feina, la gent jove ha de focalitzar l'atenció en les coses noves, en les coses que els són indispensables per aconseguir-ho, perquè surten d'un sistema educatiu que va donar feina als joves de la meva generació però que és incapaç de donar-ne

¿Qué más nos hará falta saber o aprender? Básicamente, lo que los educandos llaman las nuevas competencias. Yo las reduciría a dos. Una es sugerir mecanismos para focalizar la atención. Mis hijas se quejan de que mis nietas manejan tantas pantallas de videojuegos, de internet, la televisión, el teléfono, que no son capaces de centrar la atención. Cuando me lo dicen, siempre les contesto: "Vi en una escuela norteamericana a un alumno que llevaba una camiseta en la que ponía *'It is not an attention deficit'*". ¡No es un déficit de atención! ¡Es que no les interesa! Es que para encontrar trabajo, la

skills. I would bring them down to two. One is to suggest mechanisms for focusing attention. My daughters complain that my granddaughters are always on a screen of some sort, be it a videogame, Internet, TV, telephone, so they cannot concentrate. When they say that to me I always answer: "I once saw in a North American school a pupil wearing a t-shirt which said *'It is not an attention deficit'*." The fact is that they don't want to know! To find work, young people need to focus their attention on new things, on the things they need to know to get those jobs, because they come out of an education

It is not resources which will dictate the future, but knowledge

als joves d'avui, llevat que practiquin i assimilïn aquestes noves competències. De la resta, diré que només és fonamental treballar en equip i de manera cooperativa, i no només de manera competitiva, i això tampoc no ho ensenya pràcticament ningú.

Aquesta universitat és fruit de la intel·ligència social. No és el fruit d'aprofundir en el cervell d'una persona de tal manera que cada vegada sàpiga més de menys coses, fins que ho sap tot i res, sinó que és l'espurna que salta quan un cervell es relaciona amb un altre cervell. És això el que hem d'aprendre, que no són els recursos els que dicten el

gente joven necesita focalizar la atención en las cosas nuevas, en las cosas que les son indispensables para conseguirlo, porque salen de un sistema educativo que dio trabajo a los jóvenes de mi generación, pero que es incapaz de darlo a los de hoy, a menos que practiquen y asimilen estas nuevas competencias. De las demás, diré solo que es fundamental saber trabajar en equipo de modo cooperativo, y no solo competitivo, y eso tampoco lo enseña casi nadie.

Esta universidad es fruto de la inteligencia social. No es el fruto de profundizar en el cerebro de una persona de manera que cada vez

system which gave work to the young people of my generation but which does not do the same for today's young, unless they practice and assimilate these new skills. As for the rest, I will only say that it is fundamental to know how to work cooperatively in a team, not just competitively. Another thing which is hardly taught by anyone.

This university is the result of social intelligence. It is not the result of delving into someone's brain in such a way that they increasingly know more about less, until they know everything and nothing, but it is rather the spark which shoots out when one brain

Blog d'Eduard Punset www.eduardpunset.es

Punset: "Es la primera vez en la historia que la humanidad tiene futuro gracias a la ciencia y la tecnología"
tinyurl.com/398ga7q

Eduard Punset a enciclopèdia.cat
tinyurl.com/37o8kkt

Crear hoy las escuelas de mañana (RTVE)
tinyurl.com/3677quo

Punset: "Tenemos un sistema educativo instalado en la prehistoria"
tinyurl.com/23fyher

futur, sinó la intel·ligència i el coneixement. És cert que a l'arca de Noè no es parlava ni de l'aigua ni dels joves i, tot i així, encara que l'aigua pot viure perfectament en aquest planeta sense nosaltres, nosaltres necessitem l'aigua de totes totes. Amb els joves passa exactament el mateix: podrien viure sense nosaltres però, afortunadament, nosaltres no podem viure sense ells. ■

sepa más de menos, hasta que lo sabe todo y nada, sino que es la chispa que salta cuando un cerebro se relaciona con otro cerebro. Eso es lo que tenemos que aprender, que no son los recursos los que dictan el futuro, sino la inteligencia y el conocimiento. Es verdad que en el arca de Noé no se mencionaba ni al agua ni a los jóvenes, y sin embargo aunque el agua puede vivir perfectamente en este planeta sin nosotros, nosotros necesitamos absolutamente al agua. Con los jóvenes pasa exactamente lo mismo: podrían vivir sin nosotros, pero afortunadamente, nosotros no podemos vivir sin ellos. ■

reacts with another brain. This is what we have to learn, that it is not resources which will dictate the future, but intelligence and knowledge. It's true that in Noah's Ark neither the young nor water was talked about, and yet although water can live perfectly well on this planet without us, we most definitely need water. It's exactly the same with young people: they could live without us, but luckily we cannot live without them. ■

IMMA TUBELLA CONVERSA AMB JOSEP JOAN MORESO

Josep Joan Moreso és catedràtic de Filosofia del Dret i rector de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). **Imma Tubella** és catedràtica de Comunicació i rectora de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Al capdavant de les seves respectives universitats des del 2005, Moreso i Tubella coincideixen que el futur del sistema universitari català passa per un millor model de col·laboració, governança i finançament. La UOC i la UPF han posat en marxa experiències conjuntes reeixides, com el projecte Icària Internacional, que recentment ha obtingut la qualificació de Campus d'Excel·lència Internacional (CEI), i el màster de Formació de professorat de secundària. En aquesta "Conversa", que *Walk In* organitza per primer cop de forma virtual, tots dos es comprometen a explorar altres àmbits de cooperació.

Josep Joan Moreso es catedrático de Filosofía del Derecho y rector de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). **Imma Tubella** es catedrática de Comunicación y rectora de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Al frente de sus respectivas universidades desde 2005, Moreso y Tubella coinciden en que el futuro del sistema universitario catalán pasa por un mejor modelo de colaboración, gobernanza y financiación. La UOC y la UPF han puesto en marcha con éxito experiencias conjuntas, como el proyecto Icària Internacional, que recientemente ha obtenido la calificación de Campus de Excelencia Internacional (CEI), o el máster de Formación de profesorado de secundaria. En esta "Conversa", que *Walk In* organiza por vez primera de manera virtual, ambos se comprometen a explorar otros ámbitos de cooperación.

Josep Joan Moreso is a Professor of the Philosophy of Law and President of the Universitat Pompeu Fabra (UPF). **Imma Tubella** is a Professor of Communication and President of the Universitat Oberta de Catalunya (UOC). At the helm of their respective universities since 2005, Moreso and Tubella agree that the future of the Catalan university system depends on a better model of cooperation, governance and financing. The UOC and UPF have successfully launched joint projects such as Icària Internacional, which recently earned the distinction of being named an International Campus of Excellence, and the Master's in Secondary Teacher Training. In this conversation, which *Walk In* organised virtually for the first time, both set out to explore other areas of cooperation.

“El sistema universitari català serà atractiu al món si actua coordinadament”

“El sistema universitario catalán será atractivo para el mundo si actúa de manera coordinada”

“The Catalan university system will be attractive to the world if it acts in unison”

Walk In: Com definiríeu la situació de l'ensenyament superior a Catalunya?

Imma Tubella: Jo faria una distinció entre l'ensenyament en si i la percepció que se'n té, i entre el que és l'ensenyament i el que són les polítiques. El primer que em ve al cap quan penso en la situació de l'ensenyament superior a Catalunya és que estem bé, però que ens falta segurament el que vam intentar en el seu moment amb el Llibre Blanc, que és fer una reflexió i marcar unes estratègies de conjunt, no tant universitat per universitat. Tenim un sistema universitari ric i que té moltes possibilitats, però tenim una assignatura pendent molt important i és la col·laboració.

Josep Joan Moreso: Hi estic d'acord. Crec que en els últims vint-i-cinc anys el sistema universitari català, i l'espanyol en general, ha millorat molt, per la docència i per la recerca. La recerca ha millorat

espectacularment: en aquest moment Catalunya està una mica per sobre de Finlàndia en productivitat científica, i això reforça molt la universitat. En la docència hem fet un pas molt gran. Crec que sovint quan la gent parla de la universitat pensa en aquella en què van estudiar i jo animaria que els ho preguntin als fills i als nebots. Dit això, si volem donar un salt, ens queden molts deures per fer.

Quins són els principals reptes?

J.J.M.: Ja ho ha dit l'Imma. El principal repte de futur és trobar un mode d'actuar de veritat coordinadament, cosa que ens faria aparèixer al món com un sistema universitari atractiu. Això té moltes derivades, perquè voldria dir trobar un mode de finançar-nos millor i un model de governança alternatiu. Un repte de futur molt important és fer del sistema universitari català, liderat per Barcelona,

Walk In: ¿Cómo definiríais la situación de la enseñanza superior en Catalunya?

Imma Tubella: Yo distinguiría entre la enseñanza en sí y la percepción que se tiene de ella, y entre la enseñanza y las políticas. Lo primero que se me ocurre cuando pienso en la situación de la enseñanza superior en Catalunya es que estamos bien, pero seguramente nos falta lo que intentamos hacer en su momento con el Libro Blanco: reflexionar y marcar unas estrategias de conjunto, no tanto de cada universidad por separado. Tenemos un sistema universitario rico y con muchas posibilidades, pero tenemos una asignatura pendiente muy importante: la colaboración.

Josep Joan Moreso: Estoy de acuerdo. Creo que, en los últimos veinticinco años, el sistema universitario catalán, y el español en general, ha mejorado mucho, gracias a la docencia y a la investigación.

La mejora en la investigación ha sido espectacular: en este momento, Catalunya está ligeramente por encima de Finlandia en productividad científica, y eso refuerza mucho a la universidad. En la docencia hemos dado un paso de gigante. Creo que, a menudo, cuando la gente habla de la universidad piensa en aquella en la que estudiaron, y yo animaría a que hagan esa pregunta a sus hijos y a sus sobrinos. Dicho esto, si queremos dar un salto adelante, nos queda mucho por hacer.

¿Cuáles son los retos principales?

J.J.M.: Los ha comentado Imma. El principal reto de futuro es dar con una manera de actuar realmente coordinada, lo que nos permitiría presentarnos al mundo como un sistema universitario atractivo. Esto tiene muchas derivadas, porque significaría encontrar una mejor

Walk In: How would you define the status of higher education in Catalonia?

Imma Tubella: I would make a distinction between the education itself and the perception of it, and between what education is and what the policies are. The first thing that comes to mind when I think about higher education in Catalonia is that we're doing fine, but that we are clearly falling short of what we tried to do back with the White Paper. The idea set forth there was to reflect and lay out joint strategies rather than university-by-university strategies. We have a solid university system with a wealth of possibilities, but we have yet to address a major issue: cooperation.

Josep Joan Moreso: I agree. I think that in the past 25 years the Catalan university system and the Spanish system in general have improved a lot in terms of both teaching and research. Research

has improved spectacularly: right now, Catalonia slightly outstrips Finland in terms of scientific output, and this does a great deal to strengthen our universities. We have also taken huge strides in teaching. I think that when people talk about university they often think about where they studied, and I would encourage them instead to ask their children and nieces and nephews. Having said that, if we want to take a leap forward, we still have a lot of homework to do.

What are the main challenges?

J.J.M.: Imma said it. The main challenge is finding a way to truly act in unison, which would allow us to look like an attractive university system to the world in future. This has many by-products, because it would also mean finding a way to secure better funding and an alternative model of governance. One extremely important

un lloc atractiu per a estudiants de postgrau i doctorat de tot el món. Tenim grups bons de gairebé tot, tenim capacitat per fer-ho, però no tenim una oferta perquè no ens hem coordinat, amb alguna excepció. El principal repte passa per això, per crear un millor model de coordinació entre les universitats catalanes a l'hora de fer una oferta potent cap enfora. Aquí la UOC té un paper molt important.

I.T.: Aquest tipus de col·laboració, a més a més, és el que ens permetria a tots plegats pensar més en el llarg termini que en el curt termini: és molt més important l'agenda del sistema universitari català de futur. Hi ha una altra cosa que és una mica la meua dèria, i és que en l'àmbit internacional es dona molta importància als canvis culturals que hi ha en els nostres estudiants, i aquí no ho acabem de copsar. Hauríem d'anar-nos preparant per a això; només podem afrontar aquests canvis si realment hi col·laborem. Llegia l'altre dia

>>

manera de financiarnos y un modelo de gobernanza alternativo. Otro reto de futuro muy importante es hacer del sistema universitario catalán, liderado por Barcelona, un lugar atractivo para estudiantes de posgrado y doctorado de todo el mundo. Tenemos grupos buenos en casi todo, tenemos capacidad para hacerlo, pero nos falta una oferta porque no nos hemos coordinado, con alguna salvedad. Este es el reto principal, crear un mejor modelo de coordinación entre las universidades catalanas a la hora de presentar una oferta potente al exterior. Aquí, la UOC juega un papel muy destacado.

I.T.: Además, este tipo de colaboración nos permitiría a todos pensar más a largo plazo que a corto plazo: el programa de futuro del sistema catalán universitario es mucho más importante. Hay otro elemento que es, en cierto sentido, una manía personal: a escala internacional, se da mucha importancia a los cambios culturales

>>

challenge is making the Catalan university system an appealing place to attract graduate and doctorate students from all over the world, with Barcelona at the helm. We have solid research groups in almost all fields, and we have the ability to do it, but we do not have a coherent set of programmes because we have not properly coordinated ourselves, aside from a handful of exceptions. The main challenge is this: creating a better model of coordination among Catalan universities to offer a powerful set of programmes abroad. Here the UOC can play a very important role.

I.T.: This kind of cooperation would also enable all of us to think more in the long term rather than the short term: the agenda of the Catalan university system of the future is much more important. There is another thing that is sort of an obsession of mine: internationally, a great deal of importance is attached to the cultural

“Tenim una assignatura pendent molt important i és la col·laboració”

“Tenemos una asignatura pendiente muy importante: la colaboración”

“We have yet to address a major issue: cooperation”

changes in our students that we have not fully caught on to here. We should be preparing ourselves for this, and we can only rise to these challenges if we really work together on it. The other day, I read that 25% of higher education students in the United States are taking hybrid courses, both in-class and online. This hybridisation can happen in one of two ways: either by conventional universities offering online courses and virtual universities offering in-class courses, which would entail wasteful spending, or by cooperating. Either we work together or we will be unable to handle the challenges that the future places before us.

What is stopping us from moving in this direction?

I.T.: I think it's the individual agendas, the agenda that each university has, which may be informed by commitments to the region or

>>

eLEARN CENTER

El centre de recerca, innovació, difusió i formació en e-learning de la UOC. L'eLc neix el 2009 per impulsar l'activitat de la UOC en educació i TIC i promoure el coneixement i el reconeixement social de l'e-learning com a metodologia educativa innovadora.

<http://elearncenter.uoc.edu>

<<

que el 25% d'estudiants d'ensenyament superior dels Estats Units estan seguint cursos híbrids, estan en bimodalitat, aquest és el futur, i la bimodalitat es pot fer intentant que les universitats presencials facin la seva oferta en línia i les virtuals facin la seva oferta presencial, i això és una despesa inútil, o col·laborant. O col·laborem o no podrem afrontar els reptes que el futur ens posa damunt la taula.

Què ens està impeding avançar per aquest camí?

I.T.: Jo crec que les agendes individuals, l'agenda que cada universitat té. Aquesta pot venir marcada per compromisos amb el territori, amb la seva institució, etc. Per això hauríem de tenir molt clar que la nostra institució és molt important, però que també és molt important el sistema universitari català, i que hem de treballar per als dos.

J.J.M.: Per fer compatibles les agendes individuals de cada institució

<<

que hay entre nuestros estudiantes y que aquí no acabamos de ver. Deberíamos ir preparándonos para esto; solamente podemos hacerles frente si colaboramos realmente. Leía hace unos días que el 25% de estudiantes de enseñanza superior de Estados Unidos sigue cursos híbridos, están en bimodalidad. El futuro está ahí, y la bimodalidad puede hacerse intentando que las universidades presenciales planteen su oferta en línea y las virtuales planteen su oferta de manera presencial –lo que es un gasto inútil– o colaborando unas con otras. O colaboramos o no podremos hacer frente a los retos que el futuro nos plantea.

¿Qué nos impide avanzar por este camino?

I.T.: Yo creo que los programas individuales, el programa propio de cada universidad, que puede estar determinado por compromisos

<<

to the institution. That's why we must understand very clearly that our own institution is very important, but that so is the Catalan university system and that we have to work on behalf of both of them.

J.J.M.: In order to make each institution's individual agenda compatible with the overall agenda of the Catalan university system, we need a proper series of incentives, and that is the government's job. Right now there are no incentives for cooperation, and the logic used in the programming is extremely competitive and zero-sum: what I win, you lose. The cooperation we are involved in with the UOC always comes from our own initiative; there has never been an institutional design telling us to do it. This is holding us back: if everyone puts a premium on their individual agenda, when we have to take strategic decisions we don't always take the best ones possible.

amb l'agenda global del sistema universitari català cal una estructura d'incentius adequada, i això s'hauria de fer des del govern. En aquest moment no hi ha incentius per cooperar i la lògica amb què es fa la programació és immensament competitiva i de sumar zero: el que jo guanyo, tu ho perdràs. La cooperació que fem amb la UOC sempre sorgeix de nosaltres, mai hi ha hagut un disseny institucional que ens digui que ho fem. Això ens llastra: si cada u premia la seva agenda individual, quan hem de prendre decisions estratègiques a vegades no prenem les millor decisions possibles.

I.T.: Jo hi afegiria també una cosa que trobaríem a faltar, i és un lideratge polític fort.

J.J.M.: Nosaltres som els agents del sistema, però cal demanar al govern que tingui visió de futur, capacitat de diàleg i molta ambició; això ajudaria el sistema universitari català a fer un salt endavant.

>>

con el territorio, con su institución, etc. Por eso tendríamos que tener muy claro que nuestra institución es muy importante, pero que también lo es el sistema universitario catalán, y que hemos de trabajar para ambos.

J.J.M.: Para compatibilizar los programas individuales de cada institución con el programa global del sistema universitario catalán, es necesaria una estructura de incentivos adecuada, y de eso debería encargarse el gobierno. En este momento no hay incentivos para cooperar, y la lógica a que obedece la programación es tremendamente competitiva y nada aglutinadora: lo que yo gane, tú lo perderás. La cooperación que llevamos a cabo con la UOC siempre surge de nosotros, nunca ha existido un diseño institucional que nos diga qué debemos hacer. Esto es un lastre: si cada cual premia su propio programa, cuando llega el momento de tomar decisiones

>>

I.T.: I would also add another thing that we feel is missing: strong political leadership.

J.J.M.: We are the agents of the system, but we have to ask the government to have a vision of the future, the ability to dialogue and a great deal of ambition. This would help the Catalan university system take a leap forward.

How far should it go?

J.J.M.: There is no endpoint; everything is episodes. Still, we should reach a situation in which the Catalan system resembles the California public university system a bit more. The University of California has ten different campuses, yet they all belong to a model that works in the world and is compatible with the fact that everyone knows that the University of California is very important without this oversh-

>>

“Hay que pedirle al gobierno que tenga visión de futuro, capacidad de diálogo y mucha ambición; todo esto ayudaría al sistema universitario catalán a dar un salto adelante”

“Cal demanar al govern que tingui visió de futur, capacitat de diàleg i molta ambició; això ajudaria el sistema universitari català a fer un salt endavant”

<<

Fins on s'hauria d'arribar?

J.J.M.: No hi ha estadis finals, tot són episodis. Però, en tot cas, s'hauria d'arribar a una situació en què el sistema català s'assembla una mica més al sistema públic de la Universitat de Califòrnia, que

<<

estratègicas a veces no siempre tomamos las mejores decisiones posibles.

I.T.: Yo añadiría también algo que echaríamos de menos: un liderazgo político fuerte.

J.J.M.: Nosotros somos los agentes del sistema, pero hay que pedirle al gobierno que tenga visión de futuro, capacidad de diálogo y mucha ambición; todo esto ayudaría al sistema universitario catalán a dar un salto.

¿Hasta dónde habría que llegar?

J.J.M.: No hay estadios finales, todo son episodios. Pero, en cualquier caso, habría que llegar a una situación en que el sistema catalán se asemeje un poco más al sistema público de la Universidad de California, que tiene diez campus distintos pero articulados en un modelo que funciona en el mundo y que permite que todo el mundo

<<

dowing the personality of Berkeley, Los Angeles or Davis. There is another example closer to home in Europe: the University of London. The final picture in this stage should be the one that best combines the individual personality of each of the institutions, which we don't want to lose, with the ability to articulate a government and Catalan model of a university system that is capable of addressing everything from programming to attracting talent.

I.T.: In fact, the University of Catalonia proposal in the White Paper was along these lines. This used to be our long-term idea, to get there slowly and wisely, but surely. I say 'used to be', although I suppose it still is. You and I have not given up on the University of Catalonia, have we?

J.J.M.: No, we haven't given up on it.

té deu campus distints però articulats en un model que funciona al món i que fa compatible que tothom sàpiga que la Universitat de Califòrnia és molt important, però això no treu personalitat a Berkeley, Los Angeles o Davis. Hi ha un altre cas més proper a Europa, que és la Universitat de Londres. El retrat final en aquesta etapa hauria de ser aquell que articuli millor la personalitat individualitzada de cada una de les institucions, que no volem que es perdi, amb la capacitat d'articular un govern i un model del sistema universitari català capaç d'afrontar des de la programació fins a l'atracció del talent.

I.T.: De fet, en el Llibre Blanc la proposta d'Universitat de Catalunya anava per aquí. La nostra idea a llarg termini era aquesta, a poc a poc i amb seny, però sense pausa. Dic que era, però jo suposo que ho és encara. Tu i jo no hem renunciat a la Universitat de Catalunya, oi?

sepa que, aunque la Universidad de California tiene gran importancia, esa consideración no resta personalidad a Berkeley, Los Angeles o Davis. Hay otro caso más cercano en Europa: la Universidad de Londres. El retrato final en esta etapa tendría que ser el que mejor articule la personalidad individualizada de cada una de las instituciones, que no queremos perder, con la capacidad de articular un gobierno y un modelo del sistema universitario catalán capaz de afrontar desde la programación hasta la atracción de talento.

I.T.: De hecho, la propuesta de Universitat de Catalunya que figuraba en el Libro Blanco iba por ahí. Esta era nuestra idea a largo plazo, paso a paso y con cabeza, pero sin pausa. Digo "era", pero supongo que todavía lo es, porque tú y yo no hemos renunciado a la Universitat de Catalunya, ¿verdad?

J.J.M.: No, no hemos renunciado.

How should the model of governance be changed?

J.J.M.: We have to shift from a model that sprang from an immense distrust in the universities, where there were many a priori controls but zero control after the fact, to the opposite: a system that trusts the autonomy of universities and strict accountability mechanisms. Universities should be more accountable to society. How is this step taken? I would only say one thing: that there are two extremes we have to avoid. The first is the one we used to have, a totally administrative vision that viewed the university as a branch of the public administration with civil servants in the most traditional sense who don't care whether they're at the University of Barcelona or the University of Malaga because they are professors who are not part of the university; they are just there. We have to change this bureaucratic model, yet without going to the other extreme, which is the total

J.J.M.: No, nosaltres no hi hem renunciat.

Com cal canviar el model de governança?

J.J.M.: Hem de tendir a anar d'un model que procedia d'una desconfiança immensa en les universitats, en què hi havia molts controls a priori però un nul control a posteriori, a un sistema a l'inrevés, que tingui confiança en l'autonomia de les universitats i mecanismes estrictes de retiment de comptes, el que en anglès en diuen *accountability*. Les universitats han de ser més *accountable* davant de la societat. Com es fa aquest pas? Jo només diria una cosa, i és que hi ha dos extrems dels quals cal fugir. Un és el que teníem, totalment administratiu, veure la universitat com una branca de l'administració amb funcionaris en el sentit més tradicional, al quals els és igual estar a la Universitat de Barcelona que a la de Màlaga, perquè són

catedràtics que no són mai de la universitat sinó que hi són. Cal canviar aquest model burocràtic, però sense caure a l'altre extrem, que és el model totalment gerencial –consell d'administració i conseller delegat–; les universitats tenen valors que les empreses no tenen, tenen col·legialitat i tenen expertesa. No pot ser un sistema de dalt a baix.

I.T.: Hem de trobar un model entremig, d'equilibri, basat en la confiança. Als països on s'ha fet, com a Portugal, hi ha hagut coses bones i coses dolentes, però s'ha avançat perquè hi ha hagut una voluntat política. En el Llibre Blanc ja plantejàvem algun tipus de model a mig camí entre l'administratiu i el gerencial, però crec que ens falta una mica aquesta visió de llarg termini, aquesta visió de sistema i no tant d'institució, de si ens nomenaran o elegiran una altra vegada, i després es necessita un cert suport polític perquè això tiri endavant.

>>

¿Cómo hay que cambiar el modelo de gobernanza?

J.J.M.: Hemos de tender a pasar de un modelo que provenía de una desconfianza inmensa en la universidad, en el que había muchos controles a priori y ningún control a posteriori, a un sistema inverso, que tenga confianza en la autonomía de las universidades y mecanismos estrictos de rendición de cuentas, lo que en inglés se conoce como *accountability*. Las universidades han de ser más *accountable* frente a la sociedad. ¿Cómo se da ese paso? Yo solo diría una cosa, y es que hay dos extremos de los que se debe huir. Uno es el que teníamos, totalmente administrativo, ver la universidad como una rama de la administración, con funcionarios en el sentido más tradicional, a los que les da lo mismo estar en la Universidad de Barcelona o en la de Málaga, porque son catedráticos que nunca pertenecen a la universidad, sino que están en ella. Hay que cambiar este modelo

burocrático, pero sin caer en el otro extremo, el del modelo totalmente gerencial, con consejo de administración y consejero delegado. Las universidades tienen valores de los que carecen las empresas, tienen colegialidad y tienen un caudal de conocimientos. No puede ser un sistema que vaya de arriba abajo.

I.T.: Hemos de dar con un modelo intermedio, de equilibrio, basado en la confianza. En los países en los que se ha hecho, como Portugal, ha habido cosas buenas y cosas malas, pero se ha avanzado porque ha habido voluntad política. En el Libro Blanco ya planteábamos un modelo a medio camino entre el administrativo y el gerencial, pero creo que nos falta un poco esta visión a largo plazo, esta visión de sistema y no tanto de institución, de si nos nombrarán o nos elegirán de nuevo, y después se necesita un cierto apoyo político para que esto salga adelante.

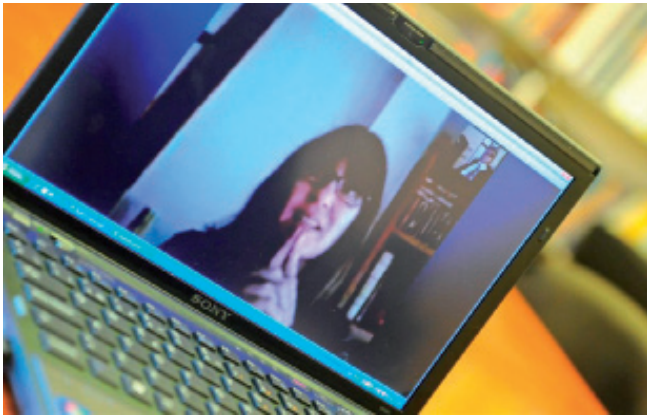
>>

“We have to ask the government to have a vision of the future, the ability to dialogue and a great deal of ambition. This would help the Catalan university system take a leap forward”

business model – with an executive board and a CEO. Universities have values that companies do not have; they have collegiality and expertise. They cannot be a top-down system.

I.T.: We have to find a model in the middle, a balanced one based on trust. In the countries where this has been put into place, such as Portugal, there have been good and bad outcomes, but they have moved forward because there was the political will to do so. In the White Paper, we suggested several models halfway between administrative and business, but I think that we are kind of missing this long-term vision, this vision of the system not so much as an institution. We are too worried about whether they appoint or choose us again, when what we need is political support so that we can move forward.

>>

<<

Un altre tema recurrent és el model de finançament. Què demaneu al nou govern català en aquest sentit?

J.J.M.: Pel que fa a la subvenció del govern a les universitats públiques, hi ha d'haver més clarament una part del finançament per objectius; això ho hem començat, però ens costa molt. Tots els sistemes del món premien els resultats. El retiment de comptes passa sobretot perquè el finançament vagi d'acord amb els objectius que has aconseguit. Això és una cosa, però n'hi ha una altra: per fer un model sostenible hem de ser capaços d'obtenir més recursos fora del sistema públic. Aquí tenim molt camí per recórrer, perquè la nostra capacitat d'atraure subvencions és molt baixa. Hi ha moltes institucions, fundacions, etc., que aconsegueixen recursos de donacions de persones que senten una certa identificació amb els seus objectius; hauríem d'aconseguir això, a les universitats.

<<

Otro tema recurrente es el modelo de financiación. ¿Qué le pedís al nuevo gobierno catalán en este sentido?

J.J.M.: En lo que respecta a la subvención del gobierno a las universidades públicas, una parte de la financiación ha de estar claramente sujeta a objetivos; hemos empezado y es algo que nos cuesta mucho, pero es que todos los sistemas del mundo premian los resultados. La rendición de cuentas pasa, sobre todo, porque la financiación vaya de la mano de los objetivos alcanzados. Pero hay algo más: para que el modelo sea sostenible, hemos de ser capaces de obtener más recursos ajenos al sistema público. Aquí tenemos mucho camino por andar, porque nuestra capacidad para atraer subvenciones es muy baja. Hay muchas instituciones, fundaciones, etc., que consiguen obtener recursos procedentes de donaciones de personas que sienten una cierta identificación con sus objetivos; las universidades deberíamos ser capaces de lograrlo.

<<

Another recurring theme is the financing model. What are you asking the new Catalan government in terms of financing?

J.J.M.: Regarding government funding of public universities, part of the financing should be more clearly based on objectives. We have begun this, but it's very difficult. Still, all the systems in the world reward results. Accountability is mainly there so that the financing is in alignment with the objectives achieved. This is one consideration, but there's another, too: in order to build a sustainable model, we have to be capable of securing more resources outside the public system. Here we have a long road ahead of us because our ability to attract funding is quite low. There are many institutions, foundations and other organisations that secure resources through donations from people who somehow identify with their objectives. Now we have to do the same at universities.

I.T.: Nosotros somos ligeramente distintos; solamente el 32% de nuestra subvención depende del contrato-programa. Estoy totalmente de acuerdo en que hemos de aprender a obtener recursos que no provengan de la subvención ni de las matrículas, pero también necesitaríamos un sistema fiscal que incentivara este tipo de cosas, y no lo tenemos. Hemos de aprender a conseguir dinero por otras vías y, por ejemplo, también hemos de comenzar a acostumbrar a nuestros investigadores a que, siempre y cuando quede garantizada la independencia de la investigación, no pasa nada porque la pague una empresa privada. Es una cuestión cultural, pero ese es el camino que debemos tomar.

¿Están bien situados el sistema catalán y el español en el panorama universitario europeo? ¿Hay potencial para captar y retener talento?

I.T.: The UOC is a bit different. Only 32% of our funding is linked to the contract with the government. I totally agree that we have to learn how to get resources outside government funding and tuition, but we also need a tax system that encourages this, and we don't have it. We have to learn how to find money elsewhere, and we also need to begin to get our researchers used to the fact that as long as they can guarantee independence, there is no problem having a private company fund their research. This is a cultural issue, but it is the direction in which we have to move.

Are the Catalan and Spanish systems well-ranked within the European university scene? Do they have the potential to attract and retain talent?

J.J.M.: We are well-ranked, better ranked than before, but we still

I.T.: Nosaltres som un pèl diferents, tenim només el 32% de subvenció lligada al contracte programa. Estic totalment d'acord que hem d'aprendre a obtenir recursos fora de la subvenció i fora de les matrícules, però també necessitaríem un sistema fiscal que ho incentiviés i no el tenim. Hem d'aprendre a obtenir diners d'altres bandes i, per exemple, també hem de començar a acostumar els nostres investigadors que, sempre que es garanteixi la independència de la recerca, no passa res que hi hagi una empresa privada que la pagui. És una qüestió cultural, però hem d'avançar cap aquí.

Està ben situat el sistema català i l'espanyol dins del panorama universitari europeu? Té potencial per captar i retenir talent?

J.J.M.: Estem ben situats, estem millor situats que abans però ens queda molt per recórrer. Tenim grups coneguts al món i hem

J.J.M.: Estamos bien situados, estamos mejor situados que antes aunque nos queda mucho camino por recorrer. Tenemos grupos conocidos en el mundo y hemos obtenido unos resultados muy buenos en las convocatorias más importantes –Starting y Advanced Grants– del Consejo Europeo de Investigación de los últimos dos años. Está claro que si queremos despuntar como universidad global, tenemos que ser capaces de hacer frente a estas transformaciones que hemos mencionado; de lo contrario, será muy difícil. Ya despuntamos en algunos aspectos concretos. Nuestro sistema tiene potencial para captar y retener talento internacional, lo ha demostrado en los últimos años. Uno de los problemas que tenemos es que nos cuesta presentar una contraoferta cuando a uno de nuestros investigadores más destacados le ofrecen una plaza en el extranjero. Que se marchen nuestros profesores si llegan otros procedentes de otros países es bueno; estamos

have a long way to go. We have groups known around the world, and we've gotten very fine results in the most important competitive funding – Starting and Advanced Grants – that the European Research Council has awarded in the past two years. Obviously, if we want to excel as a global university, we have to be capable of handling the transformations we have mentioned; otherwise it will be very difficult. We already excel in specific areas. Our system has the potential to attract and retain international talent, as demonstrated in recent years. One difficulty we have is that it is very hard for us to match the job offers made to our most prominent researchers to work at universities abroad. If our instructors leave and others from other countries come here, that's fine. We are out in the world, and that means that some of them will leave. But we have to develop more flexible mechanisms in order to offer

tingut uns resultats molt bons en les convocatòries més importants –Starting i Advanced Grants– que hi ha hagut en els darrers dos anys del Consell Europeu de Recerca. És clar, si volem excel·lir com a universitat global, hem de ser capaços d'afrontar aquestes transformacions que hem dit, si no serà molt difícil. Excel·lir en alguns aspectes concrets, ja ho fem. El nostre sistema té potencial per captar i retenir talent internacional, ho ha mostrat en els darrers anys. Una dificultat que tenim és que ens costa molt replicar una oferta que li fan a un dels nostres investigadors més destacats per marxar a una universitat de fora. Que se'n vagin els nostres professors si en vénen d'altres països aquí és bo, estem al món i això vol dir que alguns marxaran, però hem d'aprofundir en els mecanismes de flexibilitat per oferir millors condicions de treball i millors retribucions als millors.

I.T.: El que és impossible és excel·lir en tot. Podem excel·lir en segons

>>

en el mundo y eso significa que habrá quien se irá, pero tenemos que mejorar los mecanismos de flexibilidad para ofrecer mejores condiciones de trabajo y una mejor retribución a los mejores.

I.T.: Es imposible despuntar en todo. Podemos despuntar en algunas cosas, y a eso hemos de destinar todos los recursos posibles. Nosotros apostamos por las dos cosas en las que sabíamos que podíamos destacar: la sociedad de la información, porque teníamos a Manuel Castells, y el e-learning, porque es nuestro gran proyecto de investigación. Dentro de un sistema tan rico como el nuestro, es normal que en la Pompeu sobresalga el campus biomédico y el Departamento de Economía y Empresa, y juntos o por separado hemos de ir encontrando aquellos puntos en los que podemos destacar. En cuanto a la captación y retención de talento, estoy totalmente de acuerdo en que la movilidad es una buena noticia. Lo grave sería que se marcharan

>>

better working conditions and salaries to the top instructors and researchers.

I.T.: What is impossible is to excel in everything. We can excel in some things, and that is where we should pour all the resources possible. We chose to focus on two things that we knew we could excel in with the faculty we had: the Information Society, because we had Manuel Castells [a relevant specialist and researcher in the field], and e-learning, because this is the UOC's overarching research project. Within such a solid system as ours, it is to be expected that the Universitat Pompeu Fabra excels in its biomedical campus and Department of Economics and Business, and we have to find the points where we can excel, either together or individually. Regarding attracting and retaining talent, I fully agree that mobility is a good thing. What would be worrisome would be, if our faculty left and no

>>

“El futur de l’ensenyament serà híbrid, presencial i virtual. Cap sistema substituirà l’altre, sinó que conviuran”

<<

quines coses i és en les que hem d’abocar tots els recursos possibles. Nosaltres vam apostar per les dues coses en les quals sabíem que podíem excel·lir amb el tipus de professorat que teníem, que eren societat de la informació, perquè teníem en Manuel Castells, i e-learning, perquè és el nostre gran projecte de recerca. Dintre d’un sistema tan ric com el nostre és normal que la Pompeu excel·leixi en el seu campus biomèdic i en el Departament d’Economia i Empresa, i hem d’anar trobant els punts, junts o separats, on podem anar excel·lint. Pel que fa a la captació i retenció de talent, estic absolutament d’acord que si hi ha mobilitat és una bona notícia. El que seria greu és que se’n anessin i no vingués ningú, però si se’n van i vénen és fantàstic, i el que necessitem és tota la flexibilitat possible perquè no ens quedem aturats per qüestions burocràtiques o per qüestions de rigidesa administrativa.

<<

y no llegara nadie, pero si se marchan y vienen otros, fantástico. Lo que necesitamos es toda la flexibilidad posible para que las cuestiones burocráticas o de rigidez administrativa no nos paralicen.

¿Creéis que el futuro de la enseñanza será híbrido?

I.T.: Sí, presencial y virtual. Yo creo que siempre habrá universidades a distancia, que cubrirán las necesidades de la gente que no puede ir a la universidad, y serán virtuales, por internet y móviles; no me cabe duda porque la tecnología va en esa dirección. Siempre habrá universidades presenciales, pero creo que habrá una masa de hibridación. Ninguno de los dos sistemas sustituirá al otro, sino que ambos convivirán. Si insisto tanto en la bimodalidad es porque, de manera indirecta, lleva necesariamente a la colaboración, algo que me parece muy importante.

<<

one came here, but if some come and some go, that’s fantastic, and what we need is all the flexibility possible so that we don’t get hung up on bureaucratic issues or administrative rigidity.

Do you think that education will be hybrid in the future?

I.T.: Yes, both in-class and virtual. I think that there will always be distance universities to cover the needs of people who can’t physically attend university, and they will deliver programmes virtually via the Internet and mobile phones. This is clear because technology is headed in this direction. There will also be traditional universities, but I think that many will become hybrid. No one system will replace the other; rather both will coexist alongside one another. If I keep stressing bimodality it’s because it indirectly entails a need to cooperate, which I consider very important.

Creieu que el futur de l’ensenyament serà híbrid?

I.T.: Sí, presencial i virtual. Jo crec que sempre hi haurà universitats a distància, que cobriran les necessitats de la gent que no pot anar a la universitat, i seran virtuals, seran per internet i mòbils; això està claríssim, perquè la tecnologia va cap a aquí. Hi haurà sempre universitats presencials, però crec que hi haurà una massa d’hibridació. Cap sistema substituirà l’altre, sinó que conviuran els dos. Si insisteixo molt en la bimodalitat és perquè de manera indirecta porta necessàriament a la col·laboració, que considero molt important.

J.J.M.: Ja és una mica així. Els contactes que la majoria dels estudiants de les nostres universitats presencials tenen amb els seus professors ja no són, com diu un personatge d’un autor que m’agrada molt, Camilleri, *in pirsona pirsonalmente*, sinó a través del campus virtual utilitzant l’email. Cada vegada hi ha disponibles, a la web,

J.J.M.: Hasta cierto punto, ya es así. Los contactos que la mayoría de los estudiantes de nuestras universidades presenciales tienen con sus profesores ya no son, como dice un personaje de un autor que me gusta mucho, Camilleri, *in pirsona pirsonalmente*, sino a través del campus virtual, por medio del correo electrónico. En la web, cada vez se encuentran más herramientas de todo tipo, desde conferencias grabadas, materiales de las mejores universidades, etc. Por un lado, esto obligará al sistema a cambiar y a decantarse por la hibridación; por otro, todo esto no hace sino globalizar la enseñanza universitaria. Es un gran cambio que hemos de ser capaces de aprovechar. La rectora Tubella siempre dice una cosa muy relevante: en los últimos años, ha crecido el porcentaje de estudiantes que han acabado el bachillerato y prefieren matricularse en la UOC que en las universidades presenciales. Eso es algo muy de nuestra época, un detalle al que hemos de

J.J.M.: It is already a bit hybrid. The contacts that the majority of students in our traditional universities have with their instructors is no longer *in pirsona pirsonalmente*, as an author I am a fan of, Camilleri, says; rather it’s via the virtual campus and email. There are more and more tools of all kinds available on the web, ranging from recorded lectures to materials from the top universities. This makes it necessary for the system to shift towards hybridisation, and it also globalises university education. It is a major change that we have to be capable of taking advantage of. President Tubella always says something very important: how in recent years the percentage of students who finish secondary school and prefer to register at the UOC instead of at a traditional university is on the rise. This signals something very important for our day and age which we must be mindful of. And we have to know how to work together – the UOC

“The future of education will be hybrid. No one system will replace the other; rather both will coexist”

més estris de tot tipus, des de conferències gravades, materials de les millors universitats, etc. Això, d’una banda, farà necessàriament que el sistema canviï cap a la hibridació i, de l’altra, globalitza l’ensenyament universitari. Això és un gran canvi que hem de ser capaços d’aprofitar. La rectora Tubella sempre diu una cosa molt rellevant i és com en els últims anys va en augment el percentatge d’estudiants que han acabat el batxillerat i prefereixen inscriure’s a la UOC que a les universitats presencials. Això és una cosa molt de la nostra època i a la qual hem d’estar atents. I hem de saber col·laborar –i la UOC va néixer amb aquest esperit–, hem d’aprofitar-nos de l’expertesa que la UOC té en aquest àmbit i, a la vegada, hibridar-nos-hi més.

I.T.: Llegia una cosa l’altre dia molt interessant. Les universitats americanes –sempre citem els americans o els xinesos, però és perquè

“El futuro de la enseñanza será híbrido, presencial y virtual. Ningún sistema sustituirá al otro, sino que convivirán”

was founded with this spirit – and take advantage of the UOC’s expertise in this field in order to become even more hybrid.

I.T.: The other day I read something fascinating. American universities – we always cite American or Chinese universities because they are so far ahead of the game – are trying to fend off drop-outs. They are trying to adapt all their hybrid programmes, or all their online programmes, to the mental and visual structure of Facebook because that is where young people spend the most time. They are not conducting classes on Facebook; rather they are trying to introduce the Facebook culture into the classroom. I think things are bound to change because even though we don’t want them to, they are changing. ■

van més avançats– estan intentant lluitar contra l’abandonament. Estan intentant adaptar totes les seves ofertes híbrides, o totes les seves ofertes en línia, a l’estructura mental i visual del Facebook, perquè és on els joves passen més temps. No estan fent classes per Facebook, sinó que estan intentant introduir a les aules la cultura Facebook. Jo crec que les coses s’han de canviar per força, perquè encara que no vulguem, estan canviant. ■

estar muy atentos. Y hemos de saber colaborar –y la UOC nació con este espíritu– y aprovecharnos de los conocimientos de la UOC en este ámbito y, al mismo tiempo, hibridarnos más con ella.

I.T.: El otro día leía algo muy interesante. Las universidades americanas –siempre citamos a los americanos o a los chinos, pero es porque van más adelantados– están intentando luchar contra el abandono. Están intentando adaptar todas sus ofertas híbridadas, o todas sus ofertas en línea, a la estructura mental y visual de Facebook, porque es donde los jóvenes pasan más tiempo. No hacen clases a través de Facebook, sino que están intentando introducir en las aulas la cultura Facebook. Yo creo que no hay otro remedio que cambiar las cosas porque, aunque no queramos, están cambiando. ■

Web de J. J. Moreso www.upf.edu/pdi/moreso/

Web rectora online, Imma Tubella
www.uoc.edu/portal/catala/rectora/index.html

J. J. Moreso, Tribuna Barcelona, “La universitat catalana a través del mirall europeu” tinyurl.com/66svkcy

Imma Tubella, Avui, “Educació i innovació és independència”
tinyurl.com/6hl29uj

Directe.cat, “Les universitats públiques uneixen els seus esforços per exportar la marca ‘universitat de Catalunya’ a l’estranger”
tinyurl.com/62tzxc5

Icària Internacional www.upf.edu/icaria/

ACUP–Associació Catalana d’Universitats Públiques
www.acup.cat

The Crossover University

Eric Hauck

Eric Hauck és periodista, director de comunicació de la UOC i director de *Walk In*. Reporter als Balcans i al Pròxim Orient des del 1989, s'ha especialitzat en la comunicació de grans esdeveniments culturals i esportius.

erichauck.blogspot.com
ehauck@uoc.edu

Eric Hauck es periodista, director de comunicació de la UOC y director de *Walk In*. Reportero en los Balcanes y en Oriente Medio desde 1989, se ha especializado en la comunicación de grandes acontecimientos culturales y deportivos.

Eric Hauck is a journalist, Communications Director of the UOC and Editor-in-Chief of *Walk In*. A reporter in the Balkans and the Middle East since 1989, he is a specialist in the communication needs of large cultural and sports events.

Durant una recent missió a Burundi vaig conèixer una de les joves promeses de l'atletisme de la regió de Bujumbura. Com la majoria de nenes i nens africans que viuen sota el que els organismes internacionals han fixat com el llindar de la pobresa (menys d'un dòlar al dia), la Francine corre descalça per les pistes de terra i pedres. Després

Durante una reciente misión en Burundi conocí a una de las jóvenes promesas del atletismo de la región de Bujumbura. Como la mayoría de las niñas y niños africanos que viven bajo lo que los organismos internacionales han fijado como el umbral de la pobreza (menos de un dólar por día), Francine corre descalza por las pistas de tierra y piedras. Después de terminar la primera carrera me preguntó si la podía ayudar a conseguir ropa de deporte. Fui a uno de los tenderetes de la capital en los que venden zapatillas

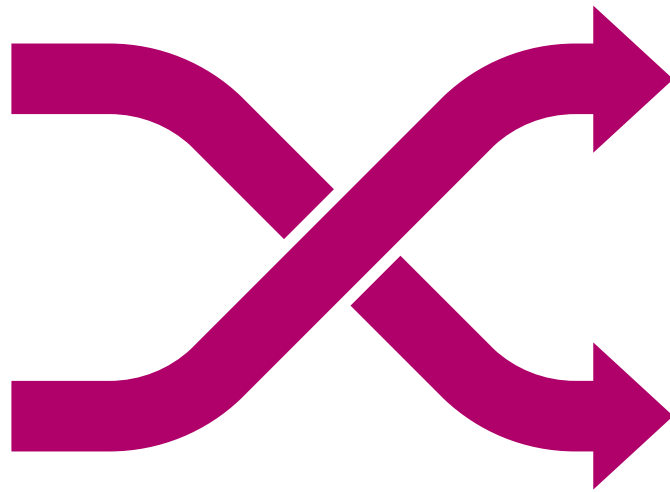
On a recent mission in Burundi I got to know one of the new young hopes of athletics from the Bujumbura region. Like most African children who live below what international organizations have established as the poverty line (less than a dollar a day), Francine runs barefoot on stony, earth tracks. After finishing her first race she asked me if I could help her to get some sports kit. I went to one of the stalls in the capital selling running shoes (all second hand, new ones can't be found, probably from the sec-

d'acabar la primera cursa em va demanar si la podia ajudar a aconseguir roba d'esport. Vaig anar a una de les paradetes de la capital que venen sabatilles esportives (totes de segona mà, no se'n troben de noves, probablement dels mercats de roba usada i donacions del nostre "primer món") i n'hi vaig portar un parell. Agraïda i somrient, se'n va anar a casa. L'endemà, a la sortida de l'escola, va tornar al centre esportiu per participar en les finals. Va córrer a peu nu. Perplex, li vaig preguntar per les sabatilles i, no amb certa vergonya i coqueteria, em va treure d'una bossa de plàstic de dins de la motxilla unes

deportivas (todas de segunda mano, no se encuentran nuevas, probablemente de los mercados de ropa usada y donaciones de nuestro "primer mundo") y le llevé un par. Agradecida y sonriente, se fue a su casa. Al día siguiente, al salir de la escuela, volvió al centro deportivo para participar en las finales. Corrió descalza. Perplejo, le pregunté por las zapatillas y, con cierta vergüenza y coquetería, extrajo de una bolsa de plástico del interior de la mochila unos zapatitos de vestir de charol. Las había cambiado. Quedé decepcionado, pero no la pude reñir. Había ganado la carrera.

ond hand markets and donations from the "First World") and took her a pair. Appreciative and smiling, she went off home. The next day, after school, she returned to the sports centre to take part in the finals. She ran bare foot. Puzzled by this, I asked her about the shoes and a bit embarrassed and quite coquettishly she produced from a plastic bag inside her school bag some fancy patent leather shoes. She'd swapped them. I was disappointed, but I couldn't tell her off. She'd won the race.

I now realize that actually I was disappointed with myself. After so many years

sabatetes de vestir de xarol. Les havia bescanviat. Estava decebut, però no la vaig poder renyar. Havia guanyat la cursa.

Ara m'adono que la decepció era amb mi mateix. Després de tants anys treballant en projectes de cooperació m'havia deixat enganyar de nou pel nefast paternalisme que no podem deixar d'exercir els *musungu*, els nois blancs. Era absurd voler convèncer la Francine que les sabatilles eren una inversió en la seva carrera esportiva. A casa no es poden permetre comprar sabates i, segurament, aquestes les podria compartir amb la seva mare i les seves germanes.

Ahora me doy cuenta de que la decepción era conmigo mismo. Después de tantos años trabajando en proyectos de cooperación me había dejado engañar de nuevo por el nefasto paternalismo que no podemos dejar de ejercer los *musungu*, los chicos blancos. Era absurdo querer convencer a Francine de que las zapatillas eran una inversión en su carrera deportiva. En su casa no se pueden permitir comprar zapatos y, seguramente, estos los podría compartir con su madre y sus hermanas.

Es lo que nos está ocurriendo con las revueltas populares del norte de África, del Magreb y también de algunos países de

working on aid projects I had once again fallen into the dreadful paternalistic role which we *musungu*, white boys, just can't let go of. It wouldn't make any sense to try to persuade Francine that the shoes were an investment in her sports career. At home they couldn't allow themselves the luxury of buying shoes and these ones she would probably share with her mother and sisters.

And that's exactly what's happening to us with the popular uprisings in North Africa, the Maghreb and some Middle Eastern countries. Just as in Eastern Europe in 1989, the Germans in the GDR, the Romanians and

És el que ens està passant amb les revoltes populars al nord d'Àfrica, al Magrib, i també en alguns països del Pròxim Orient. Com a l'Europa oriental del 1989, els alemanys de la RDA, els romanesos, els polonesos, no van derrocar els règims de Honecker, Ceausescu o Jaruzelski per motius ideològics o inversions de futur, sinó per gana, per la desesperació de veure com els seus líders sí que podien viure en l'opulència occidental que els mostraven les pantalles en blanc i negre dels televisors. Quan tens gana no pots pensar a mig o llarg termini, vols menjar, vols mantenir dignament la família. I

Oriente Medio. Como en la Europa oriental de 1989, los alemanes de la RDA, los rumanos, los polacos, no derrocaron los regímenes de Honecker, Ceausescu o Jaruzelski por motivos ideológicos o inversiones de futuro, sino por hambre, por la desesperación de ver cómo sus líderes sí podían vivir en la opulencia occidental que les mostraban las pantallas en blanco y negro de los televisores. Cuando tienes hambre no puedes pensar a medio o largo plazo, quieres comer, mantener dignamente a la familia. Y no todos podían saltar el Muro de la Vergüenza o, ahora, obtener visados para viajar a Europa o embarcarse ile-

the Poles did not bring down the regimes of Honecker, Ceausescu or Jaruzelski for ideological reasons or for future investments, but out of hunger, out of desperation at seeing how their leaders were able to enjoy the luxuries of the West which they only saw on their black and white television sets. When you are hungry you can't think about the medium- or long-term; you want to eat, you want to look after your family. And not everyone could climb over the Wall of Shame, or for that matter get hold of visas to travel to Europe or set sail illegally in a *patera* (makeshift boats). What's more, this

no tots podien saltar el Mur de la Vergonya o, ara, obtenir visats per viatjar a Europa o embarcar-se il·legalment en una pastera. A més, l'Europa de les economies rescatades ja no és un destí segur. Com deia un antic campió del món kenyà, Moses Kiptanui, mirant cap al llac Tanganika: "Europe is not heaven, let's have our heaven here" (Europa no és el paradís, construïm el nostre paradís aquí).

Mentre el món àrab clama llibertat i uns preus dignes per als aliments bàsics, Europa es prepara per protestar contra la retallada de les prestacions socials i l'ofec d'una crisi provocada pels especuladors. A les dues

>>

galmente en una patera. Además, la Europa de las economías rescatadas ya no es un destino seguro. Como decía un antiguo campeón del mundo keniata, Moses Kiptanui, mirando hacia el lago Tanganica: "Europe is not heaven, let's have our heaven here" (Europa no es el paraíso, construyamos nuestro paraíso aquí).

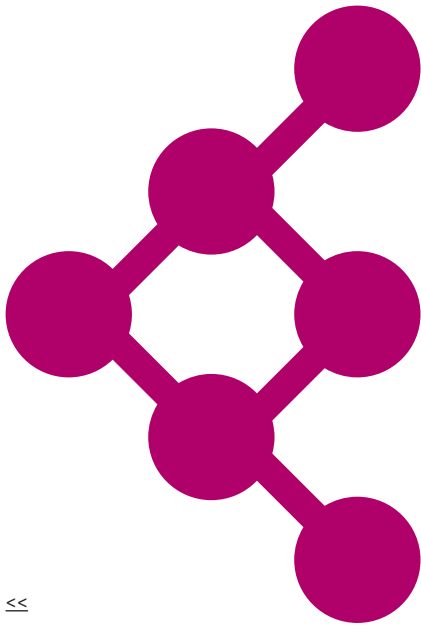
Mientras el mundo árabe clama libertad y unos precios dignos para los alimentos básicos, Europa se prepara para protestar contra el recorte de las prestaciones sociales y el ahogo de una crisis provocada por los especuladores. A ambas orillas del Mediterráneo,

>>

Europe of salvaged economies is no longer guaranteed a safe destiny. As a former Kenyan world champion, Moses Kiptanui, once said looking towards Lake Tanganyika: "Europe is not heaven, let's have our heaven here".

While the Arab world is calling for freedom and decent prices for basic food, Europe is getting ready to protest about cutbacks in social assistance and the suffocating crisis caused by speculators. On both shores of the Mediterranean a new generation of digital demonstrators, called together via the social networks and spurred on by the drive of the hungriest, is reclaim-

>>

<<

riberes de la Mediterrània, una nova classe de manifestants digitals, convocats a les xarxes socials i esperonats per l'empenta dels més afamats, reclama idees noves, creativitat i imaginació, busca noves regles del joc, per afrontar una crisi de la qual fan corresponsable a la vella classe política.

Ens està passant el mateix a la Universitat? Què espera de nosaltres la societat en aquests

<<

una nueva clase de manifestantes digitales, convocados en las redes sociales y espoleados por el empuje de los más hambrientos, reclama ideas nuevas, creatividad e imaginación, busca nuevas reglas del juego, para afrontar una crisis de la que corresponsabilizan a la vieja clase política.

¿Nos está ocurriendo lo mismo en la universidad? ¿Qué espera de nosotros la sociedad en estos momentos? ¿Tenemos la capacidad de dar respuesta, provocar reflexión y ofrecer alternativas a los ciudadanos? ¿Debemos mantenernos como observatorios y depositarios de conocimiento o tenemos que pasar a la acción

<<

ing new ideas, creativity and imagination, looking for new rules of the game, to tackle a crisis which they also blame on the old political regimes.

Is the same thing happening to us in the University? What does society expect of us right now? Do we have the wherewithal to provide answers, encourage thinking and offer alternatives to people? Should we remain as observation points and stores of knowledge or should we go into action and make all our capacity for innovation and production of talent available for development? If we can't even change ourselves, what

moments? Tenim la capacitat de donar resposta, provocar reflexió i oferir alternatives als ciutadans? Ens hem de mantenir com a observatoris i dipositaris de coneixement o hem de passar a l'acció i posar tota la capacitat d'innovació i generació de talent al servei del desenvolupament? Si no som capaços de transformar-nos nosaltres mateixos, quina confiança podem projectar entre uns estudiants que, cada vegada més, busquen recursos d'efecte immediat, és a dir, formació continuada i a la carta? Hem de reprogramar la nostra visió local per esdevenir motors de canvi a escala global en un món

y poner toda la capacidad de innovación y generación de talento al servicio del desarrollo? Si no somos capaces de transformarnos nosotros mismos, ¿qué confianza podemos proyectar entre unos estudiantes que, cada vez más, buscan recursos de efecto inmediato, es decir, formación continuada y a la carta? ¿Debemos reprogramar nuestra visión local para convertirnos en motores de cambio a escala global en un mundo en el que dos terceras partes de los habitantes están permanentemente interconectados?

Tomemos como ejemplo una dudosa polémica sobre nuestra universidad que ha

possible confidence can we offer students who are increasingly looking for resources with immediate effect, in other words self-styled continuing education? Should we reprogramme our local perspective to become instigators of change on a global scale in a world where two thirds of inhabitants are permanently interconnected?

Let's take as an example a questionable controversy about our university which has led to some local viral reaction on the Net. This institution, which was born, bred and continues to develop all its activity on the Internet making it accessible from every

La UOC té el difícil i apassionant repte de fusionar mons duals que fins ara no es relacionaven

on dues terceres parts dels habitants estan permanentment interconnectats?

Prenem com a exemple una dubtosa polèmica sobre la nostra universitat que ha generat certa viralitat local a la xarxa. A una institució que neix, viu i desenvolupa tota la seva activitat a internet i que, per tant, és accessible des de qualsevol racó del planeta, se l'acusa d'estar discriminant la llengua catalana als seus postgraus, quan és de les poques entitats i marques del nostre país, després del FC Barcelona i Ferran Adrià, per exemple, que projecta una imatge universal de Catalunya, en el nostre cas, com a referents

generado cierta viralidad local en la red. A una institución que nace, vive y desarrolla toda su actividad en internet y que, por lo tanto, es accesible desde cualquier rincón del planeta, se la acusa de estar discriminando la lengua catalana en sus posgrados, cuando es de las pocas entidades y marcas de nuestro país, después del FC Barcelona y Ferran Adrià, por ejemplo, que proyecta una imagen universal de Cataluña, en nuestro caso, como referentes en e-learning. Una universidad en línea que ofrece programas en cuatro idiomas, con 56.000 estudiantes en 80 países del mundo, con toda la oferta sub-

far-flung corner of the planet, is being accused of discriminating against the Catalan language in its post-graduate courses, when in fact it is one of the few organisations and brands of our country (after FC Barcelona and Ferran Adrià perhaps) which projects an international image of Catalonia, in this case as a benchmark in e-learning. An online university offering courses in four languages, with 56,000 students in 80 countries around the world, with the whole subsidised range accessible in Catalan, with Catalan as one of the languages for advice and assistance in all the classes, with 70% of the teachers living

La UOC tiene el difícil y apasionante reto de fusionar mundos duales que hasta ahora no se relacionaban

The UOC has the difficult but exciting challenge of merging dual worlds that up to now wouldn't meet

en e-learning. Una universitat en línia que ofereix programes en quatre idiomes, amb 56.000 estudiants a 80 països del món, amb tota l'oferta subvencionada accessible en català, amb el català com a llengua de consulta i atenció a totes les aules, amb el 70% dels docents residents al nostre país i amb 3.741 aules en català, discrimina la llengua del país on està arrelada o impulsa la seva difusió al món?

La UOC, obligada per llei a la sostenibilitat financera, i a ser competitiva al mercat sense perdre la seva missió de servei social, manté l'objectiu d'oferir tots els materials

dels seus programes en català, de la mateixa manera que avança en el compromís amb els continguts oberts, el programari lliure, l'accessibilitat universal, la mobilitat i la pluralitat d'idees i cultures.

La Universitat Oberta de Catalunya té el difícil i apassionant repte de fusionar mons duals: el global i el local, el virtual i el real, el dels nadius i el dels immigrants digitals, el del servei a la societat sense renunciar a un ensenyament superior de qualitat, el dels aturats de llarga durada i els addictes a la formació continuada. Mons que aparentment no es toquen o que fins ara no es relacionaven i que,

gràcies a la xarxa mundial de coneixement que és internet i l'e-learning, ara es creuen. Si vivíssim en un món de ficció, la UOC seria la *crossover university*, on els públics imaginatius i creatius gaudeixen del somni de veure com personatges i històries independents interactuen. Malauradament, les situacions de Francine, els manifestants del Caire i Tunis o els milers d'aturats que entren al nostre campus virtual buscant un títol que els retorni al mercat laboral no són històries de ficció. I la nostra missió és oferir-los una oportunitat perquè recuperin l'esperança. La seva esperança, no la nostra. ■

vencionada accesible en catalán, con el catalán como lengua de consulta y atención en todas las aulas, con el 70% de los docentes residentes en nuestro país y con 3.741 aulas en catalán, ¿discrimina la lengua del país donde está arraigada o impulsa su difusión en el mundo?

La UOC, obligada por ley a la sostenibilidad financiera y a ser competitiva en el mercado sin perder su misión de servicio social, mantiene el objetivo de ofrecer todos los materiales de sus programas en catalán, de la misma manera que avanza en el compromiso con los contenidos abiertos, el software

libre, la accesibilidad universal, la movilidad y la pluralidad de ideas y culturas.

La Universitat Oberta de Catalunya tiene el difícil y apasionante reto de fusionar mundos duales: el global y el local, el virtual y el real, el de los nativos y el de los inmigrantes digitales, el del servicio a la sociedad sin renunciar a una enseñanza superior de calidad, el de los parados de larga duración y los adictos a la formación continuada. Mundos que aparentemente no se tocan o que hasta ahora no se relacionaban y que, gracias a la red mundial de conocimiento que es internet y el e-learning,

ahora se entrecruzan. De vivir en un mundo de ficción, la UOC sería la *crossover university*, donde los públicos imaginativos y creativos disfrutaban del sueño de ver cómo interactúan personajes e historias independientes. Desgraciadamente, las situaciones de Francine, los manifestantes de El Cairo y Túnez o los miles de parados que entran en nuestro campus virtual buscando un título que los devuelva al mercado laboral no son historias de ficción. Y nuestra misión es ofrecerles una oportunidad para que recuperen la esperanza. Su esperanza, no la nuestra. ■

in this country and with 3,741 classes in Catalan: is this discrimination against the language of the country where it is established? Or rather it does promote its dissemination around the world?

The UOC, obliged by law to be financially sustainable and to be competitive in the market without veering away from its mission of providing a social service, maintains its objective of offering all of its courses teaching materials in Catalan; in the same way it continues with its commitment to having open content, free software, being open to all, mobility and plurality in ideas and cultures.

The Open University of Catalonia has the difficult but exciting challenge of merging dual worlds: global and local, virtual and real, the one of digital natives and that of digital immigrants, of being a service to society without lowering standards of further education, that of long-term unemployed and that of continuing education addicts. Worlds which would not seem to be close to each other or which up until now did not relate to each other but which thanks to the worldwide network of knowledge that is the Internet and e-learning, are now crossing over each other. If we were to live in a world

of fiction, the UOC would be the crossover university, where an imaginative and creative public would enjoy the dream of seeing how individual personalities and histories interact with each other. Unfortunately, Francine's situation, the demonstrators in Cairo and Tunis or the thousands of unemployed who click into our virtual campus in search of a qualification which will get them back into the working world are not fictional stories. And our mission is to give them an opportunity to get their hope back. Their hope, not ours. ■

Jordi Borja

PER ANNA SÁNCHEZ-JUÁREZ

“Si hi ha pàtria, és la ciutat”

Dius que ets un enamorat de Barcelona. Per què? És la ciutat on vaig néixer. No m'agrada parlar massa de pàtries ni de nacions, però si hi ha una pàtria és la teva infància, la ciutat. He trobat sempre a Barcelona una capacitat de renovar-se, refer-se, renéixer, de lluitar; és una ciutat molt viva, la sents respirar.

Què en destacaries? Als anys quaranta i cinquanta, era una ciutat lletja, bruta, trista..., però a partir dels seixanta i setanta es va anar vitalitzant amb l'activitat econòmica, cultural i política. Va ser una ciutat de la resistència, d'iniciativa ciutadana. Després, en el període democràtic, s'ha transformat, en general positivament. Ara aprecio molt la multiculturalitat que hi ha aportat la immigració

Quin impacte té la crisi en l'urbanisme de la ciutat? La crisi es deu als models d'urbanització que s'han seguit. Hi hagut una aliança impia entre el capital financer global, els sectors urbans locals, és a dir, promotors, constructors, etc., i tot això amb la complicitat dels poders públics.

Quin tipus de complicitat? Aplicació d'interessos baixos, facilitats de crèdit als promotors i no a l'activitat més directament productiva, permisivitat dels processos d'urbanització, facilitat o corrupció per augmentar els potencials edificadors, etc. Aquesta aliança entre el capital volant i els

“Si existe una patria, esa es la ciudad”

Dices ser un enamorado de Barcelona. ¿Por qué? Es la ciudad donde nací. No me gusta demasiado hablar de patrias, ni de naciones, pero si existe una patria, esa es tu infancia, la ciudad. Siempre he detectado en Barcelona una capacidad para renovarse, rehacerse, renacer, luchar; es una ciudad muy viva, sientes cómo respira.

¿Qué destacarías de la ciudad? En los años cuarenta y cincuenta, era una ciudad fea, sucia, triste..., pero a partir de los sesenta y setenta se fue

revitalizando con la actividad económica, cultural y política. Fue una ciudad de la resistencia, de iniciativa ciudadana. Después, en el período democrático, se ha transformado, por lo general positivamente. Ahora aprecio mucho la multiculturalidad que ha aportado la inmigración a Barcelona.

¿Qué impacto tiene la crisis en el urbanismo de la ciudad? La crisis se debe a los modelos de urbanización que se han seguido. Ha habido una alianza impía entre el capital financiero global, los sectores urbanos locales, es decir, promotores, constructores, etc., y todo ello, con la complicidad de los poderes públicos.

¿Qué tipo de complicitad? Aplicación de intereses bajos, facilidades de crédito a los promotores y no a la actividad más directamente productiva, permisividad de los procesos de urbanización, facilidad o corrupción para aumentar el potencial edificador, etc. Esta alianza entre el capital volante y los sectores locales ha sido posible gracias a la mediación de los

“If there is a fatherland, it is your hometown”

You say that you're enamoured of Barcelona. Why? It's the city where I was born. I don't particularly like talking about fatherlands and nations, but if there is a fatherland it is your childhood, your hometown. I have always noticed that Barcelona has the ability to revamp itself, to remake itself, to be reborn, to struggle. It is very much a living city; you can feel it breathe.

What would you highlight about the city? In the 1940s and 1950s, it was an ugly, dirty, sad city, but it started to revitalise in the 1960s and 1970s with economic, cultural and political activity. It was a city of resis-

tance and citizen initiative. Afterwards, in the democratic period, it was transformed, mostly for the better. Now I really like the multiculturalism being brought here by immigrants.

What impact is the crisis in urban development having on the city? The crisis is due to the urban development models that have been pursued. There is an unholy alliance between global financial capital, local urban development sectors, that is, developers, and builders, with the complicity of the public authorities.

What kind of complicity? Low interest rates, lending facilities to developers instead of to more directly productive activities, permissiveness in urban development processes, facility or corruption in raising the building potential. This alliance between venture capital and the local sectors has come through the mediation of public authorities, through deeds and omissions, through cooperation or permissiveness.

sectors locals ha estat per la mediació dels poders públics, per acció o per omisió, per col·laboració o per permissivitat.

Què en penses dels moviments antisistema, dels okupes? Són fantàstics. Ells prefereixen dir-se autònoms. Són el futur, la innovació.

Per què? Tret d'una minoria violenta, marginal. En un univers molt heterogeni, aquests moviments són l'esperança. Expressen que aquest món va cap al desastre: ecològic, social, de participació política. Critiquen els partits polítics conservadors (gairebé tots), el capitalisme especulatiu i exclouent.

Quina Barcelona t'imagines en un futur? M'imagino una Catalunya-ciutat, com es deia fa un segle, una Barcelona aglomerada que com a mínim vagi des del Garraf fins al Maresme. Una Catalunya de ciutats sense províncies, ni vegueries ni comarques, on només hi hagi autoritats locals i un govern de Catalunya. ■

poderes públicos, por acción u omisión, por colaboración o permisividad. **¿Qué opinas de los movimientos antisistema, de los okupas?** Son fantásticos. Ellos prefieren llamarse autónomos. Son el futuro, la innovación.

¿Por qué? Salvo una minoría violenta, marginal, en un universo muy heterogéneo, estos movimientos son la esperanza. Expresan que este mundo va hacia el desastre, ecológico, social y en términos de participación política. Critican a los partidos políticos conservadores (prácticamente a todos), al capitalismo especulativo y excluyente.

¿Qué Barcelona te imaginas en un futuro? Me imagino una Catalunya-ciudad, como se decía hace un siglo, una Barcelona aglomerada que, como mínimo, vaya del Garraf al Maresme. Una Catalunya de ciudades sin provincias, ni veguerías, ni comarcas, donde solo haya autoridades locales y un gobierno de Catalunya. ■

What do you think about antiestablishment movements like squatters? They're great. They prefer to call themselves autonomous. They are the future, innovation.

Why? With the exception of a violent, marginal minority, in a highly heterogeneous universe, these movements offer hope. They express the view that this world is headed for disaster in terms of the ecology, society and political participation. They criticise the conservative political parties (almost all of them) and speculative, exclusionary capitalism.

What Barcelona do you imagine in the future? I imagine a Catalonia-city, as they said a century ago, a sprawling Barcelona which spans at least from Garraf to the Maresma. A Catalonia of cities without provinces, with neither fiefdoms nor counties, where there are only local authorities and a government of Catalonia. ■

Luces y sombras

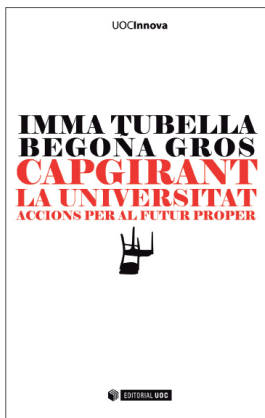
Jordi Borja

Editorial UOC. Vull Saber

-> Director de l'Àrea de Gestió de la Ciutat i Urbanisme de l'Institut Internacional de Postgrau de la UOC, Jordi Borja és expert en sociologia urbana i en planificació estratègica i desenvolupament local. Ha format part dels òrgans de govern de l'Ajuntament de Barcelona (1983-1995) i ha desenvolupat la seva activitat professional a Europa i Amèrica i per a organismes internacionals. A *Luces y sombras del urbanismo de Barcelona* fa un recorregut històric de l'urbanisme de la ciutat en els últims trenta anys, és a dir, de l'urbanisme de la democràcia. Alhora, dóna les claus per entendre-la críticament. ■

-> Director del Área de Gestión de la Ciudad y Urbanismo del Instituto Internacional de Posgrado de la UOC, Jordi Borja es experto en sociología urbana y en planificación estratégica y desarrollo local. Ha formado parte de los órganos de gobierno del Ayuntamiento de Barcelona (1983-1995), ha desarrollado su actividad profesional en Europa y América y ha trabajado para organismos internacionales. En *Luces y sombras del urbanismo de Barcelona* hace un recorrido histórico del urbanismo de la ciudad durante los últimos treinta años, es decir, del urbanismo de la democracia, al tiempo que da las claves para entender la ciudad desde una perspectiva crítica. ■

-> Jordi Borja, the Director of the Department of City Management and Urban Planning of the UOC's International Graduate Institute, is an expert in urban sociology and in strategic planning and local development. He has served on government organisations within the Barcelona Town Hall (1983-1995) and has worked professionally in Europe and America and for international organisations. In *Luces y sombras del urbanismo de Barcelona* [Lights and Shadows of Barcelona's Urban Development], he provides a historical survey of the city's urban development in the past 30 years, that is, the urban development of democracy. He also provides the keys for a critical understanding of this urban development. ■

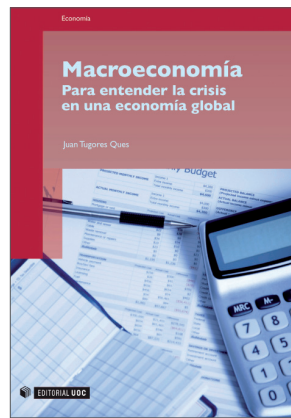

**Capgirant la universitat:
accions per al futur proper**
Imma Tubella / Begoña Gros
Editorial UOC. Innova

Imma Tubella i Begoña Gros, rectora i vicedirectora de Recerca i Innovació de la UOC, respectivament, recullen en aquest volum vuit reflexions sobre l'estat de la universitat, els problemes que l'afecten i els reptes que afronta en una societat canviant i marcada per les noves tecnologies. Rectores i directives d'universitats del Canadà, el Marroc, el Regne Unit, Espanya, Israel, Portugal i Mèxic analitzen els problemes actuals i proposen estratègies. Entre totes, ofereixen respostes clares a molts dels interrogants que es plantegen i aporten pautes per dissenyar una agenda per a l'acció que permeti millorar l'educació universitària en un futur proper. ■

Imma Tubella y Begoña Gros, rectora y vicedirectora de Investigación e Innovación de la UOC, respectivamente, recogen en este volumen ocho reflexiones sobre el estado de la universidad, los problemas que la afectan y los retos a los que se enfrenta en una sociedad cambiante y marcada por las nuevas tecnologías. Rectoras y dirigentes de universidades de Canadá, Marruecos, el Reino Unido, España, Israel, Portugal y México analizan los problemas actuales y proponen estrategias. Entre todas, ofrecen respuestas claras a muchos de los interrogantes que se plantean y aportan pautas para diseñar una agenda para la acción que permita mejorar la educación universitaria en un futuro próximo. ■

In this volume, Imma Tubella and Begoña Gros, President and Vice-President for Research and Innovation at the UOC, respectively, compile eight reflections on the state of universities, the problems affecting them and the challenges they are facing in a changing society marked by the new technologies. Presidents and senior officials at universities from Canada, Morocco, the United Kingdom, Spain, Israel, Portugal and Mexico analyse today's problems and propose strategies. All of them together offer clear answers to many of the questions asked and provide guidelines for designing an action agenda that will improve university education in the near future. ■

**Macroeconomía
Para entender la crisis en una
economía global**
Juan Tugores Ques
Editorial UOC

La macroeconomía torna a ser un tema actual. Les controvèrsies sobre atur, estímuls fiscals, dèficits i deute públics, actuacions dels bancs centrals i desequilibris internacionals ocupen altre cop un lloc central entre els especialistes i l'opinió pública. Juan Tugores, catedràtic del departament de Teoria Econòmica de la Universitat de Barcelona i consultor de l'assignatura d'Economia internacional dels Estudis d'Economia i Empresa de la UOC, resumeix en aquest document de manera sistemàtica i pedagògica quins continguts veritablement rellevants poden i s'han de transmetre als interessats en macroeconomia en aquesta segona dècada del segle XXI, marcada pel binomi globalització + crisi. ■

La macroeconomía vuelve a estar de actualidad. Las controversias sobre desempleo, estímulos fiscales, déficits y deuda públicos, actuaciones de los bancos centrales y desequilibrios internacionales ocupan lugares de nuevo centrales entre los especialistas y en la opinión pública. Juan Tugores, catedrático del departamento de Teoría Económica de la Universidad de Barcelona y consultor de la asignatura de Economía internacional de los Estudios de Economía y Empresa de la UOC, resume en este documento de forma sistemática y pedagógica qué contenidos realmente relevantes pueden y deben transmitirse a los interesados en macroeconomía en esta segunda década del siglo XXI, marcada por el binomio globalización + crisis. ■

The macroeconomy is in the news again. Controversies over unemployment, fiscal incentives, public deficits and debts, action taken by central banks and international imbalances, are once more the main talking point among experts and the general public. Juan Tugores, Professor of the Department of Economic Theory in the University of Barcelona and subject tutor of International Economy in the Department of Economics and Business Studies at the UOC summarises systematically and didactically in this paper the salient issues which can and must be conveyed to anyone interested in macroeconomy in this second decade of the 21st century, marked by the globalisation + financial crisis combo. ■

elchr
.uoc
.edu

PER EVA ASENSIO

Quines són les tecnologies que tenen més potencial d'impactar en l'educació superior? Això és el que ha analitzat l'*Informe Horizon 2010: Edició Iberoamericana*, produït per la UOC i el New Media Consortium (NMC), i que ha centrat la investigació en els països de la regió iberoamericana (incloent Llatinoamèrica, Espanya i Portugal). L'estudi ha detectat les tendències que afecten la pràctica de l'ensenyament, l'aprenentatge i la recerca creativa, els reptes crítics a què s'enfronten les organitzacions educatives i les sis tecnologies clau: els entorns col·laboratius, els mitjans socials, el contingut obert, els mòbils, la realitat augmentada i la web semàntica. El web del projecte pretén agrupar una xarxa d'experts per donar continuïtat a les recomanacions i línies d'acció plantejades per l'informe. ■

¿Cuáles son las tecnologías con un mayor potencial de impacto en la educación superior? Esto es lo que ha analizado el *Informe Horizon 2010: Edición Iberoamericana*, producido por la UOC y el New Media Consortium (NMC), y que ha centrado la investigación en los países de la región iberoamericana (incluyendo Latinoamérica, España y Portugal). Ha detectado las tendencias que están afectando la práctica de la enseñanza, el aprendizaje y la investigación creativa, los retos a los que se enfrentan las organizaciones educativas y las seis tecnologías clave: los entornos colaborativos, los medios sociales, el contenido abierto, los móviles, la realidad aumentada y la web semántica. El web del proyecto pretende agrupar a una red de expertos para dar continuidad a las recomendaciones y líneas de acción planteadas por el informe. ■

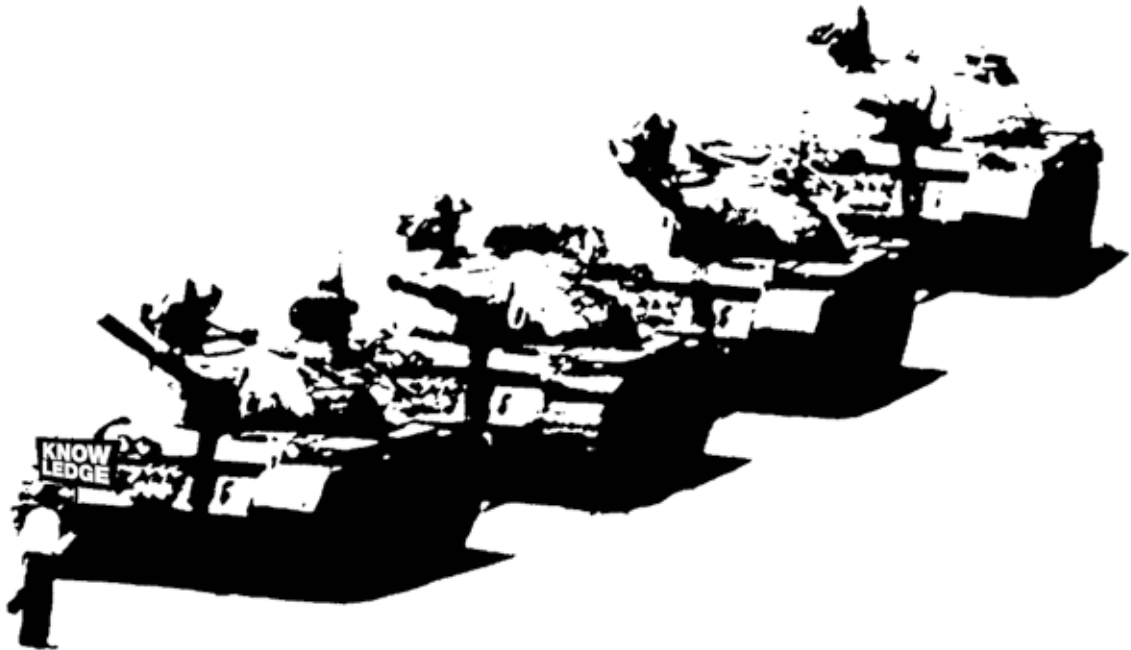
Which technologies have the greatest potential to impact higher education? This is what the *2010 Horizon Report: Iberoamerican Edition* analysed. This report, published by the UOC and the New Media Consortium (NMC), focused its research on the countries in the Iberoamerican region, including Latin America, Spain and Portugal. The study detected the trends that are affecting the practices of teaching, learning and creative research, the critical challenges facing educational organisations and the six key technologies: collaborative environments, social media, open content, mobile phones, augmented reality and the semantic web. The project's website aims to gather together a group of experts to follow up on the recommendations and avenues of action suggested by the report. ■

responsabilidad
eninternet
.wordpress
.com

Les tecnologies de la informació i la comunicació plantegen nous reptes jurídics. La propietat intel·lectual, l'intercanvi de continguts a través de les xarxes P2P, la responsabilitat pels comentaris enviats a pàgines web o la protecció de dades en un context de digitalització de la informació han obligat a qüestionar alguns dels principis jurídics i a desenvolupar nova legislació, sovint polèmica. El professor dels Estudis de Dret de la UOC Miquel Peguera proporciona una visió experta sobre aquesta qüestió al seu blog. Hi analitza tant la jurisprudència com les darreres novetats legislatives. ■

Las tecnologías de la información y la comunicación plantean nuevos retos jurídicos. La propiedad intelectual, el intercambio de contenidos a través de las redes P2P, la responsabilidad por los comentarios enviados a páginas web o la protección de datos en un contexto de digitalización de la información han obligado a cuestionar algunos de los principios jurídicos y a desarrollar nueva legislación, a menudo polémica. El profesor de los Estudios de Derecho de la UOC Miquel Peguera proporciona una visión experta sobre este tema en su blog. En él analiza tanto la jurisprudencia como las últimas novedades legislativas. ■

The information and communication technologies pose new legal challenges. Intellectual property, exchanges of content through P2P networks, liability for comments sent to websites and data protection in the context of information digitalisation have required some legal principles to be questioned and new, often controversial legislation to be enacted. UOC Professor of Law Miquel Peguera provides an expert vision on this issue in his blog, where he analyses both jurisprudence and the latest laws on the books. ■

**CAMPUS
PER LA PAU**

Universitat Oberta
de Catalunya
www.uoc.edu

El campus que la UOC posa al servei de la pau, la sostenibilitat i la resolució de conflictes. En col·laboració amb ONG i iniciatives solidàries, converteix l'educació virtual i el coneixement en una eina per solucionar problemes humanitaris.

www.campusperlapau.org

NOU UOC

II Al servei de l'estudiant /
Al servicio del
estudiante / At the
student's service /

VIII HIGHLIGHTS /

X Entrevista / Interview /
FRANCESC SERÉS

XIV OFERTA FORMATIVA /
Degrees offered /

XVII UOC EN XIFRES /
en cifras /
in numbers /

XVIII WEB /

XX ALUMNI /

XXII COMUNITAT /
JOSEP COLL

AL SERVEI DE L'ESTUDIANT

PER ARNAU CILLERO

El curs 1995-1996 va ser molt especial. Dos-cents sis estudiants molt motivats i professors i personal de gestió disposats a fer el que calgués per ajudar-los posaven els fonaments del que és la UOC avui dia. Els vincles que es van crear en aquella època entre els estudiants i els treballadors van ser molt forts i irrepetibles. Tots eren conscients que participaven en una gran aventura que començava.

Algunes de les primeres trobades i sopars que es van fer aquells dies en serveixen com a testimoni. Per exemple, Magí Almirall, director de l'Àrea de Tecnologia, recorda un sopar d'estiu de juliol de 1995. L'aleshores rector Gabriel Ferraté va dir en el seu discurs: "Aquesta és la millor universitat del món: 50 treballadors i cap estudiant; llàstima que així no durarà gaire".

En la mateixa línia, David Font, de Suport a la Recerca, explica que "al principi, les cartes d'admissió dels nous estudiants les signava personalment el rector Ferraté. En va guixar una dient: 'Aquest poble no existeix'.

Em vaig quedar perplex! 'És el meu poble', li vaig dir. A partir d'aquest dia Juneda va entrar a la història de la UOC".

"Recordo les matriculacions presencials, en què els futurs estudiants es trobaven amb el seu tutor i durant mitja hora es 'coneixien' i acordaven de què es matricularien. Després, nosaltres els formalitzàvem la matrícula. Imagina't... Ara això és impensable. Quan ho expliques a algun company que no ho ha viscut se sorprèn", apunta Fanny Galve, responsable de les seus territorials de Reus i Lleida. I afegeix: "Ara des de la xarxa territorial tenim més possibilitats i recursos per poder atendre els estudiants".

Mònica de Llorens, actual responsable de les seus territorials de Manresa, Salt i Vic, resumeix aquest període amb un "va ser una etapa molt bonica i emocionant. Érem com una gran família: ens coneixíem tots, tant els treballadors com els estudiants".

Des d'aleshores, la UOC ha evolucionat molt, i ha passat de ser un

AL SERVICIO DEL ESTUDIANTE

El curso 1995-1996 fue muy especial. Doscientos seis estudiantes muy motivados y profesores y personal de gestión dispuestos a hacer todo lo necesario para ayudarlos ponían los cimientos de lo que es la UOC en el día de hoy. Los vínculos que se crearon en aquella época entre los estudiantes y los trabajadores fueron muy fuertes e irrepetibles. Todos eran conscientes de que participaban en una gran aventura que comenzaba.

Algunos de los primeros encuentros y cenas que se celebraron aquellos días sirven de testigo. Por ejemplo, Magí Almirall, director del Área de Tecnología, recuerda una cena de verano de julio de 1995. El entonces rector Gabriel Ferraté dijo en su discurso: "Esta es la mejor universidad del mundo: 50 trabajadoras y ningún estudiante; lástima que eso no durará mucho".

En la misma línea, David Font, de la Oficina de Apoyo a la Investigación, explica que "al principio, las cartas de admisión de los nuevos estudiantes las firmaba personalmente el rector Ferraté. Tachó una diciendo: 'Este pueblo no existe'. ¡Me quedé perplejo! 'Es mi pueblo', le dije. A partir de ese día Juneda entró en la historia de la UOC".

"Recuerdo las matriculaciones presenciales, cuando los futuros estudiantes se encontraban con su tutor y durante media hora se 'conocían' y acordaban de qué se matricularían. Después, nosotros les formalizábamos

AT THE STUDENT'S SERVICE

The academic year 1995-1996 was very special. Two hundred and six highly motivated students, along with faculty and administrative staff willing to do whatever was necessary to help them, laid the foundations of what the UOC is today. The bonds forged back then between students and workers were strong and unique. They were all aware that they were participating in a huge adventure that was just getting underway.

Some of the first gatherings and dinners held back then show this. For example, Magí Almirall, Director of the Office of Learning Techno-

logies, recalls a summer dinner held in July 1995. The then-President, Gabriel Ferraté, said in his speech: "This is the best university in the world: 50 workers and no students. Too bad it won't stay that way for long".

In the same vein, David Font from the Research Support Office recounts that "at first, the admission letters for new students were signed by President Ferraté personally. One day, as he signed one he said, 'This village doesn't exist! I was perplexed! 'It's my village', I told him. On that day, Juneda went down in UOC history."

"I remember the in-person enrolment process when future students met with their counsellor and "got to know each other" for half an hour and agreed to which programme the student would take. Afterwards, we formalised their enrolment. Imagine that... Now it would be impossible. When you tell this to colleagues who weren't here then, they are surprised," says Fanny Galve, head of the regional centres in Reus and Lleida. She adds,

“Al principi érem com una gran família: ens coneixíem tots, tant els treballadors com els estudiants”

“Al principio éramos como una gran familia: nos conocíamos todos, tanto los trabajadores como los estudiantes”

“At first we were like one big family: we all knew each other, both workers and students”

projecte a una gran universitat. Avui, més de 3.600 persones treballen directament o indirectament perquè els més de 56.000 estudiants que hi cursen alguna titulació puguin acomplir les fites que s'han marcat. D'aquestes, més de 800 persones formen part de l'equip propi de la Universitat. Algunes hi són des del principi, d'altres són noves, però el que comparteixen és la il·lusió i la voluntat de fer tot el possible per prestar un bon servei.

La rectora Imma Tubella subratlla les dificultats implícites al creixement de la Universitat: “Creixem en nombre, però això també vol dir que creixem en complexitat”. Per afrontar-ho, segons Tubella, “necessitem una universitat àgil i segura i, si hem de revisar processos per millorar en la gestió de l'atenció, ho farem perquè som una universitat orientada al servei i els estudiants són la nostra raó de ser”.

El model educatiu de la UOC és el principal tret distintiu de la Univer-

>>

la matrícula. Imagínate... Ahora eso es impensable. Cuando se lo cuentas a algún compañero que no lo ha vivido se sorprende”, apunta Fanny Galve, responsable de las sedes territoriales de Reus y Lleida. Y añade: “Ahora desde la red territorial tenemos más posibilidades y recursos para poder atender a los estudiantes.”

Mònica de Llorens, actual responsable de las sedes territoriales de Manresa, Salt y Vic, resume este período con un “fue una etapa muy bonita y emocionante. Éramos como una gran familia: nos conocíamos todos, tanto los trabajadores como los estudiantes”.

Desde entonces, la UOC ha evolucionado mucho, y ha pasado de ser un proyecto a una gran universidad. Hoy, más de 3.600 personas trabajan directa o indirectamente para que los más de 56.000 estudiantes que cursan alguna titulación puedan cumplir los objetivos que se han marcado. De estas, más de 800 personas forman parte del equipo propio de

la Universidad. Algunas están desde el principio, otras son nuevas, pero comparten la ilusión y la voluntad de hacer todo lo posible para prestar un buen servicio.

La rectora Imma Tubella subraya las dificultades implícitas al crecimiento de la Universidad: “Crecemos en número, pero esto también significa que crecemos en complejidad”. Para afrontarlo, según Tubella, “necesitamos una universidad ágil y segura y, si hemos de revisar procesos para mejorar en la gestión de la atención, lo haremos porque somos una universidad orientada al servicio y los estudiantes son nuestra razón de ser”.

El modelo educativo de la UOC es el principal rasgo distintivo de la Universidad desde su inicio. Y dentro de este, uno de sus elementos diferenciadores es el acompañamiento integral que reciben los estudiantes, ya sea en la vertiente académica o en los trámites y gestiones. La atención no docente adquiere aquí protagonismo.

>>

“Now with the regional network, we have more opportunities and resources to deal with students.”

Mònica de Llorens, the current head of the regional centres in Manresa, Salt and Vic, summarises this period by saying, “it was a very funny, exciting time. We were like one big family: we all knew each other, both workers and students.”

Since then, the UOC has evolved a great deal, shifting from being a project to a large university. Today, more than 3,600 people work directly or indirectly to ensure that the more than 56,000 students earning a degree there can fulfil the goals they have set for themselves. Of them, more than 800 people are on the university's in-house team. Some have been there from the start, while others are new, but what they share is enthusiasm and the desire to do everything within their means to provide good service.

President Imma Tubella stresses the difficulties implied in the University's growth: “We are growing in number, but this also means that we are growing in complexity.” To deal with this, Tubella says that “we need a streamlined, secure university, and if we have to review our processes to improve student care, we will do so because we are a service-oriented university and the students are our *raison d'être*.”

The UOC's educational model has been the hallmark of the university ever since it was founded. Within this model, one of the UOC's distinctive features is how students are helped along the entire process, in both their academic and their administrative paperwork. This is where the services provided by the non-teaching staff come to the fore.

Besides the in-person services they are provided at the regional centres and the coaching from their counsellors, the services that students use the most are delivered virtually, and they access them via the specific

>>

Algunes persones del Grup Operatiu de Serveis Territorials: / **Algunas personas del Grupo Operativo de Servicios Territoriales:** / Some people of the Regional Services department / ➔↓ Irene Lozano, Ricard Giménez, Laia Jiménez, Alfred Charques, Jorge Bronet, Josep M. Basté, Mercè Mas, Toni Romero, Mònica de Llorens

Grup Operatiu de Funció Tutorial: / **Grupo Operativo de Función Tutorial:** / Counselling Function department: / ➔ Toni Pintado, Imma Corregidor, Didac Bea, Leti Sánchez, David Abelló, Sílvia Puigbó

<<

sitat des que va començar. I dins d'aquest, un dels seus elements diferenciadors és l'acompanyament integral que reben els estudiants, ja sigui en la vessant acadèmica com en els tràmits i gestions. És aquí on l'atenció no docent pren protagonisme.

Els serveis d'atenció que els estudiants utilitzen majoritàriament –deixant de banda l'atenció presencial que se'ls presta des de les delegacions territorials i l'atenció i acompanyament que reben dels tutors– són virtuals i s'hi accedeix des de l'espai específic de Servei d'atenció del Campus Virtual. Des d'aquí, l'estudiant pot explicar la seva consulta o incidència i presentar una queixa.

Internament, els sistemes de gestió de les consultes i les queixes són força diferents, ja que l'atenció de consultes és descentralitzada i hi intervenen múltiples persones i departaments –tant de la UOC com externs–, mentre que totes les queixes que presenten els estudiants

<<

Los servicios de atención que los estudiantes utilizan mayoritariamente –dejando de lado la atención presencial que se les presta desde las delegaciones territoriales y la atención y acompañamiento que reciben de los tutores– son virtuales y se accede a ellos desde el espacio específico de Servicio de atención del Campus Virtual. Desde aquí, el estudiante puede exponer su consulta o incidencia y presentar una queja.

Internamente, los sistemas de gestión de las consultas y las quejas son bastante distintos, ya que la atención de consultas está descentralizada e intervienen múltiples personas y departamentos –tanto de la UOC como externos–, mientras que todas las quejas que presentan los estudiantes se responden directamente desde el grupo operativo de Atención al Estudiante.

Justo es decir que los estudiantes también tienen al alcance el Servicio de ayuda informática telefónico, imprescindible en casos de olvido o pérdida de las contraseñas de acceso al Campus.

<<

Student Services on the Virtual Campus, where students can send in inquiries, report incidents or submit grievances.

Internally, the systems for managing inquiries and grievances are quite different. The inquiries tend to be dealt with on a decentralised basis, and many people and departments – both in the UOC and outside it – take part in the process, while all the grievances that students lodge are answered directly by the operating group in Student Care.

It is worth mentioning that students are also offered the IT helpline, which is crucial should they forget or lose their passwords to the Campus.

Apart from these channels, the UOC also offers students other mechanisms for communication and inquiries, such as the counsellor classroom (where the counsellors perform much of their informative and student care activities) and the network of regional centres, UOC points and offices spread all around Catalonia, different regions in Spain and strategic points abroad.

es responen directament des del grup operatiu d'Atenció a l'Estudiant.

Val a dir que els estudiants també tenen a l'abast el Servei d'ajuda informàtica telefònic, imprescindible en els casos d'oblit o pèrdua de les claus d'accés al Campus.

A banda dels canals citats, la UOC també posa a disposició dels estudiants altres mecanismes de comunicació i consulta, com l'aula de tutoria (on els tutors desenvolupen bona part de la seva activitat d'informació i atenció) o la xarxa de seus territorials, punts UOC i oficines repartides per tot Catalunya, diverses comunitats de l'Estat i punts estratègics de l'estranger.

Toni Romero, director de Serveis Territorials, explica quins serveis ofereixen: "Des de les seus proporcionem atenció personalitzada, recursos per a l'estudi i un espai per trobar-se amb els companys. A banda d'això, treballem per potenciar la visibilitat i la notorietat de la UOC en el territori

>>

Aparte de los canales citados, la UOC también pone a disposición de los estudiantes otros mecanismos de comunicación y consulta, como el aula de tutoría (donde los tutores desarrollan buena parte de su actividad de información y atención) o la red de sedes territoriales, puntos UOC y oficinas repartidas por toda Cataluña, varias comunidades españolas y puntos estratégicos del extranjero.

Toni Romero, director de Servicios Territoriales, expone los servicios que ofrecen: "Desde las sedes proporcionamos atención personalizada, recursos para el estudio y un espacio para encontrarse con los compañeros. Asimismo, trabajamos para potenciar la visibilidad y la notoriedad de la UOC en el territorio y el despliegue de un plan de actividades con objeto de potenciar y estrechar los vínculos de colaboración entre la UOC y la sociedad civil de aquellas partes del territorio que pivotan en torno a nuestras sedes".

>>

Toni Romero, Director of Regional Services, describes the services offered: "The centres provide personalised care, student resources and a place where students can meet with their classmates. In addition, we also strive to enhance the visibility of the UOC and awareness of the university in the region and deploy an activities plan with the goal of fostering and improving the partnership between the UOC and civil society in the parts of the country near our centres."

In turn, Imma Corregidor, Director of the Counsellor Support Service, stresses the role played by the counsellors. "When you study at an online university, the figure of the counsellor is an essential part of your education. Issues like being familiar with the virtual campus, choosing classes, the weekly study load, organising and planning study time and the degree of motivation are vitally important factors that can determine a student's success or failure in the programme. The

>>

“Si al final de tot el procés l'estudiant no se sent ben servit, la nostra feina no té sentit”

<<

i el desplegament d'un pla d'activitats amb l'objectiu de potenciar i estrènyer els vincles de col·laboració entre la UOC i la societat civil d'aquelles parts del territori que pivoten entorn de les nostres seus”.

Al seu torn, Imma Corregidor, directora de Funció Tutorial, remarca el paper que juguen els tutors. “Quan s'estudia en una universitat en línia, la figura del tutor és una part essencial de l'acció formativa. Qüestions com el coneixement del campus virtual, la tria d'assignatures, la càrrega lectiva semestral, l'organització i planificació del temps d'estudi, el grau de motivació, etc., són aspectes de vital importància que poden condicionar l'èxit o el fracàs de l'aprenentatge. La tasca del tutor és clau per orientar l'estudiant de manera personalitzada.”

Tot i això, hi ha moments en què, malgrat els esforços, els canals d'atenció van al límit de la seva capacitat, com ara en els períodes de matriculació o el començament de semestre. Així, per exemple, durant

<<

A su vez, Imma Corregidor, directora de Función Tutorial, señala el papel que desempeñan los tutores. “Cuando se estudia en una universidad en línea, la figura del tutor es una parte esencial de la acción formativa. Cuestiones como el conocimiento del campus virtual, la elección de asignaturas, la carga lectiva semestral, la organización y planificación del tiempo de estudio, el grado de motivación, etc., son aspectos de vital importancia que pueden condicionar el éxito o el fracaso del aprendizaje. La tarea del tutor es clave para orientar al estudiante de manera personalizada.”

Con todo, hay momentos en que, a pesar de los esfuerzos, los canales de atención van al límite de su capacidad, como en los períodos de matriculación o al principio de semestre. Así, por ejemplo, durante los

<<

counsellor's job is to provide students with personalised guidance.”

Nevertheless, there are times when despite the efforts, the channels of student care surpass their capacity, such as during enrolment periods or at the beginning of term. For example, during the first 15 days of March 2010, the UOC handled more than 10,000 inquiries. Extraordinary measures had to be put into place to deal with all of them, such as extended hours at the initial level of care. This enabled inquiries to be dealt with in the evenings and over the weekends.

“Si al final de todo el proceso el estudiante no se siente bien atendido, nuestro trabajo no tiene sentido”

els primers quinze dies de març de 2010, la UOC va atendre més de 10.000 peticions. Per donar resposta a totes, va caldre aplicar mesures extraordinàries com l'ampliació dels horaris en el primer nivell d'atenció; això va permetre aquells dies atendre consultes els vespres i al llarg del cap de setmana.

Per poder-se fer una idea dels volums: els diferents serveis d'atenció van respondre 170.000 consultes el 2009, un 29% més que l'any anterior. “Aquest ritme d'entrada de consultes molt concentrat en determinades èpoques de l'any dificulta la planificació i és uns dels reptes més rellevants de la gestió de l'atenció a l'estudiant”, adverteix Antoni Oriol Manzanares, director del grup operatiu d'Atenció a l'Estudiant.

Precisament per intentar millorar en aquest i altres aspectes, durant el 2010 la UOC ha posat en marxa el Pla director de serveis, amb un horitzó de tres anys. Segons explica Esther Gonzalvo, directora de l'Àrea de Ser-

primeros quince días de marzo de 2010, la UOC atendió más de 10.000 peticiones. Para dar respuesta a todas, hubo que aplicar medidas extraordinarias como la ampliación de los horarios en el primer nivel de atención; eso permitió aquellos días atender consultas hasta última hora de la tarde y durante el fin de semana.

Para hacerse una idea de los volúmenes: los distintos servicios de atención respondieron 170.000 consultas en 2009, un 29% más que el año anterior. “Este ritmo de entrada de consultas muy concentrado en determinadas épocas del año dificulta la planificación y es uno de los retos más relevantes de la gestión de la atención al estudiante”, advierte Antoni Oriol Manzanares, director del grupo operativo de Atención al Estudiante.

Precisamente para intentar mejorar en este y otros aspectos, durante 2010 la UOC ha puesto en marcha el Plan director de servicios, con un horizonte de tres años. Según expone Esther Gonzalvo, directora del Área

To get an idea of the volumes, the different care services responded to 170,000 inquiries in 2009, 29% more than the previous year. “This pace of incoming inquiries highly concentrated during certain periods of the year makes it difficult to plan and is one of the most important challenges facing the management of student care,” said Antoni Oriol Manzanares, Director of the Student Care operating group.

Precisely in an effort to improve this and other services, in 2010 the UOC launched its three-year Services Steering Plan. Esther Gonzalvo, Director of Student Services, explains that the diagnosis was made by students themselves through a focus group and interviews. “Based on their perceptions, we have prioritised the services that need improvement in which the heads of the services will design the necessary actions,” she states.

Pere Fabra, the Vice-President for Academic Planning and Faculty, stresses the service-oriented attitude that must be fostered internally in

Grup Operatiu d'Atenció a l'Estudiant: / **Grupo Operativo de Atención al Estudiante:** / Student Services Operative Team / ➔➡ Xavi Linares, Maria Timoneda, Jaume Martínez, Laura Vives, Lara Álvarez, Rosa Fàbregues, Mireia Bertran, Aurèlia Artés, Bea Rodríguez, Imma Ferrer, Toni Manzaneres, Sandra Baquedano

vei a l'Estudiant, la diagnosi l'han feta els mateixos estudiants, per mitjà d'una reunió de grup i entrevistes. "És a partir de les seves percepcions que s'han prioritzat els serveis que s'han de millorar i que els responsables de servei dissenyaran les accions necessàries", afirma.

Pere Fabra, vicerector d'Ordenació Acadèmica i Professorat, destaca l'actitud de servei que cal desenvolupar internament per poder-la oferir externament: "Si al final de tot el procés l'estudiant no se sent ben servit, la nostra feina no té sentit".

Específicament en el cas de l'atenció, s'està treballant en la millora de la qualitat de l'atenció de consultes acadèmiques, de les incidències informàtiques, de l'atenció presencial i telefònica i del servei d'atenció de la Biblioteca. Altres processos com l'avaluació d'estudis previs i el servei de matriculació també posaran en marxa millores durant aquest any. ■

de Servicio al Estudiante, han hecho el diagnóstico los propios estudiantes, por medio de una reunión de grupo y entrevistas. "A partir de sus percepciones se han priorizado los servicios que han de mejorarse y para los que los responsables de servicio diseñarán las acciones necesarias", afirma.

Pere Fabra, vicerector de Ordenación Académica y Profesorado, destaca la actitud de servicio que hay que desarrollar internamente para poder ofrecerla externamente: "Si al final de todo el proceso el estudiante no se siente bien atendido, nuestro trabajo no tiene sentido".

Específicamente en el caso de la atención, se está trabajando en la mejora de la calidad de la atención de consultas académicas, de las incidencias informáticas, de la atención presencial y telefónica y del servicio de atención de la Biblioteca. Otros procesos como la evaluación de estudios previos y el servicio de matriculación también pondrán en marcha mejoras durante este año. ■

"If at the end of the entire process students do not feel that they were served well, our efforts are futile"

order to offer it externally: "If at the end of the entire process students do not feel that they were served well, our efforts are futile."

Specifically in the case of student care, efforts are underway to improve the quality of the response to academic inquiries, computer incidents, in-person and telephone care and library services. Other processes like assessment of prior studies and the enrolment service will also implement improvements this year. ■

HIGHLIGHTS/2010

(01/03)

Comença a funcionar O2,
el repositori institucional

(17/03)

The UOC and the FAO
join forces to offer a
course on Food Security

(29/04)

La UOC llança l'E-treball per
afavorir la conciliació i promoure
la flexibilitat de presència
en el lloc de treball

(27/05)

New Unesco-FCB-UOC Chair
in Sports for Social Co-existence
and Conflict Resolution

(21/06)

Primer MBA de Ciencias
inmobiliarias

(28/05)

Educational materials
are adapted for the iPad

(06/07)

La informàtica
en núvol, a debat
en el VI Congrés IDP

(12/07)

La CCMA i la UOC posen en
marxa el màster d'Entreteniment
TV3-UOC

(20/07)

**Viure la realitat augmentada
ja és possible**

(06/08)

El nou edifici Media-TIC de
Barcelona acull els centres
de recerca de la UOC

(30/07)

Premiere issue of the Journal of Conflictology,
a publication focused on conflict resolution

(31/08)

La UOC crea una escuela de liderazgo para sus directivos

(13/09)

La rectora reforça la seva presència a la xarxa

La rectora online: www.uoc.edu/portal/catala/rectora/index.html

(30/09)

Localret i la UOC ofereixen cursos de formació als més de 92.000 treballadors dels ajuntaments de Catalunya

(05/10)

La Cátedra Unesco analiza el potencial de las tecnologías móviles como herramientas de aprendizaje y desarrollo

(21/10)

El projecte Icària UPF-UOC guanya el Campus d'Excel·lència Internacional

(25/10)

La aplicación Readspeaker hace la UOC más móvil y accesible

(29/10)

Los participantes del Open Ed 2010 debaten en Barcelona el impacto y la sostenibilidad de los recursos educativos abiertos

(09/11)

La UOC col·labora en la geolocalització de fosses comunes de la Guerra Civil

(12/11)

Se graduan cerca de 6.000 estudiantes

(16/11)

The scientific impact of Catalan research is on a par with that of Canada, Singapore and Finland

(03/12)

The University launches a variety of resources to support its disabled students

ENTREVISTA/

FRANCESC SERÉS

“EL CONEIXEMENT ÉS PÚBLIC I HA DE SER DEBATUT I TRANSFORMAT”

PER TERESA FÈRRIZ

Joan Roca de Vilals

We agreed to meet in front of Santa Maria del Mar, near Cap del Món Street, where one of the characters in *La força de la gravetat* [The Force of Gravity] – which won him the 2007 National Literature Prize – begins his journey into the history of Barcelona. However, we run into each other a few metres before that: Francesc Serés stands rapt before the display window of a hardware shop. “I

Vam quedar de trobar-nos davant de Santa Maria del Mar, prop del carrer del Cap del Món, per on un dels personatges de *La força de la gravetat* – amb què va guanyar el Premi Nacional de Literatura 2007 – s’endinsa en la història de Barcelona. Coincidim, però, uns metres abans: Francesc Serés està encaterinat davant de l’aparador d’una ferreteria. “M’agraden molt totes aquestes eines”, em diu mentre mira les barrines, les broques i els trepants, i et sembla que t’està parlant aquell noi de la Franja el qual, com tots els de la plana de Lleida, vivia la visita anual a la Fira de Sant Miquel com una festa. Francesc Serés va néixer a Saidí fa 37 anys i ara en fa cinc que viu al Sallent, un poble de divuit habitants prop d’Olot. Passa per Barcelona molt sovint, però s’hi queda només el temps imprescindible, i això –sembla que ho diu amb sinceritat– li dóna tota la llibertat del món per escriure i li permet fugir de servituds.

Quedamos en encontrarnos delante de Santa Maria del Mar, cerca de la calle Cap del Món, por el que uno de los personajes de *La fuerza de la gravedad* – obra con la que ganó el Premi Nacional de Literatura 2007 – se adentra en la historia de Barcelona. Pero coincidimos unos metros antes: Francesc Serés está embelesado ante el escaparate de una ferreteria. “Me gusta mucho este tipo de herramientas”, me dice mientras mira las barrenas, las brocas y los taladros, y tienes la sensación de que te está hablando aquel muchacho de la Franja que, como todos los del llano de Lleida, vivía la visita anual a la Feria de Sant Miquel como una fiesta. Francesc Serés nació en Zaidín hace 37 años y lleva cinco viviendo en El Sallent, un pueblo de dieciocho habitantes cercano a Olot. Pasa por Barcelona muy a menudo, pero solo se queda el tiempo imprescindible, y eso –parece que lo dice con sinceridad– le da toda la libertad del mundo para escribir y le permite huir de servidumbres.

really like all these tools,” he tells me as he looks at the drills, bits and augers, and it seems like that boy from the border area between Aragon and Catalonia is the one talking, the boy who, just like everyone from the plain of Lleida, awaited the annual return of the Sant Miquel Fair with bated breath

Francesc Serés was born in Zaidín 37 years ago, but for the past five years he has lived in Sallent, a village of 18 inhabitants near Olot, in Catalonia. He comes to Barcelona often, but he only stays as long as he has to, and that – he seems to say with total honesty – gives him all the freedom in the world to write and escape servitude.

Serés (or perhaps it is the writer doing it) looks at and listens to you carefully when you speak. It is easy to see his interest in people, an interest shared by all good weavers of tales: they seek the human being behind the apparently insignificant anecdote, and they pay

“EL CONOCIMIENTO ES PÚBLICO Y DEBE SER DEBATIDO Y TRANSFORMADO”

“KNOWLEDGE IS PUBLIC AND SHOULD BE DEBATED AND TRANSFORMED”

Serés (potser és l'escriptor qui ho fa) et mira i t'escolta amb atenció quan parles. Se li veu de lluny l'interès per les persones que comparteixen tots els bons creadors d'històries: busquen l'ésser humà rere l'anècdota aparentment insignificant i s'interessen per un munt de detalls que a d'altres avorreixen o, simplement, ignoren. Qualsevol història, sembla dir-te amb els ulls, es pot convertir en una peça més de l'univers inabastable de les relacions humanes que cerca en els llibres, propis i aliens.

Parlem de l'evolució de la seva obra, dels canvis que s'estan vivint en el món de l'edició a partir de la generalització d'internet (“Molt ràpids, gairebé ni te n'adones de tant com ho són”, comenta) i sobre els projectes de difusió de la literatura que estem desenvolupant a la UOC, on ell participa de fa anys: la seva pàgina va ser una de les primeres a publicar-se dins del portal multilingüe

Serés (tal vez es el escritor quien lo hace) te mira y te escucha con atención cuando hablas. Se le nota de lejos ese interés por las personas que comparten todos los buenos creadores de historias: buscan al ser humano tras la anécdota aparentemente insignificante y se interesan por una gran cantidad de detalles que otros encuentran aburridos o, simplemente, ignoran. Cualquier historia, parece decirte con los ojos, se puede convertir en una pieza más del universo inalcanzable de las relaciones humanas que busca en los libros, propios y ajenos.

Hablamos de la evolución de su obra, de los cambios que se están viviendo en el mundo de la edición a partir de la generalización de internet (“Muy rápidos, casi no te das cuenta, de tan rápidos”, comenta) y de los proyectos de difusión de la literatura que estamos desarrollando en la UOC, en los que él participa desde hace años: su página fue una de las primeras en publicarse en el portal multilingüe

attention to a host of details that would bore or simply slip by others. Any story, he seems to be telling you with his eyes, can become yet another piece in the vast web of human relations that he seeks in books, both his own and those written by others.

We talk about the evolution in his oeuvre, the changes that have taken place in the world of publishing since the spread of the Internet (“So quickly you hardly realise how many changes there are,” he comments) and the UOC's programmes aimed at spreading literature. He has been associated with us for years: his webpage was one of the first to be published on the multilingual portal of Catalan authors back in 2004, he won the 2005 LletrA Prize for the best website, and more recently he served on the jury for the 2010 prizes as both a writer and a design connoisseur (he has a solid university education in Fine Arts and Anthropology).

d'autors catalans, el 2004; va guanyar el premi LletrA 2005 al millor web i, més recentment, ha format part del jurat de la convocatòria 2010 en qualitat d'escriptor i entès en disseny (té una sòlida formació universitària en Belles Arts i Antropologia). Va publicar la seva primera obra, *Els ventres de la terra*, el 2000; el desembre d'aquell mateix any, es posaven en línia i en obert a la UOC les primeres pàgines web d'autors i obres de la literatura catalana. El seu primer text escrit expressament per a la xarxa és de fa tres anys: “Va ser un conte de Sant Jordi que em va demanar la xarxa de biblioteques de la Generalitat de Catalunya i que va il·lustrar Leo Beard”. “El pacte” encara es pot llegir a la web del Departament de Cultura sota una llicència Creative Commons.

La qüestió dels drets d'autor a internet no el deixa indiferent, sobretot des que els editors li han proposat digitalitzar la seva

>>

de autores catalanes, en 2004; ganó el premio LletrA 2005 a la mejor web y, más recientemente, ha formado parte del jurado de la convocatoria 2010 en calidad de escritor y entendido en diseño (posee una sólida formación universitaria en Bellas Artes y Antropología). Publicó su primera obra, *El vientre de la tierra*, en 2000; en diciembre de aquel mismo año, se ponían en línea y en abierto en la UOC las primeras páginas web de autores y obras de la literatura catalana. Su primer texto escrito expresamente para la red es de hace tres años: “Fue un cuento de Sant Jordi que me pidió la red de bibliotecas de la Generalitat de Catalunya y que ilustró Leo Beard”. “El pacto” aún se puede leer en la web del Departament de Cultura bajo una licencia Creative Commons. La cuestión de los derechos de autor en internet no le deja indiferente, sobre todo desde que los editores le han propuesto digitalizar su obra. “Lo que ocurre es que no sé

>>

He published his first work, *Els ventres de la terra* [The Belly of the Earth] in 2000. In December of the same year, the first websites of Catalan literary authors and works were made freely available online at the UOC. His first text written just for the web came out three years ago: “It was a tale commissioned by the Catalan government's network of libraries to celebrate Saint George's Day; it was illustrated by Leo Beard”. “El pacte” [The Pact] can still be read on the website of the Catalan Department of Culture under a Creative Commons license.

He is concerned about the issue of copyright on the Internet, especially since the publishers suggested that he digitalise his works. “The problem is that I don't know whether it's going slower than they thought at first or whether the crisis has ground everything to a bit of a halt... Or whether it really is a comfortable enough for-

>>

<<

obra. “El que passa és que no sé si és una cosa que va més lenta del que en un principi es preveia o si la crisi ho ha aturat tot una mica... O si finalment és un format prou còmode: jo no m’hi acabo de trobar del tot bé amb el llibre electrònic.” Defensar el valor de la propietat intel·lectual no li impedeix, però, reconèixer la necessitat de publicar a internet en obert. “Has de posar tot allò que fas a disposició de la gent que s’hi interessa perquè el coneixement és públic i ha de poder ser debatut i transformat.” Tot i les incerteses, Serés coneix ara molts més lectors que abans i les relacions són d’una immediatesa inimaginable fa deu anys. “Ara tot és molt més ràpid i molt més proper: qualsevol lector et pot enviar un correu electrònic dient-te què li ha semblat el llibre. Com més possibilitats obre la xarxa, més retorn tens. Sempre que m’escriu un lector, li contesto, és clar que sí, només faltaria. Una altra cosa és

<<

si es algo que va más lento de lo que en un principio se preveía o si la crisis lo ha parado todo un poco... O si finalmente es un formato lo bastante cómodo: yo no acabo de sentirme bien del todo con el libro electrónico.” Defender el valor de la propiedad intelectual no le impide, sin embargo, reconocer la necesidad de publicar en internet en abierto. “Tienes que poner todo lo que haces a disposición de la gente que está interesada porque el conocimiento es público y debe poder ser debatido y transformado.”

A pesar de las incertidumbres, Serés conoce ahora a muchos más lectores que antes y las relaciones son de una inmediatez inimaginable hace diez años. “Ahora todo es mucho más rápido y mucho más cercano: cualquier lector te puede enviar un correo electrónico diciéndote lo que le ha parecido el libro. Cuantas más posibilidades abre la red, más retorno obtienes. Siempre que me escribe un lector, le contesto,

<<

mat: I still haven’t gotten fully used to reading e-books”. However, defending the value of intellectual property does not stop him from acknowledging the need to publish works freely on the Internet. “You have to make what you do available to people who are interested in it because knowledge is public and it should be debated and transformed.”

Despite the uncertainties, Serés now knows many more readers than before, and the relations are far more immediate than he could have imagined ten years ago. “Now everything is much quicker and more accessible: any reader can send you an email telling you what they thought of your book. The more possibilities the web opens up, the more returns you get. Whenever a reader writes to me, I answer them, obviously I do; it’s only right. Another thing is the quality of the return and the ability to make it yours and for it to help you

la qualitat del retorn i la capacitat de fer-lo teu i que et serveixi per tirar endavant nous projectes.” Serés mai no se n’està de participar en col·loquis en línia amb els seus lectors ni d’escriure als blogs que comenten les seves obres, com el d’El Llibreter.

L’autor també acostuma a usar internet per documentar-se. Si avui tornés a escriure *Contes russos*, segur que podria accedir a molta més informació en línia, però no tenir-la tampoc no va ser cap inconvenient. “Es tracta de construir mons i emplenar amb la imaginació i la creativitat les zones invisibles de les vides alienes, no et sembla?” Aquesta vintena de contes, una antologia apòcrifa de relats de cinc escriptors russos contemporanis que va guanyar el Premi Ciutat de Barcelona 2009, és l’obra madura d’aquell noi de Saidí que un dia, encuriosit per un munt de sigles del seu atlas escolar, va escriure a l’ambaixada soviètica de Madrid per demanar informació sobre la

por supuesto. ¡Faltaría más! Otra cosa es la calidad del retorno y la capacidad de hacerlo tuyo y que te sirva para sacar adelante nuevos proyectos.” Serés nunca se abstiene de participar en coloquios en línea con sus lectores ni de escribir en los blogs que comentan sus obras, como el de El Llibreter [el librero].

El autor también suele usar internet para documentarse. Si hoy volviera a escribir *Contes russos* [cuentos rusos], seguro que podría acceder a mucha más información en línea, pero no tenerla tampoco fue ningún inconveniente. “Se trata de construir mundos y llenar con la imaginación y la creatividad las zonas invisibles de las vidas ajenas, ¿no te parece?” Esta veintena de cuentos, una antología apócrifa de relatos de cinco escritores rusos contemporáneos que ganó el Premi Ciutat de Barcelona 2009, es la obra madura de aquel muchacho de Zaidín que un día, lleno de curiosidad por ese montón de siglas en

move on to new projects.” Serés is always willing to participate in online colloquia with his readers or to write on the blogs that comment on his works, such as El Llibreter [The Bookseller].

The author is also used to using the Internet for research. If he were to rewrite *Contes russos* [Russian Tales] today, he would surely find more information online, but not having that option did not stop him. “The goal is to build worlds and fill the invisible areas of others’ lives with your imagination and creativity, don’t you think?” These 20 tales, an apocryphal anthology of stories by five contemporary Russian writers that won the 2009 Ciutat de Barcelona Prize, is a mature work by that boy from Zaidín who one day, fascinated by a strange list of acronyms in his school atlas, wrote to the Soviet embassy in Madrid to request information on the USSR and received a heap of brochures filled with Communist propaganda. “With the

Francesc Serés a LletrA lletra.uoc.edu/ca/autor/francesc-seres

LletrA lletra.uoc.edu

Argus argus.uoc.edu

Música de poetes www.musicadepoetes.cat

TopobioGrafies de l'exili català
www.topobiografies.cat

"El pacte", de Francesc Serés
contesantjordio8.cultura.gencat.cat/catala.html

El Llibreter llibreter.blogspot.com

URSS i va rebre una col·lecció d'opuscles de propaganda comunista. "Amb la xarxa tens un munt de possibilitats que abans no existien, el que passa és que per si mateixa no és res més que informació que has d'elaborar. Pel que fa a la creació literària, internet s'assembla a la biblioteca de Babel: aquí sí que tens moltes, moltes oportunitats de fer coses noves."

Francesc Serés s'acomiada amb paraules generoses sobre els diferents webs i recursos docents del projecte LletrA, que fa servir regularment. "Són importants i força indispensables" per a una llengua i una cultura com la catalana, que ha d'aprofitar tant com pugui les possibilitats de difusió que permet internet. Comenta l'encert d'anar proposant any rere any nous projectes que saben sumar interessos, iniciatives i propostes dels agents del sistema literari i cita, com a exemples, les TopobioGrafies, Música de Poetes o la publicació mensual *Argus*.

su atlas escolar, escribió a la embajada soviética de Madrid para pedir información acerca de la URSS y recibió una colección de opúsculos de propaganda comunista. "Con la red tienes un montón de posibilidades que antes no existían, lo que ocurre es que por sí misma no es más que información que tienes que elaborar. En cuanto a la creación literaria, internet se parece más a la biblioteca de Babel: ahí sí que tienes muchísimas oportunidades de hacer cosas nuevas."

Francesc Serés se despide con palabras generosas sobre los distintos webs y recursos docentes del proyecto LletrA, que utiliza regularmente. "Son importantes y bastante indispensables" para una lengua y una cultura como la catalana, que tiene que aprovechar al máximo las posibilidades de difusión que permite internet. Comenta el acierto de ir proponiendo año tras año nuevos proyectos que saben sumar intereses, iniciativas y propuestas de los agentes del sistema literario y

web, you've got all sorts of possibilities that weren't there in the past, but by themselves they're nothing more than information that you then have to craft. In terms of literary creation, the Internet is like the library of Babel: it offers you many, many opportunities to do new things."

Francesc Serés bids farewell with generous words about the different websites and teaching resources of the LletrA project, which he uses regularly. "They are important and pretty much indispensable" for a language and culture like Catalan, which has to make the most of the dissemination opportunities that the Internet affords. He approvingly mentions how year after year LletrA embarks on new projects that are capable of merging the interests, initiatives and proposals of the agents in the literary system, and he cites as examples *TopobioGrafies*, *Música de poetes* and the monthly publication *Argus*.

Gairebé ja s'ha confós entre la multitud que camina pel barri de la Ribera quan encara em deixa caure: "Tot el millor està per venir!". Somric, té raó; també a la UOC, i al projecte LletrA, ho creiem, això: mai no havíem tingut tants canals a l'abast per donar a conèixer els bons escriptors i la bona literatura ni tants recursos i eines per a l'ensenyament o, millor encara, la promoció de la lectura. La nostra comunitat digital de lectors és molt sòlida, qualitativament i quantitativament (després d'una profunda renovació conceptual del projecte, les visites diàries ja ultrapassen els dos milers cada dia, entre estudiants universitaris i preuniversitaris, professors, investigadors i lectors d'arreu del món). Deu anys són molts a internet, i paga la pena celebrar-ho. De ben segur, però, el millor projecte LletrA encara està per venir. ■

cita, a modo de ejemplo, las TopobioGrafías, Música de Poetas o la publicación mensual *Argus*.

Ya casi se ha confundido entre la multitud que anda por el barrio de la Ribera cuando aún me suelta: "¡Lo mejor está por venir!". Sonrío, tiene razón; también en la UOC, y en el proyecto LletrA, lo creemos: nunca habíamos tenido tantos canales al alcance para dar a conocer a los buenos escritores y la buena literatura ni tantos recursos y herramientas para la enseñanza o, mejor aún, la promoción de la lectura. Nuestra comunidad digital de lectores es muy sólida, cualitativa y cuantitativamente (después de una profunda renovación conceptual del proyecto, las visitas diarias sobrepasan ya las dos mil, entre estudiantes universitarios y preuniversitarios, profesores, investigadores y lectores del mundo entero). Diez años son muchos en internet, y vale la pena celebrarlo. Pero sin ninguna duda el mejor proyecto de LletrA aún está por venir. ■

He has almost blended into the crowds milling about in the La Ribera neighbourhood when he turns back and says: "The best is yet to come!" I smile; he is right. We at the UOC and in the LletrA project believe that, too. We have never had as many channels available to share our good writers and fine literature, nor as many resources and tools for teaching, or even better yet, for promoting reading. Our digital community of readers is very solid, both qualitatively and quantitatively (after a thorough conceptual overhaul of the project, there are more than 2,000 visits per day, including university and pre-university students, professors, researchers and readers from all over the world). Ten years is a lifetime on the Internet, and it is worth celebrating. Still, there is no doubt that the best LletrA project is yet to come. ■

OFERTA FORMATIVA/

Graus (estudis adaptats a l'EEES)

- Dret
- Psicologia
- Humanitats
- Llengua i Literatura Catalanes (*)
- Educació Social
- Comunicació
- Informació i Documentació
- Turisme
- Administració i Direcció d'Empreses
- Multimèdia
- Tecnologies de Telecomunicació
- Enginyeria Informàtica
- Màrqueting i Investigació de Mercats
- Relacions Laborals i Ocupació (*)
- Criminologia

Titulacions homologades

(diplomatures, llicenciatures i enginyeries)

- Ciències Empresarials
- Turisme
- Enginyeria d'Informàtica
- Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió
- Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Sistemes
- Eng. Tècn. de Telecomunicació, especialitat de Telemàtica
- Dret
- Humanitats (2n cicle) (*)
- Administració i Direcció d'Empreses (2n cicle)
- Ciències del Treball (2n cicle)
- Comunicació Audiovisual (2n cicle) (*)
- Documentació (2n cicle) (*)
- Investigació i Tècniques de Mercat (2n cicle)
- Psicopedagogia (2n cicle)
- Publicitat i Relacions Públiques (2n cicle)
- Estudis de l'Àsia Oriental (2n cicle)
- Estudis de Ciències Polítiques i de l'Administració (2n cicle) (*)

Doctorat (**)

- Doctorat sobre la Societat de la Informació i el Coneixement
- Doctorat en e-Learning

Institut Internacional de Postgrau (IIP)

L'IIP aplega l'oferta formativa de postgrau i formació contínua de la UOC, basada en els mateixos principis de qualitat, orientada al món professional i amb una visió internacional. El curs 2010-2011, la UOC imparteix els màsters següents adaptats a l'EEES:

Màsters universitaris

- Educació i TIC (e-learning)
- Gestió cultural
- Gestió cultural d'orientació acadèmica i investigadora
- Prevenció de riscos laborals
- Programari lliure (***)
- Societat de la informació i el coneixement
- Formació de professorat (*)
- Anàlisi política (*)
- Nutrició i salut
- Telemedicina

La UOC imparteix més de **200 postgraus i màsters**, que es distribueixen en els àmbits de coneixement següents:

- Global Executive Education (***)
- Economia i empresa
- Informàtica, multimèdia i telecomunicació (***)
- Comunicació i informació
- Dret i ciències polítiques
- Llengua, lingüística i traducció
- Art, cultura i societat
- Psicologia i ciències de l'educació
- Cooperació humanitària, pau i sostenibilitat (***)
- Ciències de la salut
- Gestió de la ciutat i urbanisme
- Turisme (*)
- Estudis nacionals i identitaris
- Estudis islàmics i àrabs (****)
- Sistemes alimentaris, cultura i societat (***)
- Societat de la informació

Novetats destacades

- MBA de Ciències immobiliàries
- Màster d'Entreteniment TV3-UOC

@teneu universitari: Dóna la possibilitat de matricular-se i cursar assignatures independents sense cap tipus de requisits previs. Es pot escollir entre més de 400 assignatures que s'ofereixen als diferents estudis a les mateixes aules que la resta d'estudiants i amb els mateixos recursos didàctics. La iniciativa parteix del concepte de l'estudiant oient de les universitats presencials.

Universitat Oberta d'Estiu: Ofereix programes de diversos àmbits de coneixement, com el Programa 2.0, Viatges, Aliment@ o Cultura oberta. Des de psicologia i salut, arts i humanitats, fins a informàtica, dret, turisme o economia i empresa.

Universitat d'Hivern i Seminaris: S'orienten a millorar aptituds i competències relacionades amb el desenvolupament personal i professional.

OcupaT: Programa formatiu específic per afavorir la inserció al mercat de treball i millorar l'ocupabilitat de les persones amb necessitats formatives.

Cursos de Català Obert: Preparació per obtenir els certificats oficials de coneixements de llengua catalana homologats per la Generalitat de Catalunya.

Escola de llengües: Tota l'oferta de llengües de la UOC, amb diferents nivells d'anglès, francès, xinès, japonès, català i alemany, d'acord amb el marc comú de referència europeu i incorporant una metodologia innovadora i col·laborativa.

EducacióOnline

- Curs d'accés a la universitat per a > 25 anys
- Cursos de formació superior per a professionals

www.educacionline.com

Aquests estudis s'imparteixen en català i castellà excepte en els casos següents: (*) Només en català (**) Només en anglès (***) A més en anglès (****) Només en francès.

OFERTA FORMATIVA/

Grados (estudios adaptados al EEES)

- Derecho
- Psicología
- Humanidades
- Lengua y Literatura Catalanas (*)
- Educación Social
- Comunicación
- Información y Documentación
- Turismo
- Administración y Dirección de Empresas
- Multimedia
- Tecnologías de Telecomunicación
- Ingeniería Informática
- Marketing e Investigación de Mercados
- Relaciones Laborales y Ocupación (*)
- Criminología

Titulaciones homologadas (diplomaturas, licenciaturas e ingenierías)

- Ciencias Empresariales
- Turismo
- Ingeniería de Informática
- Ingeniería Técnica de Informática de Gestión
- Ingeniería Técnica de Informática de Sistemas
- Ing. Téc. de Telecomunicaciones, especialidad en Telemática
- Derecho
- Humanidades (2º ciclo) (*)
- Administración y Dirección de Empresas (2º ciclo)
- Ciencias del Trabajo (2º ciclo)
- Comunicación Audiovisual (2º ciclo) (*)
- Documentación (2º ciclo) (*)
- Investigación y Técnicas de Mercado (2º ciclo)
- Psicopedagogía (2º ciclo)
- Publicidad y Relaciones Públicas (2º ciclo)
- Estudios del Asia Oriental (2º ciclo)
- Estudios de Ciencias Políticas y de la Administración (2º ciclo) (*)

Doctorado (**)

- Doctorado sobre la Sociedad de la Información y el Conocimiento
- Doctorado en e-Learning

Instituto Internacional de Posgrado (IIP)

El IIP reúne la oferta formativa de posgrado y formación continua de la UOC, basada en los mismos principios de calidad, orientada al mundo profesional y con una visión internacional. Durante el curso 2010-2011, la UOC imparte los siguientes másters adaptados al EEES:

Másters universitarios

- Educación y TIC (e-learning)
- Gestión cultural
- Gestión cultural de orientación académica e investigadora
- Prevención de riesgos laborales
- Software libre (***)
- Sociedad de la información y el conocimiento
- Formación de profesorado (*)
- Análisis político (*)
- Nutrición y salud
- Telemedicina

La UOC imparte más de **200 posgrados y másters**, que se distribuyen en los siguientes ámbitos de conocimiento:

- Global Executive Education (**)
- Economía y empresa
- Informática, multimedia y telecomunicación (***)
- Comunicación e información
- Derecho y ciencias políticas
- Lengua, lingüística y traducción
- Arte, cultura y sociedad
- Psicología y ciencias de la educación
- Cooperación humanitaria, paz y sostenibilidad (***)
- Ciencias de la salud
- Gestión de la ciudad y urbanismo
- Turismo (*)
- Estudios nacionales e identitarios
- Estudios islámicos y árabes (***)
- Sistemas alimentarios, cultura y sociedad (***)
- Sociedad de la información

Novedades destacadas

MBA de Ciencias inmobiliarias

Máster de Entretenimiento TV3-UOC

@teneo universitario: Da la posibilidad de matricularse y cursar asignaturas independientes sin ningún tipo de requisitos previos. Se puede elegir entre más de 400 asignaturas que se imparten en los diferentes estudios y cursarlas en las mismas aulas y con los mismos recursos didácticos que el resto de estudiantes. La iniciativa se inspira en el concepto del estudiante oyente de las universidades presenciales.

Universidad Abierta de Verano: Ofrece programas de distintos ámbitos del conocimiento como el Programa 2.0, viajes, Aliment@ o Cultura Abierta. Desde psicología y salud, artes y humanidades, hasta informática, derecho, turismo o economía y empresa.

Universidad de Invierno y Seminarios: Orientados a mejorar aptitudes y competencias relacionadas con el desarrollo personal y profesional.

OcupaT: Programa formativo específico para favorecer la inserción en el mercado de trabajo y mejorar la ocupabilidad de las personas con necesidades formativas.

Cursos de catalán abierto: Preparación para obtener los certificados oficiales de lengua catalana homologados por la Generalitat de Catalunya.

Escola de llengües: Toda la oferta de lenguas de la UOC, con distintos niveles de inglés, francés, chino, japonés, catalán y alemán, de acuerdo con el marco común de referencia europeo e incorporando una metodología innovadora y colaborativa.

EducaciOnline

- Curso de acceso a la universidad para > 25 años
- Cursos de formación superior para profesionales

www.educacionline.com

Estos estudios se imparten en catalán y castellano excepto en los casos siguientes: (*) Solo en catalán (**) Solo en inglés (***) Además en inglés (****) Solo en francés.

DEGREES OFFERED/

Bachelor's (degrees adapted to the EHEA)

- Law
- Psychology
- Humanities
- Catalan Language and Literature (*)
- Social Education
- Communication
- Information and Documentation
- Tourism
- Business Administration and Management
- Multimedia
- Telecommunications Technologies
- Computer Engineering
- Marketing and Market Research
- Labour Studies and Employment (*)
- Criminology

Approved degrees

(diplomas, Bachelor's and Engineering degrees)

- Business Sciences
- Tourism (*)
- Computer Engineering
- Technical Engineering in Computer Management
- Technical Engineering in Computer Systems
- Technical Engineering in Telecommunications, speciality in Telematics
- Law
- Humanities (2nd cycle) (*)
- Business Administration and Management (2nd cycle)
- Labour Sciences (2nd cycle)
- Audiovisual Communication (2nd cycle) (*)
- Documentation (2nd cycle) (*)
- Market Research and Techniques (2nd cycle)
- Educational Psychology (2nd cycle)
- Advertising and Public Relations (2nd cycle)
- East Asian Studies (2nd cycle)
- Political Science and Public Administration (2nd cycle) (*)

Doctorates (**)

- PhD on the Information and Knowledge Society
- PhD in e-Learning

International Graduate Institute (IIP)

The IIP organises all the UOC's post-graduate and lifelong learning classes, which are based on quality, are oriented towards the working world and have an international vision. In the academic year 2010-2011, the UOC is offering the following Master's adapted to the EHEA:

University Master's

- Education and ICT (E-learning)
- Cultural Management
- Researcher Guidance Cultural Management UOC-UDG-UIB
- Workplace Risk Prevention
- Free and Open Source Software Technology (***)
- Knowledge and Information Society
- Teacher Training (*)
- Political analysis (*)
- Nutrition and Health
- Telemedicine

The UOC offers **more than 200 post-graduate courses and Master's**, which are divided into the following areas of knowledge:

- Global Executive Education (***)
- Economics and Business
- IT, Multimedia and Telecommunications (***)
- Communication and Information
- Law and Political Science
- Language, Linguistics and Translation
- Art, Culture and Society
- Psychology and Education Sciences
- Humanitarian Cooperation, Peace and Sustainability (***)
- Health Sciences
- City Management and Urban Planning
- Tourism (*)
- National and Identity Studies
- Arab and Islamic Studies (****)
- Food Systems, Culture and Society (****)
- Information Society

New courses

- MBA in Property Sciences
- TV3-UOC Master's Degree in Entertainment

@tenu universitari: This gives students the option of registering for and taking independent courses without any type of prerequisite. This system allows students to choose from among more than 400 courses that are being offered in the different degree programmes in the same classes as the other students and using the same teaching materials. The initiative is based on the idea of the student who audits university classes.

Summer School: Programmes in different fields of knowledge, such as Programme 2.0, travelling, Aliment@ and Open Culture. They span from psychology and health, the arts and humanities to computer science, law, tourism or economy and business.

Winter University and Seminars: They aim at improving skills and capacities to foster professional and personal development.

OcupaT: Training programs for people with occupational problems to help them gain entry into the labour market.

Open Catalan Courses: Different levels of Catalan language courses to prepare for the official Catalan certificates approved by the Generalitat de Catalunya.

Language School: All the language courses offered at the UOC with different levels of English, French, Chinese, Japanese, Catalan and German, in alignment with the common European reference framework and using an innovative, cooperative methodology.

EducaciOnline

- University entrance courses for > 25 years.
- Higher training courses for professionals.

www.educacionline.com

These programmes are taught in Catalan and Spanish, except the following:
(*) Only in Catalan (**) Only in English (***) In English as well (****) Only in French.

ELS ESTUDIANTS DE LA UOC / LOS ESTUDIANTES DE LA UOC / THE UOC STUDENTS /

Distribució per tipus d'estudis / Distribución según el tipo de estudios / Distribution by type of programme /

Grau	
Graus EEES	10.666
Llicenciatures i enginyeries	18.824
Diplomatures i enginyeries tècniques	14.777
Postgrau	
Màsters universitaris	2.345
Doctorat	
Doctorat	131
Postgrau	
Màsters	732
Postgraus	1.265
Especialització	1.055
Títol propi	
Títol propi (GMMD)	509
Altres	
Ateneu universitari	2.887
Universitat Oberta d'Estiu i d'Hivern	2.966
Altres: Català Obert, Actualització, Programa de viatges, Seminaris	630
TOTAL	56.787

Distribució per estudis / Distribución por estudios / Distribution by programme /

Economia i Empresa	
Diplomatura de Ciències Empresarials	7.643
Diplomatura de Turisme	1.161
2n cicle d'Administració i Direcció d'Empreses	1.827
2n cicle de Ciències del Treball	1.449
2n cicle d'Investigació i Tècniques de Mercat	1.006
Grau de Turisme	193
Grau d'Administració i Direcció d'Empreses	1.547
Grau de Màrqueting i Investigació de Mercats	219
Màster de Prevenció de riscos laborals	471

Ciències de la Informació i la Comunicació	
Llicenciatura de Comunicació Audiovisual	656
2n cicle de Documentació	706
2n cicle de Publicitat i Relacions Públiques	1.035
Grau de Comunicació	675
Grau d'Informació i Documentació	168
Màster oficial de Societat de la informació i el coneixement	461
Dret i Ciència Política	
Llicenciatura de Dret	3.310
2n cicle de Ciències Polítiques i de l'Administració	491
Grau de Dret	1.843
Arts i Humanitats	
Llicenciatura de Filologia Catalana	512
Llicenciatura d'Humanitats	1.641
2n cicle d'Estudis de l'Àsia Oriental	714
Grau d'Humanitats	1.049
Grau de Llengua i Literatura Catalanes	167
Màster universitari de Gestió cultural	277
Psicologia i Ciències de l'Educació	
Llicenciatura de Psicologia	2.659
2n cicle de Psicopedagogia	1.886
Grau de Psicologia	3.226
Grau d'Educació Social	786
Màster oficial d'Educació i TIC (e-learning)	664
Informàtica i Telecomunicació	
Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Gestió	2.245
Enginyeria Tècnica d'Informàtica de Sistemes	2.749
Enginyeria Tècnica de Telecomunicació, especialitat de Telemàtica	979
2n cicle d'Enginyeria Informàtica	932
Grau d'Enginyeria Informàtica	121
Grau de Tecnologies de Telecomunicació	55
Grau de Multimèdia	617
Màster universitari de Programari lliure	472

WEB 2.0 A LA UOC/

PER EVA ASENSIO

RSS /

Subscripcions RSS
Subscripciones RSS
RSS Subscriptions

Aplicacions sobre mapes /

Aplicaciones sobre mapas /

Applications on maps /

Google Maps: Estudiants, Alumni,
Xarxa territorial, Convenis, Xarxes
internacionals

Pàgines d'inici personalitzades /

Páginas de inicio personalizadas /

Personalised homepages /

Netvibes.com/UOC
Campus 5.0

Xarxes socials professionals /

Redes sociales profesionales /

Niche networks /

Linkedin.com/groups?gid=2148606
/ UOC Alumni

Marcadors socials /

Marcadores sociales /

Social bookmarks /

Delicious.com/UOC_universitat

“converses” /
“conversaciones” /
“conversations” /

contingut generat
per l'usuari /
contenido generado
por el usuario /
user generated
content /

microformats /
microformatos /
microformats /

reputació-confiança /
reputación-confianza /
reputation-trust /

periodisme ciutadà /
periodismo ciudadano /
citizen journalism /

el web com a plataforma /
la web como plataforma /
the web as a platform /

llarga cua /
larga cola /
long tail /

participació /
participación /
participation /

economia de l'atenció /
economía de la atención /
attention economy /

interfícies “riques” /
interfaces “ricas” /
“rich” interfaces /

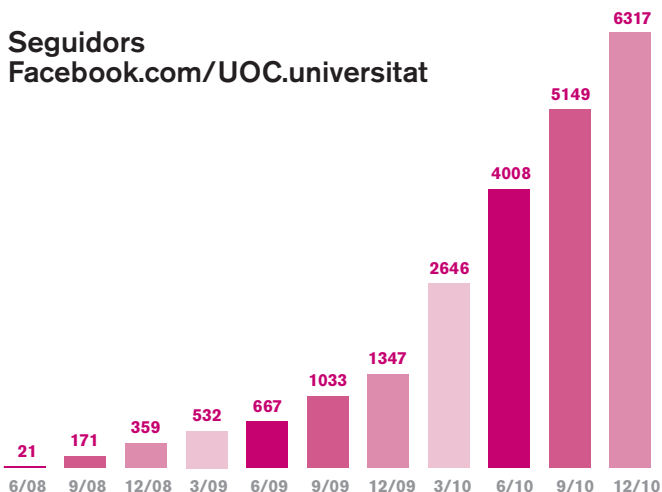
transparència /
transparencia /
transparency /

recomanacions /
recomendaciones /
recommendations /

filtrat col·laboratiu /
filtrado colaborativo /
collaborative filtering /

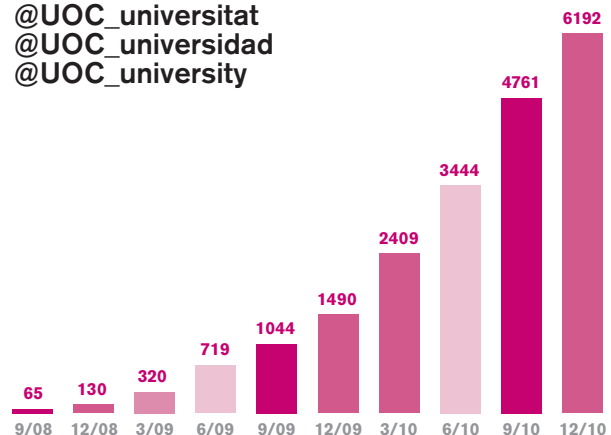
Seguidors

Facebook.com/UOC.universitat

Seguidors Twitter

@UOC_universitat
@UOC_universidad
@UOC_university

**models de negoci lleugers /
modelos de negocio ligeros /
light business models /**

**computació en núvol /
computación en nube /
cloud computing /**

**simplicitat /
simplicidad /
simplicity /**

**etiquetes /
etiquetas /
tags /**

**remescla /
remezcla /
mashup /**

**microformats /
microformatos /
microformats /**

**computació social /
computación social /
social computing /**

**creative
commons /**

**mobilitat /
movilidad /
mobility /**

**comunicació /
comunicación /
communication /**

**xarxes socials /
redes sociales /
social networks /**

**compartir /
share /**

**dades i informació:
el més important /
datos e información:
lo más importante /
data and information:
the most important thing /**

**fer-ho divertit /
hacerlo divertido /
making it fun /**

folksonomies/

Basat en / Basado en: www.internality.com/web20

**Xarxes socials personals /
Redes sociales personales /
Social networks /
Facebook.com/UOC.universitat**

**Compartir fotos /
Share photos /
Flickr.com/UOC_universitat**

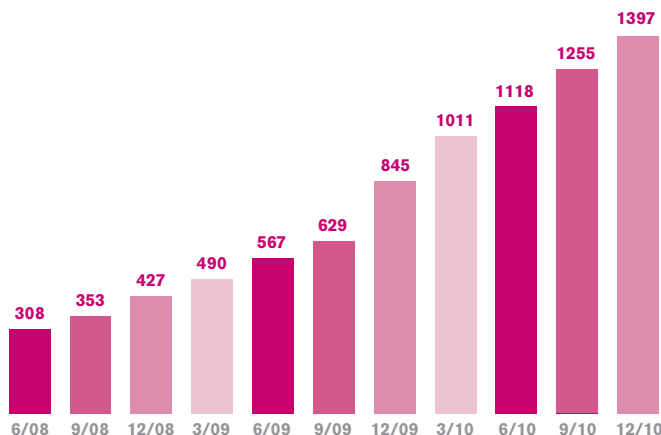
**Compartir vídeos /
Share videos /
YouTube.com/UOC**

**Microblogging /
Twitter.com/UOC_universitat
Twitter.com/UOC_universidad
Twitter.com/UOC_university
Twitter.com/UOC_universitat/uoc**

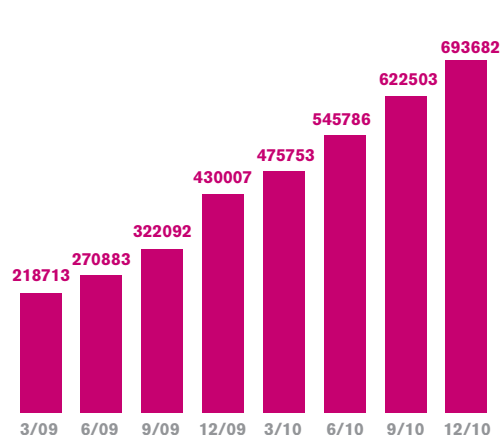
**Blogs /
Campus UOC
Docublog
Edtech
Fòrum Innovació
Joy of Learning
My Way
Unesco Chair in e-Learning**

**Wikis /
Wikispaces**

Subscribers Youtube.com/UOC

Reproduccions de vídeo

ALUMNI/ ALUMNIS AL MÓN Pequín, David Bach

PER ALBERT ROCA ENRICH

“La UOC m’ofereix la mobilitat que necessito”

Què va ser primer, la UOC o la Xina? La UOC: abans de començar el màster en Economia i negocis de l'Àsia Oriental el 2008 i marxar a la Xina, vaig graduar-m'hi en Ciències Empresarials.

I què et va portar tan lluny? Sempre he tingut una curiositat immensa per l'Àsia, la seva història, tradicions i religió. La Xina n'és el principal exponent i cobria la necessitat de conèixer una cultura fascinant sobre el terreny i fer una feina que m'agrada.

Què hi fas? Sóc professor de Gestió i comunicació de màrqueting i dels

estudis d'Administració d'Empreses i Publicitat i Màrqueting de la Universitat Agrícola de Xina, que es fan en col·laboració amb la Universitat de Bedfordshire, al Regne Unit.

Què t'aporta la UOC? M'ofereix la mobilitat que necessito i s'adapta al meu *tempo* i a las meves necessitats personals, com la família i la feina.

T'han ajudat els estudis a la Xina? Moltíssim, tant a la feina com en el dia a dia. M'han donat referències que m'han permès superar el xoc cultural inicial i entendre millor els xinesos. La manera de fer les coses, el ritme i la lògica són difícils d'entendre amb els ulls d'un occidental.

S'està transformant tant com diuen? És veritat que està immersa en un procés d'occidentalització i creixement econòmic que va a un ritme increïble, i s'hi està desenvolupant una societat consumista: per tot arreu hi ha centres comercials, botigues, restaurants... Ahora, els valors tradicionals, com el respecte pels grans o viure en família, segueixen molt vigents. És

“La UOC me ofrece la movilidad que necesito”

¿Qué fue primero, la UOC o China? La UOC: antes de empezar el máster en Economía y negocios en Asia Oriental en 2008 y marcharme a China, me gradué ahí en Ciencias Empresariales.

¿Y qué te llevó tan lejos? Siempre he sentido una curiosidad inmensa por Asia, su historia, tradiciones y religión. China es su principal exponente y cubría la necesidad de conocer una cultura fascinante sobre el terreno y hacer un trabajo que me gusta.

¿Qué haces allí? Soy profesor de Gestión y comunicación de marketing y de los estudios de Administración de Empresas y Publicidad y Marketing de la Universidad Agrícola de China, que se hacen en colaboración con la Universidad de Bedfordshire, en el Reino Unido.

¿Qué te aporta la UOC? Me ofrece la movilidad que necesito y se adapta a mi *tempo* y a mis necesidades personales, como la familia y el trabajo.

¿Te han ayudado los estudios en China? Muchísimo, tanto en el trabajo como en el día a día. Me han dado referencias que me han permitido superar el choque cultural inicial y entender mejor a los chinos. Su manera de hacer las cosas, el ritmo y la lógica son difíciles de entender con la mirada de un occidental.

¿Se está transformando tanto como dicen? Es verdad que está inmersa en un proceso de occidentalización y crecimiento económico que va a un ritmo increíble, y se está desarrollando una sociedad consumista: por todas partes hay centros comerciales, tiendas, restaurantes... Al mismo tiempo los valores tradicionales, como el respeto por los mayores o vivir en familia, siguen muy vigentes. Es curioso cómo conviven la modernidad y la tradición; veremos dónde desemboca...

“The UOC gives me the mobility I need”

Which came first, the UOC or China? The UOC: before starting a Master's in East Asian economics and business in 2008 and going to China, I graduated in Business Sciences.

And what took you so far? I've always been incredibly interested in Asia, its history, traditions and religion. As China is a prime example of this, I just had to get to know this fascinating culture on the ground, doing a job I enjoy.

What do you do there? I'm a lecturer in Management and Marketing Communication, Business Administration studies and Advertising and Marketing at the China Agricultural University, which is done in collaboration with the University of Bedfordshire in the UK.

What do you get out of the UOC? It gives me the mobility I need and adapts to my tempo and personal needs, such as family and work.

Has it helped you studying in China? Very much so, both at work and in the day to day. It has given me guidelines which have enabled me to overcome the initial culture shock and understand the Chinese better. Their way of doing things, the rhythm and logic are difficult to understand when seen through Western eyes.

Is it changing as much as they say? It is true that it is immersed in a process of westernization and economic growth which is going at an incredible pace. A consumer society is developing: commercial centres, shops, restaurants are springing up everywhere. Nevertheless traditional values such as respect for elders or family life are still very deeply embedded. It's strange how modernity and tradition co-exist; we shall see where it leads...

What about your everyday life? My rhythm of life is more relaxed.

Actes de graduació/ Actos de graduación/ Graduation events/

curiós com hi conviuen la modernitat i la tradició; veurem on desemboca...

I el teu dia dia? El meu ritme vital és més relaxat. Tot i fer moltíssimes coses tinc més qualitat de vida i aprofito millor el temps que a Barcelona.

I has obert un web gastronòmic... Amb un amic meu, en Jordi Vallès (millor xef de Beijing 2009), hem creat www.dchef.es per promoure la cuina i els productes catalans i espanyols a la Xina. Tenim una de les millors cuines del món i l'hem de saber vendre.

I de web a web, utilitzes el de UOC Alumni? Sí, sobretot per comunicar-me amb estudiants i exestudiants amb qui he coincidit. Crec que a banda de les relacions d'amistat també permet crear vincles professionals entre els membres.

A la Xina hi ha més Alumni. Us coneixeu? Tan aviat com ho he sabut, els he buscat i he enviat un missatge al parell que he trobat, per compartir experiències. ■

¿Y tu día a día? Mi ritmo vital es más relajado. Aunque hago muchísimas cosas tengo más calidad de vida y aprovecho mejor el tiempo que en Barcelona.

Y has abierto una web gastronómica... Con un amigo mío, Jordi Vallès (mejor chef de Beijing 2009), hemos creado www.dchef.es para promover la cocina y los productos catalanes y españoles en China. Tenemos una de las mejores cocinas del mundo y tenemos que saber venderla.

Y de web a web, ¿utilizas la de UOC Alumni? Sí, sobre todo para comunicarme con estudiantes y ex estudiantes con los que he coincidido. Creo que además de las relaciones de amistad también permite crear vínculos profesionales entre los miembros.

En China hay más Alumni. ¿Os conocéis? En cuanto lo he sabido, los he buscado y he enviado un mensaje a los dos que he encontrado, para compartir experiencias. ■

Although I do a lot of things my quality of life is better and I get more out of my time than in Barcelona.

And you've launched a Gastronomic website... With a friend of mine, Jordi Vallès (Best Beijing Chef 2009) we've set up www.dchef.es to promote Catalan and Spanish cuisine and produce in China. We have one of the best cuisines in the world and we should know how to promote it.

And talking of websites, do you use the UOC Alumni site? Yes, especially to get in touch with students and ex-students who I've had contact with. Also I think that apart from friendships it allows you to forge professional links among members.

There are other Alumni in China. Do you know each other? As soon as I found out I looked for them and have sent a message to the couple I found, to share our experiences. ■

David Campos

Curs / **Curso** / Year /
Lloc / **Lugar** / Place /
Padrí / **Padrino** / Patron /

Curs 2009-2010 L'Auditori (Barcelona) Josep Cuní	Auditori Nacional de Música (Madrid) Eduard Punset
Curs 2008-2009 L'Auditori Manuel Campo Vidal	Auditorio Nacional de Música Manuel Campo Vidal
Curs 2007-2008 L'Auditori Miquel Calçada "Mikimoto"	Auditorio Nacional de Música Alberto Duran (Fundación ONCE)
Curs 2006-2007 L'Auditori Tomàs Delclós	Auditorio Nacional de Música Gregorio Peces-Barba
Curs 2005-2006 L'Auditori Joan Francesc Mira	Auditorio Nacional de Música Ángel Gabilondo
Curs 2004-2005 L'Auditori Daniel Bastida	Auditorio Nacional de Música Anna Birulés
Curs 2003-2004 Fòrum (Barcelona) Joan Clos	Casa América (Madrid) Joan Soto
Curs 2002-2003 INEFC (Barcelona) Josep Fígols	Sabadell Lluís Ferrer
Curs 2001-2002 Gran Teatre del Liceu (Bcn) Fernando Villalonga	Lleida Antonio Franco
Curs 2000-2001 Reus Joan Pi Llorens	
Curs 1999-2000 Salt Josep M. Nadal	
Curs 1998-1999 Manresa Andreu Mas-Colell	

COMUNITAT/

JOSEP COLL

“Correm el perill de morir d'èxit”

PER ANNA TORRES

Josep Coll és el síndic de greuges de la UOC, això vol dir que és la persona que vetlla pels drets i deures de tots els membres de la Universitat, siguin estudiants, professors o personal de gestió. Des que és al càrrec –1 de setembre del 2008– ha gestionat gairebé 1.000 queixes, la majoria relacionades amb les gestions acadèmiques i l'atenció que es presta als estudiants. L'activitat professional d'aquest doctor enginyer industrial ha estat sempre vinculada a la gestió acadèmica en el món universitari; de fet, va ser vicerector de Política Acadèmica de la UOC del 1997 al 2003.

Josep Coll és el *síndic de greuges* (defensor universitario) de la UOC; es decir, la persona que vela por los derechos y deberes de todos los miembros de la Universidad, sean estudiantes, profesores o personal de gestión. Desde que ocupa el cargo –1 de septiembre de 2008– ha gestionado casi 1.000 quejas, la mayoría relacionadas con las gestiones académicas y la atención que se presta a los estudiantes. La actividad profesional de este doctor ingeniero industrial ha estado siempre vinculada a la gestión académica en el mundo universitario; de hecho, fue vicerector de Política Académica de la UOC de 1997 a 2003.

Josep Coll is the Ombudsman at the UOC, which means he is the person who safeguards the rights and obligations of all members of the University, be they students, teachers or administrative staff. Since he has held the position – September 1, 2008 – he has dealt with nearly 1,000 complaints, most of them related to academic management and the attention paid to students. The working life of this PhD in industrial engineering has always been linked to academic management in the university world, in fact he was Vice-President of Academic Policy in the UOC from 1997 to 2003.

Et consideres l'àrbitre de la UOC? El rol de síndic implica un cert rol d'àrbitre entre les persones de la comunitat que creuen haver tingut algun greuge o que no se'ls ha tingut en compte algun dret. Intento mantenir-me amb un punt de distància i poder observar les coses des de fora. Sóc mediador en cas de conflicte. Un altre aspecte interessant de la meua feina és detectar quins problemes pot tenir l'organització i ajudar a resoldre'ls. **Com per exemple?** Hi ha dues qüestions estructurals que la UOC hauria de resoldre: la secretaria necessita un replantejament perquè té un problema que no és culpa de

“Corremos el peligro de morir de éxito”

¿Te consideras el árbitro de la UOC? El rol de *síndic* implica cierto rol de árbitro entre las personas de la comunidad que creen haber sufrido algún agravio o que no se les ha tenido en cuenta algún derecho. Intento mantenerme con un punto de distancia y poder observar las cosas desde fuera. Soy mediador en caso de conflicto. **Otro aspecto** interesante de mi trabajo es detectar qué problemas puede tener la organización y ayudar a resolverlos.

“We run the risk of dying of success”

Do you see yourself as the UOC's referee? The Ombudsman's role does involve some refereeing between the people in the community who believe they've got a grievance or who have had some right overlooked. I try to keep a certain distance and try to see things from the outside. I'm a mediator when it comes to a clash. Another interesting side to my work is to spot what problems the organisation could have and help to resolve them.

ningú, sinó que és conseqüència de l'èxit de l'organització. La institució ha crescut molt i la secretaria està dissenyada per a un altre volum de necessitats. Hi ha el perill de morir d'èxit. El mateix passa amb el servei d'atenció. Els replantejaments que s'han fet han estat insuficients, l'hem anat fent créixer i hi ha el perill que es col·lapsi.

Se solucionaria amb més treballadors? No, és qüestió de treballar i organitzar-nos d'una altra manera. La UOC fa un esforç constant d'innovació, però detecto inèrcies que els estudiants veuen com a negatives i que de vegades des de dins no les veiem així.

¿Como por ejemplo? Hay dos cuestiones estructurales que la UOC debería resolver: la secretaría necesita un replanteamiento porque tiene un problema que no es culpa de nadie, sino que es consecuencia del éxito de la organización. La institución ha crecido mucho y la secretaría está diseñada para otro volumen de necesidades. Existe el peligro de morir de éxito. Lo mismo ocurre con el servicio de atención. Los replanteamientos que se han hecho han sido insuficientes, ha ido creciendo y existe el peligro de que se colapse.

¿Se solucionaría con más trabajadores? No, es cuestión de trabajar y organizarnos

Like what for example? There are two structural issues which the UOC should resolve: the secretariat needs to be reorganised because it has a problem which is not anybody's fault, but rather is the result of the organisation's success. The institution has grown considerably and the secretariat was designed for a different volume of needs. There's a danger of dying from too much success. The same thing is happening with the service of personal attention. The changes made have not been enough, we've made it grow more and there's a danger of it collapsing.

“La gente no tiene conciencia de la complejidad de una organización como la UOC”

Quantes queixes gestioneu? El primer any teníem una queixa per dia, unes 360; i el segon, unes 600.

Quan arriben al síndic, és que ja han esgotat totes les altres vies? En absolut. N’acceptem un 40-50%. La resta s’han de retornar perquè no han exhaurit el recorregut previ o per altres raons, com quan es tracta d’una consulta –el síndic no respon consultes–, quan ens consideren un sindicat d’estudiants (i no ho som!), quan no són de membres de la comunitat universitària...

Qui es queixa més: els estudiants, els professors, el personal de gestió? Pràcticament només rebem queixes d’estudiants.

de otra manera. La UOC hace un esfuerzo constante de innovación, pero detecto inercias que los estudiantes perciben como negativas y que a veces desde dentro no las vemos así.

¿Cuántas quejas gestionáis? El primer año teníamos una queja por día, unas 360; y el segundo, unas 600.

Cuando llegan al síndic, ¿es porque han agotado todas las demás vías? En absoluto. Aceptamos un 40-50%. El resto tienen que devolverse porque no han agotado el recorrido previo o por otras razones, como cuando se trata de una consulta –el *síndic*

Could it be solved with more personnel? No, it’s a matter of working and organising ourselves in a different way. The UOC makes a continuous effort to innovate, but I can detect some inertia which the students see as negative but which at times we, from within, do not see like this.

How many complaints do you handle? The first year we had a complaint a day, some 360, and the second year about 600.

When they get as far as the Ombudsman, does it mean they’ve tried all other avenues? Not at all. We accept about 40-50% of them. The rest are sent back because they haven’t

David Campos

“La gent no té consciència de la complexitat d’una organització com la UOC”

Queden satisfets amb la resolució? De vegades sí, de vegades no. En ocasions l’estudiant diu que no se l’escolten i jo li he de dir: sí que t’han escoltat, però no t’han donat la raó. El que sempre cal fer, però, és donar respostes fonamentades.

De què es queixa el síndic? La gent no té prou consciència de la complexitat d’una

no responde consultas–, cuando nos consideran un sindicato de estudiantes (¡y no lo somos!), cuando no son miembros de la comunidad universitaria...

¿Quién se queja más: estudiantes, profesores, gestión? Prácticamente solo recibimos quejas de estudiantes.

¿Quedan satisfechos con la resolución? A veces sí, a veces no. En ocasiones el estudiante dice que no le escuchan y yo tengo que decirle: sí que te han escuchado, pero no te han dado la razón. Lo que hay que hacer siempre, sin embargo, es dar respuestas fundamentadas.

fully exhausted other, prior channels available or for other reasons, like if it’s about advice – the Ombudsman does not attend to queries –, when they regard us as a students’ union (which we’re not!), or when they are not from members of the university community.

Who complains the most? Students, lecturers, administrators? We virtually only receive complaints from students.

Are they satisfied with the solution? Sometimes yes, sometimes no. Occasionally the students say they are not listened to and I have to tell them: you have been heard, but

organització com la UOC. Tenim 56.000 estudiants, i encara que es posin molts recursos, sempre es cometran alguns errors i es pot trigar a resoldre’ls. I la gent de vegades té poca paciència i poca capacitat de comprensió. ■

Oficina virtual del síndic de greuges

www.uoc.edu/portal/catala/la_universitat/seus_i_contacte/sindic/index.html

¿De qué se queja el síndic? La gente no tiene suficiente conciencia de la complejidad de una organización como la UOC. Tenemos 56.000 estudiantes, y aunque se pongan muchos recursos, siempre se cometerán algunos errores y se puede tardar en resolverlos. **Y la gente a veces tiene poca paciencia y poca capacidad de comprensión.** ■

“People are unaware of how complex an organisation like the UOC is”

you were not considered to be right. What we always have to do though is give sound answers.

What does the Ombudsman complain about? People are not fully aware of how complex an organisation like the UOC is. We have 56,000 students and although we have a lot of resources, some mistakes will always be made and there may be delays in solving them. And people have little patience sometimes and little ability to understand. ■

FELICITACIONS

Els rectors de les universitats públiques catalanes diuen:

15 anys UOC

Search

UAB (Universitat Autònoma de Barcelona): “Des de la UAB, felicitem la UOC per aquests 15 anys plens d’existència durant els quals ha contribuït decisivament al desenvolupament a Catalunya dels estudis universitaris en línia”.

Ana Ripoll,
rectora de la UAB
www.uab.es

UB (Universitat de Barcelona): “Felicitats per 15 anys de nou concepte d’universitat a distància, enmig de canvis tecnològics, monetaris, legislatius i de mil·lenni”.

Dídac Ramírez,
rector de la UB
www.ub.es

UdG (Universitat de Girona): “La tasca acadèmica i social de la UOC al llarg de 15 anys ens parla d’un projecte consolidat i ferm. La meva felicitació sincera s’uneix al desig d’uns nous reptes assolits en el futur”.

Anna M. Geli,
rectora de la UdG
www.udg.edu

UdL (Universitat de Lleida): “La meva més cordial enhorabona per 15 anys oferint educació superior de qualitat, per ser pioners de l’ensenyament en línia i pel prestigi assolit”.

Joan Viñas,
rector de la UdL
www.udl.es

UPC (Universitat Politècnica de Catalunya-Barcelona Tech): “En 15 anys, la UOC ens ha evidenciat que és possible un nou model d’universitat ‘a distància’ que, tanmateix, no podria ser més proper”.

Antoni Giró,
rector de la UPC
www.upc.edu

URV (Universitat Rovira i Virgili): “15 anys en què la nostra Universitat Oberta ha definit un nou camí en la relació universitat–ciutadà i d’impuls del coneixement i s’ha consolidat com a referent mundial. Felicitem”.

Francesc Xavier Grau Vidal,
rector de la URV
www.urv.cat

UPF (Universitat Pompeu Fabra): “La UOC fa 15 anys que és la finestra digital del sistema universitari català”.

Josep Joan Moreso,
rector de la UPF
www.upf.edu

SEUS/SEDES/OFFICES/

Barcelona

Seu del Barcelonès
Rambla de Catalunya, 6, 1a planta
cbarcelones@uoc.edu
T. 93 481 72 72
Dilluns a divendres de 10 a 19 h

Madrid

Sede en Madrid
Plaza de las Cortes, 4
uocmadrid@uoc.edu
T. 91 524 70 00
Lunes a viernes de 10 a 14 h y de 15 a 19 h

Sevilla

Sede en Sevilla
Calle Virgen de Luján, 12
uocsevilla@uoc.edu
T. 954 99 16 25
Lunes a viernes de 10 a 14 h y de 15 a 19 h

València

Seu de València
Carrer de la Pau, 3
uocvalencia@uoc.edu
T. 96 348 66 48
Lunes a viernes de 10 a 14 h y de 15 a 19 h

México, D.F. (México)

Sede en México
Paseo de la Reforma, 265, Piso 1 - Col.
Cuauhtémoc
infomx@uoc.edu
T. +01 800 9027273
Lunes a viernes de 9 a 19 h

---

*Horari dels centres de suport de Catalunya
De dilluns a divendres de 15 a 19 h
Dimarts i dijous de 10 a 13 h*

L'Hospitalet de Llobregat

Seu de l'Hospitalet
Av. Amèrica, 69
chospitalet@uoc.edu
T. 93 260 00 09

Salt

Seu del Gironès
Factoria Cultural Coma Cros
Carrer Sant Antoni, 1
cgirones@uoc.edu
T. 972 40 50 67

Lleida

Seu del Segrià
Carrer Canyeret, s/n, 2a planta
csegria@uoc.edu
T. 973 72 70 77

Reus

Seu del Baix Camp
Carrer de l'Escorxador, s/n
cbaixcamp@uoc.edu
T. 977 33 80 08

Tortosa

Seu de les Terres de l'Ebre
Carrer Alfara de Carles, 18
cterres_ebre@uoc.edu
T. 977 58 80 66

Manresa

Seu del Bages
Biblioteca del Campus Universitari de
Manresa (BCUM)
Avinguda de les Bases de Manresa, 7-11
cbages@uoc.edu
T. 93 877 50 75

Granollers

Seu del Vallès Oriental
Centre Tecnològic i Universitari (CTUG)
Carrer Mare de Déu de Montserrat, 36
cvallesor@uoc.edu
T. 93 860 31 71

Sabadell

Seu del Vallès Occidental-Sabadell
Biblioteca Vapor Badia
Carrer de les Tres Creus, 127-129
cvallesocc@uoc.edu
T. 93 720 70 55

Terrassa

Seu del Vallès Occidental-Terrassa.
Centre Cultural Caixa Terrassa
Rambla d'Egara, 340, 3r pis
cvallester@uoc.edu
T. 93 733 92 00

Sant Feliu de Llobregat

Seu del Baix Llobregat
Torre del Roser
Carrer Joan XXIII, 14
cbllobregat@uoc.edu
T. 93 632 74 74

Vic

Seu d'Osona
Fundació Mil·lenari
Plaça Mil·lenari, 2
cosona@uoc.edu
T. 93 886 65 10

Vilafranca del Penedès

Seu de l'Alt Penedès
Centre de TIC Vilafranca Virtual
Plaça de la Verema, 1
capenedes@uoc.edu
T. 93 818 06 54

Vilanova i la Geltrú

Seu del Garraf
Edifici Neàpolis
Rambla Exposició, 61-69
cgarraf@uoc.edu
T. 93 814 55 99

---

www.uoc.edu

902 141 141 / +34 932 532 300

L'edifici Media-TIC brilla en la foscor; la revista WALK IN, també. Comprova-ho!

El edificio Media-TIC brilla en la oscuridad; la revista WALK IN, también. ¡Compruébalo!

The Media-TIC building glows in the dark; WALK IN does too. Give it a try!

INNOVA

Media TIC. Roc Boronat, 117, 08018 Barcelona.

Singular, sostenible i d'avantguarda. Dissenyat per Enric Ruiz-Geli, l'edifici Media-TIC és la nova seu del món digital al districte 22@ i un punt de trobada i de difusió de les noves tecnologies. La UOC, amb l'IN3, l'eLearnCenter i l'IIP, hi ocupa els 5.000 m² de les tres plantes superiors.

Singular, sostenible y de vanguardia. Diseñado por Enric Ruiz-Geli, el edificio Media-TIC es la nueva sede del mundo digital en el distrito 22@ y un punto de encuentro y de difusión de las nuevas tecnologías. La UOC con el IN3, el eLearnCenter y el IIP, ocupa los 5.000 m² de las tres plantas superiores.

Striking, sustainable, avant-garde. Designed by Enric Ruiz-Geli, the Media-TIC building is the new headquarters of the digital world in the 22@ district. A focal point for new technologies and their dissemination. The UOC, with the IN3, the eLearnCenter and the IIP, is based in the three upper floors, covering 5,000m².

 UOC

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

 15 anys
D'UNIVERSITAT
XARXA

ISSN 2013-2549

9 772013 254008

01